Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Paludan-Müller, Frederik.
Titel | Title:	Adam Homo : et Digt.
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	3. Udgave.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C. Reitzel, 1857
Fysiske størrelse | Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

53, - 386

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 08026 X

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Adam Homo,

et Digt

af

Frederik Paludan-Müller.

Tredie Udgave.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af C. A. Reitzels Bo og Arvinger.

1857.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri
ved F. S. Muhle.

Indhold af anden Deel.

	Side.
Ottende Sang	3.
Niende Sang	118.
Tiende Sang	245.
Ellevte Sang	353.
Tolvte Sang	449.

Adam Homo.

Anden Deel.

[illegible]

[illegible]

Ottende Sang.

Min Læser! Du som kommen er tilende
Med syvende, skjøndt ei med sidste Sang,
Og end har Lyst til Bladet om at vende,
For at forfølge Heltens krumme Gang,
Men dog som grundig Læser sporer Trang
Til først hans indre Tilstand ret at kjende:
Dig gad jeg spørge, om du aldrig saae
En Haandværkssvend paa Vandring ud at gaae?

Igjennem Gaden ned, med Bylt paa Nakken,
Hvor skred den muntre Svend som til en Dands!
Og Voxdugshatten med den friske Krands,
Hvor mangen yndig Glut i Dine stak'en!
Hvor skinned Vesten og hvor strutted Frakken!
Hvor stred de hvide Lærredsbuxers Glands
Om Prisen med de blanktpoleerte Støvler,
Hvis sømbeslagne Hæle Gaden høvler!

Hvor svang han Knortekjeppen, da hans Die
Ved Byens Port ad Veien skued hen,
Mens Livet glimted fra de fjerne Høie,
Og vinked ad den lykkelige Svend
Med Lønnen for hans Vandring og hans Møie!
Saa gik han bort — men da han kom igjen,
Og havde prøvet Livet paa sin Vandring,
O hvilken sær og mærkelig Forandring!

Af Krandsen er ei mindste Spor tilbage,
Og Hatten selv er uden Rand og Puld;
Paa Frak og Buxer seer man Lap ved Hul,
Og Støvlerne fra hine blanke Dage
Paa skjæve Hæle saaleløse knage,
Saa Foden vel har Loft, men intet Gulv.
Ikkun hans Knortekjep er uforandret —
Den støtted ham, mens hinkende han vandred.

Med Hat paa Snur gaaer op han gjennem Byen,
En Gjenstand for Medlidenhed og Spot;
Paa hvert et Gadehjørne hilset raat
Af Drengene med Hujen og med Hyen.
Men rolig sætter Næsen han i Skyen,
Og Alting tykkes ham er saare godt;
Han mærker ei til Folkets Spot og Murren,
Thi af de mange Snapse gaaer han snurren.

I denne Svend, som her han er fremstillet,
Min Læser til sit Studium nu har
Af Heltens Tilstand et sandfærdigt Billed;
Thi paa et hullet Hjerte han jo bar,
Hans Haab og Tro var fra hinanden pillet,
Og reent omtaaget af sin Ruus han var.
Han var som Svenden, naar man vil erindre,
At Svendens Ydre her er Heltens Indre.

Af Læserens Medlidenhed ledsaget,
Han meer og meer sig nærmed nu sit Hjem;
Thi alt af Landsbykirken saae han Taget,
Der bag de brune Hoie dukked frem.
Han sprang af Vognen just som bedst han aged,
Og med fornyet Liv i hvert et Lem
Iforveien op ad Bakken han sig skynder;
Thi nedenfor hans Faders Mark begynder.

Ud over Land og Fjord sit Blik han sender,
Og atter Gavlen paa Baronens Gaard
Og Møllen bag den fjerne Skov han kjender.
Et Dieblik han tabt i Synet staaer,
Saa Veilefjorden brat han Ryggen vender,
Og i en Fart han Præstegyden naaer.
Derfra en Sti til Kirkegaarden leder,
Og for en hegnet Gravhøi hen han træder.

Han tog ei feil — det var hans Moders Grav!
Margrethe Homo stod paa Korset skrevet,
Og under Tallet paa de Aar, hun leved,
Var Timeglasset omvendt malet af,
Men næsten farveløst var Alting blevet.
Ved dette Syn i Suk han Luft sig gav;
Det stod for ham, hvor hurtig Alt udslettes,
Hvor snart en Sjæl — den bedste selv — forgjettes.

Han kom til Præstegaardens Port, der knaged,
Og da igjennem Aabningen han saae,
Ved første Blik sin Fader han opdaged,
Iført Kavaien og Kaskjetten graa.
Et velklædt Fruentimmer ham ledsaged,
Hvem midt i Gaarden han hjalp Kaaben paa,
Idet han sagde høit, med munter Mine:
Besøg mig snart igjen, min lille Trine!

Ja mange Tak! hun svared, og sig vendte
I samme Dieblik mod Adam om,
Der strax den tykke Møllerdatter kjendte,
Da rød og blussende hun mod ham kom.
Han tog til Hatten, mens forbi han rendte,
Og styrted mod den gamle Homo, som
Med Blik ham maalte op og ned af Skroget,
Og derpaa udbrød: Du! Nei hvad for Noget!

Her Armen som en Krog udstrakte Præsten,
Og, slaaende Kavaien fra sin Barm,
Han trykkede sin Adam ømt til Vesten.
En Stund stod Søn og Fader Arm i Arm,
Saa gik de begge — Verten fulgt af Gjesten —
Ind i den lille Stue, luun og varm.
Der blev der nu en Spørgen og en Svaren,
En heel Fortrolighed med halv Forklaren.

Der raabte høit man, efter Homo's Vane,
Mens Reisen over stor' og lille Bælt
Med tusind andre Ting blev bragt paa Bane
Og drøftet, til sig Natten havde meldt.
Da brød man op, og fulgt af gamle Ane
Til Husets Gjestekammer gik vor Helt:
Hun, med et Lys og Lagener til Sengen,
Han, med to Breve, nylig bragt af Drengen.

Men disse Breve længe havde ligget
I Præstens Postsæk; thi det ene var
Fra Veile Post ifjor September skikket,
Det andet ankom midt i Januar.
Paa begges Udskrift fæster Adam Blikket,
Signetet skarpt i Diesyn han ta'er;
Han kjender Almas Segl — han kjender Haanden,
Og selsomt stemt han føler sig i Aanden.

Han gaaer i Gjestekamret op og ned,
Urolig, adspredt, næsten som en Synder,
Mens gamle Ane sig med Sengen skynder
Og vender Dynen i sit Ansigts Sved.
Fortæl mig, Ane! han medeet begynder,
Hvad Godt og Nyt her hjemmefra hun veed:
Hvor staaer det til? Gaaer det i alle Dele,
Som da min Moder styred for det Hele?

Nei, lille Adam! svared ham med Stammen
Den Gamle, mens fra Sengen op hun saae:
Nei, Alting her i Huset gik istaa
Fra den Dag, vi begravede Madamen,
Og hen i Taaget gaae vi Allesammen.
Vorherre veed om det vil bedre gaae,
Naar vi faaer anden Madmo'er og naar Fatter
Til Sommer gifter sig med Møllerens Datter.

Hvad? Gifter sig! udbrød med Heftighed
Vor Helt, som her et Skridt tilbage viger;
Og det med En af Møller Knudsens Piger!
Men hvem har givet Ane den Besked?
Aa, svarer hun, hos Degnens man det siger,
Og det er ogsaa sandt, saavidt jeg veed;
Men Præsten ogsaa veed hvem han skal første,
For Trine har betydeligt tilbedste.

Han stod som himmelfalden — i hans Pande
Løb Møllerpigen med hans Tanker om,
Lig Møllehjulet med de rørte Vande,
Saa ei til Reflexioner han fandt Rum.
Han spurgte nu om Degnens Datter Hanne,
Ved hvilket Spørgsmaal til sig selv han kom;
Og gamle Ane svarer: Degnens Hanne!
Ja hende gaaer det godt, det maa man sande.

Hun tjener hos den unge Baronesse,
Hos hvem hun har en Kammerjomfru's Rang,
Og gaaer i Silkepels som en Prindsesse.
Hun har et Skjørt saa bredt, som hun er lang,
Og Fjer paa Hatten i en Fløielstresse,
Thi saadan er vi Mennesker engang.
Men kjæk hun bleven er ved dette Væsen,
Og overdreven høit hun sætter Næsen.

Her ud af Stuen gamle Ane gik,
Og Adam, som stod tankefuld tilbage,
Paa sine Breve fæster nu sit Blik.
Ved Ovnen hurtig Plads han monne tage,
Paa Bordet stiller han sin Lysestage,
Og frem det sidstankomne Brev han fik.
Han brød det Segl, der Almas Ord ham dølger,
Og læste for sig selv hvad her nu følger.

Jeg skriver til dig; men hvorfor jeg skriver,
Da paa mit sidste Brev der ei kom Svar —
Ja, dette Spørgsmaal selv jeg gjort mig har,
Og Svaret jeg endnu mig skyldig bliver.
Jeg skriver, medens Frygten mig indgiver,
At hvad jeg dengang skrev til Anstød var;
Med Ulyst mine Ord du har fornummet,
Og derfor er din Læbe nu forstummet.

Med denne Tanke lægger jeg mig ned
Hver Aften, naar jeg trættet af at gjette
Ei anden Aarsag til din Taushed veed;
Men du kun veed, om Tanken er den rette.
Ifald saa er, jeg blot kan sige Dette:
Alting var skrevet i Oprigtighed,
Med Ønsket, at det kjært dig maatte blive;
Hvis Ønsket glipped — du jo kan tilgive.

Men hvordan gaaer det dig? Om hvad dig mødte
Fra sidst vi skiltes, fik jeg aldrig Bud;
Som indesneet jeg sidder i min Hytte,
Kun Savnets og kun Vinterkuldens Bytte,
Og længes efter dig og Solens Gud.
Imellem seer af Hyttens Dør jeg ud,
Om Ingen af Jer To dog snart vil komme?
Om ei den lange Venten snart er omme?

Saa sikkert paa dit Løfte da jeg stoler;
Thi blot jeg Kjolen af et Postbud seer,
I Haabets Straaler strax min Sjæl sig soler,
Og Brevets Indhold mig imøde leer.
Min Fryd og Skræk er disse røde Kjoler;
De nærme sig til Huset meer og meer;
De gaae forbi — paa næste Port der ringes —
Og min Forventning da til Graven bringes.

Til Graven — ja, men Døde skal staae op!
Det gamle Aar nu ringes selv til Graven,
Dets Graad og Daad er gjemt i Dødninghaven,
Dets Liv er visnet, som i Rod, i Top.
Men over Livet brydes aldrig Staven;
Det ny Aar skyder strax en anden Knop,
Der frisk som min Forventning sig udfolder,
Dog Kulden begges Blomst tilbageholder.

Derfor til Aarets Drot jeg daglig beder:
Lidt Solskin og lidt Varme snart mig send!
At Livet om mig blomstre maa igjen,
Mens Haabet i mit Hjerte sig udbreder.
Som Gartnerpige jeg om Haabet freder,
I hvert et Frøkorn jeg jo strøer det hen,
At det maa voxe høit og Haven zire —
Og skulde da i mig det ikke spire?

Jo! Som et Barn, der favner omt sin Amme,
Saa holder ogsaa jeg ved Haabet fast:
Jeg lader ingen Tvivl dets Vinger lamme,
Jeg lægger ei min Svaghed det til Last.
Dets Løfter daglig mine Læber stamme,
Jeg fryder tidt mig ved dets Diekast,
Naar de forkynde, selv igjennem Taaren,
At Glæden sikkert komme vil med Vaaren.

Ja, naar den friske Vaarsol Alt forgylder,
Naar Guldregn tynger paa Syrenens Blad,
Naar Haven sig i Blomsterdækket hyller
Og Rosen aabner sig for Duggens Bad,
Naar Fuglesang det grønne Lysthuus fylder,
Hvor Haand i Haand ifjor saatidt vi sad:
Da kommer du med Glæden fra det Fjerne —
Saa drømmer Dag og Nat din Alma Stjerne.

Bevæged Adam sad. Han lukked Brevet
Og aabned saa det andet fra ifjor,
Der meldte ham, at Tanten meer ei leved;
En hidsig Feber havde hende revet
Paa otte Dage bort fra denne Jord.
Som Efterskrift der fulgte nogle Ord
Om Husets Tilstand, og tilsidst Gjendrivelse
Af Et og Andet i hans sidste Skrivelse.

Han fra sin Plads sig reiste; op og ned
Ad Gjestekamrets Gulv igjen han vanker,
Mens rørt af Mindets Sødhed Hjertet banker.
Da pludselig — før selv han af det veed —
Omtumles i en Contradands hans Tanker,
Og Clara ham forbi med Prindsen gled.
Han vilde dem med Almas Brev forjage;
Men Brevets Ord medeet var blevne svage.

Hvad feiled ham? Han vidste selv ei ret;
Han følte sig i hvert et Opsving hæmmet,
Saa adspredt, saa omtaaget, saa forstemmet,
Saa tung, og dog saa villieløs og let.
Hans Sygdom var (at jeg skal sige det)
At for sig selv han reent var bleven fremmed;
En Sygdom, der jo hyppigt træffer ind,
Naar først sig adskilt har Gemyt og Sind.

Thi som bekjendt kan femten Sind man have,
Mens aldrig meer end eet Gemyt man har.
Men Livets Holdning, der begrundet var
I begges Eenhed, kommer strax aflave,
Naar Sindet, ikke længer holdt i Ave,
Løsrevet fra Gemyttet Flugten ta'er;
Naar fra sit eget Selv sig Jeget skiller,
Og Sindet, uden Fører, sig forvilder.

Det gaaer da Sindet som det gaaer en Skipper,
Der driver i en fremmed Stad omkring,
Og falder ind paa alle Kroer og Kipper,
Og gjør til hver en Dandsebod et Sving:
Af alle Livets Skaaler lidt det nipper,
Det smager lidt paa alle gode Ting;
Det neppe bundet atter løs sig river,
Og strax igjen det hængende dog bliver.

Det er da ikke meer det dybe Sind,
Der i Gemyttets Dyb sig sænker stille;
Ei meer det høie, der ved Hjertets Kilde
Til høi Beslutning suger Kraften ind;
Det lader hvert et Indtryk med sig spille,
Det dreies som en Fløi af hver en Vind,
Det i sin Tomhed reent kan blive borte,
Kan krænges, vendes, skiftes som en Skjorte.

Thi Sindet i sig selv er kun et Hang;
Dets Uro Savnet af et Indhold skyldes,
Og i dets Armod grunder sig dets Trang
Til altid af en anden Magt at fyldes.
Det vil betages, hæves og fortrylles
Af Glædens, Haabets, Lykkens Jubelsang;
Er Glæden opbrugt, vil af Sorg det næres,
Men allersidst af Kjedsomhed fortæres.

Men ihvor fulde Skaaler end det tømmer,
Det lever dog kun kummerligt og knapt,
Thi for Gemyttets Rigdom blev det skabt.
Kun der, hvor Følelsen i Dybet drømmer,
Hvor frem af varme Kilder Tanken strømmer,
Hvor Jeget, før i Phænomener tabt,
Sit eget billedløse Selv gjenfinder,
Kun der sig Kraft og Fylde Sindet vinder.

Naar Adam for sig selv vi kaldte fremmed,
Vi derfor Ordet i den Mening tog,
At med et verdsligt Sind, der løs sig slog,
Han sig i Indtryk følte sønderlemmet.
Men, vil min Læser sige — lidt beskæmmet
Paa Heltens Vegne — men en Theolog!
Af sligt et Sind en Hykler frem maa komme;
Dog altfor rask man falder slige Domme!

Thi sees ei mangengang det Contrasterende,
Af Livet enet, finde sig tilpas?
Seer man ei tidt en melankolsk Bajads,
Og Hædersmænd, sig selv prostituerende?
Seer man ei Smaabørn, som er critiserende?
Har man ei Mand-Sopran og Qvinde-Bas?
Seer man ei magre Koner gift' med fede Mænd?
Og har man ikke joviale Bedemænd?

Ifald saa er, man og maa kunde finde
Sig i en verdsligsindet Theolog,
Der, hvergang ham den Elskte randt i Minde,
Sit stille Hjertesuk oprigtigt drog,
Men neppe hørte Sukkets Lyd forsvinde,
Før fremmedt Stof i Tanken han optog,
Der hindred i at tænke Sukket efter,
Saa Kjærligheden aldrig kom til Kræfter.

Dog var det ikke Clara, som var Grunden
Til denne Tilstand, med dens Brøst og Bræk,
Thi Lidenskabens Trylledrom var svunden.
Det gik ham med dens Storheds spændte Træk,
Som naar om Morgenen man gaaer i Lunden
Og slaaer i Spindelvæv. Hvor er det? — Væk!
Fra den Tid Damens Dienspil han savned,
Var af hans Kjærlighed kun levnet Navnet.

Men hvad ham daglig nu forstyrred Freden,
Hvad ham adspredte, saa han Ro ei fik,
Hvad ham forknyttede, var Herligheden,
Hvis Tab ham idelig til Hjerte gik.
Hvert Syn i Hjemmet gjorde ham fortræden:
Den jydske Simpelhed, der traf hans Blik,
Hvad var den mod den fyenske Glands, hvis Billed
Sig uafladelig for Diet stilled?

Hvad var vel Fyrreslæden imod Kanerne,
Der foer afsted til Sølverbjældens Klang?
Hvad var de skidne Høns og Gjæs mod Svanerne,
Hvis hvide Halse var hans Fryd engang?
Hvad vare Silhouetterne mod Ahnerne,
Der oliemalt' i gyldne Rammer hang?
Hvad var den usle Have — hvad var Marken
Og Lunden imod Galtenborger-Parken?

Og Præstegaarden selv — de mugne Vægge,
Hvor ofte gjorde de ham ei forstemt!
Og Stuen, til hvis Loft man kunde række,
Hvor følte han i den sig saa beklemt!
Og Kakkelovnen, som ei vilde trække,
Men som med Østenvinden røg saa slemt:
Hvor minded den ved Aften og ved Morgen
Ham om den rene Luft paa Galtenborgen!

Og nu det Selskab, som sig tidt indfandt
I Præstegaarden! Denne Møller Knudsen,
Som aldrig af sit Hoved tog Kabudsen,
Og disse Døttre, pyntede galant,
Og denne Seminarist, saa stiv som Strudsen,
Og denne fløitende Forpagter Brandt,
Som red paa Hestedækken uden Sadel —
Ak, hvad var disse mod den fyenske Adel!

Men Søndagmorgen, naar i Kirkestolen
Han blandt en halv Snees gamle Bønder sad,
Imens hans Fader, iført Præstekjolen,
Afpilled Troen baade Blomst og Blad,
Og med et Ansigt, smilende som Solen,
Moral og Dogma konstigt skilte ad,
Mens familiært han talte med Vorherre:
Ja, da ham Alting tyktes endnu værre!

Da til sig selv han sagde mangengang:
Det altsaa Maalet er, hvortil jeg stræber,
Engang som Præst at aabne mine Læber
For slig en Menighed i Dannevang,
For — medens Aanden i mig selv jeg dræber —
At gjøre alle Andre Tiden lang,
Ved dem den store Nyhed at forkynde,
At Skriftens Ord forbyder os at synde.

Og hvad er Lønnen? Lad mig ei bedrage mig!
En ringe Bolig og et fattigt Brød,
En Omgang og et Selskab, som vil plage mig,
En Degn, med hvem jeg evig faaer min Nød.
Men det er sandt, en Kone kan jeg tage mig,
Og leve, glemt af Verden, til min Død;
Og er som Jubelolding jeg ilive,
Da Consistorialraad kan jeg blive.

Vor stakkels Helt! han virkelig blev bitter.
Sit Kald, sit Liv, sin Lod bestemt han veed;
Den ydre, tvingende Nødvendighed
Afpælet har hans Fremtid med sit Gitter.
I tusind Ønsker sig hans Sjæl adsplitter,
Men ingen Hjælp fra Himlen faldt der ned;
Hans Fremtidsbane lod sig ei forandre,
Kun ad den slagne Vei kan frem han vandre.

Paa disse Tanker daglig Drøv han tygged,
Naar han sin vante Tour paa Marken gik,
Hvor Storken alt i Træet Reden bygged,
Og Lærken hilsed ham med Vaarmusik;
Hvor Jorden sig med Grønsværtæppet smykked,
Hvor Solen aabned Himlen for hans Blik,
Hvor Livets Spirekraft i Alt sig rørte,
Mens Foraarsvinden Balsam ham tilførte.

Den friske Vind lod frit han med sig spille,
Og i det vakte Liv han saae sig om
Saalænge, til han traf paa Frelsens Kilde,
Der — selsomt nok — ud fra ham selv just kom.
En Dag paa Marken stod medeet han stille,
Og fyldende de slappe Lungers Rum
Med kraftig Foraarsluft, som Hjertet svalte,
Han til sig selv paa denne Viis nu talte:

Hvor har dog hidtil galt jeg ad mig baaret,
Og kun de ydre Magter Hylding bragt!
Først var det Skjæbnens blinde Gud, jeg kaared,
Og saa et Forsyn blev jeg underlagt;
Saa var det Hændelsen, hvis Spil mig daared,
Og nu er det Nødvendighedens Magt —
Men hvilken ydre Magt kan da vel hindre
Den Frihedskraft, der throner i mit Indre?

Opveier den ei Alt? Saasnart jeg siger
Jeg vil, og holder villiefast min Aand:
Mon ei hver Skranke da tilbage viger,
Og hvor er meer da Hindring, Tvang og Baand?
Af dette Vil en Skaberkraft fremstiger! —
Har ikke jeg min Fremtid i min Haand?
Kan ikke selv jeg forme den og danne
Den efter Tanken i min egen Pande?

Hvis Theologien jeg vil vende Ryggen,
(Hvad jeg endnu dog ingenlunde veed)
Mon ei et Præstekalds Nødvendighed
Da for min Villie træder strax i Skyggen?
Vil jeg i anden Sphære søge Lykken,
Og bane mig en Vei, lidt mere bred,
En Vei, lidt mere hævet over Hoben,
Staaer ei den hele Verden da mig aaben?

Utvivlsomt! Til min Afmagt kun var Grunden
Den Stilling, som jeg før min Frihed gav,
Idet jeg meente den afhængig af
Den ydre Livets Magt, som holdt den bunden.
Gud være lovet! denne Tro er svunden;
Her paa min fulde Frihed gjør jeg Krav!
Hver Lænke, som mig tvang, jeg bryder sønder —
Fra denne Stund mit Frihedsliv begynder!

Han taug og skued rundt om sig med Glæde,
Og Smilet, længe savnet om hans Mund,
Saaes atter frem paa Læberne at træde.
Lægt var hans syge Sind fra denne Stund;
Tilfredshed i hans Bryst tog atter Sæde,
Og hjertefrisk blev snart han sjælesund.
Han i sin Frihed Tryllestaven eied,
Hvormed til hver en Kant han fra sig feied.

Først svang han den mod Hændelsernes Lyn,
Der Glimt i Glimt hans Udsigt monne skjule,
Hvergang i Fyen han løfted kun sit Bryn:
Og see! forvandled' til en Sværm af Fugle,
Nu rundt i Luften, røde, hvide, gule,
Bevingede de flagre for hans Syn;
De stige op og ned, i Kommen, Svinden,
Og skareviis de føres bort af Vinden.

Dem kan han ikke frygte, disse Smaa,
Hvoraf man fem kan for en Penning kjøbe;
Thi deres harmfri Væsen de jo røbe,
Ved lige villigt Godt og Ondt at spaae.
Kolbytter vel i Luften kan de støbe,
Og lette Volter vel i Flugten slaae;
Men Vinden, som dem Curs og Retning giver,
Tilsidst sig fra en Frihedsmagt dog skriver.

Ja, netop hvad tilfældigviis os hændes,
Sig viser som Product for Tankens Dom
Af Guds og Individets Frihed, som
I Eet slaaer sammen, hvorved Spillet vendes.
Tilfældets Lov dog vanskelig erkjendes;
Thi det Product, som her der spørges om,
Just af en dobbelt Frihed er Fuldendelsen,
Og derfor uberegnelig er Hændelsen. —

Med dette svære Spørgsmaal let besvaret,
Tog nu han paa Nødvendigheden fat,
Hvis Aag vel nys hans Villie sprængte brat,
Men hvis Natur hans Tanke dog ei klared.
Her hverken Flid han eller Møie spared;
Han tydsk Logik studered Dag og Nat,
Til han Nødvendighed fik sammenknebet
Og reduceert til Reflexionsbegrebet.

Nu først i Tanken frit han rørte sig,
Thi hvert et Spor forsvundet var af Tvangen,
Da selv Nødvendigheden her laa fangen,
Afmægtig lænket, en Prometheus lig.
Hans Frihed hver en Ydermagt holdt Stangen;
Som aldrig før paa Mod og Styrke rig,
Ud over Livet han sit Blik nu sendte,
Der altid hjem med Haabet til ham vendte.

Og fyldt af dette Haab, det uvist søde,
Hvis Fylde næsten gjorde ham beklemt,
Og med en Fortid, der var halv forglemt,
Beslutted han sin Fremtid kjæk at møde.
Dens dunkle Skjød hans Skjæbne skulde føde,
Der skulde være ganske ubestemt:
En mulig Lykke foregreb han ikke,
Thi Alting in suspenso skulde ligge. —

— Saavidt han kommen var med sin Methode,
Da Somren kom med sine Fuglekor,
Med sine Purpurskyer, sin Rosenflor,
Og minded om at nyde Jordens Gode.
Han og hans Fa'er derfor en Dag forlode
Tilvogns den lille Præstegaard og foer
Til Skoven ud, for Fuglesang at høre,
Og for Baronens et Besøg at gjøre.

Vor Helt sig havde raadført med sin Skræder,
Og med en Halsklud, ziirligt sammenlagt,
Og med en næsten ny, moderne Dragt,
Tog han galant sig ud i sine Klæder.
Herover gamle Homo ret sig glæder,
Og tidt med Faderstolthed gav han Agt,
Naar Sønnen, heelt tilbageslængt i Sædet,
Sin Næse snød med Silke=Lommeklædet.

Hør Kukkeren! Hør Kukkeren, min Søn!
Paa eengang med et Udraab han begyndte,
Mens ind i Skoven, duftende og grøn,
Fra Landeveiens Støv sig Vognen skyndte:
Et langt Liv denne Sang mig selv forkyndte,
Da syg af Gigt ifjor jeg sad i Løn
Og bad den gode Gud mig Livet spare —
Men spørg nu du, og lad Propheten svare.

En net Prophet, som kun gjør Buk paa Buk!
Gjensvared Adam, der sin Gjøg jo kjendte,
Hvorpaa han hæved Stemmen, klar og smuk,
Og ind i Skovens Dyb det Spørgsmaal sendte:
Hr. Gjøg! hvormange Aar kan jeg mig vente? —
Kukkuk! lod Skovprophetens Svar — Kukkuk!
Kukkuk, Kukkuk (snart korte Kuk, snart lange),
Kukkuk, Kukkuk, vist over tred've Gange.

Naa, smilte Præsten, den ei kort sig fatter,
Den næsten dig en Gubbes Aar jo spaaer;
Men siig hvormange (her han raaber atter)
Vil der gaae hen, før Adams Bryllup staaer?
Kuk! svarer Gjøgen, og med tvungen Latter
Vor Helt udbryder: Hvad! til næste Aar? —
Men Homo kaster muntert sig tilbage,
Idet han byder Kudsken frem at age.

De kom til Sideveien, fra hvis Bakke
Just rulled ned et ziirligt Kjøretøi,
Der kjørtes af en Dreng i Fløielsfrakke,
Med rød Barett, hvorunder Haaret fløi.
Ved Siden af sad rank, med hævet Nakke,
En pyntet Dame, baade høi og drøi.
Den muntre Knalden Hestene bevinged,
Og hurtig ind paa Veien Vognen svinged.

Hvem — hvisker Adam — ruller der saa let?
Tys! svarer Homo: Baronesse Mille —
Og i det Samme holder Vognen stille,
Og Homo hilser dybt med sin Kaskjet.
Sit Blik paa Adam lader Damen spille,
Men Kjøresvenden raaber: Seer jeg ret,
Hr. Pastor Homo! — Og hvorhen forresten?
Til Hr. Baronens Dør, gjenmæler Præsten.

Fortræfligt! lyder Svaret: jeg Dem melder;
Hvorpaa, i Luften svingende sin Pidsk,
Den muntre Kudsk nu raaber: Fremad! Frisk!
Og kjører til, som om det Livet gjelder.
Men ud af Vognens Slag sig Damen helder
Og seer tilbage, smilende polisk,
Hvorved paa Adams Kinder Roser skabtes,
Der svandt, da snart af Syne Vognen tabtes.

Naa (til sin Fa'er han siger) man maa sande,
Tilveirs stod Baronessens Hat og Fjer.
Ja vist, Papa ham svarer: klart du seer!
Hun med de hvide Fjer var Degnens Hanne.
Hvad! raaber Adam, mens den Gamle leer,
Hvem var da Drengen med den kjække Pande,
Der bar den røde Hue, smykt med Tressen?
Ih! svarer Homo: det var Baronessen!

Vor Helt forbauset sad, og lutter Øre
Han var, imens hans Fader bliver ved:
Ja, Baronessen ikke blot kan kjøre,
Men sin Beriderkonst forstaaer hun med.
Sin lille Jagtflint kan saagar hun føre,
De vilde Fugle gjør hun tidt Fortræd;
Men er forresten, hvad man end vil sige,
En høist begavet og fortræflig Pige.

Jeg veed nok der er Folk, som hende kalde
Et lidt forkjælet Barn — men Herregud,
Som eneste Datter, som det sidste Skud,
Hvem Baroniet eengang vil tilfalde,
Har hun ei flere Feil end vi har Alle,
Og frisk og sund hun er og glat af Hud.
Hvem hun i Hymens Tempel sætter Stævne,
Lykkens Pamphilius man vel tør nævne.

Et Baroni paa otte hundred Tønder,
Foruden Mose- Skov- og Møllestyld;
Hovpligtige halvtrediehundred Bønder,
En Faarehjord, foruden Plet og Byld,
Et Meieri, hvis Smør Alverden ynder:
Hvad siger du, min Søn, til den Idyl?
Hvad mener du? (han napped ham i Trøien)
Har du ei Lyst at skyde Pappegøien?

Du bliver rød. Du troer nok at jeg maler
Et Luftcastel, som ei for Jorden duer?
Du troer, at Baronessers Idealer
Langt overgaae en Præstesøns Natur?
Men vær du rolig! jeg for Alvor taler.
Med din Forstand, dit Ansigt, din Figur,
Man støder ikke paa Umuligheder,
Og tro du mig, man ligger som man reder.

Vor Helt sig rømmed. Hvordan er Baronen?
Som halv i Distraction nu spurgte han.
Baronen, lyder Svaret, er en Mand,
Som baade frygter Gud og ærer Kronen,
Og som har god og jævn og jydsk Forstand.
I hvad han siger klinger Hartkorns-Tonen;
For al sin Tale har han til Vehikel
Den gamle Jagtlov og den ny Matrikel.

Som Enkemand i snart en halv Snees Aar,
I Verden Ingenting saa høit han skatter,
Som denne skjelmske, overgivne Datter,
Der altid med Papa sin Villie faaer.
Med Bøn og Graad, med Luner og med Latter
At drei' og vende ham hun ret forstaaer;
Og faaer hun blot det Indfald, hun vil ha'e dig,
Baronen og til Svigersøn maa ta'e dig.

Klem derfor paa, min Søn! Klem paa, klem paa!
En saadan Udsigt blev ei Hvermand givet:
En nittenaarig Brud, hvis Skjørt er stivet
Med Herligheder, saa det nok skal staae.
Gaa som en Karl din Lykke rask paa Livet!
Og lad dig ikke strax af Marken slaae,
Hvis Baronessen lidt tilvands dig rider:
Den Hund, som gjøer, just ikke derfor bider.

Her foran Ledet Homos Tale standsed,
Men høit paa Banken, som nu hilste dem,
Steg Herregaardens røde Tage frem,
Og store Marker Bygningen omkrandsed.
De fulgte Bækken, som fra Skoven dandsed
Ned mod de grønne Dale, Qvægets Hjem,
Og kjørte opad saa, hvor Veien slynger
Sig frem imellem høie Gjødningdynger.

Vor Helt den store Ladegaard gjenkjender,
Han mindes dunkelt Meieriet hist,
Og nu, da ind ad Porten Vognen vender,
Hans Die møder Gaardens Gavl og Qvist,
Og Trappen med det brede Jerngelænder,
Som han for tolv Aar siden skued sidst.
I Døren Hanne stod som gammelt Venskab,
Med hvem han hurtig gjorde nyt Bekjendtskab.

Mens hun gik foran, for dem ind at føre
Til hvad hun kaldte for Baronens Baas,
Og mens vor Helt galant la'er hende høre,
At hun er bleven kjøn fra sidst de saaes,
Sig gamle Homo bøier mod hans Øre
Og hvisker sagte, saa det knap forstaaes:
Ja, gode Miner hold med Kammerpigen,
Thi hun til Baronessens Gunst er Stigen.

De stod for Døren til et stort Gemak,
Som Kammerpigen aabned for dem Begge,
For derpaa selv tilbage sig at trække,
Mens gjennem dunkle Skyer af Røgtobak
De skred forbi den lange Støvlerække
Op mod Baronens paillegule Frak.
Han paa en Sopha sad og fored Hunden,
Der knurrende gav Hals og aabned Munden.

Han reiste sig — en mager, lang Gestalt,
Med Haaret graat og filtret, Ryggen bøiet,
Med Sløvhed og Godmodighed i Diet,
Men med et Ørnenæb, der trodsed Alt.
Ih, see god Dag! han brummede fornøiet,
Mens Piben af hans Haand paa Bordet faldt:
Det Fanden ta'e mig glæder mig at see Dem!
Sæt Dem, Hr. Pastor! Sæt Dem! Maa jeg be'e Dem.

Det er nok Deres Søn — Vær stille, Hund!
Er det Maneer imod din Præst at tage? —
Naa, tag dog Plads! Min Knaster maa De smage,
Endnu til Middagstid vi har en Stund.
Her er Tobak og Øl — vil De behage!
Tys, Tyrras! — Satan, vil du holde Mund!
Her greb han Tyrras fat ved begge Øren,
Og spændte den med Støvlen ud ad Døren.

Man satte sig, og vældigt blev der røget,
Mens Præsten og Baronen gjennemgik
Det ypperlige Gjødningsstof, man fik,
Naar man Guano blandede med Møget.
Vor Helt sad taus, og da han selv ei smøged,
Saa banded dobbelt han Baronens Skik,
At blæse ham den skarpe Røg i Næsen,
Der nødte ham til evig Contra-Blæsen.

Dog endelig Forløsningstimen slog;
Tilbords de kaldtes af Lakaien Ole,
Og Allemand til Spisesalen drog,
Som, gammeldags, var smykt med Ruslæ'rs Stole.
Der Hanne retted an i Silkekjole
Ved Sidebordet, hvor hun ud sig tog,
Skjøndt fjern fra Taflet selv, det cirkelrunde,
Omkring hvis Dug der snused fire Hunde.

En Dør gik op — og buttet, frisk og rød,
Med Halsen bar, med Kroppen svær og lille,
Med brune Øine, der i Ho'det spille,
Med sorte Lokker, der om Skuldren flød,
Indtraadte hvidklædt Baronesse Mille,
Hvem strax tilbords den gamle Homo bød;
Nei, raabte hun: hos Deres Søn jeg sidder!
Jeg for idag ham kaarer til min Ridder.

Ved disse Ord Stumpnæsen kjækt hun dreied
Om mod vor Helt, hvem det just kom tilpas;
Han bukked dybt, mens skjødesløst hun neied,
Og snart ved Damens Side tog han Plads.
Baronen Hundene tilside feied,
Hvorpaa han fyldte sit og Præstens Glas,
Og tog paa Maden fat, imens hans Datter
Sit muntre Væsen drev med Spøg og Latter.

Hun Pastor Homo rigtig holdt i Aande;
Thi naar hans Ønske til Exempel gjaldt
Lidt Peber, rakte hun ham Allehaande,
Og naar han bad om Sukker, fik han Salt.
Men mest hun bragte sin Papa i Vaande,
Thi rask hun sagde ham imod i Alt,
Og hvad saa Ørnenæsen monne sige,
Bestandig den for Stumpen maatte vige.

Med Hanne havde meget hun at hviske,
Og til hinanden nikkede de tidt
Med Smiil, der forekom vor Helt poliske.
Men nu (imens de Gamle Skridt for Skridt
Det sidste Aars Capitelstext opfriske)
Hun sig mod Adam vender let og frit
Og siger: tro mig, jeg forlængst Dem kjender;
Igjennem Hanne vi er gamle Venner.

Hun tusind Ting om Dem mig har fortalt;
Jeg veed, hvortidt De Skoleret har staaet,
Jeg veed, hvad til Examen De har faaet,
Jeg veed, Dem Rygtet har forlovet kaldt;
En lille Gartnerpige, som er gaaet
Dem om i Hovedet, jeg kjender alt.
Her lo hun høit; men Adam, rød i Panden,
Kun tænkte ved sig selv: det var som Fanden!

Aa, vedblev hun, idet hun med sin buttede,
Sin lille Haand en Jagthund gav et Rap,
Saa bort fra hendes Skjød den trak sin Lap:
Jeg troer just ei, hvad Rygtet Dem paaduttede;
Ved første Blik jeg til en Mand mig sluttede,
Som for en Blomst sin Frihed offrer knap.
Friheden leve! Her hun Glasset tømmed,
Mens han i sin Forlegenhed sig rømmed. —

Da Taflet var forbi og Kaffen vinked,
Man til den køle Havestue gik,
Hvor alt imøde Kopperne dem blinked,
Som Hanne fyldte med den brune Drik.
Baronen strax til Lænestolen hinked,
Og Præsten sig med Baronessen fik
En luun Passiar, mens Adam stum beskued
To Kobberstik, hvis gyldne Rammer lued.

Det ene Billed viste ham George Sand,
Romanforfatterinden med Routine,
Der svang en Ridepidsk, mens klædt som Mand
Hun røg sig en Cigar med vigtig Mine.
Det andet viste Tydskernes Bettine
Foran sit Speil, ved Skriverbordets Rand,
Sig selv beskuende, mens Haanden førte
Den rappe Pen, hvis Sprutten fast man hørte.

Vor Helt stod tabt i de berømte Qvinder,
Da Mille, som af Præstens Snak var kjed,
Med dette Spørgsmaal iilte til ham ned:
Hvad siger De til mine to Heltinder?
Aa, svared han: passable jeg dem finder.
Passable! gjentog hun med Ivrighed:
Husk, Talen er om Damer, som har vippet
Hver Mand i Røg og gjennemført Principet.

Han tog sig sammen i sin Distrahering,
Idet han spurgte, hvad Princip det var.
Jeg mener Qvindernes Emancipering,
Gav, kjækt sig brystende, hun ham til Svar;
Det store Tidsprincip, som en Rumstering
I alle svage Hjerner frembragt har;
Men for hvis Gjennemførsel tusind Qvinder
Beredt at offre Liv og Blod De finder.

Her saae hun ham med Dristighed i Diet;
Men han, som slig en Kjækhed ei forstod,
Og som paa ingen Maade var fornøiet
Med Spøgen, hun ved Bordet sig tillod,
Sig næsten haanlig mod den Skjønne bøied,
Og svared rask, med usædvanligt Mod:
Aa, sligt et Offer neppe vil sig lønne,
Principet selv er ikke værd en Bønne.

En Bønne! raabte Baronessen høit,
Mens skrømtet Vrede hendes Blik oplued;
Dog Adam trodsed Blikket, som ham trued,
Og føied til: Nei, ikke værd en Døit!
Hvad! ei engang med Bønnen er De nøi't?
Udbrød hun atter, medens rundt hun skued.
Har du hørt Mage, Hanne! Hørte du?
Principet man i mig forhaaner nu.

Alt kom i Røre. Gamle Homo vilde
Ved Mægling dem forsone beggeto;
Den spændte Hanne halv forlegen lo;
Den svage Fader raabte: Mille, Mille,
Det gaaer forvidt! Nu maa du tie stille,
Du reent forstyrrer mig min Middagsro.
Men Mille gav til Svar, lidt uopdragen,
Papa, jeg be'er Dem, bland Dem ei i Sagen!

Her pludselig paa Hælen hun sig vendte,
Rev Havedøren op, og hurtig ned
I Lunden mod det tætte Krat hun rendte,
Af Hanne fulgt, hvis Fod i Farten gled.
Vor Helt stod slagen — gamle Homo vred
Ham et af sine bistre Blik tilsendte;
Men gabende Baronen sagde blot:
Nu kan en L'hombre rigtig gjøre godt!

Thi gik man atter til Baronens Kammer,
Hvor L'hombrekort og Piberne kom frem,
Og hvor ved Sommersolens gyldne Flammer,
Som dog Tobaksrøg næsten skjulte dem,
Beet efter Beet som Lynet Adam rammer,
Saa han aldeles tabte sine Fem;
Han fire Timer lænket sad til Stolen,
Med Ryggen vendt mod Haven og mod Solen. —

Saa endtes denne Tychobrahes-Dag,
Der ham i hver en Retning Tab paaførte,
Og i hvis Minde han kun lidt fandt Smag,
Dengang ved Maanelyset hjem de kjørte.
Paa Veien han sin Faders Skoser hørte:
Jo du har rigtig fremmet godt din Sag!
Jo du har Verdenstone, som man siger!
Du smukt forstaaer at vinde unge Piger!

Men du maaskee af andre Lænker bindes,
Af noget ret Sublimt og Idealt?
Ved Bordet blev jo, hvis jeg rigtig mindes,
Der om en lille Gartnerpige talt.
Jeg vil dog haabe Rygtet falsk befindes,
Et sligt Parti det var dog altfor galt —
Nei, vær kun rolig! Jeg vil Intet høre!
For selve Tanken stopper jeg mit Øre.

Der sad vor Helt en net! En indre Stemme
Tilraabte ham: Nu, Adam, vær en Mand!
Din Kjærlighed ei længer taus du gjemme,
Men lad den tale, saa det spørges kan!
Benyt det givne Vink til den at fremme!
Lad Dagens Uheld aabne din Forstand!
Gjør nu dig fri! Du kan endnu med Ære.
Slaa løs, og lad saa briste eller bære!

Dog kun forgjæves hørtes Stemmen lyde;
Thi stum sad han, der bleven var for klog
Til sig om slige Stemmer meer at bryde,
Hvormed en Enthusiast sig tidt bedrog;
Til sig de skjæbnefulde Vink at tyde,
Hvorpaa man finde kan en Catalog
Hos Overtroen, hvoraf han jo blæser.
Saa tænkte han — hvad siger du, min Læser?

Hvad mener du om disse skjulte Røster,
Der tidt i Lykken vende sig til En;
Der tidt i Livets Modgang og dets Meen
Os hilse lig Musik, der Hjertet trøster;
Der tidt os gjennemzittre Marv og Been,
Lig Tordenslaget, naar det Huset ryster;
Der blidt os lokke med et Kom, o kom!
Der strengt os true med Vend om, vend om!

Og hvad Betydning vil vel du tillægge
De stille Vink, som Sands og Tanke slaae;
Som snart os lede ret og snart os gjække,
Men hvis Natur og Grund vi ei forstaae?
Vink, der lig Hænder os i Kjolen trække,
Vink, der lig Stjerner os vor Skjæbne spaae,
Vink, der i Ensomheden aabenbares,
Og Vink, der midt i Verden kan erfares.

Alt kommer an kun paa den rene Sands,
Der sanddru dømmer, uden Valg og Vragen;
Thi Tro saalidt som Vantro afgjør Sagen,
Og Videnskaben rides reent tilvands.
De Stjerner, som fornegtes kan om Dagen,
Dog gjennem Natten bryde frem i Glands;
Men Den, som i et evigt Daglys boede,
Mon ogsaa han paa Stjernehimlen troede?

Saadan i Dagens Prosa gaaer tilgrunde
Og i Forstandens Klarhed mangen Skat,
Som sig et luttret Sind tilegne kunde,
Ved at fordybe sig i Livets Nat.
Thi gjennem denne tale tusind Munde,
Og tusind blanke Tegn paa den er sat;
Men for at tolke dem og fatte Sproget,
Det gjelder om en Sands, en uomtaaget.

Det gjelder om, at Tidens Møl og Rust
Ei svækket har dit indadvendte Øre,
Saa midt i Larmen det formaaer at høre
En Aandestemmes ætherlette Pust;
Saa Røsten, som til dig sig vender just,
Det uforfalsket kan til Hjertet føre:
Hiin Røst, der Aandeverdnen gjennemrunger,
Men taler til Enhver med egne Tunger.

Og naar medeet forbi dit Syn der gik
Et ydre Tegn, som for et Vink du skatter,
Da, for at dømme ret, det gjelder atter,
Hvorvidt din Aand hiin rene Skuen fik,
Som ei det Sande blot ved Slutning fatter,
Men som det veed at gribe med et Blik.
Men fik du denne Sands, der Livet rummer,
Da vent dig ei de Sandseløses Slummer!

Thi der hvor Verden hviler død og stum
For Mængdens Blik og Øre — der den vender
Sig levende til dig, idet den sender
Dig Bud paa Bud i Tankens stille Rum;
Der hvor Sletintet sig for Øjnen hænder,
Der hvor det nyhedslystne Publicum
Attraaer lidt Røre til lidt Vederqvægelse,
Der er for dig en uafbrudt Bevægelse. —

Vor Helt, da han kom hjem, blev og bevæget,
Skjøndt af en anden Grund; thi Brev der laa,
Og da ihast han nu det gjennemsaae
Og Underskriften reent fandt overstreget,
Forundred først dets Navnløshed ham meget;
Men endnu stærkere ham monne slaae
Epistlens Indhold, da, med Hjertet bølgende,
Han af en daarlig Haandskrift udsandt Følgende:

Min Herre! jeg Dem anseer for en Mand,
Som ikke blot kan Andres Ære krænke,
Men som dem og Satisfaction vil skjenke,
Paa den Viis, som det anstaaer Folk af Stand.
I Nøddeskoven, tæt ved Kildens Bænke,
Vi næste Lørdag Middag træffes kan.
Pistoler med jeg bringer; men maskeer Dem,
At ei De kjendes skal, hvis Nogen seer Dem.

Vor Helts Forbauselse var ikke liden.
Af Brevets Datum strax han fundet har,
At det en Uge gammelt er i Tiden,
Saa næste Lørdag alt imorgen var.
Han Underskriften skarpt i Die ta'er,
Ei forfra blot, men bagfra og fra Siden,
Og finder ud, hvad han har anet alt,
At Navnet, som der staaer, maa være Galt.

Han kalder ad den Dreng, som modtog Brevet,
Og spørger heftigt, hvem der har det bragt.
Han faaer til Svar, at Brevet ind er lagt
Af Veile Postbud, der betalt er blevet
Med otte Skilling, som han havde krævet,
Men at han intet Vid're havde sagt.
Han byder Drengen gaae, og selv han vanker
Ad Gulvet op og ned i dybe Tanker.

Han standser — fæster atter sine Blikke
Paa Brevet, overveiende dets Ord.
Hvert Ord forstaaer han vel, men fatter ikke,
Hvorfor just nu Hr. Kammerherren troer
Det passende, ham sligt et Brev at skikke,
Nu, da paa Eventyret Mos der groer;
Er det først nu da kommet til Erklæring,
Og understøtter Fruen hans Besværing? —

Hvad er at gjøre? — Skal han feig sig vise?
Skal ussel han til Korset krybe her
Og hele Verdens Agtelse forlise?
Nei ingenlunde! Æren er ham kjær.
Skal han da møde, skjøndt han ei tør prise
Sin Færdighed i Brug af Haandgevær?
Det var jo Døden uden Haab om Naade!
Men jævne Sagen? ... Ja paa hvilken Maade? —

Han i Bevægelse sig sætter atter,
En Udvei søgende, som ei han fandt.
Det var, som hørte han en Dæmons Latter,
Hvergang hans Tanke noget Nyt opspandt.
Først efter Midnat han saavidt sig fatter,
At Hvileplads han ta'er paa Sengens Kant,
Hvor sløv og mødig han sank hen i Drømme,
Mens vilde Billeder forbi ham strømme.

Han vaagned op da Morgensolen skinned,
Og saae sig om med halvforstyrret Sind;
Men nu foer sammen han og sig besinded,
Thi Brevet og dets Indhold faldt ham ind.
Om Lørdag Morgens Frembrud Dagen minded
Ham med sit blod- og purpurrøde Skin.
Han greb sin Hat og ud i Haven iilte,
Hvor Duggens Perle blank paa Blomsten hvilte.

Men hvor idag ham Haven syntes skjøn,
I al sin Simpelhed et jordisk Eden!
Hvor var den lille Græsplet frisk og grøn,
Og Bænken hist, som viet ind til Freden!
Hvor fløi de muntre Fugle let til Reden
Og qviddred glade deres Morgenbøn!
At Livet var saa skjønt, han aldrig vidste —
Og dette Liv maaskee han skulde miste!

Sit Blik han sænked, og med sagte Skridt
Han vandred tankefuld til Kirkegaarden,
Hvor ved sin Moders Grav han standsed lidt,
Mens der han bragte Kors og Krands i Orden.
Saa paa den lave Græsbænk, tæt ved Jorden,
Han mat sig hviled og betragted blidt
Den stille Gravhøi, smykket med Fiolen,
Der dufted frisk for ham i Morgensolen.

O, hvisker han, rørt af sin Moders Minde:
Du som for mig paa Jorden led og stred,
Du som mig varmed med din Kjærlighed,
Du gik foran — men jeg skal dig gjenfinde!
Den samme Sørgekrands skal os omvinde,
Hvis her jeg ved din Side lægges ned;
Den samme Jord skal vore Been bedække,
Den samme Himmel hvælves om os begge!

Og du — her han et Suk til Alma sendte —
Du som i Tanken nu mig vist er nær,
Du som af Alle mig dog mest er kjær,
Om stundom end mit Sind fra dig sig vendte:
O, hvis mit Hjerte blot tilbunds du kjendte,
Du din Tilgivelse mig skjenked her!
Ja kunde blot endnu engang vi mødes,
Da vilde selv det Bittreste forsødes!

Hans Pande sank, idet for Tanken stilled
Sig Mindet om hiin Sommeraftenstund,
Da han og Alma paa Basinets Bund
Afspeilet saae det skjønne Fremtidsbilled.
Omkring hans Kind et Træk af Veemod spilled,
Og længe sad han taus og drømte kun,
Mens Læben smiled blidt og uvilkaarlig —
Da pludselig han reiste sig alvorlig.

Det var paa Tiden! — Han afsted sig skyndte;
Men nu Samvittighedens Stemme lød,
Som Dommen over Mordere forkyndte,
Og først holdt inde, da han høit udbrød:
Jeg selv vil bøde for hvad selv jeg syndte,
Men ikke være Skyld i Nogens Død!
Her gik han frem, med Skridt nu dobbelt raske,
Men umaskeert, thi han foragted Maske.

Ved Skovens Indgang saae han paa sit Uhr.
Alt over Tolv var Klokken. Frem han iilte
Langs med den lille Bæk, der solklar smilte
Og leded dybt ham ind i Skovens Buur.
Der saae han Kildens Bænk, hvorpaa sig hvilte
En sortmaskeret, kappeklædt Figur;
En anden Maske staaende han skuer,
Og beggeto bar sorte Fløielshuer.

Det for hans Øine sortner — nu det gjelder!
Han træder frem og letter paa sin Hat,
Idet som Adam Homo han sig melder.
Den siddende Figur sig reiser brat,
Den staaende de femten Skridt aftæller,
Og med de Ord: Pistolen har jeg ladt,
De skyder først! ham Secundanten rækker
Pistolen, og sig selv tilbage trækker.

Taus stod vor Helt og overskued Scenen,
Mens et Minut i Dødens Stilhed svandt:
Hans Modpart, der stod kappeklædt paa Stenen,
Ham forekom en frygtelig Gigant;
Og lidt til Siden, med en Haand om Grenen,
Stod truende den mørke Secundant;
Dog følte dybt han, at han tale burde,
Og før han brændte løs, han tog tilorde:

Min Herre! Som Fornærmeren forbyder
Mig Ærens Lov at gjøre første Skud,
Og kun min egen Følelse jeg lyder,
Naar her jeg efterfølger dette Bud.
Hvis derfor ei vor Strid kan jævnes ud,
Anmoder jeg Dem om, at først De skyder —
Hr. Secundant! kan Dette ei tilstedes?
Nei! lyder Svaret: Loven overtrædes.

Nu vel, han siger, mens han knapper Kjolen
Og Hanen paa sit Vaaben trækker op:
Saa sender denne Kugle jeg til Solen!
Her sigted han medeet mod Træets Top
Og brændte løs, og Røgen fra Pistolen
Nu fulgtes af et Knald, som naar en Prop
Ud af Champagneflaskens Fængsel bryder;
Dog for vor Helt det anderledes lyder.

Han rank og stiv for Skud sig monne stille;
Men Secundanten raaber: Masken ned!
Thi Kampen føres her med Ærlighed;
Og ned af Stenen, pludselig saa lille,
Sprang demaskeret Baronesse Mille,
Mens af de runde Skuldre Kappen gled.
Paa samme Tid blev fri en anden Pande,
Og Secundanten stod som Degnens Hanne.

Vor Helt knap troede her sit eget Die —
Endnu paa Dødens Tanke fast han holdt,
Endnu det ned ad Ryggen løb ham koldt,
Og end han Kuglens Retning fulgte nøie:
Den Overgang var ham for svær at døie,
Han næsten svimled — men paa eengang stolt
Han ta'er sig sammen og saavidt sig fatter,
At Luft han faaer i krampeagtig Latter.

Tys, tys, min Herre! Baronessen raaber:
Endnu min Kugle jeg tilbage har,
Som ei jeg skyder bort, lig andre Taaber.
Jeg holder Stand! gi'er Adam kjæk til Svar.
Med mindre (vedblev hun) hvad dog jeg haaber,
De Deres Ord fra sidst tilbage ta'er.
Er end Bettine og George Sand passable? —
Nei, svarer han med Smiil, nei admirable!

Men dermed er endnu jeg ikke nøi't,
Foer Damen fort med samme Harcelering;
Hvis De vil opnaae Kuglens Afparering,
Saa svar mig nu bestemt og klart og høit:
Anseer De Qvindernes Emancipering
For neppe værd en Bønne og en Døit?
Her lægger hun Pistolen an og sigter —
Aa, leer han tvungent: alt mit Mod mig svigter!

Emanciperingen jeg vel maa sande,
Den staaer jo for mig, fri for alle Baand.
Saa ned paa Deres Knæe! udbryder Hanne,
Og kys den frie Qvindes hvide Haand!
Han traadte frem, og med en bøiet Pande
Han sank i Knæ, og med spagfærdig Aand
Han kyssed ikke Haanden blot men Kjolen,
Mens Damen over ham afskød Pistolen.

Fra Jorden rask han reiste sig, men end
Et Eftersmæk af Svimmelen han følte,
Hvorfor han skyndte sig til Kilden hen
Og med det kolde Vand sin Pande kølte.
En Stund med bøiet Hoved der han nølte,
Men knap var Tanken bleven klar igjen,
Saa rykked Hanne bagfra ham i Ærmet,
Og spurgte sagte: har vi Dem fornærmet?

Pistolerne med løst Krudt var kun ladt,
Det Hele var en Spøg, for Dem at friste —
Ja, mumled han, det meget godt jeg vidste,
Dengang ved Brevet jeg blev Stævne sat;
Men sulten er jeg bleven paa det Sidste,
Mit Savn af Frokost gjør mig flau og mat.
Aa, lyder Svaret, stor er ikke Skaden,
Der kommer Baronessen just med Maden!

See her, min Herre! lød den Skjønnes Ord,
Paa Deres Arm vor Madkurv maa De bære!
Modtag min Tak (han svarer) for den Ære,
At her mig Æslets Rolle De betroer,
Kun maa De ogsaa nu mig Veien lære.
Fremad! hun siger: Ned til Veilefjord!
Og gjennem Skoven frem de traved Alle,
Mens Damerne Pistolerne lod knalde.

Det var en lystig Vandring; Dagens Kjerte
Belyste Skovens Løv paa deres Gang,
Og let og frit sig hæved Adams Hjerte,
Hvori nu Livets fulde Toner klang
Igjennem Dødens overvundne Smerte.
De muntre Damer Jægerviser sang,
Mens over Stenter, op og ned ad Bakker,
De fløi afsted i deres Fløielsfrakker.

De naaede Fjordens Bred, hvor Baaden laa,
Og paa hvis Toft han svingled som en Daare,
Ved under Hannes Vippen ned at staae.
Derpaa greb begge Damer hver sin Aare,
Og høit til Styrmand de vor Helt udkaare,
Som dog udbeder sig, at roe han maa.
Nei, raaber Mille: De skal Farten styre,
Imens vi Andre roe som raske Fyre!

Og virkelig, de gjorde raske Tag,
Den kjække Mille og den tappre Hanne,
Og høist nøiagtigt holdt de Aareslag,
Saa Baaden let gled hen ad Fjordens Vande.
Vor Helt, der maatte Færdigheden sande,
Imens ved Roret selv han sad i Mag,
Dem ogsaa for to sikkre Damer roser —
Hvad Damer! svares der: Vi er Matroser!

Snart landed Baaden ved den lille Ø,
Hvor, til et Skjerm mod Sommersolens Flammer,
De grønne Bøge hvælved høit et Kammer
Midt i den solbestraalte, blanke Sø.
De steg iland, og ved to ranke Stammer,
Hvor Gyngen hang og hvor det friske Hø
Indbød til Hvile Lemmer, som var matte,
Sig Adam mellem begge Damer satte.

Her seer De mit høitelskte Sanssouci,
Begyndte Mille, medens Hanne læsset
Den velforsynte Madkurv af paa Græsset
Og af den fulde Flaske skjenked i:
Her faaer jeg Luft, er Hjertet sammenpresset,
Her drømmer jeg om Livets Poesi,
Her la'er det faste Land jeg bag mig ligge,
Og her med Dem vil nu Forlig jeg drikke.

Vor Helt med Tak det rakte Bæger tog,
Og beggeto paa eengang svang Pokalen;
Men netop som de klinked, Nattergalen
I Krattet bag dem sine Triller slog.
Hør — hvisked Hanne — hør, Musik i Salen!
Et saadant Varsel aldrig mig bedrog;
Det tyder paa Velsignelse fra Oven
For Freden, der blev sluttet nys i Skoven.

I denne Spaadom jeg min Hanne kjender!
Udraabte Mille; thi De vide maa,
At alt hun længe speculerer paa,
Af os at gjøre to intime Venner.
Imorges, da i Fjorden her som Ænder
Vi svømmed rundt, lod ret hun Munden gaae.
Hun paastod, vi var skabte for hinanden;
Har De hørt Mage? Hun er fra Forstanden!

Som Lille havde hun et prægtigt Hoved,
Gjensvared Adam med et Smiil paa Kind;
Og siden den Tid har jeg ikke sovet,
Faldt Kammerpigen ham i Talen ind.
Men beggeto vi har af Dem os lovet
Et Eventyr, som muntre kan vort Sind;
Fortæl os et, før Kagen vi fortære —
Ja, raabte Mille: saadan skal det være!

Et Eventyr? han gjentog, medens hine
Sad lyttende, med Diet mod ham vendt;
Velan! (tilføied han med tænksom Mine)
Saa hør da, hvad maaskee Dem er bekjendt.
Og nu fortalte han dem om Undine,
Som født af Vand, dog blev af Ild optændt;
Om hendes Elskov, som et Under skabte,
Om Sjælen, som hun fik og som hun tabte.

Historien dem stærkt interessered,
Men ogsaa ypperligt fortalt den blev,
Og Mille høit med Varme declamered:
Undine, Stakkel, du ei vidt det drev!
Fra Vandet knap du var emanciperet,
Før atter Elementet bort dig rev;
Men Hanne sagde, bydende dem Kage,
Paa alt det Vaade nu lidt Tørt kan smage.

Forresten (blev hun ved) af Alt jeg dømmer,
At Baronessen snart en Frier faaer,
Thi ogsaa hun som en Undine svømmer,
Og her en Ridder jo ved Bredden staaer.
Den Skjønne gav til Svar: Jeg troer du drømmer!
Hvis ei du tier, jeg til Gjengjeld spaaer
En Laas dig for din Mund, som vil den stoppe —
Her saaes til Gyngen hen hun let at hoppe.

Stig ind, min Herre! foer hun munter fort,
Og mod sin Villie Adam maatte gjør'et;
Dog neppe var det skeet, før han, omsnøret
Af Gyngens Reb, i Luften førtes bort.
Da han foer op, det sused ham om Øret,
Da han foer ned, blev for hans Blik det sort;
Men stedse høiere tilveirs ham slynged
De kjække Damer, som omkap ham gynged.

Nu er det nok! han raabte spændt og heed,
Mens Jord og Himmel for hans Blik sig blanded.
Nei! svared Mille, som i Touget sled:
De med Undine trak os ned i Vandet,
Til Gjengjeld maa De op i Ætherlandet,
At ret om Luften De kan faae Besked.
See Dem omkring! De kan jo aldrig vide,
Om ikke der De møder en Sylphide.

Saaledes endte med en Himmelfart
Den Dag, der Undergang vor Helt forkyndte.
I Baaden hjem til Skoven man sig skyndte,
Hvor med den Skjønne han tog Afsked snart.
Hans Tanker nu at røre sig begyndte,
Og gjørende sig Damens Væsen klart,
Udbrød han — som for selv sig at belære —
Hun vistnok let at leve med maa være!

Og her han lettet hjemad gik sit Skud;
Men ingen Ro fra den Tid fik han mere,
Thi næsten daglig, een Gang eller flere,
Kom fra Baronens nu der Brev og Bud,
For ham til Gaarden op at invitere;
Og derfra gik det muntre Tog saa ud,
Tillands, igjennem Marker, Enge, Skove,
Tilvands, hen over Sø og salten Bove.

Han maatte Damerne paa Jagt ledsage,
Saavel som naar paa Fiskefangst de tog;
Han maatte med i Phaethon'en age,
Naar over Stok og Steen afsted de jog.
Men medens Uger, Maaneder og Dage
Paa denne Viis i Fart forbi ham drog,
Skred ogsaa mægtigt frem det ny Bekjendtskab,
Der Kammeratskab blev, men aldrig Venskab.

Det selsomt var, men selv han vidste ikke,
Hvorvidt, og i hvad Grad ham Damen led;
Thi skjøndt af Glas med ham hun kunde drikke,
Og skjøndt i Græsset hun hos ham sig smed:
Var altid kølige dog hendes Blikke,
Og uden mindste Glimt af Kjærlighed.
Til stærkt at gjøre Cour han tabte Lysten,
Og saadan stod nu Spillet sidst i Høsten.

— Det var en Morgen, og paa Herregaarden
Høstgildet til om Aftnen var bestemt,
Hvortil (hvad Læseren begriber nemt)
Den hele Præstegaard er indbudt vorden.
I Præstens Stue sad i daglig Orden
Vor Helt ved Frokostbordet, og beklemt
Ad Gulvet op og ned hans Fader vandred,
Med spændte Miner, som sig tidt forandred.

Paa eengang standsed han og høit sig rømmed.
Min Søn! begyndte han: Min Søn! Min Ven —
Her brød han af og gik til Vindvet hen,
Som om ved meer at sige han sig ømmed.
Min gode Søn! (her kom han sig igjen)
Dig forud at fortælle vel sig sømmed,
At jeg — før Tid og Alder reent omskifte mig —
At jeg.... at, at ... jeg tænker paa at gifte mig.

Afbryd mig ei! Jeg veed, hvad du vil sige.
Du troer, jeg har din gode Moder glemt?
Ja dersom det var saa, da var det slemt;
Nei, aldrig faaer jeg Nogen, hendes Lige!
Jeg veed, at dybere jeg ned maa stige,
Men ei desmindre har jeg mig bestemt;
Og spørger du, paa Grund af hvad Omstændighed?
Da vil jeg svare dig: af puur Nødvendighed!

Forstaaer du mig? Hvad Andet er Nødvendighed,
End disse tusind Smaating, disse Grunde,
Som hver for sig os bøier ingenlunde,
Men som tilsammen tvinge med Ubændighed?
Nødvendighed for mig benævnes kunde:
Lidt Svaghed, Gigt, min Præstegaards Elendighed,
Lidt gammel Gjeld, som snart jeg skal klarere,
Uordentlige Folk, og andet Mere.

Men hvad en Kone gjelder, først man fatter,
Naar man som Enkemand det har probeert
Og seer sin Gaard og Avling halv spoleert.
Mit Valg er Møller Knudsens ældste Datter,
En vakker, huuslig Pige, som jeg skatter,
Som jeg desuden selv har confirmeert.
Hun med lidt Midler hjælper mig paafode,
Og i min Alder seer hun mig tilgode.

Her holdt han inde — han paa Sønnen seer,
Hvem Pausen og det stive Blik besværer;
Men Homo selv dog lider endnu meer,
Og Adams Mening reentud han begjærer.
O, svares der: min Faders Valg jeg ærer,
Naar af Nødvendighed kun ei det skeer;
Min Mening er, hvis jeg den yttre turde,
At her der just med Frihed handles burde.

Ja Frihed, Frihed! gjenta'er ivrig Præsten:
Det er et høist sublimt og gyldent Ord,
Men altfor idealsk det klinger næsten,
Gud bedre det! for en saa syndig Jord.
Ja er man ung og har man det forresten
Luunt inden Vægge, man paa Frihed troer;
Men blev man gammel i vor Slægts Elendighed,
Saa ta'er man nok sin Hat af for Nødvendighed.

Thi den paa ingen Maade er det Samme
Som Skjæbnen, der er blind, af hedensk Art.
Var det saa vel! du skulde see mig snart,
Som christen Præst mig for mig selv at skamme.
Nei, lad kun Skjæbnens Kolleslag mig ramme,
Bli'er for Nødvendighedens Aag jeg spar't;
Men da du ei Begrebet synes kjende,
Bli'er det nok bedst, vi det paa dig anvende.

Hvor blev han glad den Gamle, ved i Strikken,
Imens han selv gik fri, sin Søn at faae!
Men rask til Svar gav Adam, hvem i Stikken
Philosophien ikke her lod staae:
Nødvendigheden hører til Logiken!
Dens objective Deel den slutte maa;
Derfra til Frihed i Begrebets Viden,
Er Veien, som jeg tidt har gjort, kun liden.

Aa Snak med din Logik! den Gamle siger;
Her taler vi om den Nødvendighed,
Hvoraf det borgerlige Liv kun veed;
Om den, der i en nøgen Krop fremstiger,
Om den, der fra en sulten Mave skriger,
Om den, der perler i vort Ansigts Sved.
For den Nødvendighed tilta'er Respecten,
Jo meer man kjender til sig selv og Slægten.

Ja den med Aarene man ret vurderer!
Men og paa dig, uagtet du er ung,
Uagtet du til Frihed dig studerer,
Nødvendigheden ligger haard og tung.
Den ligger i din pengeløse Pung,
Og i din Lyst til Alt hvad der brillerer;
Den ligger i din Smag paa Livets Fest,
Og i din Ulyst til at være Præst.

Et Valg nødvendigt er — dig rask bestem!
See! paa den ene Side vinker Lykken
Med Baroniet dig til Høihed frem;
Og paa den anden Side, her i Skyggen,
Et Landsbykald med et Annex paa Ryggen
Dig hilser som din Fremtids ringe Hjem.
Hist Æren, og i Staten daadrig Virken,
Her Pligten, og Bestræbelser for Kirken. –

Vælg selv! Men det jeg forud la'er dig vide,
At hvis der skulde være gamle Baand,
Som vil dig drage til den ene Side,
Da river jeg dem sønder med min Haand.
Imod din Fader vil dog ei du stride,
Og derved synde mod den Helligaand,
Og føie Skyld til Tab af Interessen? —
Betænk nu det, og tænk paa Baronessen!

Her gik Pastoren bort; men trist tilbage
Paa Stolen i sin Slaabrok Adam blev,
Som strøg betænkelig sig om sin Hage,
Og med sin Gaffel paa Tallerk'nen skrev.
Hans Faders Ord ei ret ham vilde smage,
Paa en Afgjørelse for rask de drev;
Men at han dem paa Hjerte dog sig lagde,
Sig viste tydeligt, da nu han sagde:

Ja det er sandt, mit Kald til Præst er ringe,
Og var endog jeg Alma nok saa god,
Hvad nytter det, at ville gjennemtvinge
Hvad hele Verden sætter sig imod?
Velsignelse det aldrig kunde bringe,
Hvis her en Faders Villie jeg modstod;
Ved ret at overveie hver Omstændighed,
Jeg indseer selv Beslutningens Nødvendighed.

Nei, nei! udbrød paa eengang han igjen:
Nødvendighed skal her ei Hjulet drive;
Nødvendigheden, som jeg trodser — den
Skal aldrig Skyld jeg for min Handlen give.
Midt i min Vælgen vil jeg fri forblive,
Og frit beslutte, frit mig give hen;
Men dog med Overlæg skal Alt bestemmes,
Og intet Pro og Contra tør forglemmes.

Med dette Forsæt, indtil Dagen veg,
Hvert Pro og Contra nu vor Helt berørte,
Hvorpaa en festlig Dragt han sig iførte,
Og op i Vognen med sin Fader steg.
Rask til Baronens Ladegaard de kjørte,
Hvor Gildet var begyndt med Dands og Leg;
Thi alt i Porten dem imøde hviner
Clar'netter og forstemte Fioliner.

De gik i Laden ind, hvor tændte Lygter
I grønne Krandse langs med Væggen hang,
Og hvor et Leergulv Træskodands ei frygter.
Piger og Karle gjør dem Veien trang,
Thi just som ellevild den gamle Røgter
Med Tosse=Karen rundt paa Gulvet sprang.
Omkring det gamle Par lød Skoggerlatter,
Der steg til Vildhed da omkuld det dratter.

Mod Gjesterne kom tvende Bønderpiger,
Hvis røde Baand fra Huen hang coqvet,
Og En af dem gi'er Præsten Haand og siger:
Go' Dau bit' Fa'er! Er Tøsen it' net?
Hvad? Baronesse Mille! Præsten skriger,
Og du, min gode Hanne! Seer jeg ret? —
Men leende sig begge Damer dreied
Paa Hælen rundt, saa Skjørtet om dem feied.

Bemærker De, til Adam hvisker Mille,
Den stærke Dunst, som om mit Hoved staaer,
Som ikke jeg for Meget miste vilde,
Thi dygtig Dands den mig iaften spaaer.
Lugt, hvor jeg vædet har til dette Gilde
Med Brændeviin og Punschextract mit Haar;
Med slig Essens man lokker Bondedandserne,
Og under Dandsen dem fortryller Sandserne.

Ja, meer til Perial man ei behøver,
Gi'er muntert leende vor Helt til Svar;
Men vild Musik hans Latter overdøver,
Thi paa den Polske just begyndt man har.
En Herre Baronessens Haand ham røver,
Og ind i Rækken gaaer det unge Par.
Hvem var den Mand? han overrasket siger —
Ih! svarer Hanne: Kammerjunker Kriger!

Det er en høist fortryllende Person,
Som nys er kommen i Qvarteer i Veile,
Og som, hvis ei jeg meget skulde feile,
Paa Gaarden her gad tage Garnison.
Tag Dem iagt! thi han forstaaer at beile
Med Skæg og Sporer som en kjæk Dragon,
Og bli'er han vred, han Deres Hoved spalter;
Men nu farvel! thi der er min Forvalter.

Afsted fløi Hanne med Forvalter Hansen,
En kraftig Karl, som voldsomt gjorde Cour
Og tumled hende lystigt om i Dandsen,
Imens vor Helt, med Minen stram og suur,
I Krogen stod, belyst af Lygteglandsen,
Og gjorde kun en maadelig Figur.
Han saa at sige næsten stod istampe,
Mens rundt om sig han Fødder hørte trampe.

Musiken, der var stillet op paa Tønder,
Med Hvinen gjennemskar den varme Luft,
Hvori der bølged som en blandet Duft
Af Støv og Sved, af Brændeviin og Bønder:
En Damp af jævn Natur og sund Fornuft,
Som Adams fine Næse lidt kun ynder.
Han gik til Døren hen; men der han stødte paa
Baronen, til hvis lange Snak han lytte maa.

Hans Blik løb rundt, og mellem Folk, der buldre,
Han Baronessen seer i Dandsens Lag
Med Hænderne paa Bondeknøsens Skuldre,
Som dybt i hendes Hofter gjorde Tag,
Og op og ned ei gynged blødt sin Huldre,
Men rask til begge Sider gjorde Slag
Med Been og Skulder, mens i Ring han kjørte
Sin tappre Dame, der saa rank sig førte.

Medeet de Valsende sig brat adskille,
Og hen mod dem foer Adam som en Piil,
Og med et ydmygt Buk han beder Mille,
At dandse med ham Molinask og Riil.
Ih, ja saamænd! hun svarer med et Smiil,
Men først en Lædskedrik, min Tørst at stille!
Her pustende hun satte sig paa Bænken,
Og efter Punsch vor Helt fløi hen til Skjenken.

Da han tilbage kom, sad Lieut'nant Kriger
Henbøiet over Damen høist galant,
Og fyldte hendes Øre med sin Smiger.
Hun Punschen tog og den fortræflig fandt,
Hvorpaa til Adam, der stod tvær, hun siger:
Jaften er jeg Grethe — ikke sandt?
Men De, Hr. Homo, Navn af Hans skal bære,
Og Kammerjunker Kriger Mads skal være.

I Adams Kram det Hansenavn just passed;
Han satte sig ihast paa Bænken ned,
Hvorpaa i Bondesprog om Kjærlighed
Af Herrerne der hanset blev og madset,
Imens skjøn Grethe nipped tidt til Glasset
Og gav til begge Sider dem Besked.
Men da hun havde faaet nok af Hvilen,
Hun reiste sig og raabte: Rilen, Rilen!

Man spilled op, og snart i Kredsens Ring,
Da Hanne frem som anden Dame traadte,
Vor Helt sig med de Skjønne svang omkring.
De gamle Koner sig ved Synet gotte,
De unge Karle med Beundring skotte
Til Adams løse Kast og kjække Spring,
Til Hannes Bagdeel, der saa hurtig vrikker,
Til Milles Been, der gaae som Trommestikker.

Bestandig mere voldsom blev Musiken,
Og mere glad det Folk, som paa dem seer;
Bestandig løsere sig Adam teer,
Bestandig raskere blev Hannes Vrikken,
Bestandig ligere med Trommestikken
Slog Mille Foden imod Gulvets Leer;
Og hvergang Plads i Kredsen de forandre,
Lig fulde Folk de krydsed om hverandre.

Dem Alles Jubelraab Triumf beredte,
Da, efter Rilens Slutning, til sin Plads
Den lykkelige Hans hjemførte Grethe.
Han iilte bort, at fylde hendes Glas,
Men da han kom igjen, som før det skeete
At han ved hendes Side traf paa Mads,
Der just ved Smigren og ved Overrasken
Af Damen Løfte faaer paa Molinasken.

I Adams Kinder Blodet heftigt stiger
Ved det, som lige for hans Dine skeer;
Han ønsked ret at knuse denne Kriger,
Og stampe ham saa flad som Gulvets Leer.
Til Baronessen han lidt bitter siger:
For mig er altsaa intet Haab der meer?
Nei, hørtes Lieut'nant Kriger spodsk at svare,
Nei stakkels Hans kan her sig Møien spare.

Hvem gjelder Deres Hans, Hr. Kammerjunker!
Med rynket Bryn vor Helt nu spørger rask,
Idet med Haanden han i Bænken dunker.
Aa, raaber Mille: hvilket rædsomt Dask!
Men Kriger leer: Hr. Hans han spruder Funker,
Han slaaer os Allesammen reent i Mask.
Hr. Lieut'nant! stammer Adam, rød af Brede:
Følg med! Om en Forklaring maa jeg bede!

Han kom ei langt; thi Mille brat i Farten
Ham standsed og til Kriger førte hen,
Der strøg betænksom sig om Knevelsbarten
Og rolig sagde: Naa, godt Ord igjen!
Glem De min Spøg! Jeg kunde gjerne spart'en.
Men selv hun hvisked til ham: kjære Ven!
Naar Dem jeg Hans og ham jeg Mads benævner,
Mon om min Mening da en Tvivl jeg levner?

Her gik med Kriger hun til Molinasken,
Just som i Rækken ned et Par der foer,
Ledsaget af de Andres Nævekladsken
Og Støvletrampen, lig et Glædens Chor.
Vor Helt imidlertid gned Pandebrasken
Og gjentog for sig selv de gyldne Ord:
Naar Dem jeg Hans og ham jeg Mads benævner,
Mon om min Mening da en Tvivl jeg levner?

Han følte sig for hver Bekymring lettet,
Og drivende med aabent Sind omkring,
Han lagde Mærke til de tusind Ting:
Hist i en Krog en Mø paa Stadsen retted,
Hist om et Been et Strømpebaand blev flettet,
Hist om en Kiste Koner stod i Ring,
Og høit paa Laaget sad en Pukkelrygget,
Hvis stive Korsklæd' var med Strimler smykket.

Hun saae paa Dandsen med sit skarpe Blik,
Meddelende sig høit til Huusmandskenken,
Mens Adam gik forbi dem hen til Skjenken,
Hvor ud af Tønden flød den stærke Drik.
En halv Snees gamle Bønder sad paa Bænken
Og sig en luun Passiar ved Kruset sik,
Mens Andre, lyttende til Kudsken Søren,
Med Piber stod og røg Tobak i Døren.

Han gjennembrød med Møie denne Stimmel
Og flygted ud ad Ladens aabne Dør,
Men fast ved Overgangen blev han svimmel:
Dyb Stilhed dækker Egnen som et Slør,
Foroven sees den klare Stjernehimmel,
Forneden Duggen sine Perler strøer;
En sagte Luftning Poppelpilen rører,
Hvis svage Skjælven Natten ham tilfører.

Han stod en Stund med fængslet Sind og Sands,
Mens Blikket opad han mod Himlen retter,
Hvor, over Jorden hævet, Lyset fletter
Af Tidens Tegn sig Evighedens Krands.
Da vakte ham de hæse Clarinetter,
Og fra sin korte Drøm i Nattens Glands
Han brat igjen sig ind i Laden skyndte,
Hvor paa den store Runddands man begyndte.

Der kom skjøn Grethe livlig ham imøde,
Og raabte: Hans, til Dands her er min Haand!
Og han naturligviis lod ei sig nøde,
Men greb den hurtig, med taknemlig Aand.
Til Kredsens Ring snart Fleer og Fleer der støde,
Om Ung og Gammel danner den et Baand,
Om Pigen, Karlen, Krøblingen og Konen,
Om Svinedrengen, Præsten og Baronen.

Ved støiende Musik den hele Kjæde
Bevæged rundt sig i det store Rum,
Mens haardt i Gulvet Alle hørtes træde;
Derpaa i Kreds svang Pigerne sig om,
Som til at dele med sig Valsens Glæde
Til Makker tog hvem dem i Tanker kom.
Men efter hver en Vals — hvad mest fornøier —
Kom der en Træskodands med Leg og Løier.

Først sad Jens Røgter paa Forundringsstolen,
Saa faldt, som Blindebuk, ved hvert et Skridt
Den gamle Kirsten, hvem man trak i Kjolen;
Saa Birthe røg Tobak og hosted tidt,
Saa gned den døve Mikkel paa Fiolen,
Mens lamme Jeppe dandsed Molevit;
Saa snurredes der Kyllinger som gale,
Og saa sprang lystigt Buk de unge Ka'le.

Men størst Plaseer det vakte dog ved Festen,
Da Mille bød for Latteren tilfals
Og hurtig som en Top omsnurred Præsten,
Der holdt befippet fast om hendes Hals,
Mens samme Tid Baronen styrted næsten,
Af Hanne tumlet i en holsteensk Vals.
Der blev en Jubel, som kan ei beskrives,
Hvorved selv Gaasetøsens Træk oplives.

Vor Helt var som paa Toppen af sin Lykke;
Thi da i Kredsen rundt man atter drog,
Og let sin Dames Haand han voved trykke,
Et kraftigt Gjentryk han til Svar modtog.
I Lykkens Solskin først der faldt en Skygge,
Da Vognen kom og Afskedstimen slog;
Da Mille han hang Kaaben over Skuldren,
Og selv han kjørte hjem fra Gildets Buldren.

Men da i Hjemmet træt han smed sin Krop
Paa Leiet, hvor han snart sank hen i Drømme,
Sov han saalænge som sig kunde sømme.
Først ud paa Formiddagen stod han op,
For — sigende til alle Drømme stop —
Endnu engang sin Stilling at bedømme,
Og mens han kaldte Haab og Minder frem,
Sig ret at orientere mellem dem.

Han var en ærlig Karl — han negted ikke,
At Almas Spil her stod forbandet slet;
Hans Dobbeltspil sig stilled for hans Blikke,
Og det fortrød ham, thi han var honnet;
Han var fornuftig og forstod at skikke
Sig i en Verden, som var ei ham ret;
Men ogsaa følsom var han — dybt han sukked,
Da langsomt han sin Skriverpult oplukked.

Deraf han udtog Pen, Papir og Blæk,
For Alma hendes Frihed at gjengive.
Han skrev og skrev; han vedblev rask at skrive,
Og — løst var Baandet til hans egen Skræk.
Men derved lod han ikke det forblive;
Han sine Grunde gav med klare Træk,
Og til sin Hovedgrund (en Faders Villie)
Han føied sit Farvel til Havens Lilie.

Men knap var Brevet med Oblaten vædet,
Knap var Adressen skreven udenpaa,
Før han ad Drengen kaldte, som paa Stedet
Med det til Veile Posthuus maatte gaae.
Han fulgte Drengen med sit Blik til Ledet —
Han dreied mork sig om og sagde: Saa!
Nu har jeg gjort, hvad Ærens Stemme bød mig;
Nu har jeg skrevet, ak! hvad halv fortrød mig.

Den hele Dag han gik omkring i Spænding
Og følte sig saa ængstelig beklemt,
Som om han søgte sin forlorne Penning,
Men Stedet, hvor den tabt var, havde glemt.
Først næste Dag hans Tanker tog en Vending,
Hvorved hans Følelse blev meer bestemt;
Thi med sin Fortid bag sig, ud han skued
Nu mod det Fremtidshaab, der ham opflued.

Ja hvor han kjækt og kraftigt skulde virke,
Nu da saa store Midler sig tilbød!
Vel ei som Præst for Menighed og Kirke,
Men som en Gud for Mængden i dens Nød.
Ei meer saa smaat han frem sig vilde lirke,
Velsignelsernes hele rige Skjød
Han vilde aabne for sig selv og Alle,
Og som Patron Clienters Held fremkalde.

Vel havde han endnu ei Baroniet,
Som alle Virkemidler skrev sig fra;
Men meget feil af Alt han maatte ta'e,
Om ikke Lykken paa hans Vink kun bied,
Om ikke Baronessens Haand og Ja,
Med Gaard og Gods og hele Clerefiet,
Var hans, naar blot det Ord han sige vilde,
Der evig bandt hans Skjæbne fast til Mille.

Saa gjorde da vor Helt sit Livsbestik,
Og det saa godt som andre Folk, der bytted
Den Rolle bort, som de for Livet fik,
Og til hvis Indhold alt som Børn de lytted;
Thi har sin Frihed først saa frit man nyttet,
At reent det indre Kald forbi man gik,
Da er det virkelig omtrent det Samme,
I hvilken Rolle man skal staae tilskamme.

O, kast dit Blik hen over Livets Scene,
Og see, min unge Læser, dig i Speil!
See, hvor Acteurerne for fulde Seil
Gaae bag ad Dandsen, og det godt fortjene:
See dem med Intet være paa det Rene,
Hør af Replikerne dem tage feil,
See dem i Monologer sig behage,
Men i Actionen kortest Straa at drage!

Og hvad er Grunden til det usle Spil?
I Garderobeskabet ligger Grunden,
Idet den Rolle, som dem hører til,
Ved Prøven altfor ringe bliver funden.
En simpel Dragt med Rollen er forbunden,
Og man i Pragtcostume glimre vil;
For Fløil og Flitterstads sig selv man sælger,
Idet man „Rollen over Evne" vælger.

Thi Helt man være vil; med gyldne Bræmmer
Om Kaaben stolt sig støtte til sit Sværd,
Og, Stodderkongen lig blandt Fattiglemmer,
Beundring vække, men Respect især.
Det store Drama's Fordring reent man glemmer,
Da kun som sin man Handlingen har kjær,
Og man saalidt paa Sammenspillet tænker,
At Tanken om hver Sammenstilling krænker.

O triste Stund! naar under Piben, Trampen,
Man skamfuld da fra Scenen trækker bort,
Hvor galoneert man stod, belyst af Lampen,
Mens man i Spil og Handling kom tilkort.
O triste Stund bag Scenen! naar med Svampen
Man visker Sminken af, men ei sin Tort;
Naar Stykket er forbi, og efter Spasen
Man nu nødvendigviis skal af med Stadsen.

O Smerte! (thi det Smerte vel maa volde)
Naar da man mindes angerfuld, beklemt,
Sin egentlige, sin forsmaaede Rolle,
For hvilken man i Livet var bestemt,
Men som at lære nu det haardt vil holde,
Da man paa Stumper nær den har forglemt;
Og som i hvert Fald dog det er forsilde
I Gravens Dragt ved Tæppets Fald at spille.

Ei sandt, min Læser, slig en Udsigt skrækker?
Nu vel, saa grib da i din egen Barm!
Thi om du end som Tilskuer heller lægger
Til Ro dig langt fra Spillet og dets Larm,
Dig Livet ind·paa Scenen snart dog trækker.
Før du i Spil og Handling bliver varm,
Betænk din Stilling ret! Jeg selv vil holde
Mig til vor Helt og til hans Fremtidsrolle.

Hans Plan vi veed — men den realiseertes
Dog ei saa nemt just, som han havde meent,
Uagtet, selv naar ei han inviteertes,
Han tog til Gaarden tidlig nu og seent;
Uagtet, naar med Damerne spadseertes,
Han næsten ud af Posen talte reent;
Uagtet uophørlig for den Skjønne
Han gjorde sine Frierhoser grønne.

Thi hun bestandig var og blev den Samme,
Som om hun Grethes Haandtryk havde glemt,
Og tidt han med sin Ømhed stod tilskamme
Ved grusom Latter og letsindig Skjemt.
Men hvad hans Haab fornemlig monne lamme,
Hvad meer end Alting gjorde ham forstemt,
Var denne Lieut'nant Kriger, som fra Veile
Hveranden Dag tilhest kom, for at beile.

O, hvor han haded denne Kammerjunker,
Der strøg om Knevelsbarten sig saa kjækt,
Der, medens Diet spruded Elskovsfunker,
Greb Damens Haand og kyssed den saa frækt!
O hvor han vidste godt, at denne Knægt
Kun beilede til Baronessens Grunker!
O hvor den Hykler var iveien her
Ham selv, som hende selv dog havde kjær!

Hvordan han ret var faren knap han vidste,
Mens han paa denne Viis, med Sindet sygt,
Bestandig indklemt mellem Haab og Frygt,
Saae hele Maaneder forbi at liste. —
Det Vinter blevet var, og paa det Sidste
Den stærke Frost sin Isbro havde byg't,
Da, indbudt til et Skøiteløb af Mille,
En Morgen han til Fjorden vandred stille.

Der spændte strax de lette Jern han paa,
Og ud fra Landet, under Isens Knagen,
Løb rask han fremad over Sneens Lagen,
Der tyndt og fiint paa Bølgebroen laa.
Han i det Fjerne tre Figurer saae,
Og vidste nu hvad Klokken her var slagen;
Han Krigers blaa Dragonfrak kunde kjende,
Og Iversygens Ild han følte brænde.

De tre Figurer frem paa Skøiter skred:
Hr. Kriger, med Cigar imellem Tænderne,
Og Jomfru Hanne, strittende med Hænderne,
Bestandig rede til at dumpe ned,
Og Baronessen, svingende med Lænderne,
Til pludselig paa eet Been frem hun gled,
Mens hun det andet udstrakt holdt iveiret,
Med hvilken Hilsen hun vor Helt bearred.

Velkommen! raabte hun med muntre Lader,
Idet hun napped ham i Kravens Flip:
Jeg seer, den stærke Frost Dem ikke skader,
De fløi jo mod os som en Sperrevip.
Hvorledes lever Deres Næsetip
I disse tretten eller fjorten Grader?
I Deres Dienbryn sidder Rimen tyk:
Men see engang min puddrede Paryk!

Her tog hun Huen af de mørke Lokker,
Hvori den hvide Riim som Blomster hang,
Og ved hans Udraab: nei det var som Pokker!
I Luften lystigt hun sin Hue svang.
Men Kriger siger: Hyacinthens Klokker
I Vinterkulden glimrende fremsprang
Ved Kraft af disse Kinders varme Rose —
Ja vist, hun leer: det er som Fod i Hose!

Men nu (blev paa sin kjække Viis hun ved)
Hjemad til Den, paa hvis Bred vi lande!
Her gav hun Kriger Haand, og rask afsted
Foer beggeto hen ad de frosne Vande.
Vor Helt da maatte række Haand til Hanne,
Og med en Braad i Hjertet følge med;
Dog medens hine fløi som Fugle hjemad,
Krøb med sin Dame som en Snegl han fremad.

Bestandig Hannes Fod i Løbet vakler,
Hvert Dieblik med Latter standser hun,
Og tidt af Adam kræves der Mirakler,
For at faae Skøiten flot, der stod paa Grund.
Først efter lang Tid naaede begge Stakler
Den fjerne Kyst, hvor Spot dem hilste kun,
Hvor Mille sin Cigar ved Krigers tændte
Og Røgen haanligt dem imøde sendte.

Det var det andet Stød, vor Helt modtog,
Men derfor lod dog ei han sig forknytte.
Den faldne Hanne lod han selv sig skjøtte,
Mens rundt paa Isen han i Kredse jog;
Det ene Been lod kun han Kroppen støtte,
Mens kjækt han Volter med det andet slog;
Tilsidst i Løbet han omkring sig vendte,
Og længe baglænds i en Cirkel rendte.

Her af sin Dame han ei længer skoses,
Men hans Triumf oplostes dog i Dunst.
Det gik ham som hos Pharao det gik Moses,
Hvis Under og Mirakler var omsonst;
Thi Kriger, hvem det ærgrer at han roses,
Løb frem og eftergjorde hver en Konst,
Saa Milles Bifald fra vor Helt bortviger
Og vender sig fordoblet imod Kriger.

Da sagde Denne: Hvis De Agt vil give,
Skal noget Mærkeligt De faae at see:
Af Deres skjønne Navn vil her jeg skrive
Det første Bogstav, som jo er et E.
Han iilte bort og lod de Andre blive
Paa Fladen, dækket af den tynde Snee;
Han kom igjen, og midt i Lobets Snirkler
Skrev han med Skøitens Jern to halve Cirkler.

Og virkelig! der stod et S saa tydeligt,
Saa smukt afrundet, at det var en Lyst.
Men Mille raabte: Nei, hvor det er nydeligt,
Hvor kjækt det bugter sig fra Vest til Øst!
Vor Helt, hvis Sind blev meer og meer fortrydeligt,
Fik pludselig igjen sin tabte Røst,
Og til det Udraab lod han sig forføre:
Aa intet Andet! det kan med jeg gjøre.

Han fløi afsted; men da han kom tilbage,
Og havde gjort det ene krumme Sving,
Og Tilløb til det andet vilde tage,
Idet paa Isen han sig svang omkring,
Formaaede han ei Linien krum at drage.
Da raabte Mille: Naa, istand det bring!
Og stærkt hun puffed til ham, saa paa Skøiten
Han lige fremad foer til Krigers Fløiten.

See, skreg nu Baronessen: Udraabstegnet!
Det er, som var for Deres E det skabt!
Men Adam, med sit Puf i Ryggen, blegned,
Ja selv hans Aandedræt blev trangt og knapt.
Han gled og gled — han stred og bagud segned,
Og snart Balancen reent han havde tabt;
Hans Hat faldt af — og under Milles Latter
Han baglænds ned paa Isen voldsomt dratter.

Der laa han nu. Et Dieblik han troede,
At Ryggen knækket var ved dette Stød,
Skjøndt Smerten længer nede lod formode,
At der dog var den egentlige Nød.
Men efter Faldet snart han kom paafode,
Thi Damens Latter nærmere nu lød;
Han greb sin Hat og hilste bittert smilende,
Bød høit Farvel, og fløi saa hjemad ilende.

Med Stormens Fart afsted ham Skøiten førte,
Mens han forbittret fældte Milles Dom,
Der over Isen efter ham nu kom.
Hun kaldte — men han lod, som ei han hørte;
Hun Adam skreg — men det saalidt ham rørte,
At ei engang sit Blik han dreied om.
Han naaede Bredden, hvor han spændte af sig
De lette Skøiter og iland begav sig.

Han iilte frem ad Stien, hed i Panden,
Mens fra det heftigt kogende Gemyt
Dæmoner steg, omtaagende Forstanden.
Han følte sig som En, der Gift har nydt,
Som En, der havde solgt sin Sjæl til Fanden,
Og mærker, han for Lønnen bliver snydt.
Han mægted i sin Stemning ei at bunde,
Hans Harme selv gik reent i den tilgrunde.

Han kom til Hjemmet, hvor ved Middagsbordet
Han traf sin Fader, som, da han tog Plads,
Just fyldte sig af Øl et mægtigt Glas,
Og, da det tømt var, skjemtende tog Ordet:
Du seer jo ud, som om du halv var jordet,
Saa bleg om Næbbet som vor syge Mads.
Stik du paa Flesket! det vil Hjertet lette;
Jeg maa afsted, for Fyren at berette.

Og bort gik Præsten, for med Præstekjolen
At faae sin Mads berettet og vendt om;
Men neppe skued Adam Stuen tom,
Før han ved Vindvet satte sig paa Stolen
Og stirred ud i Gaardens snevre Rum,
Hvor Sneen glimred blank i Vintersolen.
To hele Timer sad ved Ruden vist
Saadan han maalløs, tankeløs og trist.

Den korte Dag alt mod sin Nedgang helder,
Den blege Maane staaer i Østen op,
Da hører pludselig han Klang af Bjælder,
Og Lyden gjennemtoner Sjæl og Krop.
Han lytter — høit en Pidsk i Porten smælder,
Han seer en Hest med høirød Kanetop,
Der, Møddingen forbi, tilvenstre svinger,
Fulgt af en Kane, som den laaner Vinger.

Og bag paa Kanen, med den gyldne Tresse
Om Huen og med laadne Støvler paa,
Stod klædt i Pels den lille Baronesse,
Der, knaldende med Pidsken, om sig saae.
Vor Helt nu med fordoblet Interesse
Lod sine Dine rundt med Kanen gaae;
Men neppe foran Døren holdt den stille,
Før hurtig ind i Stuen hopped Mille.

Der stod hun, gratulerende til Frelsen,
Trods Faldet og det haarde Stød, han fik,
Hvorpaa hun føied til med muntert Blik:
Afsted, min unge Herre! Kryb i Pelsen,
En Kanetour vil styrke Deres Helsen! —
Heel villig efter Kappen bort han gik;
Men høist uvillig, og kun lidet glædet,
Tog Plads i Kanen han paa Damesædet.

—

Dog stod han paa, han Tømmen vilde føre,
For ikke reent at sidde som et Fjog,
Og hun, som først ei derom vilde høre,
Tilsidst gav efter for hans Bønner dog.
Hyp! sagde han, og frem han monne kjøre,
Mens bagpaa hun med Pidsken smælded, og
Den svang omkring sig, dengang ud ad Porten
Dem gjøende forfulgte Spids og Morten.

I Gydens Ende ved en dristig Dreien
De naaede Kirkebakken, steil og høi,
Og derfra gik det frem ad Landeveien
Med Fuglens Fart, til Nordenvindens Støi.
Den hvide Snee ved Blæstens skrappe Feien
Og Hestens Hovslag dem om Øret fløi,
Ja tidt i Adams Mund den fløi som Pudder,
Saa Talen gik for ham i Skuddermudder.

Fra Markens aabne Strøg de nedad skraaede
Mod Fjordens Bred, hvor det medeet blev tyst,
Og snart, af Skovens Bakker dækt', de naaede
De frosne Vandes sneebestrøede Kyst.
Sin blanke Sølvregn Maanen her udsaaede,
Ombølget af et Skyslør, tyndt og lyst;
Men pludselig den slørfri hilste Kanen,
Der ved dens kolde Smiil gled frem paa Banen.

Vor Helt sad taus, mens Øiet suged ind
Den lyse Klarhed, udbredt over Qvelden;
Og Aftnens Stilhed ved en lydløs Vind,
Imellem afbrudt kun af Pidskens Smælden,
Men gjennemtonet høit af Sølverbjælden,
Fremkaldte Dagens Minder i hans Sind.
Han saae omkring sig og han gjensandt Stedet,
Hvor i hans Fald hans Skøitejern var gledet.

End seer hvert Spor han i den hvide Snee,
Sit eget lange Sving han kjender atter,
Og nu han stramt i Haanden Tommen fatter
Og kjører rask hen over Krigers E.
Hvad! raaber Baronessen høit med Latter,
Idet hans kjække Daad hun faaer at see:
Der skærer De mig over midt i Livet!
Nu er det Puf betalt, jeg Dem har givet.

Qvitteret er for Skaden som for Skammen,
Gi'er han til Svar med et forsonligt Blik,
Der Damen traf da hun trak Pelsen sammen,
Just som i Skjul bag Sløret Maanen gik.
See! raabte hun igjen: see, hvor Madamen
Coqvet med Skyerne nu leger Kig!
Og Adam strakte Halsen langt tilbage,
For Legen ret i Diesyn at tage.

Der som Endymion akkurat De ligger!
Udbrød den Skjønne med et listigt Smiil;
Tag Dem iagt! thi Luna hun er sikker,
Og alt paa Strengen gynger Amors Piil.
Hvis blot et Blik som før De hende skikker,
Hun strax fra Skyen kommer ned med Jil —
Aa, lo vor Helt, i otte Graders Kulde
Saa let ei Hjertet smeltes i den Hulde.

Her vender Blikket opad han fornøiet,
Endnu paa Sædet heelt tilbagestrakt;
Men Damen vedblev — medens fremad bøiet
Hun over Vanden saae ham ind i Diet,
Der straalte glimrende med Stjernepragt:
Saa De for Alvor trodser Lunas Magt?
Ja, svared han: De seer jo hvor hun nøler —
Dog knap det sagt var, før et Kys han føler.

Ved Kyssets Smæk han Tømmen synke lod,
Saa midt i Løbet Hesten brat stod stille;
Men selv han reiste sig paa hurtig Fod
Og strakte Armen henrykt imod Mille,
Som først ei rigtig vidste hvad hun vilde,
Men ikke længe dog sig nøde lod.
Let som en Kat hun smutted ind i Kanen,
Der snart igjen gled fremad over Banen.

Da kun til Een der fandtes Rum paa Sædet,
Saa tog den Skjønne Plads nu paa hans Skjød,
Hvorved saa inderlig vor Helt blev glædet,
At af Erkjendtlighed han over flød.
Imellem begge udspandt sig paa Stedet
En om Passiar, som Damen først afbrød
Med dette Udraab: Hurtig! hjem til Gaarden,
At strax vi Alting kan faae bragt i Orden.

I Fiirspring gik det hjemad. Hestehoven
Paa Veien langs med Kysten Funker slog,
Og derpaa skødes Gjenvei op til Skoven,
Saa ind paa Herregaarden snart de drog.
Der sprang af Trappen Hanne ned forvoven
Og dem med høie Jubelraab modtog;
Men Baronessen raabte: Gratuleer mig,
Thi her, min Tøs, du som forlovet seer mig!

Fra Hannes Favntag sig den Skjønne vendte
Mod Adam, hvem hun hurtig med sig trak
Ind til Baronen, som i Aftenfrak
Sad ved sit Krums, og just sin Pibe tændte
Ved Lyset, der paa Bordet døsigt brændte,
Ombølget af en Sky af Røgtobak.
Papa! hun skreg: imens De her har sovet,
Har Deres lille Datter sig forlovet.

Forlovet? gjentog langsomt Drnenæsen,
Idet han slap det netop fyldte Glas
Og reiste sig besværligt fra sin Plads:
Forlovet? Hvad er det nu for et Væsen? —
Hvordan, Papa! Er nu De bleven kræsen,
Er min Forlovede Dem ei tilpas?
Her staaer han! og mens dybt Baronen sukked,
Trak rask hun Adam frem, som ydmygt bukked.

Hr. Homo! stammed Manden — men jeg haaber,
Det Hele kun er Spøg. Ei sandt, min Glut!
I har dog ikke handlet her som Taaber?
Som Taaber! gjenta'er Mille, stødt og mut,
Hvorpaa til Adam, der stod taus, hun raaber:
Tal du til Fa'er, nu jeg har Isen brudt!
Dog kort vor Helt sit Frieri affatter
Med: Hr. Baron! jeg be'er om Deres Datter.

Saa det er Alvor? Plager Fanden Eder?
Brød nu den Gamle løs med Skjend og Gnav:
Men det er vist, man ligger som man reder.
Alt kommer af den Frihed, jeg Jer gav,
Af denne Føiten om og gjøren Jav,
Som i mit Huus jeg ikke meer tilsteder.
Dig, Mille, vil i Stuen ind jeg spærre,
Og De — ja De forstaaer mig vel, min Herre?

Som om sin egen Kraft han styrke vilde,
Et heelt Kruus Øl han heftigt styrted ned;
Hvorpaa i Pibespidsen fast han bed,
Mens Adam klemte Hatten stum og stille,
Og lamenterende paavei tog Mille.
Ved hendes Hyl Baronen fælt sig vred;
Tilsidst han siger, i lidt spydig Tone:
Saa du har Lyst at være Præstekone?

Hvad! Præstekone jeg? Paa ingen Maade!
Troer De, Papa, jeg er en saadan Nar?
Nei, søde Fa'er, lad her De mig kun raade!
Og nu ved Haanden fat hun Adam ta'er
Og siger: Naar Papa dig ta'er til Naade,
Du Præstegrillerne vel flyve la'er?
Ja, svarer Adam: dertil er jeg villig;
Den Fordring er jo vistnok meget billig.

Stop lidt! den Gamle raaber, mens hans dunker
Bestemt og fast i Bordet med sin Kno:
Thi hvoraf vil I leve da, I To? —
Aa, leer hun: Adam bliver Kammerjunker,
Og ikke sandt, Papa! De har jo Grunker,
Hvormed De hjælper os at sætte Bo?
En Svigersøn vil Deres Alder styrke;
Han hjælper Dem med Deres Jord at dyrke.

Og tænk saa — her Baronen hun omfavned
Og hopped om ham som en vever Fugl —
Og tænk saa paa hans sjeldne Navn! thi Navnet
Er nok saa godt som Brockdorff eller Juel.
En Homo man endnu ved Hoffet savned;
Tænk, hvor De selv Dem vilde ærgre gnul,
Hvis i en Homos Sted der her paa Pladsen
Kun stod en Nielsen, Møller eller Madsen.

Ja, du for dine Varer prægtigt snakker!
Afbrød Papa, bestandig lige tvær;
Men hun blev ved: naa nu fornuftig vær!
Tænk, om en adelig, forsulten Prakker
Til Svigersøn De havde faaet her,
Han havde lagt Dem øde, jo jeg takker!
Med Spil og Gjeld, hvorved saa De blev hængende,
Han havde snart Dem hjulpet af med Pengene.

Det Argument fornemlig gjorde Gavn;
Og da paa Milles Bøn nu Adam loved,
At bryde ret med Vexeldrift sit Hoved,
Tog ham Baronen faderlig i Favn. —
Saa blev med Ære da vor Helt forlovet,
Og kort Tid efter kom fra Kjøbenhavn,
For Kammerjunkerbrevet, som var ventet,
Hof- Jagt- og Ride-Junkeri-Patentet.

Det var en lille Modgang, dog især
For Hr. Baronen, som paa Adams Vegne
Om Titlen havde søgt og tog sig nær,
At man fra Magtens og fra Naadens Egne
Ham draabeviis tildrypped Naaden her,
Og ikke lod dens fulde Strøm nedregne.
For Adam selv var saa omtrent det Eet,
Og Mille sagde: det er lige fedt!

Og vistnok! blot ved Retten til at bære
Hof-Uniformen, var vor Helt traadt ind
I Livets høiere og større Sphære;
Thi stod end nederst han paa Stigens Trin,
Hvert Skridt iveiret var et Skridt til Ære.
For denne Fordeel var han selv ei blind;
Men skjøndt hans Blik mod Høiden stadigt droges,
Af større Ting dog nu hans Sjæl optoges.

Den Frihed nemlig, som var al hans Tanke,
Og hvis Idee han hidtil leved i,
Stod nu, da falden var dens sidste Skranke,
Realiseret for hans Phantasi.
Nu følte stolt han først sit Hjerte banke,
Nu først med Sandhed kaldte han sig fri,
Nu da med Midlerne han eied Magten,
Der gjør til ydre Daad den indre Tragten.

Thi hvad er hvert et Frihedsideal,
Med samt de Følelser, som til det høre,
Foruden Magten til at gjennemføre
Det i en Verden, som dog er real?
Hvad er det Andet end en Capital
I Barrer, hvormed Intet man kan gjøre,
Da Guldet ikke møntet er og har
Det Præg, som gjør at Verden det modta'er.

Men for vor Helt var Idealet præget,
For ham det møntet var ved al den Magt,
Som i Baronens Mønt ham her blev rakt,
Og som en tørstig Sjæl ret vederqvæged.
I lutter Fremtidsdaad han sig bevæged,
En evig Frihedsyttring var hans Agt:
Han vilde Det og Det og Det udrette,
Og Det og Det og Det igjennem sætte.

I denne Frihedsruus kun lidt ham tynged
De nye, af Elskovsguden snoete Baand,
Hvormed nu Baronessens bløde Haand
Ham og hans hele Fremtidsliv omslynged.
Som Rosenlænker for hans Blik de gynged,
Og standsed end i Flugten de hans Aand,
Naar Jordens lave Dal afsyne svandt ham,
Saa dobbelt fast til Glæderne de bandt ham.

Thi paa et Fællesliv, saa frisk som sundt,
Sig daglig nu det unge Par beflitter:
Man ta'er paa alle Herregaarde rundt,
Hvor som Forlovede man gjør Visitter;
Man paa de tusind Narrestreger hitter,
Man gjør af Fjas og Spas en Hverdagsdont,
Man til Godmorgen toppes, næbbes, nappes,
Og til Godnat man favnes, kysses, klappes.

Paa denne Viis fløi bort med Tidens Bold
Den hele Vinter og en Stump af Vaaren,
I hvilken gamle Homo Bryllup holdt
Med Bruden, til hans Alders Trøst udkaaren,
Med Møllerpigen, som i Præstegaarden
Nu meled Præstens Kage nok saa stolt.
Maimaaned kom; men knap den endte, førend
Vor Adams Bryllup ogsaa var for Døren.

— Den store Morgen stod betids han op,
Hofjunker=Uniformen at probere,
Der, syet i Kjøbenhavn af Skræder Popp,
Og nys tilbage skikket, for lidt mere
At lade sig i Bryst og Liv vattere,
Jaftes sildig ankom i Galop.
Han trak i Buxerne, de blaae, de mørke,
Der viste Benets Skjønhed og dets Styrke.

Han saae mod Støvlen ned, og med en vis
Fornøielse betragted han sin Spore;
Han sig iførte Kjolen, med hvis Snore
Og Broderi han høilig var tilfreds;
Ham Hattens Trekant syntes ret at more,
Han dreied frem paaskraa dens ene Spids;
Han om det smekkre Liv sig spændte Kaarden,
Greb begge Handsker — og var heelt i Orden.

Præcise Klokken Tolv steg med sin Fader
Han op i Vognen og til Gaarden tog,
Hvor Tjenerne paa Trappen stod i Rader,
Mens gjennem alle Døre Gjester drog.
Hr. Præsten til Baronen man indlader,
Men Adam, som lidt Støv af Hatten slog,
Og ønsked sine Hænder at faae tvættet,
Man fører ovenpaa til Toilettet.

Han vasker sig, og venter nu paa Bud,
For sig til Huuscapellet ned at skynde;
Han speiler sig og sukker: Herregud,
Vil ei de gode Folk engang begynde!
Han neppe sat staaer op fra Stolens Hynde;
Han gaaer omkring og seer af Vindvet ud;
Han trækker Portefeuillen op af Lommen,
Hvori ved Kjørslen den paatværs var kommen.

Idet han aabned den, faldt af dens Gjemme
En lille Seddel ud, som knap han saae,
Før Mindet hilsed ham med Almas Stemme.
Den nu saa gamle Skrift var Svaret paa
Et af hans fordums Breve, som iglemme
Ham selv for længe siden monne gaae.
Ved Sedlens første Blad omkring at bøie,
Faldt strax paa disse Linier hans Die:

Dit Søndagsbrev just nu jeg lukked til.
Midt i dets Ord, min Adam, var jeg inde,
Da randt dets gamle Datum mig i Minde,
Og hvad jeg tænkte, jeg dig sige vil.

Man jo fortæller, at en Straale mild
Kan ned til os fra slukte Stjerner skinne:
Vi Lyset faae, skjøndt over Nattens Tinde
Forlængst er død og udbrændt Stjernens Ild.

O, vredes ei! men da jeg læste Brevet,
Den Tanke dæmped pludselig min Lyst:
Mon end han føler, hvad der her staaer skrevet?

Er skrevne Ord ei Lyset fra hiin Stjerne?
Den Stemning, som har født dem i vort Bryst,
Er endt, naar selv de læses i det Fjerne. —

Lyslevende for ham stod Almas Billed.
Med Haarets Guld omsnoet af Myrtens Baand,
I sneehvid Brudedragt hun sig fremstilled,
Og rakte hen mod ham sin lille Haand.
Ned ad hans Kind en bitter Taare trilled,
Og angerfuld han sukked i sin Aand:
Hvor gaaer det til, at jeg først nu dig mindes?
Det er jo dig, med hvem jeg skal forbindes.

Som naar en Dæmning, trængt af Bølgeslaget,
Og i sin Grundvold undergravet fast,
Paa eengang voldsomt sprænges, og ved Braget
De løste Bølger bruse frem i Hast:
Saa i hans Hjerte, smertelig betaget,
Hvert konstigt Baand om Mindets Fængsel brast;
De bundne Minder styrted frem som Fanger,
Og Frihed, Lys og Liv ethvert forlanger.

En voldsom Kamp der udbrød i hans Indre.
Fra alle Kanter det som Stemmer lød:
Kast Lænken af, som vil din Frihed hindre!
Husk paa det dyre Løfte, som du brød!
Spring ud ad Vindvet! Hurtig! Intet mindre
End Flugt dig redde kan i denne Nød.
Flyv hjem! Tag Extrapost! Tænk paa den Smerte,
Som du forvoldt har et saa kjærligt Hjerte!

Vor Helt forvirret stod — hans Pande brændte,
Hans Øie, stirrende, blev dobbelt stort.
Paa eengang rask til Vindvet hen han rendte,
Og aaben saae han Havens fjerne Port.
Hen imod den et Længselsblik han sendte —
Ikkun et dristigt Spring, saa var det gjort!
Men først han Alt dog overveie maatte ...
Da — ind i fuld Ornat hans Fader traadte.

Kom, smilte Denne: kom, din Dom er fældet!
I Lænker skal du smedes med din Brud;
Thi nedenfor man samles i Capellet.
Men hvor du staaer! Hvor du fortabt seer ud!
Hvad er der arriveert, min Søn? Fortæl'et! —
O, gav med Suk vor Helt til Svar: o Gud!
Men ei det nytter længer det at negte:
Jeg kan, jeg tør ei Baronessen ægte!

Hvordan! udbrød den Gamle heel forskrækket:
Hvorfor? Hvad er der skeet? Fortæl, men snart!
Og Adam, ved sin Faders Udraab egget,
Sit brudte Løfte skrifted i en Fart,
Og endte med, at Liliens Liv var knækket,
Hvis ei for denne Smerte hun blev spar't.
Dog Præsten raabte: Pokker ta'e din Lilie!
Her spørges ei om din og hendes Villie.

Men du — her blev hans vrede Stemme bister —
Du høilig mig forbauser ved dit Ord!
Du er dog virkelig en sand Philister,
Hvis end paa Valg og Frihed her du troer.
Mens du som Katten dig om Grøden lister,
Er den forsvunden til det sidste Spor.
Bær derfor dog dig ad nu med Anstændighed,
Og husk, din Tugtemester er Nødvendighed.

Nødvendighed! fortvivlet Adam sukked.
Ja netop den, gjensvared Præsten vred:
Netop Nødvendighed, som du bestred,
Har begge Ender paa dig sammen bukket,
Og derfor rask afsted, til Altret ned!
Du gaaer ei? — Har dit Øre da du lukket
For Spot og Haan, Foragt, Prostitution?
For Navnet af en æreløs Person? —

Nødvendighed! lød atter Adams Klage,
Og ud mod Havens aabne Port han saae,
Idet han vendte sig, for ned at gaae.
Stop! raabte Præsten, som var lidt tilbage,
Du med paa Slæbetouget mig maa tage,
Mig, som i Talen vist vil gaae istaa.
Den, som jeg skrev, var lutter Fyr og Flamme;
Men Ens Begeistring du forstaaer at lamme.

Ind i Capellet, i hvis Stolestader
Forventningsfulde Bryllupsgjester sad,
Skred Adam nu, ved Siden af sin Fader,
Med mørke Blik og bleg som Liliens Blad.
En Mumlen paa hans Vei sig høre lader,
En Hvisken fra den hele Dame-Rad:
Nei, hvor den gamle Fa'er dog er pedantisk,
Men Sønnen, o hvor sød og hvor romantisk!

Knap sad vor Brudgom paa sin Plads i Stolen,
Før hvert et Hoved dreied sig som før;
Thi ved Baronens Arm, i Atlaskkjolen,
Der rasled, mens det lange Brudeslør
Fra Nakken flød og glimred blank i Solen,
Indtraadte Bruden af Capellets Dør.
Til alle Sider lod hun Blikket spille,
Mens ned fra Org'let lød den første Trille.

Bag Bruden gik der tvende Brudepiger,
I Silke klædt, og med et Hjerte hver,
Der fyldt af Længsel efter Bryllup higer,
Hvortil kun fattes dem en Hjertenskjær.
Med Diet sænket, medens Barmen stiger,
Paa Bryllupsgang de gjorde Prøve her,
For naar det kom til Stykket ei at feile;
Det tvende, unge Frøkner var fra Veile.

En Psalme til Basuner nu blev sungen,
Og saa for Altret traadte Parret frem,
Hvor Homo stod og Tanden holdt for Tungen,
Imens han faderlig saae ned paa dem.
Paa eengang slap han Talens Strøm i Lungen
Og raabte O! hvorpaa med Fynd og Klem
Han talte om det Baand — det Baand, der binder,
Der binder — der forbinder Mænd og Qvinder.

Han talte om de Torne, om de Roser,
Om Glædens Tempel, lukket i og op,
Om Sorgens Suk i Livets dybe Moser,
Om Haabets Udsigt fra dets lyse Top;
Om fælles Trøst ved Skjæbnens bittre Skoser,
Om fælles Lyst, naar Kjærlighedens Knop
Udfolder duftende sin modne Rose —
Og her gled Talen ret som Fod i Hose.

Da Vielsen var endt og efter Skik
Et Kys for Altret vexlet var af Parret,
Og bort vor Adam med sin Eva gik,
Hver Tilskuer troede, at forbi nu var'et.
Men, som det ofte gaaer, man dog blev narret;
Thi op gik Døren samme Dieblik,
Og bryllupsklædt indtreen Forvalter Hansen
Med Degnens Hanne, smykt med Brudekrandsen.

For Altret op de skyndte sig paastand,
Hvor Homo, af den korte Hvile vækket,
Nu strax sin anden Tale fanged an,
Idet den forstes Affald han opdækked.
Men skjøndt hver Levning med et O! han spækked,
Saa bar mod hiin ei denne Tale Vand:
Den fordums Flugt var bleven til en Kryben,
Den fordums Rose viste sig som Hyben.

Men dog saa rørt, saa inderlig fornøiet
Var Hanne ved den Hyben, der faldt af,
At lange Taarer hende hang i Diet,
Da Hansen hende Brudgomskysset gav.
Derpaa sig begge Brudepar forføied
(Af Sværmen fulgt, som af et oprørt Hav)
Til Salen ind, hvor Mængden nu tracterer dem
Med sit „jeg gratulerer=lerer=lerer Dem!"

Om Mille stimled Onklerne og Tanterne,
Om Adam Vennerne med Smiil og Nik;
Men i sit Bryst vor Helt fornam et Stik,
Dengang han, bukkende for Gratulanterne,
Just som til Taffels blæste Musikanterne,
Paa Kammerjunker Kriger Die fik,
Der paa sin spodske Viis til Bruden sagde:
I Lænker altsaa Dem man ogsaa lagde?

Han hørte Mille svare: Hvad, min Herre!
De er nok ei ved Deres fulde Fem;
Troer De, jeg la'er i Buur mig indespærre?
For slig Bekymring kan jeg trøste Dem.
Min Frihed, som var hidtil knap, desværre,
I Ægtestanden skyder Vinger frem.
Fra Lieut'nant til Cap'tain jeg avancerer,
Og en Cap'tain sin Mand jo kujonerer.

Ved dette Svar, der røbed Hjertets Kulde,
Det gjennem Adams Aarer risled koldt,
Men dog han taug og gode Miner holdt.
Tilbords med Anstand førte han den Hulde,
Og spilled der sin Rolle som han skulde,
Galant mod Bruden, mod Rivalen stolt.
Da efter Bordet man til Haven iilte,
Med Brudens Arm i sin endog han smilte.

Men utaalmodig Damen løs sig sled,
Og med sit lange Slør afsted nu farende,
Løb hun til Kriger hen, med hvem passiarende
Hun Arm i Arm omkring i Haven skred.
Vor Helt, sig alle Complimenter sparende,
Til Lundens fjerne Bænk da tyede ned,
Hvor til sig selv han hvisked, dybt nedslaaet:
Hvorledes er det Hele til dog gaaet?

Min Faders Ord jeg selv jo sande maa,
Nødvendighedens Magt mig holder bunden;
Nødvendigheden, som jeg oversaae,
Som af min Villies Kraft var overvunden,
Som til et Nul for Tanken var indsvunden,
Som logisk opløst i min Frihed laa,
Som ved Begrebets Styrke var henveiret —
Nødvendigheden her mig har beseiret!

Med sænket Pande længe taus han sad,
For Lys i dette Mørke dog at finde;
Men op medeet han saae veemodig=glad,
Og udbrød: hvor vi Mennesker er blinde!
Det som ei hører sammen vi forbinde,
Og det Forenede vi skille ad:
Om Frihed i Logiken lyder Talen,
Men Frihed kun begrundes ved Moralen.

Saasnart jeg fra Moralen skeier ud,
Forlader ogsaa jeg mit Friheds-Eden,
Og møder pludselig Nødvendigheden,
Der tyder paa en Villie, skilt fra Gud.
Saasnart der Spørgsmaal bli'er om Tvang og Bud,
Paa Pligtens Sti maa Foden være gleden;
Thi Den, som altid vil hvad Himlen vil,
For ham er ei Nødvendighed der til.

Ja deri har min Hovedfeil bestaaet,
At for Moralens jeg gik Tankens Vei;
Og derfor, skjøndt jeg Friheds Frø har saaet,
Nødvendighedens Frugt nu høster jeg.
Jeg maa tilbage, thi jeg vild er gaaet!
Og kan end Følgerne forandres ei,
Fra denne Stund der strengt moralsk maa handles,
Min Villie luttres maa, mit Sind forvandles.

Det bliver vanskeligt — jeg veed, jeg veed'et!
Men i min Kamp jeg dog har denne Trøst,
At ihvor tidt end saaret blev mit Bryst,
Jeg i det Hele dog er fremad skredet:
For hvert et Tab der Indsigt kom istedet,
Af hver en Smerte drog jeg Tankens Lyst,
Ved hver en Feil, som ak! jeg har begaaet,
Har idetmindste jeg Erfaring faaet. —

Han styrket reiste sig, og atter gik
Han op i Haven, som dog nu var øde;
Men ned fra Salens Vindver klang Musik,
Hvis Toner bølged lisligt ham imøde.
Knap var han inde, før han Die fik
Paa Kriger og Mille, som i Valsen gløde,
Paa Hansen og Hanne, som en Hopsa sprang,
Paa Herrer og Damer, som i Kreds sig svang.

En ny Musik faldt ind, og nu han vilde
Til næste Dands omslynge Brudens Liv,
Da ham det Puds Rivalen vidste spille,
At snappe bort igjen den unge Viv.
Hvad Andet har da selv han at bestille,
End søge Hanne op til Tidsfordriv,
Med hvem han rask omkring paa Gulvet svang sig,
Mens til en voldsom Lystighed han tvang sig.

Herover blev nu Hansens Pande kruset;
Tilsidst Forvalt'ren raabte: Mange Tak!
Hvorpaa sin Brud han bort fra Adam trak,
Der hen til Bordet tumled som beruset.
Mens Mille dandsed og Musiken brused,
Omkap med et Par Herrer der han drak,
Saa ei den mindste Dands han fik med Bruden;
Thi nu tog Sværmen bort, som var indbuden.

De tvende Brude fjerned sig med Ilen,
Idet de listigt til hinanden saae,
Og Adam med Collega kort derpaa
Godnat Baronen bød, som dem med Smilen
Formanede, til ret at nyde Hvilen
Og ikke just med Solen op at staae.
Jeg selv, han vedblev, vaager for Jer Alle,
Mens Folkene Raketterne la'er knalde.

Afsted fløi begge Herrer, samme Vei,
Og varm af Elskov, hed af Vinens Flammer,
Vor Helt oplukker Døren til sit Kammer
Og sukker længselfuld: See her er jeg!
Men ingen kjærlig Arm ham der annammer,
Han seer omkring sig — Bruden er der ei;
Han aabner Skabet, ryster Sengepuden,
Men borte var og borte blev dog Bruden.

Han løfted Bordet op med Vaskevandet,
Selv under Sengen søgte han sin Brud;
Men der han fandt dog noget ganske Andet,
Og skuffet fløi paa Gangen saa han ud.
Her mødte han Forvalteren, der banded
Og raabte til ham, hidsig som en Stud:
Hvor har De gjort af Hanne? Gid den Sorte ...
Hvad! afbrød Adam: Ogsaa hun er borte?

En Pige gik forbi, som lod et Ord
Om begge Damers Flugt til Haven falde,
Og ned i Haven begge Herrer foer,
Just som Raketterne man hørte knalde.
Ved Maanens Smiil, som Elskende paakalde,
De speided ivrigt efter Vildtets Spor:
To hvide Skikkelser saaes fjernt i Gangen —
De styrted frem, og hver nu Sin holdt fangen.

Paa Engen ud de Sprællende de førte,
Men see! ved Adams Hjerte Hanne laa,
Og da sin Donna Hansen rask afslørte,
Han ind i Baronessens Dine saae.
De tvende Herrer deres Fangst ei rørte,
Men bytted Damer, som man kan forstaae,
Og uden Naade maatte nu fra Engen
De skjønne Fanger op i Brudesengen.

Men i den maaneklare, stille Nat,
Steg Glimt i Glimt Raketter op fra Jorden,
Der kasted deres Stjerner over Gaarden,
Og spruded Funker ved det Under, at
Den frie Qvinde nu var lænket vorden.
Knap sluktes een, før een der tændtes brat,
Hvis Knald den store Nyhed høit forkynder
For Verden — det vil sige: Godsets Bønder. —

Saalunde da vor Helt blev Ægtemage;
Han nød nu Lykken, ikke blot af Navn,
Mens som en Drøm de gyldne Hvedebrødsdage,
Ja hele Somren, svandt i Hjemmets Favn.
September kom, og bort fra Godset tage
De unge Ægtefolk til Kjøbenhavn,
Hvor Mille absolut vil have Bolig
Og gjøre sig med Byens Liv fortrolig.

I aaben Wienervogn med fire Fuxer
De rulled ind ad Vesterport med Larm,
Imedens Adam, støttet paa sin Arm,
Med forneemt Nedblik Folkemængden duxer.
Bagpaa sad Tjeneren i gule Buxer
Og læned sig til Kammerpigens Barm;
Men Fruen selv sad ved Gemalens Side,
Med Fløielshat og Strudsfjer, lange, hvide.

Ved Vognens Rumlen hun fornøiet leer,
De stærke Smæld af Pidsken hende gotte,
Og mens de foran Vagten holde maatte,
Hun muntert om til alle Sider seer.
Men da Sergeanten ud lidt brøsig traadte
Og spurgte dem om Navn og Characteer,
Da skreg hun høit, for om Respect at minde:
Hofjunker Homo med Fru Gemalinde!

Afsted foer Vognen — men af Volden ned
Netop paa samme Tid der monne stige
En bleg og blond, en ung og hvidtklædt Pige,
Hvis grønne Slør om Liliekinden gled.
Dengang ved Vagten Vognen holdt og lige
Forbi den paa sin lette Fod hun skred,
Saae hun iveiret, og af Synet rammet
Hun standsed, og i Purpur Kinden flammed.

Med Lynets Hast den lille Parasol
For Kinden og for Øiet op hun førte,
Og dækket af dens Skjerm som af et Skjold,
Hun skjælvende nu Milles Udraab hørte.
Ned efter Vognen, som med Larm bortkjørte,
Hun længe stod og stirred, stiv og kold,
Saa drog hun Veiret dybt, og langsomt fremad,
Igjennem Porten ud, hun vandred hjemad.

Hun kom til Havens Dør, hvor Gittret endte,
Hun løfted Klinken, mens et Suk hun drog,
Men atter slap hun den og om sig vendte,
Hvorpaa til Vester=Sti hun Veien tog.
Mens Aftensolens Glød i Bølgen brændte,
Og sagte Vindpust over Søen jog,
Gik der hun op og ned med sænket Øie,
Mens tunge Tanker hendes Hoved bøie.

Længst Solen sank, men hendes Trin dog lode,
For hver en Vandringsmand var Stien tom,
Da saae medeet hun op, som fra de Døde,
Og dreied Foden imod Hjemmet om.
Der hende Pigen iilsomt kom imøde
Og raabte: Jomfru Alma! Skynd Dem, kom!
For Deres Udebliven var vi bange,
Alt Deres Fa'er har søgt Dem flere Gange.

Hun gik i Stuen ind, hvor Theemaskinen
Paa Bordet stod med Lys og Aftensmad,
Og hvor i Slaabrok, klædt som Mandarinen,
Den gamle Gartner ved sit Skakbræt sad.
Hvor bli'er du af, min Tøs? han raabte glad,
Idet ved hendes Syn sig klared Minen:
Den gaaer til Otte, og før Klokken Ni
Du veed vi maae ha'e endt vort Skakparti.

Husk, du Erstatning skylder mig for Mat'en,
Som med din Dronning du igaar mig gav;
Thi hvis jeg ikke her mig hævner brav,
Jeg lukker intet Øie hele Natten.
Undskyld mig, svared Alma, medens Hatten
Og Shavlet hun nu hurtig lagde af:
Jeg blev i Byen længer end jeg vilde,
Og mærked ikke selv det var saa silde.

For hendes Fader Drikken hun iskjenked,
Paa hvert et Spørgsmaal gav hun ham Besked,
Hvorpaa hun satte sig, med Panden sænket,
Til Skakpartiet foran Bordet ned.
Den Gamle drak sin Thee, med Blikket lænket
Til Brættet, hvor med Brikken frem hun skred;
Og Spillet nu gik fort saa godt det kunde,
Mens Alma misted Officeer og Bonde.

Medeet den Gamle raabte: Hvad, du Nar,
Der trækker du jo med min sorte Springer!
Og hvad er det? Du ryster paa din Finger.
Nei, lad engang mig see! — Et Lys han ta'er,
Som ganske nær han hendes Ansigt bringer —
Ja saa min Sandten! du jo Feber har,
Hvis paa Couleur jeg ellers kan forstaae mig —
Nei løft dit Die! See dog rigtig paa mig!

Dog Alma her sit Blik ei løfte vilde,
Thi fast ved Dielaaget Taarer hang,
Der yppigt ned ad hendes Kinder trille,
Da med at rinde først de kom igang.
Fra Stolen hun sig reiste ganske stille,
Men med det Udraab op den Gamle sprang:
Du noget Nyt om ham har hørt derinde!
Den gamle Sorg du aldrig vil forvinde.

Da intet Svar der kom, gik spændt urolig
En Stund han taus ad Gulvet op og ned,
Til Alma skottende, der kæmped trolig
Med hver en Taare, naar den frem sig stred.
Paa eengang udbrød han med Heftighed:
Hvad er der blevet dog af denne Bolig,
Af dette Huus, hvor Freden før holdt Vagt:
Os dette Menneske har ødelagt!

Ja, hvilken Glæde var det før hver Morgen,
Naar ved min Dont dernede selv jeg gik,
Og du mig fløi imøde med et Blik,
Der var for Munterhed og Sundhed Borgen,
Naar med din Sang du mig bortgjenned Sorgen,
Naar i din Skaal dit Blomsterfrø du fik,
Naar du mig hjalp at klippe Havens Gange —
Ak, i vort Paradiis der kom en Slange!

Hvordan har hele to Aar nu vi levet!
Forpiint og spændt, som mellem Liv og Død,
Som om der Dyrtid var paa Glæde blevet,
Og Taarer hørte med til dagligt Brød.
Et heelt Aar ei den Falske havde skrevet,
Saa kom der Brev, der gav os Hjertestød:
Et Opslag til den Brud, han selv sig kaared —
O, som en Slyngel har han ad sig baaret!

Hvad er der blevet af den Rosenflor,
(Her strøg han Almas spredte Haar ilave)
Som jeg opelsked i min stille Have,
Og hvoraf disse Kinder før bar Spor?
Af Taarer vandet i mit Hjem nu groer
Kun Lilien, som man planter den paa Grave.
For det jeg takker ham, der fik i Garn,
Der reent spolered mig mit rare Barn.

Ja over ham alt Ondt jeg ønske kunde!
Tys, Fader! raabte Alma pludselig:
Ønsk Adam intet Ondt; thi alt det Onde,
Der ramte ham, tilbage faldt paa mig.
Men tro mig, tro mig, læges skal min Vunde!
Alt fra imorgen af, jeg lover dig,
Vi Dagen hilse skal som før med Glæde,
Ikkun iaften giv mig Lov at græde!

Her kasted hun med Suk sig til hans Bryst,
Hun græd og græd, som om i Taarers Kilde
Sig hendes Hjerte reent opløse vilde,
Og snart den gamle Mand græd med til Trøst.
Omt i hans Arm hun længe hvilte stille,
Til hun Godnat ham bød med kjærlig Røst,
Og med et Lys, hvis lange Tande flammer,
Steg nu hun op ad Trappen til sit Kammer.

Der dvælte længe hun for Adams Billed,
Før med alvorligt Blik hun ned det tog,
Hvorpaa et Klæde hun om Rammen slog,
Og tætindhyllet det paa Bordet stilled.
Ud af sit Skab hun saa en Skuffe drog,
Af Minder fuld, der Savnet tidt formilded,
Og da hun havde seet, at Intet feiled,
Hun Alting pakked ind og Alt forsegled.

Dybt i Commodens hemmelige Gjemme
Portrait og Pakke langsomt skød hun ind,
Idet hun sukked: For hans Billed blind,
Jeg og maa stræbe, selv ham at forglemme;
Han i en Andens Hjerte nu har hjemme,
Og Synd er nu det længselfulde Sind.
Hver Mindeblomst, jeg før gav Ly og Skygge,
Maa som et Ukrud jeg med Rod oprykke.

Imod det aabne Vindue hen hun gik,
Hvor ud hun i det dybe Mørke skued,
Der rundtom Livet og Naturen kued;
Men snart fra Mørket hæved hun sit Blik
Mod Efteraarets Stjernekrands, der lued,
Og der først hendes Tanker Hvile fik.
O, hvisked hun: Hiint Lys er din Indstiftelse,
Hos dig er ei der Skygge af Omskiftelse!

Op til din faste Orden skuer jeg,
Hvor frem i Natten Kloderne du fører,
Der følge Planen, men forstaae den ei.
For dem sig ogsaa Banens Maal tilslører,
Men paa dit Vink enhver af dem sig rører
Og vandrer rolig den bestemte Vei.
For deres Løb med Troskab at fuldende,
Det er dem nok, at de din Villie kjende.

O, mig den samme Troskab ogsaa lær,
At ei min Sjæl fortvivlet skal forsage;
Af dine Hænder lad mig Skjæbnen tage,
At den, skjøndt dunkel, kan mig vorde kjær.
Min brudte Bane ny for mig du drage,
Og medens Alt for mig forvirres her,
Mens jeg er blind, mod Maalet du mig føre:
Min hele Villie kun skal dig tilhøre!

Til Skjæbnens Herre hun sig overgiver,
En Rytter lig, der ved en Afgrundsrand,
Naar stedse mørkere det om ham bliver
Og Sporet ei at see han er istand,
Den slupne Tømme til sin Ganger giver,
At Svælget den forbi ham bære kan.
En ubetinget Lydighed hun lover,
Og derved kom Fortvivlelsen hun over.

Hun saae den under sig i al dens Vildhed,
Hun følte Frygten for dens Afgrund endt,
Mens her hun stod i Aftnens dybe Stilhed
Med Blikket opad imod Trøsten vendt,
Ned fra hvis Lys en Strøm af Fred og Mildhed
I hendes Hjerte uafbrudt blev sendt.
Fra Sorgens hele Bitterhed befriet,
Blev dybt i Lidelsen hun her indviet.

Hun i dens Skole havde gjennemgaaet
Den første Classe, hvorved Indsigt ret
I Lidelsens Natur hun havde faaet.
Dens Analyse havde hun forstaaet,
Mens hun i Ensomheden havde grædt,
Omspundet af de mørke Tankers Net.
Hun havde skuet Tvivlen dybt i Diet
Og siddet ængstet under Frygten bøiet.

Hun havde seet som Boblen Haabet briste,
Og Lykken som en Drøm opløses brat;
Hun havde prøvet Alt i Eet at miste,
Og sluppet med et Suk sin sidste Skat;
Hun havde følt Fortvivlelsen sig friste,
Fortabt og trøstesløs, af Tro forladt;
Hun havde lært, at Livet kan opgives,
At det kan splittes, splintres, sønderrives.

Men her ved Nattens klare Stjernestin,
Der Broen mellem Jord og Himmel bygged,
Hun op i Skolens anden Classe rykked
Med et i Fred og Mildhed opløst Sind.
Ei meer af Lidelsen til Jorden trykket,
I dens Synthese viedes hun ind,
Hvor alt det Sønderrevne skal forbindes,
Hvor Alt hvad der er tabt paany skal vindes.

Hvor Hjertets skjulte Spire skal beskyttes,
Til atter blomstrende den skyder Knop
Og Mindets Rødder sees som Haabets Top;
Hvor Indtryk med Anskuelser skal byttes,
Hvor Dissonanser, hvoraf haardt man stødtes,
I klangfuld Harmoni skal løses op;
Hvor Livet midt i Døden skal bevares,
Hvor Lidelsen, med eet Ord, skal forklares.

Men hvor er dette muligt, var der ikke,
Naar Lidelsernes Skole her er endt,
Et andet Liv, hvor Tanken har erkjendt,
At Fryd og Smerte Favn i Favn maa ligge?
Hvor var det muligt, Lyst af Qval at drikke,
At juble paa et Baal, der alt er tændt,
At synge Martyrsangen midt i Flammer,
Hvis Lidelse fra Salighed ei stammer?

Men Himlens Salighed er altfor rig
Til i et enkelt Væld sig at udtømme,
Og derfor deelt den her udgyder sig
I Lidelsens og Glædens fulde Strømme.
Paa Glædens Bund jo Smerten sees at drømme,
I Smertens Dyb jo Glæden ligger Liig;
Af Væsen eens, de mod Forening hige,
Af ueens Form, hinanden de bekrige.

Ved denne Kamp, paa Jorden aldrig endt,
I Livets Gang Bevægelsen de vække,
Og Sjælen, som de vexelviis tiltrække,
Har begges Forskjel i sit Suk erkjendt.
Kun i et enkelt, lykkeligt Moment
I Hjertets Fred de sammensmelte begge,
Og Den, som da paa eengang begge smagte,
Til ham sit Nectarbæger Himlen rakte.

Til ham den fulde Vished ogsaa flød,
At Saligheden Lyst og Smerte rummer,
At Himlens Fryd optager Jordens Kummer,
At Lidelsernes Hjem er Glædens Skjød.
For denne dybe Trøst hvert Suk forstummer;
Og denne Himlens Nectardraabe nød
Nu ogsaa Almas Sjæl, mens Lyst og Smerte
Forenet gjennemstrømmed hendes Hjerte.

Endnu som før ved Vinduet hun stod,
Med begge Hænder fast mod Barmen knuged';
Og end, mens Mørket over Jorden ruged,
Hun Himmeldybets Hvælving stirred mod,
Hvor af det rene Stjerneskin hun suged
En evig Trøst, der slog i Hjertet Rod;
Der ind i Fredens Rige hende førte,
Hvor intet jordisk Haab sig længer rørte.

Niende Sang.

Vor Helt gaaer fremad — Helte fremad gaae,
Om Kugler end som Hagl omkring dem regne,
Om Venner end og Fjender om dem segne,
Om Skjæbnens Lyn end Slag i Slag dem naae:
Og denne Heltens Fremgang her vi maae
Endog med Navnet af et Spring betegne,
Thi siden sidst han førte Bruden hjem,
Er tolv Aar han i Tiden sprungen frem.

I dette Spring leverer han det factiske
Beviis for Tidens frygtelige Fart;
Thi Ni og Tred've Aar han fylder snart,
Og staaer nu midt i Livet, i det practiske.
Det Livsafsnit, der kaldes det didactiske,
Fordi man deri lærer at see klart,
Nu ligger bagved ham, og Liv og Lære
Man seer ham deres modne Frugter bære.

Skjøndt mangen Ungdomsdrøm han har opgivet,
Han dog mod Idealet stræber end,
Sig vel bevidst, dets Væsen kun er Skin,
Naar ei det mægter at beseire Livet.
Hiin Frihed, som i Tankeperspectivet
Abstract og formløs vinked før hans Sind,
Men for hvis Yttring Livet strax slog Bommen ned,
Har han vendt Ryggen og vil nu Fuldkommenhed.

Han alt sig har tilegnet nogle mindre
Fuldkommenheder, hvorpaa Magt der laa;
Og Hvad i Verden skulde ham forhindre
Fra Skridt for Skridt det store Maal at naae?
Paa dette Punkt, betræffende det Indre,
Sees altsaa Helten efter tolv Aar staae;
Og nu der spørges om, hvad Virkning Tiden
Har frembragt i hans Liv paa Yderside.

Her er en virkelig Forandring skeet,
Og en Forandring, som saalidt ei klunker;
Thi ei blot blev forlængst han Kammerjunker,
Hvad ogsaa Andre blive man har seet,
Men han en Kammerjunker blev med Grunker,
Og om en saadan har man længe ledt.
Af Døden Hr. Baronen er udmarvet,
Og Mille nys har Baroniet arvet.

Hvis hun en Søn faaer, bliver han Baron,
Men hidtil har hun Døttre kun desværre;
Og døer hun selv, da bli'er for sin Person
Vor Helt imens han lever Godsets Herre,
Men kjøres han saa bort paa Dødens Kærre,
Gaaer Godset, med hans Arvings Exclusion,
Over til Sideliens ældste Lemmer,
Hvad Erectionspatentet klart bestemmer.

Endnu til Overflod, om ei til Gavn,
Her at berette heller ikke skader,
At med Baronen sank hans gamle Fader
Fra Møllerpigens Arm i Gravens Favn.
Af denne Grund ei Anstand meer tillader
At kalde Helten ved hans Døbenavn;
Som Arving til sin Faders Navn og Hæder,
Han under Navnet Homo nu optræder.

Og nu, min Læser! ind i Homo's Bolig,
Der midt i Hovedstaden hæver sig
Grundmuret, stor og elegant — fortrolig
Ad Sidetrappen op jeg fører dig.
I sin Studerestue, dyb og rolig,
Paa Kobberstik og Bogreoler rig,
Staaer Helten ved sin Pult, til Bogen lænket,
Hvori hans Blik og Tanke dybt er sænket.

Hvor smukt endnu hans Ansigt! Ikke meget
Han sig forandred i den lange Tid:
Ei mindste Haar er paa hans Hoved bleget,
Og Haand og Pande skinner ungdomshvid.
En enkelt Fure Tiden vel har streget
Om Kind og Mund, der dog er lige blid;
Men som Erstatning har til Manddoms-Gave
Den skjenket hans Person en lille Mave.

Men vel at mærke, kun en ganske lille,
Der næsten for Figuren er en Ziir,
Og dobbelt Værdighed Personen gi'er,
Naar Kammerjunker-Rollen den maa spille.
Hans Klædedragt — dog lad mig tie stille!
Begyndes her, jeg aldrig færdig bli'er;
Thi at Fuldkommenhed han stræber efter,
Fuldkommen os hans Klædedragt bekræfter.

Hvad læser han? — Kan jeg mit Die troe?
Demosthenes! og det i Or'ginalen!
Og der ved Siden ligger Cicero
Med Qvintilianus, Mesteren for Talen.
Først i den græske Text han stirrer jo,
Og derpaa de latinske Reglers Alen
Han lægger paa den, for at see, hvorvidt
Her Theori og Praxis holde Skridt.

Med hvilken Flid og Iver han studerer,
Og dog med hvilket aandigt Velbehag!
Man seer det gjelder en alvorlig Sag,
En Sag, der meget nær ham afficerer.
See blot, hvor han nøiagtigt sig noterer
Udbyttet af sit Studium idag!
Saa hurtig gaaer hans Pen just som hans Tanker,
Da pludselig det rask paa Døren banker.

Knap faaer han sagt: Ak, hvem vil nu igjen
Mig plage med sin Snak? det vist er Bentsen!
Før Døren aabner sig og lille Jensen,
Hans Barndoms, Ungdoms og hans Manddoms Ven,
Foruden andre Cer'moniers Endsen
End et god Dag! imod ham styrter hen.
Hvor gaaer det? stammer Homo, lidt betuttet.
See, raaber Jensen: Listen den er sluttet!

Ved disse Ord han et Papir udfolder,
Som sammenrullet han i Haanden bar,
Og som en Række Navne indeholder,
Saa lang, at knap der Ende paa den var.
En mægtig Glæde Synet Homo volder,
Papiret ud af Jensens Haand han ta'er,
Og begge sætte sig paa Canapeen
Med Listen, for i Mag at gjennemsee'en.

Mens dermed sysselsat er begge Venner,
Vil dig, min Læser, jeg indvie her
I Sagens Sammenhæng, som ei du kjender,
Men hvis Begriben dog dig ligger nær.
Du veed, at Homo's Stræben sig fuldender
I en Fuldkommenhed, der Frugter bær,
Og at dens Eenhed deelviis han opleder,
Idet han Jagt gjør paa Fuldkommenheder.

Du veed, at allerede nogle mindre
Fuldkommenheder han erhvervet har —
Saa til Exempel kan vi her erindre,
At ypperligt han spille kan Billard,
At Fransk han taler, som om i det Indre
Af Frankrigs Hovedstad han opfødt var,
At han en Mester er i Rideskolen,
Samt at han træffer Prikken med Pistolen.

Men dermed har til Ro han ei sig slaaet;
En fuldendt aandelig Personlighed
Er Idealet, som for ham har staaet,
Og af hvis Skjønhed aldrig han blev kjed.
Paa tvende Maader har han søgt at naae'et:
Først som den fine Mand — som Den, der veed
Natur og Konst i rigtigt Maal at blande,
Og dernæst ved til Taler sig at danne.

Som fiin Mand er han mægtig avanceret,
I Smag og Anstand har han vidt det bragt,
Hans Væsen er proberet og justeret,
Og fuldendt er hans Tone som hans Tact.
I fornemt Lag, hvor tidt han figurered,
Har hans Galanteri selv Opsigt vakt,
Og i sit Huus sin lille Baronesse
Behandler han med største Delicatesse.

Som Taler — og af hvilken Grund han vil
Just være Taler, ligger klart for Dagen;
Thi kun i Talen, som i Konsten Smagen,
Personligheden driver frit sit Spil.
I Talen er Personen Eet med Sagen,
Der netop gjennem den jo bliver til;
I Talen (hvad os Præsterne kan lære)
Kan selv en Gestus Frugt for Livet bære.

Som Taler altsaa har i flere Aar
Han Rhetoriken grundigt lagt sig efter,
Og end han dyrker den af alle Kræfter,
Mens intet Nutidsmønster han forsmaaer,
Og skarpt han Blikket paa de Gamle hefter.
Demosthenes som Maalet for ham staaer;
Men dette Maal som Middel atter tjener
Den Plan, han her at gjennemføre mener.

Som hver en ædel og begavet Aand
Han ønsker Efterverdnen at tilhøre,
Og derfor noget Stort han vil udføre,
Idet han løser fri af Tankens Baand
Det Ideal, som skal Mirakler gjøre,
Naar han til Seir har ført det ved sin Haand —
Jeg siger Haand, skjøndt Mund jeg burde sætte,
Da han ved Ordet jo vil Alt udrette.

Almindelig Fuldkommenhed er Tingen,
Som han udbrede vil i hver en Stand,
Og i saa vidt et Omfang som han kan,
Thi efter Planen udelukkes Ingen.
Ved Talerkonstens Kraft han vil fremtving'en,
Fuldkommengjøre vil han Stat og Land,
Gjenføde Folket ved total Forvandling,
Idet hans Tale vækker det til Handling.

Det var en dristig Plan, men ei Chimære;
Hvad Andet var det vel han vilde her,
End hvad de største Aander, hver især,
Til Formaal satte sig ved Liv og Lære?
Men for nu Planen at realisere,
Har længst han forelagt den for en kjær
Og gammel Ven, som billiger Tendensen,
Og som er klog paa Livet — nemlig Jensen.

Vor Jensen, som Assessor er i Retten,
Og derhos Practicus og Pebersvend,
Samt ivrig liberal og varm i Hætten,
Er snart i tolv Aar Husets bedste Ven.
I hver en huuslig Strid han stiller Trætten,
Han Herrens Pande glatter ud igjen,
Og Fruens Sti paa tusind Maader jævner,
Saa hun sin Cicisbeo ham benævner.

Ved Jensens Hjælp iværk skal Planen sættes,
Thi begge Venner, efter lang Debat,
Har sig foreent i den Beslutning, at
En Talerklub, som snarest skal oprettes,
Hvor alle Hjerter skal ved Talen lettes,
Hvor alle Stænder Ordet skal ta'e fat,
Og hvor, ved Homo's Ord gjort idealere,
Tilhørerskaren dannes skal til Talere.

Er Skaren først af Homo's Idealer
Og Talerkonst tilbørlig inspireert,
Og har med Stof Methode den capeert:
Skal den i Landet sendes ud som Taler,
Og allevegne stifte Filialer,
Ved hvilke hele Folket, stimuleert
Og egget op, som i total Forvandling
Begeistres skal og drives frem til Handling.

Paa eengang, som ved Trolddom og Magi,
(Thi sligt et Maal man opnaaer ei ved Lirken)
Skal Slaget bryde løs, i kraftig Virken
For Haandværk, Handel, Landbrug, Industri,
For Almeenaanden, Videnskaben, Kirken,
For Frihed, Konst og nordisk Poesi,
Og Talen ei med Folket slutte Freden,
Før det i Alt har naaet Fuldkommenheden.

Det var den store Plan, som Egoisten
Forhaane kan, men Landets sande Ven,
Ja hvert oprigtigt Menneske og Christen,
Ei nok til Gjengjeld prise maa igjen;
Paa Talerklubben var det Medlemslisten,
Som nys til Homo Jensen rakte hen,
Hvis Iver og Bestræbelser det skyldtes,
At med saamange Navne Listen fyldtes.

Ei sandt, udbryder Jensen: her er nok
Af Kræfter til din Plan at gjennemføre,
Og bringe Landet i et vældigt Røre,
Naar først sig taler varm den hele Flok?
For Løiers Skyld du Tallet dog skal høre!
See her! Af Journalister just en Skok,
Af Militære Tre, for ei at lyve,
Af Pensionister Een og Fiirsindstyve.

Af Philosopher og Poeter Fyrre,
Af Laugsinteressenter og af frie
Professionister Hundrede og Ni.
Af mindre Kjøbmænd Tolv — Een af de større.
Af Professorer og Doctorer Ti.
Sex Seminarister — ikke af de tørre.
Fem Gaardmænd. Otte Huusmænd fra et Lehn.
Af Procuratorer Syv, af Sømænd Een.

Af Kræmmersvende Sytten. Af Studenter
Tre og Halvfjerds. Af Fabrikanter Fem.
Halvtreds af Folk, som tære deres Renter.
Af Konstnere, som her har Huus og Hjem,
Endnu ei Nogen, men endeel jeg venter.
Af Præster To — vi kan undvære dem!
Halvfems af Folk, som Ingenting kan kaldes —
Det gjør: Fem Hundrede og Fiirs in Alles!

I Sandhed! udbrød Homo, heel fornøiet:
Din Iver ikke nok jeg rose kan;
Men siig mig blot, hvordan det har sig føiet,
At her ei tegnet staaer en Adelsmand?
At excludere dem jeg har for Diet,
Udraaber Jensen: Bort med denne Stand!
I vore Tider reformeres Staterne
Af Adlen ei, men kun af Demokraterne.

Maaskee! gjensvarer Homo: Men nu maa
En Generalforsamling der bestemmes,
For at istand vi Lovene kan faae,
Hvorved det unge Samfunds Kraft skal tæmmes.
Især maae Filialerne ei glemmes,
De under Moderklubbens Magt bør staae;
Thi kun i den kan Status man bedømme,
Og kun fra dens Impuls bør Kraften strømme.

Ja vist, ham Jensen svarer: Lov maa gives
Og Straf der sættes maa ved Exclusion,
Og strax der vælges maa en Direction,
Thi ellers vil man rives kun og kives.
Men først maa Samfundsaanden dog oplives,
Og dette angaaer nærmest din Person;
En Generalforsamling er fornøden,
Især for at dit Ord kan gjennemglød'en.

Jeg kan forsikkre dig (vor Helt gjenmæler)
Uforberedt jeg dertil ikke gaaer.
Det er nu — lad mig see — paa tolvte Aar,
At just ved denne Sag min Tanke dvæler.
Ved Dag og Nat jeg for Ideen kjæler,
Som min Bestemmelse den for mig staaer,
Ja dette Værk et helligt Værk mig tykkes;
Det staaer i Himlens Haand, om det skal lykkes.

Det lykkes! falder Jensen ivrig ind,
Det lykkes vil til din og Folkets Ære!
Thi siig mig, hvad iveien der skulde være?
Jeg mig forstaaer paa Menneskenes Sind,
Jeg veed at de vil smigres; at de bære
Hvert Aag, naar kun dem levnes Friheds Skin.
Bring blot til høit at svulme Samfundsaanden,
Og Værket vil faae Fremgang efterhaanden.

Naar da om en ti, tolv Aar, eller flere,
(Her Homo let paa Skuldren klapped han)
Vi see Fuldkommenheden rundt florere
Og slynge Krandsen om det hele Land:
Da — da, min Ven, vil Folket subskribere
Paa Æressøilen for sin store Mand.
Her, ligefor dit Huus, vi hen vil flytt'en,
Og den skal slaae Sparto til Frihedsstøtten!

Ja du er god Prophet! den Anden smiler,
Idet han let fra Sædet reiser sig:
Men kom, min Ven! Forlænge her du hviler,
Min Kone ved sit Theebord savner dig.
Hvor har jeg mine Handsker? — Tiden iler,
I Reunion française man venter mig.
Har du din Hat? — Nei lad kun Listen ligge!
Jeg nok har Lyst, lidt meer i den at kigge.

De gik med raske Skridt igjennem Salen,
Mens Homo sagde: Røb ei, hvad du veed
Om Sagens Sammenhæng; det vil forhal'en,
Gi'er du min Kone om vor Plan Besked.
Om den vi til imorgen gjemme Talen,
Naar jeg hos dig i Retten kommer ned;
Da vil paa Lovene vi rigtig klemme,
Og Tiden til Forsamlingen bestemme.

Her aabned Døren han til Dagligstuen,
Hvor i sin Sopha, for sit Theevandsbord,
Ved Lampens Skin sig præsenteerte Fruen,
Hen imod hvem, til Haandkys, Jensen foer.
Hun var endnu den Samme: Fløielshuen
Sad skraa paa Lokkerne med Dusk og Snor,
Og uforandret, med sit friske Væsen,
Stod mellem røde Kinder stumpet Næsen.

Ikkun i eet Capitel havde længe
Hun Tidens Virkning sporet og erkjendt:
Hun bleven var særdeles corpulent,
En Følge vel af hendes Barselsenge.
Men derfor lod dog ei hun Ho'det hænge,
Som om med tyndt Liv Livet selv var endt;
Nei, endnu lige qvik og lige vever,
Sin Andeel hun af Jordens Goder kræver.

Min Cicisbeo sine Pligter glemmer!
Udbrød hun med sædvanlig Munterhed,
Da Jensen sig hos Homo satte ned:
Min Mand, som er en Hemmelighedskræmmer,
Dem i sin Pose nu bestandig gjemmer,
Saa neppe meer til mig De Veien veed;
Og dog jeg havde tusind Ting paa Hjertet,
Hvormed min Ven saa gjerne jeg beverted.

Tal, bedste Frue! hørtes Jensen svare:
I mig De lutter Ore finder jo.
Ja vist, hun siger, jeg mig nok skal bare!
Først under fire Dine man er To.
Troer De maaskee Gemalen tør erfare,
Hvad jeg min Cicisbeo vil betroe?
Fortroligt tales kun med tvende Tunger —
Men see, der har vi jo de søde Unger!

Knap var det sagt, før Dørene fløi op
Med Larm og Støi, og ind med dristig Mine
Sprang først den ell'veaarige Bettine,
Og saa den tiaars Julle med et Hop.
Det var to vakkre Glutter, ranke, fine,
Med Kinder røde som en Rosenknop,
Med stumpe Næser og med Net om Haaret,
Der, heelt tilbagestrøget, kort var skaaret.

I deres Blousekjoler frem de sprang
Paa Fløielsskoe, men efter Curmethoden,
Der kom for kjertelsvage Børn igang,
Barbenede fra Knæet indtil Foden;
I hvilken Smag de dog kun fulgte Moden,
Thi selv til Curen spored ei de Trang.
De løb om Bordet rundt som ellevilde,
Og skreg paa Thee, for deres Tørst at stille.

Tys, tys, dem Fruen svared: Thee jeg skjenker!
Hvorpaa med Alvor hun tilføied strix:
Paa jeres Pligter I slet ikke tænker,
Smukt frem, og for Hr. Jensen gjør et Knix!
Den lille Julle strax sit Hoved sænker
Og læsper vittig: Knix for Mester Fix!
Hvorpaa hun op og ned af Jensen gned sig,
Mens i sin Faders Favn Bettine smed sig.

Mens han i Haaret purrede den Hulde,
Hun til sin Søster raabte: See paa Fa'er!
Idag han sin galante Mine har,
Som om han Complimenter sige skulde.
Og see hans Kalvekryds! gjensvarer Julle:
Just som han tegnet staaer i vor Corsar!
Og dermed hen til Skabet løb de begge,
For frem den lille Huuscorsar at trække.

Her er Forklaring nødig. Som en Moder,
Der seer sit Ideal i sine Smaa,
Det Fruen tidlig alt paa Hjerte laa,
Ved Læsning at opdrage sine Poder
Til hurtige, spirituelle Ho'der,
Hvorfor til ABC hun lod dem faae
Corsaren, i hvis Billeder de Spæde
Fandt deres første Barndoms skyldfri Glæde.

Men Bladets Vittighed i den Grad vakte
Bettines og den lille Julles Vid,
At beggeto hinanden Haand de rakte
Til en Corsar for dem og deres Tid.
Alt hvad i Huset ikke ret dem smagte,
Hver Lærer, som forlangte større Flid,
Ethvert Besøg fra Byen og fra Hoffet,
Ja Fa'er og Mo'er til deres Blad gav Stoffet.

See der de Bladet i Triumf nu bringe!
Og der aftegnet, som vi hørte nys,
Staaer Homo med et vældigt Kalvekryds,
Saa stram og snørt, som Kjolen skulde springe.
Med aaben Mund han vil et Ord fremtvinge,
Halv boiet frem, som for at gi'e et Kys;
Og under Stykket læses Inskriptionen:
Fa'er i den fine Verden angi'er Tonen.

Høit Fruen lo, men rask i Huuscorsaren
Slog Jensen Klo, som i et fundet Rov,
Imedens Homo, der jo her var Narren,
Sad paa sin Stol satisficeert, men flau:
Satisficeert, fordi det smigred Fa'eren,
At i hans kjære Børn ei Aanden sov;
Men dog saa flau, fordi den givne Pille
I Jensens Paahør smagte ham saa ilde.

Han rømmed sig forlegen, men forresten
Bevared han sin Holdning som en Mand,
Ja, mens de Andre loe, han smilte næsten,
Ret som den hele Sag ei ham gik an.
Medeet trak dog sit Uhr han op af Vesten,
Og stirrende paa Skiven mumled han,
Idet han reiste sig fra Stolens Hynde:
Vil jeg i Selskab, faaer jeg nok mig skynde.

Han bød Farvel og gik. Men nu, da Ungerne
Vel havde faaet deres Thee tillivs,
Kom om et Sukkerbrød de op at kiv's,
Og høit omkap de begge brugte Lungerne.
Tys! raabte Fruen til dem: Tand for Tungerne!
I Spisestuen ud, hvis I vil riv's!
Der kan paa jeres Billeder I male,
Jeg Noget har med Jensen her at tale.

Saa kom da, Julle! Kom og stop dit Øre!
Bettine skreg, og hen mod Døren foer:
Paa hvad der her skal skee, tør ei vi høre,
Og heller ikke see, saavidt jeg troer.
Men Julle skreg: Corsaren med vi føre!
Vi Jensen male vil paa Knæ for Mo'er!
Og hermed løb de ud i Spisestuen,
Og ene med sin Ven befandt sig Fruen.

To geniale Børn! bemærked Jensen.
Ja vist (ham Fruen svared) muntre Smaa,
Der bagop strax som unge Foler slaae,
Naar blot lidt stramt man holder dem i Trendsen.
Men hør nu noget Nyt! Idag ved Grændsen
Af min Bestræbelse De seer mig staae:
Novellen, som jeg skrev paa, heel er færdig —
Og (afbrød Jensen) sikkerlig Dem værdig!

De selv skal dømme! svared hun med Jil,
Idet hun fremtog et Par skrevne Hefter,
Som hun ham gav med Bøn, at see dem efter,
Da vel hun vidste, at en qvindlig Stiil
I sine geniale Spring bekræfter
Nødvendigheden af en critisk Fiil.
Men, vedblev hun: betro Dem nu til Ingen,
Og til min Mand ei mindste Muk om Tingen!

Han vilde blive bange, hvis han aned
At som Prometheus her jeg var paa Spil,
Og at Novellepoesiens Ild
Fra Venner og Bekjendtere jeg raned.
Vor hele Omgangskreds har frem jeg manet:
I Bogens Helt Grev Pruth De kjende vil;
Min Mand i hans Rival; de gamle Tanter
Gjør Tjeneste som min Novelles Fjanter.

Thi hvad mig morer mest naar Pennen render,
Er dog den skjønne Leilighed, man har
Til lidt at finte sine gode Venner,
Og paa en Maade holde dem for Nar.
Om En og Anden og sit Billed kjender,
Han det at tilstaae nok iagt sig taer;
Og naar blot ikke selv jeg her vil røre mig,
Hvad kan man sige da? Hvad vil man gjøre mig? —

Vi stakkels Fruentimmer, som maae stille
Vort Lys bestandig under Skjeppen — vi,
Som trods Talent og Aand og Phantasi
I Stat og Kirke tør ei Roller spille;
Vi, som man helst ved Naalen holde vilde,
Jo meer Ideens Svulmen gjør os frie:
Vi har kun Valget — Enten at sye Særker,
Eller fremtræde seirende med Værker.

Fuldkommen sandt! faldt Jensen høflig ind.
Men Damen vedblev: Det dog gjør mig bange,
Og fylder med Bekymring tidt mit Sind.
Naar ud i Verden nu min Bog skal gange,
Skal Døgncritikens Bødler da den fange,
Og knap af Bogen levne mig dens Bind?
Skal den hudflettes, knibes, flaaes, parteres,
Og jeg som Autor grusomt chicaneres?

De bedre Blades Dom jeg ikke frygter,
Saalidt som al den høiere Critik,
Der rundt i Landet nu sin Gjerning røgter;
Men hvad mig ængster, er de hvasse Stik
Af giftig Ondskab, for hvis Braad man flygter:
Smudsbladene med deres Polemik,
Kloakforfatterne, der slaae med Snavset,
Saa man ta'er Flugten, plettet og forbauset.

Her holdt i Talens Strøm medeet hun inde,
Og spørgende betragted hun sin Ven,
Der rømmed sig, for ret sig at besinde.
Han strøg med Haanden over Panden hen,
Han saae sig om, som for paa Raad at finde,
Og pludselig fik Mælet han igjen.
Min bedste Frue, hvisked han fortrolig:
Jeg veed en Udvei, vær De ganske rolig!

Til Tid og Sted skal Alt De faae at vide,
Men for Novellen kan De være tryg.
Ja, raabte hun: jeg trygt paa Dem vil lide!
Thi med min Cicisbeo Ryg mod Ryg,
Jeg mod den hele Verden turde stride.
Her reiste hun sig op saa fed og tyk,
Og sagde, just som Vognen lod sig høre:
Til Operaen nu De maa mig føre!

Hun greb hans Arm og skred med raske Skridt
Af Stuen ud, hvor snart paa Arnen døde
De sidste Gnister. Huset laa som øde,
Dets spredte Lemmer hver nu passed Sit.
Huusgudernes de dybe Suk kun løde
I denne Stilhed fra den Krog, hvor tidt,
Ja hvor de nylig skjulte Vidner vare
Til Toner, der i Hjertet dybt dem skare.

Thi hvert Familieliv er en Musik;
Fra Følelsen, som Mand og Viv forener,
Den strømmer ud og Alting Klang forlener,
Og giver Livet Tact og Maal og Skik.
I Børn og Folk dens Strøm sig kun forgrener,
For sig at samle næste Dieblik;
Og af de fælles Toner op sig svinger
Den Melodi, der Hjemmet gjennemklinger.

Men dette Liv, af musikalsk Natur
Mens skjult det rører sig i Hjemmets Zoner,
Omsætter og i Former sine Toner,
Og danner, seet fra Uden, en Figur.
Musiken bliver her Architectur,
Den indre Klang til ydre Proportioner,
Hvori de skjulte Forhold træde frem,
Og som et Huus sig viser da et Hjem.

Dog vee vor By og vee vor Tid, den gale,
Ifald nu pludselig, ved Trylleri,
De Grundmuurs Huse, som vi gaae forbi,
Forvandledes til dem, hvorom er Tale:
Til Huse, der var ideal=reale,
Og Udtryk kun af Livet indeni;
Thi hvilke Bygninger kom da for Dagen:
Forfærdelige Vidnesbyrd om Smagen!

Ja, hvilket Skuespil gav vore Gader,
Hvis man Familielivet blottet saae
Snart i symmetrisk stive Søilerader,
Bag hvilke vind og skjæv Portalen laa,
Og snart i huult opklinede Façader,
Der, ravende, kun Stødet vented paa,
Og snart i usle Skuur, hvor Vinden smutted
Ad Dør og Vindver ind, der daarligt slutted!

Hvad Under at Penaterne, bortstødte
Ved Savn af Sammenhold og Harmoni,
Om slige Boliger ei længer skjøtte,
Saalidt som om den Slægt, der boer deri?
Men hvorhen skal de stakkels Guder flytte,
Naar Slægtens Offerskaal gaaer dem forbi?
Skal Hjælp de søge hos det Offentlige? —
Hos Landets Genius! hører Folk jeg sige.

Hos Landets Genius? Hvor er han at finde,
Den raske Dreng med lyst og lokket Haar,
Med klare Øine, blaae som en Kjærminde,
Der Sværdet svinger og der Harpen slaaer;
Der Skib og Ganger styre kan, men inde
Blandt Markens Guldax helst som Vogter gaaer;
Der med et Tungemaal, som Bølgen flydende,
Kan synge smukt, men aldrig tale skrydende?

Hvor er han henne med sin friske Kind,
Sit muntre Smiil, sin drømmerige Pande,
Sit jævne Væsen, uden Bram og Skin,
Sin stille Kjærlighed til Hjemmets Strande;
Sin Lyst til Eventyr og fremmede Lande,
Sit for den hele Verden aabne Sind;
Ja, hvad af Landets Genius er der vorden,
Han, Fostersøn af Syden som af Norden? —

Ak, kun en Flygtning er af ham der bleven!
Han neppe selv sig hjælper i sin Nød.
Ved Haan og Spot fra Stæderne fordreven,
Han frister nu sin borgerlige Død.
I Pjalter klædt, af Smerte sønderreven,
Han eensom vanker om i Skovens Skjød,
Og med sin egen Nøgenhed for Diet,
Han tænker paa de Krænkelser, han døied.

Han mindes, at man knap et Blad ham lod
Af Hæderskrandsen, som ham Fortid fletted;
At hver en Smule Roes man ham aftrætted,
Ja tillod sig at tvivle om hans Mod.
Han mindes (o, hvor koger her hans Blod!)
At man i den Grad har hans Rygte plettet,
At nu han peges Fingre ad som En,
Der ikke meer kan staae paa egne Been.

Han mindes — og hans Hjerte fast vil briste —
At man sin Haan til denne Paastand drev,
At selv det med hans Sprog var paa det Sidste,
Hans Sprog, hvorved udødelig han blev!
Ja raaded ham, for Mælet ei at miste,
At skaffe sig en Tunge, der sig skrev
Fra det Ginungagab, det underjordiske,
Hvor Kragemaalet er det Gammel-Nordiske.

Alt mindes han, og for sit Nag at glemme,
Han søger dybest ind i Skovens Ly,
Hvor Løvets Skjerm ham skjuler Land og By,
Og Haabets Røst ham naaer i Fuglens Stemme.
Her føler eensom han sig atter hjemme,
Her fletter han sin Hæderskrands paany;
Her gaaer han om til Mørket dækker Skoven,
Og vandrer saa til Klinten ned ved Voven.

Der staaer han smykket med sin Bøgekrands,
Hvori veemodig Aftenvinden suser,
Og seer paa Havet ud, hvor Bølgen bruser,
Af Maanen farvet med en rødlig Glands.
I Fortids Syner sig hans Aand beruser,
Han seer sig seirende tillands og -vands,
Han raaber høit: Min Tid vil atter komme,
Tilskamme vorder Slægten og dens Domme!

Men bort fra ham! Til Helten i min Sang!
Hvem netop frem paa rette Sted jeg maner;
Thi han, for hvem Fuldkommenhed er Trang,
For Landets Genius sikkert Veien baner.
Det Aften er, og fuld af Fremtidsplaner
Han vender hjem fra en Spadseregang,
Paa hvilken han fra Hovedet til Halen
Har droftet Generalforsamlings-Talen.

Disposition og Anlæg har han inde,
Hver enkelt Deel for Tanken staaer saa klar,
At hele Talen næsten som et Minde,
Der blot skal tages frem, hos sig han bar.
Den rette Stiil det gjelder kun at finde,
Og dermed haaber han ei Nød det har.
Med Lyst og Mod han iler op ad Trappen,
Og i sin Stue slænger bort han Kappen.

Snart paa hans Skriverbord staaer Lampen tændt,
Papir og Pen har alt han lagt tilrette;
Og nu i Slaabrok sees han ned sig sætte
Og skrive fort en Timestid omtrent.
Det gaaer som smurt! Hans Fingre knap er trætte,
Før Talens første Afsnit heelt er endt,
Hvormed tilbage han i Stolen lægger sig,
Mens læsende behagelig han strækker sig.

Et Studium for en Maler! Tankens Piil
Paa Pandens Bue hviler, mens der farer
Ham over Kinden af og til et Smiil,
Der Productionens Glæde aabenbarer.
Han mumler Hum! og selv sit Hum besvarer
Med: dette Sted kan trænge til en Fiil.
Han reiser sig og hen ad Gulvet skrider,
Mens oprømt han i Hænderne sig gnider.

Saa er nu endelig da Tiden kommen,
(Han siger til sig selv) da over mig
Og min Bestræbelse skal fældes Dommen;
Da det for Alles Blik skal vise sig,
Naar for min Virksomhed nu hæves Bommen,
Hvorvidt paa Frugt og Indhold den var rig;
Da hvad jeg i mit Liv har saaet i Aanden,
I Andres Liv skal høstes efterhaanden.

Hvor selsomt — her paa eengang stod han stille —
Ja hvor det selsomt dog i Livet gaaer!
Thi jeg, som ikke Præst jo være vilde,
Nu netop dog en Menighed mig faaer.
Men paa en Maade Præst vi Alle spille,
Naar os et Publicum for Die staaer,
Blandt hvilket Proselyter vi vil gjøre,
For en Idee med Magt at gjennemføre.

Min Magt er Ordets Magt — i vore Tider
Man handler ved at tale for en Sag.
Mén hvad ved Nutids Taler mindst jeg lider,
Er Talernes det ferske Foredrag,
Det falske Spil med Gestus, der jo strider
I alle Stykker mod en renset Smag.
En Læremester Folket kan behøve;
Men Mester bli'er man kun ved sig at øve.

Her strøg medeet han Monologens Seil,
Og paa Consolen han tilrette stilled
To tændte Voxlys for det store Speil,
At, medens Straalerne paa Glasset spilled,
Det kunde vise ham hans Talerbilled
Med alle Fortrin og med alle Feil.
Han traadte frem — men neppe han begyndte,
Før ud ad Døren han ihast sig skyndte.

Der paakom ham en Frygt, og da forsigtig
Han sig mod Muligheder sikkre vil,
Den ydre Kammerdør han laaser til,
Og prøver saa, om Laasen binder rigtig:
En Ting, der for hans Børns Skyld var ham vigtig,
Som tidt ved Nøglehullet var paa Spil,
Ja satte ham som Taler i Corsaren,
Naar i sin Stue mindst han aned Faren.

Nu har han sikkret sig, at gjennemheglet
Midt under Aandens Flugt han ikke bli'er,
Og atter træder frem han nu for Speilet
Og declamerer høit af sit Papir.
Hver Gestus dog, der syntes ham forfeilet,
Hvert Ord, som ei det rette Fald han gi'er,
Gjentager han paany, og slig Afbrydelse
Gi'er ham som Taler just den ægte Nydelse.

Tidt træder pludselig han frem et Skridt,
Og strækkende mod Speilet sine Arme,
Han declamerer med en Ild og Varme,
Som om hans Paastand ivrig blev bestridt.
Tidt faaer hans Foredrag et Skin af Harme,
Men tidt igjen indsmigrer det sig blidt,
Især naar inderlig han anbefaler
Forsamlingen sin Tro paa Idealer.

O mine Venner! (saa tilsidst han endte
Med ædel Pathos Talens første Part)
O, at vi ret den Lykke dog erkjendte,
Som Idealet har os opbevar't,
Da for dets Skjønhed vist vort Hjerte brændte!
Hvad er det andet, rettelig forklar't,
End den Fuldkommenhed, som reent forglemtes,
Men hvortil Livet og vi selv bestemtes?

O, lad os holde denne Tanke fast!
Thi om endog vort Sind det dybt bevæger,
At Baandet mellem Jord og Himmel brast,
Den Tanke, som os saarer, ogsaa læger.
Mod Livets Stjerner Idealet peger,
Det viser Vei os med et Diekast,
Som lærer os, at Glæden og at Freden
Just boer og bygger i Fuldkommenheden.

Ja! Hvo der til Fuldkommenhed det drev
Selv i det Mindste, hvortil Flid udkræves,
Selv i et Værk, der grundes for at hæves,
Og mandig fast i Maal og Stræben blev:
Om ham — naar han fra Støvet løs sig rev —
Vi sige tør: han leved ei forgjæves!
Hans Sjæl umulig død kan graves ned;
Dens Hjem er Hjemmet for Fuldkommenhed!

Her standsed han og rørt mod Speilet skued,
Hvor en begeistret Skikkelse han saae,
Hvis Kinder flammed og hvis Øine lued,
Mens, udadvendte, ham de stirred paa.
Men skjøndt nu Billedet ham høilig hued,
Dog rask til Bordet hen han saaes at gaae,
For strax at skrive videre paa Talen,
Før han i Aandens Flugt fornam en Dalen.

Der i sin Ensomhed la'er nu vi blive
Den ny Demosthenes, hvis Tales Ord
Vel streifed lidt ud fra den gamles Spor,
Men dette kun man Emnet bør tilskrive.
Fra ham, som sagt, vi altsaa løs os rive,
Fra ham, der Idealet Troskab svor,
Vi styrte midt os ind i det Reale,
I een af Husets store Selskabssale.

Thi der Fru Mille paa sin Divan throner
I Fløielsdragt, saa blaa som en Fiol,
Imens hun, bøiet over Jensens Stol,
Sin Digtning læser høit i høie Toner.
Om Damen, som Planeter om en Sol,
I Halvkreds er placeert en Snees Personer,
Der alle stirre stivt paa Damen hen,
Men selv just ei see ud som Gentlemen.

Og hvem var disse Folk? Hvad var Tendensen
Med en Forsamling, i sig selv saa rar? —
Smudsbladenes Forfattere det var,
Som hid var inviterede af Jensen,
For ved galant Tracteren og Credentsen
At vindes for hvad Fruen skrevet har.
De anonyme kom til dette Stævne,
Men det forhindrer ei dem her at nævne.

Tilhøire sad Hr. Smører og Hr. Snakker,
Med samt Hr. Tværer og Hr. Tankefom;
Tilvenstre saaes Hr. Lusker og Hr. Prakker,
Hvorpaa Hr. Væver og Hr. Brøvler kom.
I Skyggen bagved sad Hr. Gjennemrakker,
Hr. Ærelos, Hr. Luus, Hr. Usseldom,
Hr. Galdegnul, med fleer af disse Ravne,
Der leve af Nationens bedste Navne.

Af Salens Lys og Speile reent forblinded',
Som Gjester røved' deres Næb og Kløer,
Og vundne ved en ypperlig Liqueur,
Hvis Dunster dem endnu omtaaged Sindet,
Holdt under Læsningen de sig i Skindet,
Ja mumled høflig tidt et Hør, o hør!
Men ved sig selv de tænkte: Mon dog Kjællingen
Ei kommer snart tilende med Fortællingen?

Hun kom til Enden. Med forstærket Rost
Pathetisk læste hun de sidste Sider,
Hvor for sin Jomfrukrands Heltinden strider
Med Skjæbnens grumme Magt den haarde Dyst,
Til hver en Lænke brat hun sønderslider,
Og døer med Dolken i et frigjort Bryst.
Det tætbeskrevne Hefte bort hun lagde,
Og Tak derfor en Bifaldsmumlen sagde.

Man halvhøit raabte Bravo, mens man vrikked
Paa Stolen og sig heelt tilbage smed;
Man til hverandre saae — man smilte, nikked,
Og sig i Hænderne fornøiet gned.
Men Damen, som om Læberne sig slikked,
Med sin Novelle steg i Kredsen ned,
Og med et muntert Blik, hvori sig malte
Det trygge Haab, til Gjesterne hun talte:

Jeg staaer for mine Dommere! Jeg lægger
For Deres Fødder ned mit Aandsproduct;
Og selv Critikens Svøbe jeg Dem rækker,
Ifald De dømmer, jeg fortjener Tugt. —
En saadan Tale ny Begeistring vækker;
Man vil ei blot, at Digtet kaldes smukt,
Man paastaaer, at hvis Characteer skal gives,
Udmærket Godt med Kryds da maatte skrives.

Hr. Smører føied til: At aldrig bedre
Han selv, som Autor, kommen var fra Sligt;
Hr. Prakker meente, at det kun var Pligt,
Med gyldne Laurbær sligt et Værk at hædre;
Hr. Snakker antog, at Critikens Fædre
Med Glæde Fadder stod til Fruens Digt;
Hr. Væver indlod sig paa lang Forklaring
Af Værket, som det Skjønnes Aabenbaring.

Midt i hans Væv, og just som bedst man snakker,
Fløi Dørene til Spisestuen op,
Og Fruen Armen bød Hr. Gjennemrakker,
Idet tilbords hun bød den hele Trop.
Der stod et Taffel dækket, jo jeg takker!
Der saae man Fad ved Skaal, og Skaal ved Kop:
Kapuner, Østers, Crème, Ragout med Reier,
Straßborg-Rouletter, Trøfler og Posteier.

Enhver sig trængte frem, men Veien stopper
Dem Tjenerskaren, klædt i Liberi,
Der af Bouteiller trak de lange Propper
Ved Skjenkebordet, som man skred forbi.
For hvert et Svup af Tollen, Hjertet hopper
I Livet paa det hele Clereſi,
Og som om Vinens Draaber alt de smagte,
De slog med Tungen, medens Hals de rakte.

Da man tog Sæde, Fruen fik sin Nød,
Om Plads hos hende saae man Alle stride;
Men hun, med Gjennemrakker ved sin Side,
Den anden Plads Hr. Lusker strax tilbød,
Hvorved hun vel Hr. Luus gav Hjertestød,
Men sikkred for hans Nærhed sig itide.
Han kløede sig bag Øret lidt mogveert,
Til hendes vis-à-vis nu degradeert.

I lang Tid Gjesterne kun aad og drak;
Man hørte kun Tallerkener, som klirred,
Kun Glas og Flasker, som paa Bordet dirred,
Kun Stød af Gafler, naar tilbunds de stak,
Og med en Hast, der Tjenerne forvirred,
De neppe rakte Skaaler til sig trak.
Men knap var een Portion i Livet nede,
Før nok end een de bad om allerede.

Til Jensen over Bordet Fruen vinked
Med Miner, som han godt forstod sig paa,
Thi strax til Svar med Øinene han blinked.
Han reiste sig, for høit til Lyd at slaae,
Idet med Glasset han mod Flasken klinked;
Og da fra Fadet op nu Alle saae
Med Saus om Læberne, hvorpaa de smagte,
Han denne Toast med Glas i Haand udbragte:

Høistærede! Vi lever i en Tid,
I hvilken, maalt med Jødedommens Dage,
Unægtelig et Skridt man gik tilbage;
Thi medens Jødefolket, træt af Splid,
Slap Dommerne, for Konger sig at tage:
Har vi, som fik med Kongedømmet Strid,
I modsat Retning Veien just proberet,
Og vor Tid bli'er af Dommere regeret.

Dog, hvad der synes et Tilbageskridt,
Som et uhyre Fremskridt snart sig viser,
Naar Skridtets Følger man betænker lidt.
Ja, som en Frugt af Samfundslivets Criser,
Som Frihedens Triumf jeg just det priser,
At Dommerkaldet nu er blevet frit;
At vor Tids Dommere — her rundt han nikkede —
Som Journalister ere selvbeskikkede.

Derved først Dommen Frihedsstemplet faaer,
Ved hvilket Journalistens Domstol skiller
Sig fra Juristens, der paa Thinge staaer,
Hvor man Retfærdighedens Vægt opstiller,
Skjøndt aldrig man, hvormeget end man piller,
At bringe den i Ligevægt formaaer.
Jeg taler af Erfaring maa De vide;
Jeg er Assessor — De paa mig kan lide.

For sligt afmægtigt Retfærdspilleri,
Er — som De selv jo bedst veed — Journalisterne,
Der dømme paa et Skjøn, aldeles frie.
De stævne ei til Vidne som Juristerne,
De gaae Forlig, ja selv Forhør forbi,
Og Retsdebatten skjenke de Sophisterne.
Til strengt at dømme Tidens Brøst og Bræk,
De bruge kun Papir og Pen og Blæk.

Er Dommen afsagt, strax den expederes
Paa trykte Blade hele Landet om,
For af det hele Folk at exeqveres.
Men her den møder andre Blades Dom,
Og under Gnidning med dem corrigeres
Den for de Feil og Pletter, den bekom;
Ja mod hinanden Dommene kan gnides
I den Grad, at de vexelviis opslides.

Ved denne Kamp af Alle imod Alle,
Af Blad mod Blad, Person imod Person,
Fremkommer det, man kalder Opinion,
Og som jeg Folkedommen vilde kalde.
Den kan som Lovens Dom i Søvn ei falde,
Den er ufeilbar i sin Conclusion,
Den er saa sand, at sand den kan fremkomme
Af lutter skjæve, vinde, falske Domme.

Og derfor, mine Herrer! vil jeg prise
Ved Bægrets Klang det Dommerkald, De fik:
Vor Kjærlighed kan aldrig De forlise,
Thi ud fra Dem dog Opinionen gik.
Vel savner til min Skaal jeg her en Vise,
Vel mangler jeg Trompeter og Musik,
Men dog vor Tak begeistret jeg Dem bringer —
I Visens Sted mit Hjertes Harpe klinger.

Han svang sit Glas, mens Fruen applaudered,
Og alle Bægre ham imøde kom,
Da til at klinke han dem invitered.
Men op til Tak stod nu Hr. Tanketom
Og med en Skaal paa Skaalen replicered.
Han talte høit — men hvad han talte om,
Kan ei gjengives i et Sprog med Skranker;
Thi Talen var aldeles tom for Tanker.

Da han sig satte, reiste sig Hr. Tværer,
Og medens det med ham i Længden trak,
Hr. Usseldom med ydmygt Buk frembærer
En Subskriptionsplan paa sit trykte Mak,
Paa hvilken Plan han Fruens Navn begjærer.
Hans Blad og Blyant modtog hun med Tak,
Og med et Sving, hvorved af Fryd han blegned,
For femten Exemplarer hun sig tegned.

Men rundt omkring nu Larm og Snak tiltog,
Med Haand og Mund paa eengang Fruen spilled:
Hun skjemtefuld Hr. Gjennemrakker drilled,
Og ubemærkt hans Gaffel fra ham drog;
Hun af sit Brød med Fingren Kugler trilled,
Som over i Hr. Brøvlers Mund hun slog;
Hun i det Samme paa sin Nabo husker,
Og kasted Sukkermandler til Hr. Lusker.

Hun saa opmærksom var, saa fiin, saa huul;
Hun meer end een Gang venligt saaes tilnikke
De Herrer Æreløs og Galdeguul,
Før hun Pokalen greb og bad, om ikke
Et Glas med Herrerne hun maatte drikke,
For ned at hjælpe dem det tørre Suul.
Hun stirred stivt paa dem med Smiil om Munden,
Og alle Tre stak Bægret ud til Bunden.

Nu kom Champagnen frem, og høit at knalde
Man hørte Prop paa Prop, og Glas paa Glas
Udstak med Jubel og Begeistring Alle,
Hvem her en Perial just kom tilpas.
Man alt saa smaat dem hørte Viser tralle,
Man alt dem svingle saae paa deres Plads,
Da Fruen — som nu havde nok af Bordet —
Sig reiste, og paa denne Viis tog Ordet:

Før Afskedstimen slaaer — og længst med Smerte
Jeg hørte Vægt'rens Raab: Vogt Lys og Ild!
Før alle Venner mig forlade vil,
Som her jeg har den Ære at beverte,
Jeg mine Herrer lægge maa paa Hjerte
Det unge Barn, som De stod Fadder til:
Novelle-Glutten mener jeg, den spæde,
Der med sin Lallen syntes Dem at glæde.

Lad Dem erindres af en Moders Stemme
Om den med Barnet her indgaaede Pagt,
At ei som andre Faddere De glemme,
At give paa den Lilles Fremtid Agt,
Naar snart i Trykkesværtens sorte Dragt
Hun træder ud i Verden, i den slemme,
Hvor hun, som dandsede paa Roser før,
Maaskee skal gaae i Smuds fra Dør til Dør.

Tag Dem af Glutten, hvis for slemt hun drilles,
Ræk hende Haanden, hvis hun staaer forladt,
Før hende frem, hvis hun i Skygge stilles,
Hold hende oppe, hvis hun segner mat!
Og nu — før med et Gjensynshaab vi skilles —
Skjenk i! skjenk i! — Til Afsked og Godnat
Spar ei paa Mosten og paa Druesaften!
Skaal, mine Herrer! Skaal! — Tak for iaften!

Her skød hun larmende sin Stol tilbage,
Og da fra Bordet Jensen og stod op,
Saa maatte Gjesterne tiltakke tage,
Og snurren reiste sig den hele Trop.
Men her begyndte ret vor Frues Plage,
Da svinglende med Arm og Been og Krop,
Og stoppende den kagefyldte Lomme,
De styrted frem med deres Velbekomme.

I Damen ordentlig de sled og drog,
For hendes Haand til Tak=for=Mad at klemme;
Ja reent Hr. Ærelos sig syntes glemme,
Thi han endog sin Arm om hende slog,
Idet han hvisked med en sødlig Stemme:
At han mod Fruens Tilbud gjerne tog,
Og villig kaldte Fader sig til Barnet,
Hvem nok han skulde hjælpe gjennem Skarnet.

Den arme Frues Hjerte saae man bølge,
Hun nødig vilde tabe Dagens Frugt,
Og dog sin Harme knap hun kunde dølge.
Men her til Hjælp kom Jensen hende smukt,
Idet han indbød Allemand at følge
Sig til Cafféen, førend den blev lukt,
For i Billard en Landse der at bryde,
Og en Cigar og et Glas Punsch at nyde.

Det var et Tilbud efter Alles Sind;
De Fruen slap og søgte Hat og Kappe,
Og uden Afsked ned ad Husets Trappe
De fulgte Jensen som en Hvirvelvind.
Men efter Veiret Fruen saaes at snappe,
Og end med Vredens Rødme paa sin Kind
Hun ringed stærkt paa sine fire Piger,
Til hvem, da de kom ind, hun heftig siger:

Op i en Fart mig alle Vindver smæk,
At her kan luftes ud for aaben Rude,
Og skrub saa Gulvet godt med vaade Klude,
Og børst tilgavns mig Stolenes Betræk!
Gjør En af Jer et Fyrfad hedt derude,
Og tag mig Dug og Servietter væk,
Thi begge Stuer som den slemme Syge
Endnu iaften maae I gjennemryge!

Saa talte Fruen, takkende sin Gud,
At Aftnens Festlighed var overstaaet,
Før det med Gjesterne kom til et Brud.
Hun vented nu at høste hvad var saaet,
Men dette Haab til Jorden reent blev slaaet,
Da kort Tid efter hendes Bog kom ud.
Smudsbladene den frygteligt nedrakked,
Og ikke blot den plukked, men den hakked.

Hvem var den Skyldige? Ja det var Tingen!
Critikerne jo anonyme var,
Og altsaa var Forfatterne jo Ingen,
Og lige høit Enhver sit Hoved bar.
Saa gaaer det, naar en Autor under Vingen
Af Nutids smaa Mæcener Tilflugt ta'er;
Saa gaaer det, naar Poeten selv beverter;
Fortids Mæcener havde større Hjerter!

Dog bort nu med Mæcener! thi jeg veed,
At du, min Læser, længes efter Dagen,
Paa hvilken Helten, kommende til Sagen,
Skal virke for sit store Diemed,
Og du, til Løn for din Taalmodighed,
Skal kunne sige: Timen nu er slagen,
Da Homo skal i Daad sin Prøve staae,
Og vise os, hvad Mennesker formaae.

Din Utaalmodighed saa godt jeg fatter;
Thi at fortælle dig jeg har jo glemt,
At Generalforsamlingens Debatter
Med Homo's Tale aabnes skal bestemt
I disse Dage — hvoraf følger atter,
At den Fuldkommenhed, der ligger gjemt
I Planen, og som Talen indeholder,
I disse Dage Vingerne udfolder.

Men som før Faste kommer Fastelavn,
Saa, før Fuldkommenheden ta'er sit Stade
Rundtom i Land og By, paa Torv og Gade,
Opfyldende hvert Hjertes Haab og Savn:
Indbyder jeg dig til en Maskerade,
Som Homo gi'er det halve Kjøbenhavn.
Een Gang om Aaret gjør han sligt et Gilde,
Et Indfald, som dog skyldes mest Fru Mille.

Paany vi til hans Hjem os derfor vende,
Hvor i den klart oplyste Hovedsløi
Fra Porten ud der lød en Larm saa høi,
Som sattes Huset paa den anden Ende.
Man hørte Vogne rumle, Heste rende,
Lakaier raabe, Hunde gjøre Støi,
Man hørte Kudske deres Varsko skrige,
Mens Herskab efter Herskab saaes udstige.

Ad Hovedtrappen op til Festens Glæde,
I Dragters og Costumers rige Glands,
Sig bugted Gjesternes den lange Kjæde,
Just som en tusindfarvet broget Krands.
For frem at komme, de hverandre træde
Ei blot i Hælen, men i Slæb og Svands,
Og Suk og Stønnen ei forstummed, førend
Dem Tjeneren til Salen aabned Døren.

Her, langs med Væggen, Bænk ved Bænk var stillet,
Lig et Amphitheater, saa at De,
Der umaskeerte til kun vilde see,
Med Lethed kunde overskue Spillet,
Og, frie for Puf, af Maskesværmen lee,
Som nedenfor alt tumled sig forvildet.
Her Publicum alt Plads og Sæde tog,
Mens gjennem alle Døre Masker drog.

Hvad fik man ei at see! Hist Natten stiger
Frem i sin sorte Dragt med Stjerner paa,
Og klædt i Hvidt sig Mindet om den sniger;
Hist Haabet rosenrødt man dandse saae;
Hist løb Zigeuner-, Gartner-, Fiskerpiger,
Hist Harlekin i Pjerrots Arme laa,
Hist Munken gik med Tyrken og Tartaren,
Og hist Matrosen, Bonden og Husaren.

Der blev en Trængsel, saa man knap kan tænk'en,
Og derfor Diet til en anden Kant!
Op til den stjernesmykte Mand paa Bænken,
Hvem Homo converserer saa galant,
Mens Manden selv (Geheimeraad von Encken)
Med adspredt Mine rømmer sig iblandt,
Og med et Blik, der ei seer godt i Længden,
Igjennem Glasset kigger ned paa Mængden.

En Stund sad Manden taus, ja næsten suur;
Men dengang Støien værre blev og værre,
Da reiste sig medeet den gamle Herre
(En høi og imponerende Figur)
Og udbrød: hvilket larmende Parterre!
Et saadant Spil for gamle Folk ei duer,
Det summer og det trommer for mit Øre
Min unge Ven! vil De mig Selskab gjøre?

Mit Ønske Deres Excellence gjetter,
Gi'er med et artigt Buk vor Helt til Svar,
Hvorpaa de tvende Herrer Veien ta'er
Til et af Festlocalets Cabinetter,
Der ikke langt fra Dandsesalen var;
Men knap sin Fod paa Tærsklen Homo sætter,
Før indenfor, langs Væggen, frem sig snige
Han seer en tætmaskeret Fiskerpige.

Hun lod Geheimraaden forbi passere,
Men greb med Heftighed om Homo's Haand,
Som ømt hun trykked og — hvad der var mere —
Bedækkede med Kys, før lagt i Baand
Af sin Forundring han kan protestere,
Og derpaa svæved bort hun som en Aand.
Han efter hende saae med stive Blikke;
Men hvem Personen var, han aned ikke.

Af Masken skjult var Pande, Næse, Kind,
Men Haaret blond hang over Skuldren flettet,
Og gjennem Hullerne paa Fiskernettet
Saaes en Figur, paa eengang slank og trind.
Et Dieblik han stod og gjetted, gjetted,
Gik derpaa rask i Cabinettet ind,
Hvor han sin Hylding Excellencen bragte,
Som i en Divan magelig sig strakte.

Der, fjernt fra Mængden, lade nu vi blive
De tvende Herrer for en stakket Stund,
Og atter ind i Salen os begive,
Hvor Glædens Toner gaae fra Mund til Mund,
Hvor Maskerne omkring saa lystigt drive,
Og Latteren af Daarskab fødes kun,
Som netop hist, hvor en Person fremtræder,
Der Publicum med denne Tale glæder:

Mit Navn det ei fornødent er
Til Indgang her at sige Jer,
Og min Bestilling I maaskee
Af denne Hætte selv vil see,
Af denne Krave af Papir,
Af dette skjøre Kongespiir,
Af denne høie Hanekam,
Der ingen Studser gjorde Skam;
Og har I seet den, vil I hør'en
At klinge fra de Æselsøren,
Hvis Bjældeklang Jer lære vil,
At her en Hofnar er paa Spil.
I kjære Venner! Herregud,
Hvor det i Verden nu seer ud!
Hvor er man kommen langt tilbage
Dog mod de gode, gamle Dage!
En Hofnars skjemtefulde Vid
Sletingen fatter i vor Tid;
Hans gode Indfald vises hjem
I samme Stund de bryde frem;
Ja selv hans simple Hverdagsvaas
Ei meer ved Hofferne forstaaes.
Mit Liv var trist — men for med Tiden
Ei reent at blive lagt til Siden
I Krogen af et støvet Rum
Som gammelt Inventarium,

Og for at redde dog fra Faldet
Hvad Existensen man har kaldet,
Indlukked jeg i laaset Skriin
En Vittighed, der var for fiin,
Og for at tjene mig lidt Tak
Jeg lagde Vind paa fedtet Snak,
Og skjøndt det var mig viderligt,
Jeg altid talte liderligt.
Derved kom jeg igjen paa Fod,
Thi nu Enhver mig strax forstod,
Og mangen høifornem Person
Fik jeg paa den Viis til Patron.
Jo mere Snakken blev ureen,
Deshøiere Patronen green,
Desgalere den hele Kreds
Omkring Patronen lo og snees;
Ja Diet saae jeg sprude Funker
Paa mangen Hof- og Kammerjunker,
Der glemte baade Rang og Titel,
Naar Talen kom paa det Capitel. —
Nu troede jeg mig vel forvar't,
Men Lykken skifter i en Fart,
Og som det skeer, at Krukken gaaer
Tilvands til sin Bekomst den faaer,
Saa Skjæbnens Gang er heel forskjellig.
Ved Hove blev medeet man hellig.

Og hvad der før var Folks Plaseer,
Nu Ingen vilde høre meer;
Men kom jeg dog med min Passiar,
Saa hed det gjerne: dumme Nar,
Ja stundom ogsaa: dumme Hund,
Luk du i Laas din kaade Mund!
Thi gi'er du ei vort Raad Gehør,
Du smage skal det spanske Rør,
Og hvis ei Rørets Slag vil virke,
Saa sende vi dig flux i Kirke. —
Hvad var at gjøre, kjære Venner?
I Narrenes Natur jo kjender,
Forbyder man dem Narreri,
Er det med deres Liv forbi,
Men dog gik det ei heller an,
At blive meer den samme Mand.
Jeg altsaa min Beslutning tog:
Min Ironi jeg reent forjog,
Min muntre Skjemt jeg lagde bort,
Skjøndt I maae troe, det faldt mig haardt,
Og kneb min Aand saa flad og tynd,
At det var baade Skam og Synd.
Da Hjernekassen først var tom,
Jeg stopped med Confect min Vom,
Og drev min Tapperhed paa Port,
Til jeg uskadelig var gjort.

Et nyt Costume trak jeg paa mig,
Og da i Speilet nu jeg saae mig,
Var der af hele Hofnarstoffet
Tilbage kun — en Nar ved Hoffet.

Her trak ihast han Narrekappen af,
Og i moderne Dragt med Fjong og Lader,
Som man saatidt dem seer paa vore Gader,
Han hurtig ind i Sværmen sig begav.
Dog ikke stort hans Bortgang Glæden skader,
Thi strax gjør paa Opmærksomheden Krav
En ny Person, der Masken holdt i Haanden,
Mens han begeistret udbrød, fyldt af Aanden:

Hil dig, mit Folk! du sikkert mig gjenkjender,
Thi uden Maske her jeg træder frem.
Jeg er den Konstner, som saatidt dig blender
Paa Kongens Nytorv, i Thalias Hjem.
Iblandt vor Scenes tusind Padehatte
Du traf dog eengang paa en høi Natur,
Og lærte med Geniet vist at skatte
Effecten af min herlige Figur.

Min Konst det er mig selv. Kun hos de Gamle
Acteuren bagved Masken sig forstak;
Men op med dem vi Nyere kan hamle,
Og vi til Masken sige mange Tak.

Hvad! dette Kongeblik, og denne Næse,
Og denne Pande, som jeg Konsten vier,
Paa den man ikke skulde Mere læse,
End paa et usselt Stykke Pappapir?!

Den gamle Scenes Magt var Ordets Magt;
Men hvad er Ordet dog imod en Stemme,
Hvis Malmklang lader Publicum forglemme
Hvad Digteren har tænkt og følt og sagt?
Hvad er det Præk, der trætter vore Øren,
Imod en Lidenskabs Incarnation
I Blik, Mimik og Gestus hos Acteuren?
Ja, hvad er tusind Ord mod een Person?

Om Sokken og Cothurnen vel man prøvler,
Ret som om Konsten deri skulde boe;
Men min Cothurne, som du seer, er Støvler,
Og jeg for Sokker foretrækker Skoe.
Bort med Cothurne! Bort med Maske, Sokke!
I vor Tid er Personen Det og Alt;
I denne Tro, mit Folk, lad ei dig rokke,
Og Konsten elsk i Konstnerens Gestalt!

Han med et Smiil tog Afsked; men forsvunden
Han neppe var, før strax der lod sig see
I Balcostume, luftig som en Fee,
En smal og smekker Dame, floromvunden,

Som under Masken fremstak Rosenmunden
Og dreied rundt paa Taa sig, een, to, tre.
Med hævet Fod, der Dandsens Flugt afmalte,
Til Publicum hun mere sang end talte:

Stryg Fiolen, saa den klinger,
At som Vinger
Gaze-Kjolen, der nu holder
Stram og stivet mig om Livet,
Sig udfolder!
At i Dandsen Blomsterkrandsen
Let paa Haaret kan sig vugge;
At udkaaret blandt de Smukke
Til at aabne Holsteensvalsen,
Jeg afsløre kan mig Halsen,
Lukke Viftens Blade sammen,
Og med Flammen tændt i Diet,
Og med Barmen fyldt af Varmen,
Og med Kinden rød af Vinden,
Og med Foden efter Moden
Strakt og bøiet,
Svæve fremad, muntert smilende,
Paa min Herres Arm mig hvilende,
O saa stry'ende, o saa fly'ende,
Henad Salens glatte Gulv!

Mens ved Blink af Lysekroner
Glædens Toner

Huldt i Dandsen mig omstrømme,
I mit Hjerte, frit for Smerte,
Fødes Drømme,
Paa hvis Vinger jeg mig svinger
Som lyksalig imod Himlen.
Om mig seer jeg Stjernevrimlen,
Luften susende mig køler,
Selv en Klode jeg mig føler,
Rundt paa Banen jeg mig dreier,
Mens jeg feier frem i Trængsel,
Hvor de Andre jeg seer vandre,
Hvor jeg møder, men ei støder
Paa Planeter og Cometer,
Der i Længsel,
Som jeg selv i Luften svømmende,
Som jeg selv om Lyset drømmende,
Flyve blinkende og vinkende
Frem til Sphærernes Musik.

Sorgen Afsked har jeg givet,
Dands er Livet!
Kun hvad evig sig bevæger,
Glæden, Modet, Haabet, Blodet,
Hjertet qvæger.
Ungdomsalder Liv jeg kalder!
Gaae af Mode og som gammel
Sidde stille ved sin Skammel,

Medens indeni man sover,
Det er som at sidde over
I en Dands foruden Herre;
Intet Værre kan der gives.
Gud bevare's! Gid jeg spares
Maa for Nøden! Gid af Døden
Jeg i Dandsen, smykt med Krandsen,
Bort maa rives!
Og endnu som død florerende,
Løftes op af Cavalererne,
Der forskrækkede den knækkede
Blege Lilie bære bort!

Hun hopped bort, og slog ved hvert et Hop
Med Viften En til Ridder, og undviger
Saa gjennem Sværmen, der ta'er Pladsen op.
Men knap er borte hun, før frem der stiger,
I sluttet Linie og i samlet Trop,
Et Maskechor af reiseklædte Piger,
Der, gjørende hverandre Veien trang,
Som med det samme Næb nu Alle sang:

Vi komme fra Gaden og Stenene,
I Kaaber og Hatte med Fjer,
Med tunge Galoscher paa Benene,
Dog lette tilbeens, som I seer.

Vi ere de udvalgte Qvinder,
Der trodsed Gud Hymens Dom,
Og fordum som Vestalinder
Vi æredes høit i Rom.

Der modtog vi Kydskhedens Stempel
Og hylled fra Hagen os til,
Og nærred i Vestas Tempel
Gudindens den hellige Ild.

Men længst hendes Tempel er faldet,
Vi spredtes saa vide paa Jord,
Og nu, mens vi fortsætte Kaldet,
Gudinden i Hjertet os boer.

Hun ud os af Dinene titter,
Hun la'er os ei Rist eller Ro,
Og derfor omkring i Visitter
Vi streife paa Støvler og Skoe.

Fortrolige ned vi os sætte,
Hvor gjerne passiare man vil;
Og medens vi Hjerterne lette,
Vi puste til Arnens Ild.

Men blusser om Manden først Luen,
Og bliver det Konen for hedt,
Da ile vi bort, ud af Stuen,
Og køle paa Vandring os lidt.

Vi kjende ei Hvile, vi Arme,
Gudinden fortærer vort Bryst;
Men vil sig da Ingen forbarme
Og skjenke vort Hjerte Trøst?

Til Konerne tale vi ikke,
Vi tidtnok erfare maae,
De see os med skjæve Blikke,
Og heller vor Hæl end vor Taa.

Til Mændene, helst dog de gifte,
Henvende vi bønligt vort Ord:
Vil Ingen et Forbund stifte
Med Piger, der Kydskhed svor?

Vor Tanke til Venskab kun sigter,
Ei Ægteskab er os tilpas;
Vi attraae ei Hustruens Pligter,
Men bare ved Arnen en Plads.

Hvor man kan saa luunt sidde sammen,
Og nære den hellige Ild,
Og blæse og puste til Flammen,
Mens Konen ved Vuggen seer til.

Et Suk fra Hjertets Dyb dem undslap her;
Men uden Trøst de Pladsen vige maatte,
Da nu der frem en anden Maske traadte,
En stiv og stram og gammel Militær,
Hvem pludselig man Kaarden saae at blotte.
Med Anstand, som i Spidsen for en Hær,
Med Kraft, som om en Last han kasted af sig,
I disse Ord paa eengang Luft han gav sig:

„Gid den var bare snart forbi,
Den Fandens Tid, vi lever i!"
Saa har jeg læst hos en Forfatter,
Som for en stor Poet jeg skatter.
Ja gid sit Skud den bare gik,
Og gid en dygtig Krig vi fik!
Thi hvordan høstes Roes og Ære
Af tappre, gamle Militære,
I denne Tid, da som bekjendt
Man Krigen fører kun paa Prent?
Da ind ad Døren en Avis,
Af Angreb fuld, hver Dag man slænger,

Som saa et andet Blad tildænger
Den næste Dag med Prygl og Riis,
Men uden mindste Mands Forliis,
Thi Tøsen selv, som bringer Bladet,
Ei mindste Smule bliver skadet. —
Seer I det blanke, dragne Sværd,
Som jeg i Haanden holder her?
Den Dag da Officeer jeg blev,
Jeg ud af Skeden rask det rev,
Og mens jeg med en Elskers Die
Paa Eg og Od besaae det nøie,
Jeg sagde, fyldt af Ungdomsmod:
Det Sværd engang skal drikke Blod!
Maaskee, om ikke mange Aar,
Er denne Klinge fuld af Skaar,
Der hentedes i Pandeskaller
Hvor Landsen blinker, Bøssen knalder,
Hvor Blodet strømmer, Døden raller,
Hvor under klingende Musik
Og Hestetrampen frem det gik,
Ved Dannebrogs den røde Fane,
Til tordnende Kartovers Lyn,
Paa Ærens og paa Farens Bane!
Da løfted atter jeg mit Bryn
Og gjentog med en Ynglings Mod:
Det Sværd engang skal drikke Blod! —

Ak, Tiden kom og Tiden gik,
Men aldrig Blod det smage fik;
Det hang saa magtesløst som Freden
Her ved min Side fast i Skeden,
Mens jeg hver Morgen i Paraden
Til fuld Musik trak gjennem Gaden,
Og Klingen aldrig fik et Skaar,
Skjøndt som et Lyn hvert Efteraar
Paa Nørrefælled ud den droges,
Naar Fjendens Leir med Storm indtoges,
Og haardt om Vibenshuus vi sloges.
Ak gid den bare var forbi,
Den Fandens Tid, vi lever i!
Nu er jeg gammel, hvid af Haar,
Og talte snart er mine Aar;
Men desto meer mig Tanken græmmer,
At naar nu snart de møre Lemmer
Man bærer bort i Sørgetoget,
Og saluterer ved min Grav
For Krigeren, saa kjæk og brav:
At Kaarden da paa Kistelaaget,
Ei har den mindste Rust af Blod,
Der kunde tale for mit Mod;
Ei mindste Skaar, der kunde være
For alle brave Militære
Et Vidne om den Dødes Ære,

Og skjenke Tapperhedens Glands
Til Kistens grønne Laurbærkrands!

Her tog den gamle Kriger til sin Kaske,
Og vandred langsomt bort med lukt Visir,
Men ikke længe tom dog Kredsen bli'er.
Med aaben Bog i Haand fremtreen en Maske,
Der Alle høilig monne overraske,
Da Hovedet var heelt af Pappapir.
Saa hurtigt, som for slig en Fyr sig sømmed,
Fra Munden ud ham denne Ramse strømmed:

Gud være lovet!
Et udmærket Hoved
Er jeg og bli'er jeg,
Hvad ogsaa man si'er mig.
Jeg prægtigt kan lære
Hvad det skal være,
Hver Nødd man mig rækker
Paa Timen jeg knækker,
Med Lethed jeg raader
De sværeste Gaader,
I hvert et Tentamen
Jeg Prøve har staaet,
Til hver en Examen
Mit Land har jeg faaet,
Jeg er, Gud være lovet,

Et udmærket Hoved.
Kun Eet jeg forstaaer ei,
Jeg dømme formaaer ei;
Hvori det kan stikke,
Begriber jeg ikke.
Det Skjønne, det Gode,
Saavel som det Sande,
Gaaer over mit Ho'de
Som over min Pande,
Og Dommen, jeg falder,
Til Wandsbeck kun gjelder.
Som her, for Exempel,
Hvad Dom og hvad Stempel
Skal denne Bog have,
Hvori jeg nu læser
Fordærvet min Mave?
Kun lutter Fadaiser
I Bogen jo findes,
Den tykkes mig vammel;
Men naar jeg saa mindes
Den første Deel af den,
Der nu er saa gammel:
Hvordan jeg opgav den
Og kaldte den usel,
Men siden med Blusel
Forandred min Mening,
Da Folk i Forening,

Som ere berømte,
Den gunstigt bedømte:
Saa bli'er jeg forsigtig
Og veed ikke rigtig,
Om her jeg nu dømmer
Som ret det sig sømmer.
Og derfor, o redder
Mig arme Peer Skræder!
Og siger mig Dommen,
Som er mig velkommen;
Thi har jeg først denne,
Skal snart jeg erkjende
De Fortrin og Mangler,
Hvorefter jeg angler;
Skal snarlig jeg spore
Om Bogen kan more;
Skal snart jeg fra Grunden
Udvikle, fremsætte
Det Sande, det Rette,
Som ligger paa Bunden,
Og vise som Speilet
Hvad der er forfeilet;
Ja, ei blot ved Bogen
Mig selv holde vaagen,
Men Andre godtgjøre
Hvorfor den maa røre,
Hvorfor den maa roses,

Hvis ei jeg faaer høre
Af Dommen, man gi'er mig,
At Bogen skal skoses;
Thi hvad man saa si'er mig,
Saa er jeg, saa bli'er jeg
Dog Gud være lovet
Et udmærket Hoved.

Her med det sidste Ord afsted han fløi;
Men just som Mængden paa hans Vei sig skiller,
Paany sig en maskeert Person fremstiller,
For hvem man strax gjør Plads med Larm og Støi.
Med Gang og Holdning af en Taskenspiller,
Hvis bedste Hjælp er i hans Snakketøi,
Stod Manden frem og Haand paa Brystet lagde,
Før, bukkende for Publicum, han sagde:

Høistærede! De veed, at om det Nationale
Rundtom i Verden nu de Vise høres tale;
Tillad og derfor mig, som practisk Philosoph,
Practisk at klare og behandle dette Stof.

I grønlandsk Vinterpels, Høistærede, De seer mig!
Min Mad er Fedt og Tran, og svinsk og stygt jeg teer mig;
Men een, to, tre, pas paa! Jeg kaster Pelsen af,
Og viser mig i Frak, og hedder Skandinav.
Min Hjerne den er ei saa tyk som før, min Mine
Saavel som mit Begreb har noget af det Fine,

Og af det Grønlandsk-Raa er nu der knap et Skin;
Phlegmatisk er mit Blod, gemytligt er mit Sind.
Dog, den Forvandling ei mig ganske tilfredsstiller,
Ved Frakken, med Forlov, jeg derfor her mig skiller,
Og staaer som Tydsker nu, i lang Cathederdragt,
Og gi'er paa Tankens Hjul i Hjernens Uhrværk Agt.
Men deraf bli'er man kjed, De trygt paa mig kan stole;
Bort med den tydske Dragt! I rund afskaaren Kjole,
Energisk, klog og kold, med lange hvide Hænder
Som Engellænder her jeg stanger mine Tænder,
Og tænker paa den Røg, den Dampmaskine-Støi,
Der producerer mig det Jern- og Bomuldstøi,
Hvormed tillands og -vands jeg oversvømmer Verden.
Dog væk med Kjolen, og betragt engang Gebærden!
Thi klædt i fransk Habit er jeg sangvinsk i Sind,
Og bilder af min Franskhed ei mig lidet ind.
Men Frankrig er ei Alt; jeg kaster bort Habiten,
Og i den polske Frak, smukt kneben ind i Midten,
Som Polak og forviist jeg her mig stiller frem.
Dog Sorgen i mit Blik for dybt vist rører Dem,
Og derfor Frakken af! Jeg sætter paa Kabudsen,
Mens i den lange Pels De strax gjenkjender Russen,
Hvis glat poleerte Skal endnu er ikke brudt.
Min Lyst er Brændeviin, min Frygt er Prygl og Knut.
Men da en barket Ryg ved Prygl man kun fortjener,
Saa lægger jeg min Pels, og nu som Italiener
Jeg præsenterer mig ved denne sjeldne Fest

I hvad man kalder for den venetianske Vest.
Jeg er gratiøs og høist naturlig i Manerer,
Jeg er letsindig, men hvis man mig irriterer,
Saa skummer jeg som Viin og trækker strax min Dolk,
Og bruger Munden som mit vrede Hjertes Tolk.
Min Drik er Druens Blod, min bedste Mad Kastanien;
Men da man ogsaa har den samme Mad i Spanien,
Saa smider Vesten jeg, og i den korte Kjol
Og spanske Kappe her jeg staaer som en Spaniol.
Nu er cholerisk jeg i Lyst saavel som Smerte,
Men ædelt, høit og stolt slaaer dog mit spanske Hjerte.
Høist ligefrem jeg er, som strax De faaer at see,
Thi vende Djet bort, jeg Damerne maa be'e.
Her kaster Kappen jeg, og her den korte Trøie,
Og iført Skjorten kun jeg træder Dem for Die.
Jeg er ei Spanier meer; thi De begriber vel,
At Skjorten er qua Skjorte reent universel.
Nordboens ei den er, Sydboens ikke heller,
For alle Folkefærd jo Skjortens Enhed gjelder.
Den er mit Inderste, som mig forlader ei,
Men desuagtet dog er ikke den mit Jeg.
Nei, bagved denne Skjortes reent Universelle
Forstikker sig saa luunt mit Individuelle,
Mit Ego, min Person, som kun tilhører mig,
Og som for Andres Blik blufærdig skjuler sig.
Men hvad betræffer det saakaldte Nationale,
Hvorpaa der raabes nu af Folk som var de gale,

Da seer De hvad det er: En Dragt, der bæres maa,
Da det gaaer ikke an, i Skjorte blot at gaae.
For Verden Kjolen er, men Kjolen er ei Manden,
Og rigtig hjertefrisk og rigtig klar i Panden
Man sig fornemmer først i Hjemmets stille Vraa,
Naar man som Individ blot har sin Skjorte paa;
Thi denne Paastand jeg fremsætter her udtrykkelig:
Man kan i bare Skjorte være meget lykkelig! —

Her sanked Pjalterne han op, og gik,
Men nu kom frem en Flok Zigeunerinder,
Som under vild og larmende Musik
Sig svang omkring i Dands, der Bifald vinder.
Før deres Tambouriners Lyd forsvinder,
Benytte vi et gunstigt Dieblik
Og ind i Cabinettet os begive,
Hvor før de tvende Herrer vi lod blive.

Samtalende de hos hinanden sad,
Hans Excellence med et Smiil om Munden,
Betragtende sin Daase, mens paa Bunden
Tobakken han med Fingren skilte ad.
Vor Helt sad hos ham som en Overvunden,
Som En, der næsten om Pardon ham bad:
Hans Kind var hed, hans Pandes Aarer stegne,
Hans Blik uroligt og hans Træk forlegne.

Den gamle Herre havde bragt paa Bane
Den Talerklub, der Homo's Klub blev kaldt,
Og hvorom Rygtet efter gammel Vane
I Byen havde Løst og Fast fortalt.
Vor Helt, som ingen Uraad monne ane,
Troskyldig havde meddeelt Manden Alt;
Men hørte nu med Skræk sin Plan at lastes,
Ja, under Spot i Bund og Grund forkastes.

Saa Deres Excellence altsaa troer,
Udbrød han varmt: at hvad i hver en Alder
Fuldkommenhed og Ideal man kalder,
Kun er et taaget og ufrugtbart Ord?
De troer, at Staten reent i Qvas ei falder,
Naar den forlader Idealets Spor?
De troer, den kan Fuldkommenhed undvære,
Foruden Tab af Lykke og af Ære?

Ja, gav med Smiil Geheimraaden til Svar,
Ja som min Troesartikel det maa trykkes;
Og jeg gaaer videre: Jeg troer saagar,
At dersom Deres store Planer lykkes
Og op Fuldkommenhedens Tempel bygges,
Det snart en Ende med os Alle ta'er:
Thronen og Staten maatte styrte sammen,
Men dersom det nu skeete — hvis var Skammen?

De studser — ja, De bliver consterneret;
Men tænk Dem om! Har ei den Tale Bund,
At just paa Ufuldkommenhedens Grund
Den hele Stat er bygget og baseret?
Hvortil Regering, dersom hver Regeret
Det Heles Vel for Die havde kun?
Og ligned alle Sjæle Himmelgjesterne,
Siig, kjære Ven, hvad skulde vi med Præsterne?

Hvortil Control, Justits og Politi,
Hvis aldrig Folket gjorde meer Spillopper?
Og blev for Krig og Krigsangst først vi frie,
Hvortil vel bruge vore brave Tropper?
Er Alle sunde, Lægens Praxis stopper,
Poeten døer, hvor Alt er Poesi;
En Revolution, som aldrig fandt sin Mage,
Hvis Planen lykkes, ta'er vor Stat af Dage.

Jeg seer, at Deres Excellence søger,
Lidt stødt vor Helt gjenmælte: Men maaskee
Jeg Hr. Geheimraaden da turde be'e,
At sige mig hvor Midlet er, jeg søger:
Den Panacee, der Statens Kraft forøger,
Og redder Landet, som nu sygt vi see.
Aa, svared Excellencen: meget gjerne!
Den Panacee er skjult i Statsmænds Hjerne.

Men — blev han ved — hvor Talen sig forvilder!
Paa Maskebal afhandle Politik,
Det næsten er, som om ved Barselgilder
Man foredrog et Cursus i Logik;
Man sin og Andres Tid kun dermed spilder.
Nei hør engang — en ret charmant Musik!
Jeg maa et Dieblik dog ind i Salen,
Min Gemalinde savner vist Gemalen.

Han reiste sig, og halvt mod Homo vendt
Han føied til: Et Ord saagodt som tyve!
Lad De Fuldkommenhedens Fugl kun flyve,
Og før Begeistrings Ild De faaer antændt
Med Idealer, som os dog belyve,
Luk Talerklubben i! Vær kun bekjendt,
At De i dette Stykke reent har feilet,
Og see Dem eengang rigtig selv i Speilet!

Det passer ei for Dem, at agitere
Den store Hob, som dog Dem ei forstaaer.
Sligt overlad til Folk, der vil poussere
Sig frem i Verden, hvor det skjævt dem gaaer.
Jeg er nu Deres Ven en halv Snees Aar,
De kan mig troe: De er bestemt til Mere.
En nobel og en fiin Natur De har,
Men ingen Demagogs — à revoir!

Der stod vor Helt en net! Men ladt alene,
Fik han sin Fatning hurtig dog igjen.
Nei, tænkte han: du skal mig ei forstene,
Du kolde Klogskab hos de kloge Mænd!
Fordi ufeilbar du dig selv tør mene,
Og mindst af Alt er Idealets Ven,
Saa skulde ogsaa jeg det vel opgive?
Nei, aldrig, aldrig! — Tro jeg vil det blive!

Stolt kasted rundt han Blikket — og hvor dydig,
Ja, hvor elskværdig stod han ikke her!
Mod Idealet og dets Bud hvor lydig,
Hvor lig dets Skjønhed i Person især!
Hvad — spørger en og anden Læser spydig —
Er hans Elskværdighed end Krandsen værd?
Og skal vi Palmer end hans Dyd indrømme?
Ja ganske vist! — Min Læser selv nu dømme!

Stolt kasted rundt han Blikket — da i Krogen
Paa Stolen han et Lommetørklæd' saae,
Ved hvilket Syn han blev aldeles vaagen.
Ha! tænkte han: det Hendes være maa!
Foruden hende var her ikke Nogen,
Det Fiskerpigens er, jeg vedder paa!
Han Klædet snapped og det fingerered —
Helene P. i Hjørnet stod broderet.

Hvordan, udraabte han: Helene P.!
Helene, som jo kommer her i Huset,
Som af min Kones Venskab er beruset,
Som end iovergaars med os drak Thee:
Hun, kyssende min Haand som sønderknuset?
Men af Personen tog hun feil maaskee ...
Da lød en sagte Sukken for hans Øren,
Og — Fiskerpigen atter stod i Døren.

Endskjøndt endnu af Masken hun var dækket,
En indre Kamp dog klart sig maled af
Paa hendes Ydre. Som en Lilie, knækket
I Regnen, stod hun bøiet — som et Hav
I Stormen bæved angst hun og forskrækket,
Og Bølgens Svulmen hendes Barm gjengav.
Et Skridt hun gjorde frem — saa et tilbage,
Mens Veiret dybt og tungt hun hørtes drage.

Paa eengang rank iveiret hun sig retted,
Paa eengang sukked herlig hun igjen,
Og pludselig, som for en Byrde lettet,
Hun styrted sig for Homo's Fødder hen.
Af hendes Skuldre ned gled Fiskernettet,
Hun stammed: Adam — o, min Ven, min Ven!
Hans Haand hun greb. Han vilde det formene;
Fra Panden Masken faldt — det var Helene!

Min Gud, Helene! Hvad skal det dog sige?
I sin Forbauselse vor Helt brød ud.
O, sukked dybt den unge, skjønne Pige:
O spørg ei mig, men Kjærlighedens Gud!
De elsker? stammed han. Den Lykkelige —
Siig mig hans Navn, at jeg ham bringer Bud ...
Nei, afbrød hun: anstil dig ei uvidende!
Jeg veed, at som jeg selv du og er lidende.

Imod din Skjæbne har jeg seet dig fegte,
Omsnoet af Lænken, som du sukker i;
Ja, jeg har seet din skjønne Sjæl at smægte,
Mens intet kjærligt Hjerte stod dig bi.
Dog dette Bryst — hvi skulde jeg det negte —
Har viet dig sin hele Sympathi:
Dit Blik har i mit Væsen antændt Flammen,
Og evig er med dit det smeltet sammen!

Her sine hvide Armes bløde Grene
Hans haarde Knæ hun bønligt slynged om;
Men stiv han stod, og reent for Tanker tom
Han stammed: De har troet, jeg kunde mene?
De feiler ... Bedste, kjæreste Helene!
Kom til Dem selv dog! Sæt, der Nogen kom —
Han løfted hende op, og blidt hun gynged
I Armen, som det smekkre Liv omslynged.

Hvem blev ved sligt et Syn ei overvunden?
Tilbagestrakt, med halv tillukte Blik,
Hun hvilte med et saligt Smiil om Munden;
Men Homo's Dyd dog af med Seiren gik.
Til Idealet ved sit Løfte bunden,
Med den reale Frister Bugt han fik.
Han trykked blot et Kys paa hendes Læber,
Hvorved galant sin Tak han tolke stræber.

Medeet der Fodtrin lød — paa Divanspuden
Den yndigt Rødmende han lagde ned,
Hvorpaa, i Hovedet og Hjertet hed,
Han iilte hen mod Døren, ikke uden
En god Deel Angst — men heldigt løstes Knuden,
Thi Jensen var det, som mod Døren skred.
Han umaskeert sin Domino holdt sammen,
Bag hvilken fremstak Maskeradehammen.

Hvor (raabte han til Homo) er du henne?
Jeg snart har søgt dig hele Huset rundt.
Tys! tys! gav hviskende til Svar ham Denne:
En Dame pludselig har faaet Ondt,
Og det en Dame, som vi begge kjende.
Da jeg, som Vert, er kaldt til anden Dont,
Og selv du løber som en Fisk i Garnet,
Saa be'er jeg dig, tag dig af Pigebarnet!

Afsted fløi Homo — Jensen stirred bange
Mod Damen hen, og saae nu en Figur,
Til hvem han havde tidt saa smaat gjort Cour,
Og hvem han mødtes med saamange Gange.
Men hvi stod som en lænkebunden Fange
Han her da klinet fast til Væggens Muur?
Hvi sprang han ei til Hjælp? Ak, Lysten drev ham,
Men hans Fornuft igjen en Stopper blev ham.

Sæt, han i hendes Nærhed hen sig voved,
Og Nogen i det Samme kom forbi,
Saa vilde strax man sige ham forlovet;
Og sæt den Yndige, som ind var sovet,
Nu vaagned op og saae hans Sympathi,
Saa maatte hun jo troe, han vilde frie;
Et Ord tilsidst det andet kunde tage,
Han blive bunden — man er Alle svage.

Men binde sig med tusind Daler Gage,
Hvoraf man lever godt men ikke flot —
Begynde paa en huuslig knap Menage,
Og faae i hver Henseende det smaat —
Nei, nei, han eied ikke slig Courage!
Ei Lysten her han turde følge blot,
Fornuften ham et andet Bud forkyndte;
Han sukked dybt — og hurtig bort sig skyndte.

De hæslige, de slemme Pebersvende,
Som altid Hjertet kun i Panden har!
Der laa et ømt og kjærligt Væsen henne,
Hvis Hjerte heelt af Længsel opfyldt var,
Men ikke vidste selv, hvorhen sig vende
Med al den Følelse, hvorpaa det bar:
Der laa hun nu og stirred ud i Luften,
Mens Frieren bortførtes af Fornuften.

Dog bort fra den fortryllende Helene,
Hiin gammel-græske Stammes yngste Skud,
Som har i Christenheden bredt sig ud:
Som glimrer af Talent paa Livets Scene,
Som er med Verdens Viisdom paa det Rene,
Og blot af Loven glemte sjette Bud.
Ind i den Maskesværm, som hun tilhører,
Den gode Læser nu igjen jeg fører.

Den tætte Sværm, som nylig sig adspredte,
Paany just Kreds i Salens Midte slog,
Da nu igjen Figurer bleve seete,
Hvis Masker Alles Øine paa sig drog.
Blandt dem en Kirkegængerske sig bredte,
Som knuged til sit Bryst en Psalmebog,
Før med et Blik, hvori sig Blidhed malte,
Hun vendte sig mod Publicum og talte:

Jeg bliver gammel,
Min Seng, min Skammel
Er mig saa kjær;
Men Søndagmorgen
Jeg glemmer Sorgen
Og alt Besvær;
Thi tidlig vaagen
Med Psalmebogen
Jeg iler did,
Hvor Klokken ringer
Og Budskab bringer
Om Kirketid. —
I Kaaben hyllet,
Med Slør af Tyllet
Og Hat med Fjer,
Det store Røre
Ved Kirkens Døre
Jeg først beseer,
Og derpaa rokker,
Ført af en Klokker,
Til Stolen jeg,
Hvorfor Douceuren
Han modta'er, førend
Han gaaer sin Vei.
Jeg ned mig sætter,
Mit Slør jeg letter

Og ta'er mit Glas,
Hvormed jeg skuer
Paa Herrer, Fruer,
Som tage Plads,
Mens Orgelklangen,
Og Psalmesangen,
Der toner smukt,
Fra jordisk Dvælen
Opløfter Sjælen
Til Himmelflugt.
Da kommer Præsten,
Og nu er Næsten
Mig Intet meer;
Jeg seer ham stande
Med hævet Pande,
Og klart jeg seer,
Hvor varmt sig maler,
Alt mens han taler,
Hvert ædelt Træk;
Hvordan i Heden
Af Panden Sveden
Han tørrer væk;
Hvordan hans Die
Af Tanker høie
Staaer som i Glød,
Mens Ordet stræber
Frem af hans Læber,

Lig Honning sød.
Da ved hans Iver
Saa rørt jeg bliver,
Jeg seer omkring,
Om ogsaa Folket
Ved hvad han tolked
Kom ret i Sving;
Om hellig Stemning
Har brudt den Dæmning,
Som Verdens Magt,
I Livets Trængsel,
Om Sjælens Længsel
Har ellers lagt.
For hver en Taare
Jeg glædes saare;
Den er saa smuk
I disse høie
Hofdamers Die,
Naar ved et Suk
Den fuld nedrinder
Ad Liliekinder,
Og vidner om,
At selv en Mægtig
Er saa andægtig
Og hjertefrom.
Ja, hos de Store
En Andagt spore

Jeg ofte maa,
Som destoværre
Kun eier Færre
Iblandt de Smaa;
Thi hos de Fleste
Jeg fordetmeste
Kun seer med Skræk:
Udslukte Kjerter
Og haarde Hjerter
Og kolde Træk.
Rundt gaaer mit Die
Og mønstrer nøie
Den hele Trop,
Til Allesammen
Ved Præstens Amen
Vi maae staae op;
Hvorpaa jeg følger
Med Sværmens Bølger,
Der trænge paa,
For at see Hoffet
I Vinterstoffet
Tilvogns at staae.
Saasnart med Bulder
Afsted det ruller,
Jeg iler hen
Til en Veninde,
For der at finde

Mig selv igjen.
Knap aabner Døren
Jeg sagte, førend
Hun siger huldt:
Jeg hørte knirke;
Var De i Kirke,
Og var der fuldt?
Kom, lad mig skaffe
Dem en Kop Kaffe,
Det er saa koldt;
Sid ned som Gjesten,
Og siig hvad Præsten
For Præken holdt.
Saa gaaer da Tiden
Saa deiligt — siden
Naar jeg gaaer hjem,
Jeg faaer Visitter,
Og Præsten titter
Igjen da frem.
Det er en skjøn Dag
Den kjære Søndag,
Ja det er vist;
Men næste Dagen
Begynder Plagen,
Som gjør mig trist:
Den lange Uge
Jeg seer udruge

De Timers Hær;
De mange Pligter,
Hvortil den sigter,
Gjør mig Besvær.
Eensom ved Væggen
Jeg er forstemt,
Og Præstens Præken
Har reent jeg glemt.

Her rokked bort hun, mens hun rynked Panden,
Og gabed høit fra Dybet i sin Aand;
Men hvert et Blik sig fæsted nu paa Manden,
Der fremstod i et blakket Klædebon,
Og bar en Vægtskaal i den ene Haand,
Mens han en Alen fastholdt i den anden.
Med afmaalt Gang, og næsten fladtrykt Bryst,
Han traadte frem og sang med klangløs Røst:

Jeg er et agtet Medlem i
En Maadeholdsforening,
Der, tilladt af vort Politi,
Staaer høit i Alles Mening.

Paa Brug af Vægt og Alen maa
Hvert Medlem sig beflitte;
Thi Grunden, som vi bygge paa,
Er Maade, Maal og Midte.

I Ondt og Godt, i Sorg og Fryd,
Vi Overmaal forkaster;
Vi prise Maadehold i Dyd,
Og Maadehold i Laster.

Ei uden Maal fra Døgn til Døgn
Bagtale vi og prale:
Vi træffe Midten mellem Løgn
Og Sandhed i vor Tale.

Vi gjøre halvt for Alt os Flid,
Med Pligt og Kald for Die,
Og spare Hælvten af vor Vid
Med Hælvten af vor Møie.

Vi holde Maade med vor Skjers
Midt i en munter Klynge;
Vi gjøre maadelige Vers,
Og maadeligt dem synge.

Og under al vor Tidsfordriv
Den Tanke gjør os trygge,
At der, midt i vort glade Liv,
Er Maade med vor Lykke.

For Klode kalde vi det Sted,
Hvor længst vort Samfund boede,
Og Hver, som der er Maade med,
Er Medlem af vor Klode.

Her — netop midt i Tonen — holdt han op,
Som om et Plaster ham for Munden sloges,
Og Alles Blik nu mod en Maske droges,
Der sprang i Kredsen frem med luftigt Hop,
Og for en Lirendreier først antoges,
Tak skee hans Lut og lurvetklædte Krop.
At høiere hans Plads dog var i Rangen,
Sig viste, da han her faldt ind med Sangen:

Lyt til en fremmed Troubadour,
Som skifted Sprog, men ei Natur,
Imellem Danmarks Sønner!
Jeg hid fra Frankrig kom tilvands,
Da Bud jeg fik, at her tillands
Sig Digterkaldet lønner.

Jeg trængte til at hjælpes op,
Thi fast saa nøgen var min Krop
Som Fjælen, Snedk'ren høvler.
Men her, jeg hørte, her man faaer
Et Honorar, der dog forslaaer
Til Buxer og til Støvler.

Saa mindes og med Fryd jeg Alt,
Hvad til min Trøst mig blev fortalt
Om et Slags Digtergage.

Den være skal saa stor, at man
Ved Hjælp af den sig skaffe kan
En Hat — selv med Plumage.

Foruden Sligt tør her tillands
Man vente sig en Laurbærkrands,
Der flad og tynd skal være;
Men ligegodt! Til Tegn paa Aand,
Vil min jeg som et Ridderbaand
Paaskraa om Skuldren bære.

Hvis da, lig Madam Potiphar,
Critiken eengang fat mig ta'er
Og nøder mig til Standsen:
Da kommer ikke jeg tilkort;
Jeg selv som Joseph smutter bort
Og la'er Madamen Krandsen.

Men hvad jeg mest mig glæder til,
Er at man ud mig hænge vil
Lithographeert paa Muren.
Naar da jeg Stykket gaaer forbi,
Da stemmer hele Mængden i:
Der gaaer han, Troubadouren!

O skjønne Land med Blomsterduft,
Hvor Skjalden lever høit af Luft,
Og høit sin Hat kan bære!
O Poesiens eget Folk,
Som sparet har til Skjønheds Tolk
Den allersidste Ære!

Thi Æren er den sidste Løn,
Hvormed du hædrer Harpens Søn
For Hjerters Gjennemtrængelse:
Ja, ihvor skjævt hans Liv end gaaer,
Han ved sin Død af dig dog faaer
En talrig Liigbegængelse!

Med et La, la, der til en Trille steg,
Sprang her han munter bort, og brat tilside
Nu Mængden for et Chor af Masker veg,
Der hurtig paa Cothurner saaes fremskride.
Med Kapper paa, som halvt af Skuldren glide,
Med Krandse smykked', som til festlig Leg,
Og med en Kraft, som knap de mægted tæmme,
De denne Chorsang hørtes høit istemme:

Vi er Bacchantinder,
Enthusiastiske Qvinder,
Begeistrede Naturer,
Classiske Figurer!

Med vor Dronning Agave
Var vi fordum aflave,
Da vi sønderrev Sønnen
Under rasende Stønnen.

Med vort Viinkruus i Haanden,
Begeistred' i Aanden,
Med Vedbend om Haaret,
Af Guden bedaared',

Løbe nu vi som gale
Efter geniale,
Berømte Personer
Af alle Nationer.

Det er vor høieste Lykke,
At faae fat paa et Stykke
Af Genialiteten,
Paa Træk som Cometen.

For vort Offer at vinde,
Vi med Roser ham binde;
For hans Styrke at knække,
Af vor Viin vi ham række.

Har han drukket af Kruset,
Har ham Smiger beruset,
Og han tumle begynder,
Rive flux vi ham sønder.

Ved at splitte hans Hjerte,
Faae vi Deel i hans Smerte;
Ved at rase derinde,
Maae vi Geisten dog finde.

Mens vi vildt ham omdandse,
Af hans Laurbær og Krandse
Snoe vi selv os et Smykke,
Som maa Alle henrykke.

Vel faaer Ingen det Hele;
Vi maae Stumperne dele,
Men Enhver med sit Stykke
Gjør i Verden dog Lykke.

Er vor Aand da beruset,
Ligger Offeret knuset,
Styrte bort vi som Høge,
For et andet at søge.

Thi vi er Bacchantinder,
Enthusiastiske Qvinder,
Begeistrede Naturer,
Classiske Figurer!

I Luften deres Viinkrus her de svang,
Og seende sig om, som for at finde
Et Offer for de glubske Hjerters Trang,
Foer de afsted mod alle fire Vinde.
Men netop som den Sidste saaes forsvinde
Og Spillet rundtom atter kom i Gang,
I Kredsen frem en ny Figur der stiger,
Som med et Blik paa Mængden rolig siger:

Hvad Larm og Støi! Hvad Raab og Skrig!
Hvad Glands og Pragt her rundt om mig!
Betragt engang en Eremit,
Som træder op med sagte Skridt,
Og lad min Kutte, lad mit Reb
Om Noisomhed Jer gi'e Begreb! —
I leer mig ud? I troer, at jeg
Til Livets Glæde kjender ei?
Men til jer Trøst jeg melde kan,
At jeg var og en Selskabsmand.
Hvor der var Fest, der blev jeg seet,
Hvor der var Gilde, blev jeg bed't,

Bestraalt af Konstens Tryllesol
Ved Glædens Taffel stod min Stol,
Og af dets Retter nok jeg fik.
Men hvordan troer I det mig gik? —
Skjøndt daglig jeg mig næred af
Det bedste Stof, som Jorden gav,
Skjøndt jeg bestandig drak de fine,
De mest udsøgte sjeldne Vine,
Blev, selsomt nok, dog Dag fra Dag
Min Helbred meer og mere svag;
Og skjøndt med Digtre, Philosopher,
Jeg Aandens mest sublime Stoffer
Behandled daglig over Bord,
Mens Vittighedens Latterchor
Omkring mig rulled, og Ideer
Faldt ned som Snee naar tæt det sneer,
Imedens Himmel, Helved, Jord,
Opløstes i en Strøm af Ord:
Saa, naar fra Gildet hjem jeg kom,
Jeg altid dog mig følte tom,
Og træt af lutter aandrig Snak,
Mit Hjerte sukked Ak i Ak!
Men mest forunderligt det var,
At skjøndt min Pynt jeg daglig bar,
Og daglig paa galante Steder
Saae fine Folk i Høitidsklæder

Med en Forgyldning fingertyk,
Blev meer og meer mig Verden styg;
Ja den saa grim tilsidst mig blev,
At den paa Flugt endog mig drev. —
Jeg flygted til den fjerne Skov,
Hvor eensom jeg i Hytten sov
Ved Bredden af en speilklar Elv,
Og endelig jeg fandt mig selv.
Der hilste mig en Røst saa klar,
Men uden Fordring paa et Svar,
Der havde jeg engang dog Tid
Til simple Tanker uden Vid,
Der havde jeg igjen dog Ro
Til i mit Hjertes Drøm at boe.
Min grove Kost, mit haarde Brød
Paany mig farved Kinden rød,
Og meer end Vinens Saft og Duft
Mig styrked Morgnens friske Luft.
Jeg gik i Skovens dunkle Gang
Og lytted rørt til Fuglesang,
Og hopped Spurven for min Fod
Mens jeg ved Træet stille stod,
Da var det mig et Skuespil,
Som Scenen ei har Mage til.
Den hellige Enfoldighed
Gød over Alt sin dybe Fred;

Det grønne Blad, det gule Straa
Jeg som et Under stirred paa;
De vingelette, gyldne Skyer
Drog mig forbi som Eventyr;
Og laa jeg i den mørke Nat
Og hørte Stormen tage fat
I Hyttens Væg, som for at knus'en,
Mens Skoven gjenlød ved dens Susen,
Da malte strax for Tanken af
Sig Skibet paa det vilde Hav,
Og op til Himlen gik min Bøn
Om Hjælp for Havets raske Søn.
Fuldt var mit Liv, mig Jorden kjær,
Thi Himlen altid var mig nær,
Og mens jeg eensom sad i Løn,
Blev atter Verden mig saa skjøn.
Ja, i mit Bryst jeg følte Trang
Til Mennesker at see engang,
Til ret et kjærligt Blik at fæste
Paa mine Brødre, paa min Næste.
Jeg greb min Stav og hid jeg gik —
Men hvor jeg dreier hen mit Blik,
Jeg seer kun Masker, grimme, fade:
Det er den gamle Maskerade!
Den gamle Løgn, som studses til;
Derfor Godnat! thi hjem jeg vil.

Han vendte sig og gik — just som Fru Mille,
Der havde skiftet Dragt for femte Gang,
Bevæbnet frem som Amazone sprang
Med Skjold og Landse, som hun kjækt lod spille.
Dog hendes Eventyr vi glemme ville,
Og lytte til Trompetens muntre Klang,
Der paa et Vink af Homo høit forkynder,
At Maskeradeballet nu begynder.

Hver Maske faldt, som Damerne beskjermed
For Cavalerernes det skarpe Blik,
Og hele Natten svired man og sværmed,
Og dandsed til den støiende Musik.
Først da sig taaget Morgengryet nærmed,
Man mat og søvnig bort fra Festen gik,
Og til Alkoven ogsaa Homo iilte,
Hvor, træt af Larmen, han sig eensom hvilte.

Mens Søvnens Vinger der ham overskygge,
Til dig, min Læser, vender sig mit Ord;
Til dig, der nylig saae et lille Stykke
Af Tidens store Maskeradechor:
Suppleer det! Brug Erfarings Hjælp og Krykke,
Og siig, med Haand paa Hjertet, om du troer
At Helten feiler i, at man herneden
Kan trænge høilig til Fuldkommenheden?

Er reent han bleven dum? Gaaer han iblinde,
Naar han et Maal for hele Livet vil?
Og hvilket andet Maal er vel at finde,
End netop det, hans Stræben sigter til?
Tænk paa dig selv! Tænk paa hver Mand og Qvinde,
Hvem dette Liv er meer end blot et Spil,
Og siig, om hver af dem af alle Kræfter
Ei samme store Maal just stræber efter.

Sandt nok, de Flestes Stræben neppe tør
Sig fra den egne, lille Kreds løsrive;
Men mon ei videre man skride bør,
Og imod Maalet frem det Hele drive?
Men hvem skal Massen Stødet fremad give,
Hvis Homo, hvis vor Helt det ikke gjør?
Hvem Anden virke skal for Alles Lykke,
End netop Den, der føler Skoen trykke?

Paa sine Skuldre har han Byrden taget,
Og derfor vi ham Alle takke maae;
For vores fælles Skyld han bliver plaget,
Og derfor bør dog ei han Skoser faae.
Han vaagner nu just op — det længst er daget,
En Dag saa trist, saa sørgelig og graa;
Hans store Plan strax vaagner i hans Pande —
Det er iaften den skal Prøve stande!

Med rynket Bryn han i sin Slaabrok trak,
Og taus i dybe Tanker stod han længe,
Mens over Læben frem sig monne trænge
Snart et bekymret O! og snart et Ak!
Men hvorfor lod saa dybt han Ho'det hænge,
Just som af Sengen ud han Benet stak?
Hvad var ham hændt? Hvad bøied her ham Kraften? —
Geheimraad Enckens Ord fra sidste Aften!

Thi Sagen var: hvad Manden havde sagt,
Var om ei ganske, dog tildeels det Samme,
Som tidt ham selv beklemte med en Magt,
Der Aandens hele Stræben vilde lamme:
En Tvivl, om ei han vilde staae tilskamme
Med Planen, hans Begeistring havde lagt;
En Tvivl, om ogsaa virkelig hans Evner
Fuldkommenhedens Seir en Udsigt levner.

Vel havde disse Tvivl han før beseiret,
Ja, med et Pust fra et begeistret Bryst
Han let som Aviner dem igaar henveired,
Da Excellencens Ord dem laante Røst;
Men nu, da de ham fastende beleired,
Nu, da han prøved denne Morgendyst
I Tanken om hvad Aftnen skulde bringe:
Nu mægted han ei meer dem at betvinge.

Han i sin Stue frem gik og tilbage,
Til pludselig han sagtned sine Skridt
Og standsed, for sin Tale frem at tage,
Og ved dens Syn sin Tro at styrke lidt.
Med Blik paa eengang stirrende og svage
Han Talens Indgang gjennemlæste tidt,
Men endte med det Suk: Hvor intetsigende!
Bestandig Sagens Hovedpunkt undvigende!

Det var som Uro Hjertet skulde splintre;
Paa Kroppen sin Kavai han hurtig fik,
Og ud i Vintertaagens Rusk han gik,
For at bekæmpe Fjenden i sit Indre;
Men med fordoblet Kraft, og langtfra mindre,
Den her ham anfaldt med de hvasse Stik.
Hvert Menneske, som paa sin Vei han mødte,
Paany ham Tvivlens Dolk i Hjertet stødte.

Han traf paa Jensen ved et Gadehjørne.
Tak for igaar! udbrød den lille Mand:
Hvor heldigt, at paa dig jeg skulde tørne,
Da nu personlig jeg dig melde kan,
At Buret er beredt for vore Bjørne.
Hotellets store Sal er sat istand,
Og med brillant Belysning kan jeg tjene.
Afsted fløi Jensen — Homo stod alene

Hans Uro drev ham ned forbi Hotellet,
Hvor ved Placater paa sædvanlig Viis
En Generalforsamling var anmeldet
For sluttet Selskab, Klokken Syv præcis.
Ved dette Syn, som om hans Dom blev fældet,
Det ned ad Ryggen løb ham koldt som Jis.
Han fik Colik, og hurtig hjem han hasted,
Hvor i sin Lænestol han mat sig kasted.

Med stive Blik, med Barmen tung og trang,
I dybe Suk sit Hjerte der han letter,
Mens til den rene Daarskab han nedsætter
Den Plan, der var saa dristig sat igang.
Da traf medeet hans Blik den Rad Portraiter
Af store Mænd, der rundt paa Væggen hang
Fra Kakkelovnen hen til Bogreolen,
Og hurtig sprang han atter op af Stolen.

Ha! næsten høit han raabte, mens han treen
Hen for de store Mænd, der hang bestøved':
I Jordens Herlige! Vist mangen En
Af Jer min indre Lidelse har prøvet;
Vist mangen En af Jer bar tidt bedrøvet
Sin Gjernings Byrde, mere tung end Steen;
Vist mangen En af Jer med Selvfornegtelse
Har kæmpet mod den bittre Tvivls Anfegtelse.

Jeg føler styrket mig ved Eders Blik!
Jeg føler Modet voxe ved jert Minde!
Thi ogsaa jeg, som I, skal Seier vinde,
Naar Troens Kraft, hvoraf jer Daad fremgik,
Naar Troens Skjold, der trodser Tvivlens Stik,
Jeg atter i mig selv formaaer at finde.
For Jer og mig er fælles Maal og Vei,
Alt hvad I vilde, vil jo ogsaa jeg!

Hvor blev det lyst omkring ham! Som paa Vinger
Hans Sjæl befriet sig iveiret svang:
Det gaaer! det gaaer! fra Haabets Stemme klang,
Det gaaer! det gaaer! fra Hjertets Echo klinger.
I Orden rask Concepterne han bringer,
Han tager Talen frem for anden Gang,
Og for dens Indgang her i Troen staaende,
Hvor fandt han nu hvert Ord saa sandt, saa slaaende!

Vist fire Timer uafbrudt med Iver
Til Talens Memorering nytter han,
Og kun af Slutningen han lidt omskriver,
For Endens Climax ret at faae istand.
Fast ved sin Gjerning han saalænge bliver,
Til ikke blot hvert Ord han huske kan,
Men selv hver Prik, hver Streg — og med et Amen
Det skrevne Hefte nu han lukker sammen.

Han seer paa Uhret — Klokken den er Tre.
Med samlet Sind han hen for Speilet træder,
Og sig iører de civile Klæder,
Med Fløielsvest og Halsbind, hvidt som Snee,
Da Rollen af en Taler ei tilsteder,
At han i Uniform sig lader see.
Da det er gjort, gaaer han til Spisestuen
Og sætter rolig sig tilbords med Fruen.

Til hende talte han med oprømt Mine,
Idet med mandig Kraft han hvert et Spor
Af Formiddagens indre Qval og Pine
Udsletted af sit Aasyn og sit Ord.
Han lo med Julle, spøgte med Bettine,
Gav Fruen venlig Haanden over Bord,
Og føied til med ligegyldig Stemme:
Iaften bli'er min Engel ene hjemme.

Paa Spørgsmaal hvor han selv da skulde hen,
Gav han til Svar, at Kort han skulde spille
Med Jensen og en anden gammel Ven —
En pardonnabel Nødløgn, da Fru Mille
I Sagen nødig han indvie vilde,
Før han med Seierskrandsen kom igjen;
Men da han havde givet slig Belærelse,
Gik atter han tilbage til sit Værelse.

Der nok engang paa Talen han sig hørte,
Hvorpaa i Overtøiet rask han jog,
Da Vognens Hjul sig alt i Porten rørte.
Præcise Klokken Sex sin Hat han tog,
Og nu for sidste Gang, før bort han kjørte,
Paa sine store Mænd han Blikket slog;
Men først og sidst paa Verdenshelten Colon,
Paa Luther, Mirabeau, Lykurg og Solon.

Han ankom til Hotellets store Sal,
Hvor Jensen var ifærd med Lys at tænde,
Og hvor Tribunen, fjernt i Salens Ende,
Beherskede som en Høi den lave Dal.
Hvad! raabte Jensen til ham: Er du gal?
Hvad vil du her? Hist seer en Dør du henne!
Der gaaer du ind og i dit Kammer bli'er,
Til Alt er færdigt og jeg Tegn dig gi'er.

Vor Helt ham adlød; men kun lidt forlysted
Ham Vraasen og det mørke Hul, han saae.
I hans Forstemthed dog den Tanke trøsted:
At næsten altid i den usle Vraa
Den ædle Sæd, hvis Frugter Verden høsted,
Man havde seet sin Spirekraft at faae;
At næsten altid fremgik af det Dunkle
De Stjerner, der paa Folkehimlen funkle.

Ved at gaae op og ned han sig beskytted
Mod Kulden, og skjøndt Tiden nu var knap,
Til Talens Gjennemflyven han den nytted,
Hvorved dog Tanketraaden ofte slap.
Da hørte Støi han under sig — han lytted,
Ad Trappen op der stormed Folk omkap,
Først Par og Par, og saa i samlet Mængde:
Der kommer de! Der kommer de! han tænkte.

Han fløi mod Døren — aabned den paa Klem
Og ind et Speiderblik i Salen skikked,
Og ganske rigtig! det var netop dem.
Den hele Sal blev fuld i Dieblikket,
Men mod ham selv, som endnu stod og kigged,
Sprang lille Jensen let paa Taaen frem.
Nu er det Tid! han hvisked; kom, følg efter!
Og Homo samled alle sine Kræfter.

Som Degnen Præsten, Jensen frem ham førte;
Men da han langs Tribunen vandred hen,
Forbi Kavai- og Frakkeklædte Mænd,
Der snakked høit og larmende sig rørte,
Blandt andre Ord han ogsaa disse hørte:
Nu gaaer det løs! Pas paa, nu faae vi Spænd!
Hans Hjerte blev ham snevert under Kjolen,
Og stærkt beklemt besteg han Talerstolen.

Der stod han nu med sine Idealer,
Med Hjemmets Børn, født i det stille Sind,
For her dem offentlig som Folketaler
At føre ved sit Ord i Verden ind.
En Bleghed, næsten idealsk, sig maler
I denne Stund da ogsaa paa hans Kind,
Og idealsk han langsomt fra Papiret
Opløfter Diets Laag, lig Hjelmvisiret.

Ud over Mængdens stilleblevne Hav
Paa eengang Blikket han begeistret sender —
Men Synet af den store Masse gav
Hans Sjæl et Indtryk, som dens Tillid ender.
En Magt, som ingen Skaansel vidste af,
En sluttet Phalanx imod ham sig vender;
Han følte sig som Een mod Tusind — sukked,
Og usædvanlig dybt til Indgang bukked.

Han hæved atter Hovedet og stammed:
„Høistærede Forsamling! Hvis“ — Men knap
Var Ordet ude, før ham Mælet slap,
Idet sig voldsomt Tungebaandet strammed
Og Læberne sig slutted som en Klap.
Med Purpur paa sin Kind han dybt sig skammed,
Og et Minut han bar paa Tausheds Synd —
Da raabtes nedenfra: Begynd! begynd!

Det Raab gav Stemmen som et Skub i Hælen;
Man saae ham pludselig sit Mæle faae,
Og rask gik Talen fremad uden Dvælen.
Men her jeg Læseren nu gjøre maa
Opmærksom paa den Egenhed ved Sjælen,
Hvoraf det Følgende han vil forstaae:
At skjøndt den som en Eenhed bør bedømmes,
Dens Dobbelthed dog ogsaa maa indrømmes.

Deraf det kommer, at man tidt i Ord
Er Een, mens man i Tanker er en Anden;
At tidt man klart begriber med Forstanden,
Hvad man alligevel dog ikke troer;
At tidt i Hjertet en Logik der boer,
Aldeles modsat den, man har i Panden;
At tidt man til sit Ja selv siger Nei,
Og kalder Du endog sit eget Jeg.

Med andre Ord: hver Sjæl et Indre har,
Som udgjør Livets egentlige Kræfter,
Hvortil som Skal sig Yderssjælen hefter,
Der Rollen tidt af Indersjælen ta'er,
Hvis Kjærne den dog aldrig kommer efter,
Endskjøndt den handler som om Alt den var;
I denne Yderssjæl boer Anlæg, Evner,
Og hvad man „det betroede Pund" benævner.

Heraf nu Læseren begribe vil,
(Hvad vistnok ellers blev en evig Gaade)
Hvordan i Homo's Sjæl det her gik til.
For Talen lod han Yderssjælen raade;
Men medens den til Ord spandt Tankens Traade,
Drev Tvivlens Dæmon indenfor sit Spil.
Thi naar en Dæmon spille skal sin Rolle,
Vil altid Indersjælen fast den holde.

Der i hans Hjerterod den rev og sled,
Og raabte høit (mens under dens Spektakel,
Vor Helt opmuntred til Fuldkommenhed):
Ja pas du bare paa dig selv, du Stakkel!
Thi hvis der ikke snart skeer et Mirakel,
Du dumpe vil af Talerstolen ned.
See bare til, at vel derfra du kommer,
Thi ligefor dig, see! der staaer din Dommer.

Og da nu Homo med usikker Røst
Forkyndte Idealets visse Seier,
Skreg atter hoit Dæmonen i hans Bryst:
Nu kommer du med dine Narrestreger!
Tal du til Mængden kun, hvis du har Lyst;
Igjennem disse Frakker og Kavaier,
Igjennem disse Hjerners tykke Skal
Du trænger aldrig med dit Ideal!

Min Læser fatter, at paa denne Viis
Ei mindste Virkning Ordet kunde gjøre,
Da Heltens Sjæl — paa eengang Mund og Øre —
Paa Holdning, Eenhed, Varme led Forliis.
Og virkelig var Talen kold som Jis,
For Publicum utaalelig at høre;
Og skjøndt den læst ei havde mindste Plet,
Det hjalp dog ei, da den blev holdt saa slet.

Forsamlingen, der hidtil holdt sig stille,
Paa eengang syntes at det nu var nok;
Og for at vise, man befandt sig ilde,
Man bankede med Paraply og Stok.
Men da han desuagtet tale vilde,
Et Hys! ham hilste fra den hele Flok,
Og mens han svimlende sig holdt ved Bordet,
Fremtraadte der en Mand, som fordred Ordet.

Ved dette Syn vor Helt aldeles blegned,
Og kun med Møie Manden han forstod,
Der nu i Alles Navn ham vide lod:
At de som Talere sig havde tegnet,
At hvis han for Tilhørere dem regned,
Da var det Alles Ønske stik imod;
Samt at sin egen Plan han syntes glemme,
Da han tilegned sig den fælles Stemme.

Paa Manden stirred Homo consterneret.
Han brat steg ned fra Talersædets Top;
Men lille Jensen sprang i hans Sted op,
Og mens han Mængden kraftigt haranguered,
Han Planens Ord for dem interpretered
Og bad for Guds Skyld dem at holde Trop;
Thi Taleren, som just befandt sig ilde,
Sin gamle Aandskraft snart erholde vilde.

Han saae sig om — men saae de aabne Døre,
Thi Homo havde Salen alt forladt,
Saa Andet var for Jensen ei at gjøre,
End nu Forsamlingen at hæve brat,
Med Løfte, at fra ham de skulde høre,
Før næste Gang de Stævne her blev sat.
Da det var gjort, han hjem til Vennen iilte,
Hvem han paa Sengen traf, hvor mat han hvilte.

Det gik forbandet daarligt! Jensen skreg,
Idet han muntert purred sig i Ho'det;
Men Talerstolen ogsaa du besteg
For første Gang, og det gi'er Skræk i Blodet.
Ein Mal ist kein Mal. Tab nu ikke Modet!
Rask over Nederlaget slaae vi Streg;
I næste Uge vi paany probere —
Nei! afbrød Homo ham: nei aldrig mere!

Hvordan! udraabte Jensen: Denne Sag,
Som du i mange Aar har forberedet —
Som du har tænkt paa baade Nat og Dag —
Som din Mission du kaldte — som du sveded
Ved dine Bøger for — som har dig glædet
Og trøstet under alle Skjæbnens Slag:
Den vil du lade falde saa umandig?
Ja, sukked Homo: ja! Ja for bestandig!

Forgjæves Vennen ham bestred med Grunde,
Forgjæves blev Beviis for Haabet ført;
Om Jensen havde talt med tusind Munde,
Han af vor Helt dog ei var bleven hørt.
Lig Icarus, afmægtig af sin Vunde,
Midt i sin Himmelflugt af Slaget rørt,
Nedstyrtet ho'dkulds, vingeløs i Havet,
Laa Homo her i Puderne begravet.

For ham begyndte nu en Tid, som haardt
Det falde vil sig ret at forestille,
Hvis Læseren fra Helten ei seer bort,
Og tænker Sort og Rødt sig selv at spille
Om Det, han allernødigst tabe vilde,
Og som dog sattes paa et enkelt Kort.
Rødt er det Kort, som Læseren har stillet —
Ak! Sort der kommer op, og tabt er Spillet.

En dyb Tungsindighed ham overfaldt,
Som ikke blot hans Hjerte sammenklemmer,
Som ikke blot betynger Sind og Lemmer
Og bøier som hans Styrke hans Gestalt,
Men høiere hans Nervers Strenge stemmer,
Saa han til samme Tid — hvad her fortalt,
Jo klinger som en Ting, der er utrolig —
Var spændt og slap, var døsig og urolig.

Han hele Timer stille kunde staae
Og see paa Gaden ned fra Vindvets Rude,
Som halv forundret over, at derude
Sin vante Gang Alverden kunde gaae,
Hvor ei det Mindste syntes at bebude
Den Livsformørkelse, han vented paa;
Men tog man bagved ham i Døren bare,
Saaes i Forskrækkelse han sammen fare.

Han hele Nætter vaagen kunde ligge,
Med Tanken opfyldt af sin Tort og Spee;
Og fik tilfældigviis han Folk at see,
Som han saae Hovederne sammen stikke:
Strax blev han bleg; thi han betvivled ikke,
Det gjaldt hans forulykkede Idee.
Aviserne han aldrig turde læse,
Af Frygt, i dem at træffe sin Fadaise.

For ingen Priis ved Bønner nok saa milde
Til at gaae ud han sig bevæge lod;
Thi hvorfra skulde han vel hente Mod,
Til frem for Verden sin Person at stille?
Men da hans Stueliv bekom ham ilde,
Da paa Bevægelse hans Doctor stod,
Han efter Lægens Raad for saa vidt hørte,
At daglig i Karreet en Tour han kjørte.

Der sad han dog endnu med et Slags Ære,
Idet sin egen Vogn han rumled i;
Der var han skilt dog ved en Barriere
Fra disse Mennesker, han kom forbi;
Der kunde han i Fred for Folk dog være,
Og skjøndt indspærret føle sig lidt fri;
Thi hvis han skulde see bekjendte Miner,
Saa havde han jo sine Vogngardiner.

Fru Mille blev urolig, og indviet
Af Jensen i den hele Sags Natur,
Fik hun Patienten bort fra Stadens Muur
Og sendt med Extrapost til Baroniet.
Men heller ikke der blev han befriet
Af dette mørke Tungsinds Fangebuur,
Og sidst i Februar kom han tilbage,
For atter i Karosse trist at age.

Gud veed, hvorvidt hans Sygdom kunde gaaet,
Hvis ei ham havde frelst en høiere Magt;
Hvis ei han Kald til Hove havde faaet,
Hvor — Kammerherrenøglen blev ham rakt.
Geheimraad Encken havde bi ham staaet
Og ind et Ord paa høiere Steder lagt;
Om af sin egen Drift, om dertil ledet
Ved Bøn af Homo's Venner — ja, hvem veed'et?

Nok sagt, vor Helt den gyldne Nøgle fik;
Tungsindighedens Sky han saae bortdrive,
Den lukte Horizont saae fri han blive,
Og som hans Sind, saa klared sig hans Blik.
Men, spørger man, hvor kunde Nøglen give
Erstatning ham for Haabet, der forgik?
Og om endog et Dieblik forlyste,
Hvor kunde slig en Bagatel ham trøste?

O meget let! En ny Vei nyt Haab føder.
Tidt ad en Gade gaaer man — ikke sandt?
Op til hvis Ende der en anden støder,
Som fører til en ganske modsat Kant.
Man dreier blot om Hjørnet, og man møder
En Verden, som man før ei for sig fandt.
Saaledes Homo, da han Nøglen eied,
Om i en anden Tankegang nu dreied.

Ei meer mod Publicum han udad saae,
Og mens han Folket og dets Vel lod ligge,
Han retted med sin Tanke sine Blikke
Mod Maalet, der i modsat Retning laa
Af Talermaalet, som han naaede ikke.
Ikkun den fine Mand han stirred paa,
For hvem en Bane jo endnu stod aaben
Til stadig Fremgang og bestandig Haaben.

Saadan forandrer sig med Tankegangen
Den hele Udsigt — Livets Maal og Spil;
Men først til slig Forandring spores Trangen,
Naar der et Stød fra Uden kommer til.
Først Hjertet gjennemzittres maa ved Klangen
Af Stødet, før man Tanker skifte vil;
Thi samme Tankegang, med Haand paa Staven,
Gaaer mangen En fra Vuggen indtil Graven.

Ja, mangen En gaaer ad den stille Sti,
Som vel man Kirkestien kunde kalde;
Som, fri for Anstød og for Uro fri,
Ham fører til det Maal, der vinker Alle.
Det aldrig ham i Tankerne kan falde,
At anden Tankegang kan vandres i;
Al Dreien-om ham tykkes overflødig,
Da lige frem at see han kun har nødig.

Heel modsat dog, i Bugter ud og ind,
Sig Tankestien slynger for de Mange,
Som her i Livet alt den Skat forlange,
Der heelt udfylder et uroligt Sind.
De dreie om i andre Tankegange
Hvergang det gamle Maal har tabt sit Skin;
De vil en anden Udsigt — ny Opklaring,
Ved ny Belysning og ved ny Erfaring.

Men tidt paa denne Viis det kan sig hænde,
At ind der dreies i en cul de sac,
En Vei, som lukt er i den ene Ende.
Man skrider frem — man trænger paa, men ak!
Om Panden end mod Muren man vil rende,
Den siger dog kun stop! nei mange Tak!
Vil den Formaning nu man ikke høre,
Kan fortsat Fremgang kun til Vanvid føre.

Da takker man sin Gud, om Noget møder,
Hvorved man tvinges til at vende om;
Hvorved den Pande, man mod Muren støder,
Omdreies mod en Luft, der føles tom;
Da faaer man Stødet kjært, der Tanken nøder
Ud af det Hul, hvor den i Klemme kom;
Og derfor fik saa kjær just Homo Nøglen,
Der atter gav hans bundne Tanker Tøilen.

Men som en Lykke sjelden kommer ene,
Saa gik det ogsaa her. Knap Tid han fik,
Til Skræderen at lade Lidt fortjene,
Ved tvende gyldne Knapper efter Skik
At hefte bag paa Kjolen — dog alene
Paa den civile, hvormed ud han gik —
Knap dette Hæderstegn ham bagpaa sidder,
Før han fik Korset forpaa og blev Ridder.

Paa hvilken Maade? Paa en saare nem.
De trende yngste Kammerherrer maatte
Fungere ved en Fest, hvorved de traadte
I deres Galladragt for Hoffet frem.
Nu var med Ordner smykt de To af dem,
Og Hoffets Marskal nødig vilde blotte
Den Tredies Mangler for Alverdens Blik;
Paa denne Maade Homo Korset fik.

Fra Festen vender netop han tilbage,
For opromt i Familiens snevre Kreds
Gratulation af Fruen at modtage,
Og — med sit eget Ydre veltilfreds —
At lade Julle og Bettine rage
Paa Kors og Nøgle, deres Bifald vis.
Fra dem begi'er han ind sig i Gemakket,
Hvor han den hele Herlighed aftakked.

Her i sin Ensomhed blev han bevæget,
Hans Sjæl sig følte løst af alle Baand;
Han takked i sit stille Sind den Haand,
Som havde saaret og som havde læget,
Som havde huldt hans Hjerte vederqvæget
Og løftet fra det dybe Fald hans Aand.
Han spored tydelig et Forsyns Finger,
Og dette Forsyn rørt sin Tak han bringer.

Men — tænkte han — ved Ord det ei tør blive,
Den sande Tak i Handling dog bestaaer;
Hvor selv Saameget man af Himlen faaer,
Bør ogsaa Noget man til Andre give.
I Armods Bolig Sorgen at fordrive,
At trøste Hjertet, der bekymret slaaer,
Ei bedre Offer kan en Sjæl fremføre,
Og derfor Godt i Løndom vil jeg gjøre.

Halvhundred Daler af sin Pult han tog,
Og for Incognitoet at bevare,
Han sig en Düffels Frak iførte bare,
Hvorover han sin Vinterkappe slog.
Med Blik, der under Huen straalte klare,
Han ud ad Porten saa paa Vandring drog,
Og hurtig op ad Gaden han sig skyndte,
Just som at dæmre Dagen stærkt begyndte.

Det var i Marts og et afskyeligt Veir
Med Regn og Sneefog, og saa voldsom Blæsten,
At bort fra Jorden den ham førte næsten,
Saa Kappen han kun fastholdt med Besvær.
Paa Kongens Nytorv, ikke langt fra Hesten,
Kom i sin Gang han meer og mere nær
To magre, usle, qvindlige Gestalter,
Med Tøsler paa og dækked' kun af Pjalter.

Dem Vinden bagfra tog i Skjørtet ind,
Aftegnende Figurens hele Jammer
Mens ind den bored sig i Been og Skind,
Og vaer han bliver, at den Ene lammer.
Strax af Medlidenhed hans Hjerte flammer,
Med Kappen trukken tæt op for sin Kind,
La'er han — idet forbi han monne skride —
I Haanden paa dem hver en Specie glide.

Aa Gud velsigne Dem! det bag ham lød.
Men hurtig gik han til; thi frem just stilled
Sig for hans Syn hans eget Ungdomsbilled
Fra hiin Tid, da han dybt bestedt i Nød
Drev om paa Gaden ussel og afpillet,
Og gysende han næsten glad udbrød:
Nei disse Fruentimmers Nød var større!
Men gudskelov jeg Mit har paa det Tørre.

Med denne Glæde ved sin trygge Stilling
Hvor Andre prøve Nødens bittre Magt —
En Glæde, hvoraf vist en lille Billing
Den kjære Læser af og til har smagt —
Gaaer rask han frem og sparer ei sin Skilling,
Hvergang en Tiggerhaand ham bliver rakt;
Og endelig hans Skridt ham derhen føre,
Hvor Godt i Londom han jo vilde gjøre.

Adress'avisen havde viist ham Veien,
Ved Bøn om Laan i dyb Elendighed
Til Barselfærd, til at betale Leien,
Og til i Jorden at faae Manden ned.
Tre Huse, hvor den haarde Nød man led,
Han havde mærket sig med Blyantsstregen,
Og i det ene, fast til Tagets Top,
Steg ad den usle Trappe nu han op.

Paa Gangen stod han stille — for hans Øren
Lød Støi og Latter, munter Sang og Klang,
Og knap med Klinken fik han aabnet Døren,
For midt i Stuen op fra Bænken sprang
To Kjællinger, en Mand og fire Børn,
Med samt en Knøs, rødhaaret, stor og lang.
Et oplyst Bord med Steg og Punsch og Flasker
Til samme Tid ham høilig overrasker.

Jeg gaaer vist feil, han siger; om en Død
I Dagsavisen stod der en Fortælling —
Ja ganske sandt! faldt ind den ene Kjælling,
Der stank af Punsch og glindsed fed og rød:
Ja han er død, den stakkels gamle Skrælling,
Og paa det Sidste led han megen Nød;
Han skreg saa høit og døde midt i Skriget —
Men vil ei gode Herre see paa Liget?

Her fra en Bænk hun hurtig trak et Lagen,
Og tynd som et Skelet, med skarpe Træk,
Med hvide Haar den Døde kom for Dagen,
Og puslende ved ham hun pluddred væk:
Han Lappeskræder var og født paa Skagen,
Hans sidste Arbeid her var denne Sæk.
Den kun blev færdig paa den ene Side;
Nu som en Liigsærk kan han selv den slide.

Forbauset Homo stod. Han knap trak Veiret,
Og stirred paa den Dødes hule Kind;
Men Konen vedblev: Ak, det gamle Skind!
Saamange gode Folk der her har været
Og rakt en Skilling os ad Døren ind.
Min Mand, som er hans Søn, har ham ernæret,
Og at han godt blev pleiet, jeg bedst veed;
Men vil ei gode Herre sidde ned?

Vor Helt, hvis Vrede vaktes i det Samme,
Tilbageviser Konen, som nu tier;
Og mens et strengt Blik han dem Alle gi'er,
Han yttrer: at de ret dem maatte skamme
Ved Gaver at begjære og annamme,
For at anvende dem til Drik og Sviir;
At Spot det var, at sidde her ved Kruset,
Imens den Døde var endnu i Huset.

Der stod de dybt beskæmmet Allesammen,
Paa Knøsen med det røde Hoved nær;
Thi han, som havde øst Begeistringsflammen
Af Bollen, hvormed nys man var iærd,
Gjensvared Homo rask: Hvad angaaer Skammen,
Hvorom den gode Herre taler her,
Da vil det Hele nok Saameget sige,
Som at en Steg kun passer for de Rige.

I troe, naar os en Skilling I forære,
Saa har I hjulpet os i al vor Nød,
Saa skal vi spente, spare, og fortære
Den under Tak til Jer i Vand og Brød;
Men naar man daglig maa i Kulden være,
Og hvile sig hver Nat i Halmens Skjød,
Saa til en glad Dag kan man ogsaa trænge,
Og dertil er just gode jeres Penge.

I har det nemt, I Rige! Stegte Duer
Jer fly'er i Munden, mens I lever flot
Med jeres pæne Frøkner, fine Fruer,
Paa Floiels-Sopha i det høie Slot.
I Pappegoier har i jeres Stuer;
Men see Dem om i disse Huller blot,
Hvis De har Lyst, saa gjennemrod kun Reden,
Rotter og Muus er hele Herligheden!

Thi vi, min Herre, dandse paa Ruiner,
Vi just i Nøden aabne Glædens Spunds,
Vi for vor sidste Skilling lave Punsch
Og kjøbe Søsterkage med Rosiner;
Vi slukke Sorgen ned mens Døden griner,
Og trumfe mod ham før vi gaae tilbunds;
Og har for een Dag vi bortgjennet Sorgen,
La'er vi Fiolen sørge for imorgen.

Ja see kun paa mig! Gjør De kuns Dem vred,
Og slæng kun Kappen fornemt over Kjolen!
Men vi Aviser har i Aftenskolen,
Og vores Lærer han veed god Besked.
Et Uveir trækker sammen omkring Solen,
I Rigdoms Bolig Lynet snart slaaer ned;
Vi Smaafolk os forstaae paa Catechismen:
Tag Jer iagt — nu kommer Pauperismen!

Tys, Jochum! raabte Konen: Hold din Mund! —
Ak, Herre! Hør ei paa hvad Knægten taler,
Men tænk paa Kisten, som man sort nu maler.
Vor Helt, som væk at slippe søgte kun,
Fremtog sin Pung og putted en Rigsdaler
Ned i den Dodes Haand — og samme Stund,
Bort fra den Jochum, der saa haanlig smilte,
Han ned ad Trappen, ud paa Gaden ilte.

Der stod han nu. Forstemt han gik sit Skud,
Og ganske langsomt naaede han den Kjelder,
Hvor Leiesummen skal betales, eller
Familien næste Mandag kastes ud.
Men her fik Nød han see, som man fortæller
Ret kildrer en Velgjørers fine Hud:
En Nød saa lens for Haab, saa bar for Glæde,
At som en Gud en Hjælper maa fremtræde.

Han saae en gusten Kone Hoser strikke
Ved Praasen i en Hule, mørk og qvalm,
Mens Manden, pukkelrygget, monne flikke
Paa et Par Træskoe, han beslog med Malm;
Fem næsten nøgne Børn han saae at ligge
Paa Stuegulvet i den bare Halm;
Og da med tyve Daler han dem trøsted,
Vist tusinde Velsignelser han hosted.

Han stod igjen paa Gaden let og fri,
Mens glad ved Tanken om sin Daad han smilte,
Og nu han hen til Barselqvinden iilte,
Som boede fjerde Bagsal der forbi.
Han steg til Qvisten op, hvor Staklen hvilte,
Men neppe Dørens Haandgreb tog han i,
Før indenfra der mødte ham en Sukken;
Han lukked op — og Qvinden sad ved Buggen.

Til Næsens Tip i Kappen hyllet ind,
Først et Par Ord om Barnet han fremstammed,
Hvorpaa han spurgte, om hun selv det ammed,
Og om det trivedes, det lille Skind.
Den unge Qvinde taug, som hun sig skammed,
Hun rødmed høit — men da paa Barnets Kind
Han nu af Sedler lagde Fem og Tyve,
Hun næsten ham om Halsen vilde flyve.

Begeistret løfted hun sin Haand og Røst.
O, raabte hun: ned i min mørke Stue
En Lysets Engel steg fra Himlens Bue
Og bragte den Forladte Hjælp og Trøst!
O, lad min Engels Aasyn dog mig skue!
Lad det forførte, det forraadte Bryst
Sin Skytsaand kjende og hans Navn erfare,
For til sin sidste Stund det at bevare!

Det lød som sød Musik for Homo's Øre,
En Flig af Kappen alt han synke lod;
Dog — han jo Godt i Londom vilde gjøre,
Og seirende han Fristelsen modstod.
Istedetfor sit Ansigt at afsløre,
Han rundt sig dreied paa den ene Fod,
Han over Skuldren slog med eet Slag Kappen,
Og styrted ud af Stuen, ned ad Trappen.

Der stod for tredie Gang han nu paa Gaden,
Hvor Blæsten sig med Regnen havde lagt,
Og Maanen ovenfor i sneehvid Dragt
Imellem sorte Skyer saae ned paa Staden.
Ved Husene at følge langs Facaden,
Blev ud til Torvets aabne Rum han bragt,
Og rørt mod Himlens Lys sit Blik han hæved,
Mens Strengen i hans Indre klang og bæved.

Han havde trøstet de Ulykkelige,
Han havde gjort, hvad Pligten foreskrev,
Han følte Glæden, som ei Ord udsige,
Men hvorpaa Hjertet dog har Segl og Brev;
Han gik omkring som halv i Himmerige,
Til i hans Bryst der sig et Suk løsrev,
Idet for Tanken Almas Billed svæved;
Thi hvor var hun? Hvordan mon hun nu leved?

Veiviseren jo maatte gi'e Besked
Om hendes Bolig! — Greben af Ideen,
I næste Urtebod han iler ned,
At laane Bogen, for at eftersee'en.
Den fandtes ei, og over til Caféen
Han nu sig skynder i sin Ivrighed;
Dog neppe stod han der, før han erfared,
At Bogen gjemtes inde ved Billardet.

Thi skred han ind, hvor i Cigarrøgs-Taagen
En Sværm af unge Herrer stod og gik,
Deeltagende med Haand og Mund og Blik
I Kuglens Spil mod Banden og mod Krogen,
For hver Gang den et Stød af Queuen fik.
Vor Helt i Hjørnet satte sig med Bogen,
Han slog den op — paa nok af Navne stødte han;
Men hverken Alma eller Stjerne mødte han.

Den Gamle, tænkte han, maa være død,
Men hvor i Verden flakker hun, den Arme?
Dog her en Støi hans Tankegang afbrød;
Høit ved Billardet hørte han dem larme,
Thi En af Spillerne i Spillets Varme
Tripleret havde Billen ved sit Stød.
Han trykked dybere sig ind i Krogen,
Og for Avisen bytted bort han Bogen.

Der sad han med Cigar og rynket Bryn,
(Mens rundt om ham man sang og peb og hvæste)
Og ud en Røgsky mod Avisen blæste,
Hvori, blandt Efterretninger fra Fyen,
Han een om Dødsfald som idrømme læste.
Paa eengang dog det sortned for hans Syn,
Paa eengang alle Tankerne stod stille,
Og neppe sine Øine troe han vilde.

Han læste: Redacteuren maa beklage,
At Dagens Rygte Sandhed har fortalt.
Igaar paa Galtenborg Fru Clara Galt
Midt i sin skjønne Bane kom afdage,
Ved over Barrieren Spring at tage,
Hvorved med Hesten mod en Steen hun faldt.
En Officeer, som fulgte med til Ledet,
Saae hende styrte — hun var død paa Stedet.

Det var det Hele; men det var dog nok,
Ja meer end nok for Homo. Gjennemrystet
Som af et Tordenslag han følte Brystet,
Og et Minut sad stiv han som en Blok.
Her at forblive ham ei længer lysted,
Han skred forbi de muntre Gjesters Flok,
Og vilde netop nu forlade Salen,
Da han det Raab fornam: En Snaps til Pahlen!

Til Pahlen? gjentog han. Han om sig vendte,
Og i den gamle, skimlede Marqueur,
Hvem neppe Mærke til han lagde før,
Han pludselig sin Ungdomsven gjenkjendte.
Men hvor var Glandsen, som ham fordum blendte?
Hvor var Tournure, Fjong, Parfum, Couleur?
Particulie'en væk var! Hvilken Dalen:
Van Pahlen sunken til Marqueuren Pahlen!

Med blegt og fedtet Ansigt, Issen dækket
Af et Par graae og sammenlagte Haar;
Med Kippers Vest, hvis Skidenhed forskrækked,
Da rundt den om den tykke Mave gaaer;
Med Pantalon, der knap til Kjolen rækked,
Saa Noget sees af Skjorten, Fyren staaer;
Og Det paa ham endnu kun er det Samme:
De Støvleremme, som hans Buxer stramme.

En Laps paa en Tallerken bragte Snapsen,
Og Allemand paa Pahlen nu gav Agt,
Der Haanden ud begjærlig havde rakt. —
Nei Fingeren af Fadet! raabte Lapsen:
Geduld, mein lieber Pahlen! Ingen Rapsen,
Før Han en Vittighed os her har sagt.
Marqueuren strax tilbedste gav en Smudsighed,
Modtog sin Lon, og takked med en Pudsighed.

Vor Helt, som halv fortumlet var i Sindet,
Fra Sværmens Latter iilte bort i Fart,
Og i sin egen Stue stod han snart,
Hvor han modtoges blidt af Maaneskinnet,
Der gjennem blanke Ruder straalte klart.
Han kasted Tøiet af, og tung af Mindet
Han sig i Gyngestolen satte ned,
Hvor over Gulvet Maanelyset gled.

Som fra et gjennemtonet Instrument,
Der Tonens Efterklang bevarer længe,
Dybt i hans Bryst gjenlød de spændte Strenge
Ved Alt, hvad denne Aften var ham hændt.
Hans Tankers Veemod vilde Barmen sprænge,
Og Følelser, som ei han havde kjendt
I mange Aar, omspændte her ham magisk,
Hvorved det hele Liv sig viste tragisk.

Hvad var af alle hine Væsner blevet,
Til hvem dog eengang han sit Hjerte bandt?
Hvor var den Ungdomslykke, han opleved,
De Fremtidshaab, hvori sin Trøst han fandt?
Hvert Haab var spildt; hvert Baand var sønderrevet,
Og uindløst var hvert et Glædespant;
Af hvert et Forhold var igjen kun Navnet,
Den skuffede Forventning eller Savnet.

Hans svundne Liv, ved ingen Daad betegnet,
Et Indtryk af en Drøm ham næsten gav.
Men Drømmen om Bedrifter reent var blegnet;
Som Gjenfærd sig dens Taager maled af,
Og Tiden, i hvis Dyb han selv nedsegned,
Ham forekom som en uhyre Grav,
Der med en Hurtighed, som Tanken skrækked,
Opslugte Alt, og Alt med Nat bedækked. —

Saa sad han mørk, skjøndt Lyset om ham spilled,
Til ind i Sovekamret rask han skred,
Hvor Klæderne han hurtig af sig smed,
Og Tøflerne for Sengestedet stilled.
Opfyldt af Claras og af Pahlens Billed
I sine Dyner dybt han dukked ned,
Mens op fra Hjertets Bund han sukked grundig:
Sic transit gloria mundi!

Tiende Sang.

Man tager sit Parti — hvad vil det sige?
Just hvad det siger! Man gi'er Afkald paa
Totaliteten (som man kun kan naae
Ved sig at hæve til Ideens Rige)
For sig med Jordens Stykværk at forlige,
Og Livets Eenhed sig af Tanker slaae;
For anden Vei mod andet Maal at vandre,
Med bedre Kjendskab til sig selv og Andre.

Man tager sit Parti — man havde ventet
At blive hvad man kalder Jordens Salt;
Man havde fast i Hovedet sig prentet,
At tidlig man til noget Stort var kaldt;
Konst, Poesi og Videnskab forrented
Man som sin Capital i Haabet alt,
Ja saae sig hædret blandt Ideens Præster:
Man tager sit Parti — man bli'er Borgmester.

Priis for Borgmesteren! han blev dog Mester;
Men hvad blev han, som ei tog sit Parti?
Som styred snart i Øster, snart i Vester,
Mod Videnskab og Konst og Poesi;
Som uafbrudt sit Blik paa Maalet fæster,
Mens han bestandig skyder det forbi;
Som, Katten lig, saa lumsk om Grøden lusker:
Han — svag i Aand, men stærk i Tro — blev Fusker.

Man tager sit Parti — man havde lovet
Sig selv en Dag, hvis Sol gik aldrig ned;
Man havde sat saa fast sig i sit Hoved,
At Livets Maal var fuld Lyksalighed;
Man Alt at haabe dristig havde vovet,
Da man saa brændende sin Attraa veed;
Men snart af Haabets Ild man har kun Asken:
Man tager sit Parti — slaaer sig til Flasken.

Man øm om Hjertet var — man havde knyttet
Sig fast til Mennesker af al sin Magt;
Man til Oraklet i dem havde lyttet,
Og Roes og Virak dem til Offer bragt;
Man imod Hjerter Hjertet havde byttet
Og, høit paa Flugt, dem evig Tro tilsagt;
Men skuffet i sin Tillid ned man daler:
Man tager sit Parti — man bli'er Bagtaler.

Man havde seet i Ungdomsperspectivet
Bevidsthed staae som Eet med Renommee;
Man havde troet, naar ret man vandred Livet,
Man og sin Ret i Dommen vilde skee,
Thi Virkning var med Aarsag dog vel givet.
Hvor feil man tog, blandt Folk man faaer at see;
Man hører sig belyve, ja nedrakke:
Man tager sit Parti — man la'er dem snakke.

Men skjøndt det Godt som Ondt kan med sig føre,
Naar man fra Grunden af ta'er sit Parti,
Og skjøndt man tidt i Livets Kamp og Røre
Kun derved sig af Nøden kan befrie:
Bestandig dog et Afslag maa man gjøre
I Det, som Haab og Tanke leved i,
Da ei Totaliteten la'er sig dele,
Og et Parti dog aldrig bli'er det Hele.

Vor Helt tog sit Parti — thi paa Ideen,
Der hidtil i hans Hjerne havde spøgt,
Og af hvis Brokker tidt han havde søgt
At faae en Eenhed ud, for at besee'en,
Gav for sit Liv han Afkald, og tog Skeen
I anden Haand med mere Verdensklogt:
Midt i sit Manddomsliv han rask omsa'led,
Og pludselig han opgav Idealet.

Hvorfor saa pludselig? Det ellers pleier
Jo ganske langsomt, gjennem Aar at skee.
Ja vist! man hos en aandelig Plebeier
Afkølingen fra Dag til Dag kan see;
Men hos en Aand, der noget Mere veier,
Skeer sligt et Omslag hurtig: een, to, tre.
Han hidtil kun var steget — nu han daled,
Slog om medeet, og opgav Idealet.

Det havde skaffet ham saamegen Møie,
Saamegen Sorg, Bekymring, Bryderi —
Ja, mens dets gyldne Aag han smægted i,
Saameget Ondt han havde maattet døie,
At naar han kaldte frem nu for sit Die
Den lange Levetid, der var forbi,
Traf han i Rækken knap en halv Snees Dage,
Der kunde siges ganske frie for Plage.

Men før han Idealet reent blev qvit
Ved en Beslutning, som hver Vaklen ender,
Faaer af sin Tanke (Villiens rappe Tjener)
Saa gode Grunde han for dette Skridt,
At han sig undrer, han først nu erkjender,
At Valget her aldeles ei var frit.
Lod Idealet sig realisere,
Saa var jo intet Ideal det mere.

Det altsaa var bestemt til ei at naaes,
Thi selv i Konsten stod det som en Stjerne,
Hvis rene Lys kun i et Prisma saaes;
For Livet derimod i fjernest Fjerne
Det maatte holdes som en Ting, der gjerne
Begjæredes, men aldrig kunde faaes.
Det som et Lys paa Himlen burde blinke,
Og huldt bedragende bestandig vinke.

Retfærdiggjort af Tanken derfor rolig
Han Lyset blinke lod, mens frank og fri
En munter Sommermorgen i sin Bolig
Han tog med fuld Bevidsthed sit Parti.
Knap var det skeet, før lettet saa utrolig
Han Roser strax seer spire paa sin Sti;
Før rundt om sig han baade seer og lugter
Realitetens saftig-friske Frugter.

Fra nuaf kun han vil hvad han formaaer;
Fra dette Dieblik han overveier,
At nok af Midler gudskelov han eier,
Til ret at nyde Livets Efteraar;
Fra dette Dieblik ei meer sig speger
For ham i Værk og Virken Skjæbnens Blaar;
Fra dette Dieblik saavel den fine
Som glade Mand staaer præget i hans Mine.

Men da et Liv, hvori man seer det skorte
Paa den Art Stræben, der er Aandens Pant,
Paa Hjertets Piano, Lidenskabens Forte,
For Andre kun er lidt interessant:
Saa vil Fortællingen vi her forkorte,
Og lange Tider, som minutviis randt,
Og som af Aar udgjorde meer end tyve,
Vil her cursorisk let vi gjennemflyve.

Vor Helt, som sagt, nu havde gode Dage;
Om Sommeren han mest paa Landet laa,
Men hver en Vinter kom han dog tilbage,
For Deel i Byens muntre Liv at faae.
Man saae ham snart at ride, snart at age,
Og snart i Selskab og til Hove gaae;
Man saae ham give Møde alle Steder,
Og være med ved alle Leiligheder.

Man saae ham tidt i fornemt Compagni
I flere Tungemaal sin Tunge røre;
Man saae ham, i sin Holdning let og fri,
Conversationen snart alene føre,
Snart snakke med, og snart kun til at høre,
Til han erhverved hiin présence d'esprit,
Hvis Savn sit Taleruheld han tilregned,
Men som han mesterlig sig nu tilegned.

Ja, var end denne Konst ham før en Gaade,
Faldt end at øve den ham før saa svært,
Saa fik dog Konsten nu saa godt han lært,
At aldrig meer han tabte Tankens Traade
Med samt Concepterne selv ved en Snert;
At altid han paa en og anden Maade
Forstod at klare for sig ved et Svar,
Der baade Biens Braad og Honning har.

Men ei ved dette Fremskridt stod han stille,
Thi ved en kongelig Confirmation
Fik snildt han overført paa sin Person
(Da ei der meer var Udsigt til, at Mille
Med smaa Baroner ham begave vilde)
Den længst forønskte Titel af Baron,
Saa han fra den Tid paa Visitbilletter
Baron og Kammerherre Homo sætter.

Ved samme Tidspunkt havde han den Glæde,
At føre frem i Atlask, hvidt som Snee,
De tvende hulde Døttre, og at see
Dem kjækt og smilende for Altret træde:
Bettine med en svensk Grev Magnus Gjede,
Og Julle med en norsk Particulier;
Hvorved han havde gjort hvad han formaaede,
For fast at knytte Skandinaviens Traade.

Men — hører Læseren jeg her udbryde —
Men hvad bestilte han den lange Tid?
Han virked, (saadan Svaret vel maa lyde)
Han virked uafladelig! Hans Id
Var ikke blot Fornøielser at nyde,
Men og at gavne Verden ved sin Flid.
Hvor Noget fremmes skal, hvor Actier tegnes,
Paa ham, hans Navn, hans Pung der kunde regnes.

Men Det hvormed sin Virksomhed han kroner
Og adler sin private Tidsfordriv,
Er dog især hans offentlige Liv.
Som Medlem af de tusind Commissioner
Han taler med de tusinde Personer,
Og holder tusind Gange Nakken stiv;
Han brækker, læser, skriver tusind Breve,
Af hvilke faa dog Døgnet overleve.

Mens under slig en Virken, fuld af Nydelse,
Ham Dagene som Dieblikke svandt,
Gik Tiden fort, og hele Aar henrandt
Foruden nogen egentlig Afbrydelse
Af Heltens vante Liv, der ført galant
Kun tiltog i Betydning og Indflydelse.
Syv og Halvtreds han fyldte knap af Aar,
Før paa sit Bryst han Storkors-Stjernen faaer.

Paa hvilken Maade? Paa en saare nem:
De trende ældste Kammerherrer maatte
Fungere ved en Fest, hvorved de traadte
I deres Galladragt for Hoffet frem.
Nu var med Stjerner smykt de To af dem,
Og Hoffets Marskal nødig vilde blotte
Den Tredies Mangler for Alverdens Blik;
Paa denne Maade Homo Stjernen fik.

Paa hver en Dragt et Exemplar han hefter,
At ret den lyse kan paa Livets Sti;
Men dermed var hans Stigen ei forbi,
Thi neppe fire fulde Aar derefter
Et længe gaaet Rygte sig bekræfter,
Da Brevet med Geheimraadstitlen i,
Med Udskrift: Baron Homo, Excellence,
Ham ikke meer lod Kammerherren ændse.

Og her vi standse vil et Dieblik,
Ved Excellencen vil vi her staae stille,
For at erfare, hvordan med Fru Mille
I al den Tid det gaaet var og gik;
Om hun var faret vel, hvad eller ilde,
Med den Mission, som hun i Verden fik;
Om hendes Frihedsværk et Nul var blevet;
Kort, hvad hun havde virket og bedrevet.

Hun var sig bleven lig — og hvad til Priis
For en Heltinde kan der siges Mere?
I hver en Retning og paa hver en Viis
Hun havde stræbt sig at emancipere.
Hun af Noveller havde skrevet flere,
Hun havde gjort en Reise til Paris,
Og hjembragt Frihedstegnet midt paa Brystet,
En rød Cocarde, som hvert Blik forlysted.

Ansporet ved den Opsigt, som hun vakte,
Fik snart hun en Forening bragt istand
Af Damer, paa hvis Mølle just var Vand
De Skikke, hun daraußenfra dem bragte,
Og dette Frihedsforbund vidt sig strakte.
At blive Medlem negted hun sin Mand,
Men lille Jensen hun tildeelte Rollen
Som Damesecretair ved Protocollen.

I hendes store Sal om Formiddagen
Man til den fælles Virken sammen kom,
Og laved Liberté-Cocarder, som,
Da Stedanbringelsen afhang af Smagen,
Fik Plads paa Hatten, Skuldren, Brystet, Bagen,
Og hver en Maanedsdag blev' bytted' om
Med andre, hvori større Konst man sætter,
Og pryder som med Perler med Pailletter.

Da gik i Dameklubben rigtig Snakken,
I hvilken Husets Frue sidst blev Beet;
Da blev for Speilet kneiset høit med Nakken,
Og Stadsen ret beundret og beseet,
Mens Chocoladen bragtes om paa Bakken;
Da blev der gnasket Knas, og raabt og leet,
Naar Jensen sprang saa let med Protocollen
Ad Døren ind, som ud af Flasken Tollen.

Knap tog han Sæde, saa begyndte Værket:
Den litterære Skrædersyening, som,
Ifølge hvad Fru Mille tidt bemærked,
Man bedst tilende med i Selskab kom.
Man satte sig om Bordet og, forstærket
Ved Jensens Pen og fine Smag og Dom,
Skrev Scener til Noveller, hvoraf siden
Der hele Bøger kom istand med Tiden.

I hver Fortælling fandtes en Heltinde,
Saa rosenrød og dog saa hvid som Snee,
I hvis Bedrifter Læseren fik see
Den stolte, fri, emancipeerte Qvinde.
Paa denne Maade haabed man at vinde
Det store Publicum for en Idee,
Der stærk og kraftig aarlig sig anmelder
Med hele to, ja tidt med tre Noveller.

Men virked man paa denne Viis for Sagen,
Saa følte man sig selv og høist tilfreds,
Naar her, med Munden aaben, Pennen spids,
Man sad tilbords som Dronninger for Smagen,
Mens hver især fra sin Bekjendtskabskreds
Drog Forhold og Personer frem for Dagen,
Som alle Damenæser først besnusede,
Før til Novellens Brug man dem tilstudsede.

Lig Køer paa Græs, der rundt i Kreds afgnave
Hvert Planteskud til Tøiret siger stop,
Og sparende kun Pletten, hvor de have
Til Jorden offret af den fulde Mave,
Ei skaane selv den fine Blomstertop:
Saaledes brugte disse Damer op
Familie, Slægt og Venner: aabenbarende
De Andres Fata — deres egne sparende. —

Saa leved, virked, handled nu vor Frue,
Tilende med saa mangt et Værk hun kom,
Paa samme Tid som kjækt hun sværmed om,
Og rundt i Verden bar sit Vid tilskue,
Imedens den forladte Dagligstue
Blev meer og meer for Glædens Blomster tom;
Thi hvem vel skulde Hjemmets Planter pleie,
Naar hun og Homo hver gik sine Veie?

De saaes kun sjelden — blot i Selskab næsten,
Og naar til Middagsbordet de kom ned;
Thi hver i Sit jo leved, og forresten
Var af at vexle Tanker længst man kjed,
Da hendes gik i Østen, hans i Vesten.
Dog tog ei Sligt paa Damens Munterhed,
Hvis Toner Tiden høiere kun stemte;
Men — Nemesis ei derfor hende glemte.

Hun hidtil Aar for Aar var bleven federe,
Som Følge af den stærke Appetit
Hvormed hun Livet nød og stedse hedere
Om Glæden klamred sig ved hvert et Skridt;
Men nu hun stønned under Fedmen — bredere
End nogen Stuedør, hun tilstod tidt:
At om end daglig hendes Sind blev lettere,
Blev hendes Krop dog tungere og trættere.

I Aanden fri — paa Kroppen lagt i Lænke,
Emancipeert — og dog med Aaget paa:
En stor Modsigelse! som man kan tænke
Ved Doctorraad hun søgte hævet faae.
Men Raadet var: i Rullestol at sænke
Det Corpus, som ei længer vilde gaae;
Og virkelig, fra den Tid om i Stuen
Med Larm og Latter rulled lystigt Fruen.

I Rullestol hun drikker og hun spiser,
I Rullestol hun mod Visiter ta'er,
I Rullestol hun i sin Klub sig viser,
Som da en Genius paa Ruller har;
I Rullestol hun Livet selv forliser,
Thi ned i Døden rulled hun saagar,
For at betale hvad hun Støvet skyldte,
Just da Halvtreds og Sex af Aar hun fyldte.

Hun sad i Stolen ved sit Frokostbord
Blandt Gratulanter, og sig netop bukked
Ned efter Kringlen, der just faldt til Jord,
Da ganske purpurrød medeet hun sukked:
Medeet paa Gab hun Dinene oplukked,
Medeet hun halv tilveirs i Stolen foer,
Der gled tilbage, mens med Læber sorte
Hun ralled — rulled — ralled — og var borte.

Apoplexi! hver Gratulant da skreg,
Men dermed var fra Døden ei hun friet;
For hende var tilende Livets Leg,
Og snart som Gravens Brud hun blev indviet.
Knap var hun jordet, før til Baroniet
Vor Helt som Enkemand drog sort og bleg,
For der at ordne Boets tusind Sager,
Imens han Condolancen sig unddrager. — —

— Et Aar var svundet efter dette Pust,
Endnu som Enkemand han eensom leved,
Da blev fra Kjøbenhavn der ham tilskrevet,
At Alt var gaaet som han ønsked just,
Da han Theaterdirecteur var blevet,
At regne fra den tyvende August.
Man skrev den tolvte nu; han derfor spændte
For Vognen strax, og Jylland Ryggen vendte.

Theaterdirecteur — og det den første!
Ved dette Spring vi lidt dog dvæle maae,
Thi det i Heltens Liv vist er det største,
Og i sin Vogn han grunder selv derpaa.
Hvorledes mon i ham vel ud det saae,
At efter slig en Post han kunde tørste?
Han, godt i tyve Aar en Realist,
Og nu Ideens Directeur tilsidst!

Istedetfor at søge fjerne Grunde,
Hvorved hans Adfærd sig forklare lod,
Som for Exempel, at Theatret kunde
Paa Enkemandens Sorg jo raade Bod,
Samt at en Directeurpost ingenlunde
Hans ærekjære Stræben var imod:
Saa nævnes som den Grund, hvori vi havne,
Hans Drift til ved personlig Daad at gavne.

Den Drift bestandig ham i Panden spøgte,
Den overleved hvert et Nederlag,
Og her han gavned Fædrelandets Sag,
Ved Konstens Tempel i Person at røgte.
Af den Grund han Theaterposten søgte,
Og det er Dagen før den store Dag,
Paa hvilken han skal Brædderne tilhøre,
At frem igjen paa Scenen vi ham føre.

Det i hans Bolig er i Kjøbenhavn,
I Salen med de Damaskes Gardiner,
Hvor nu ved Gjensyn af hans Træk og Miner
Den kjære Læser stille skal sit Savn.
See, Døren aabnes — Excellencen triner,
Fulgt af sin Tjener med det franske Navn,
I Fløiels Slaabrok ind fra Cabinettet,
For her at ende Morgentoilettet.

En nobel Skikkelse! Hvem skulde troe,
Han To og Treds paa Bagen kunde have?
Thi vel han mistet har sin lille Mave,
Og vel de hvide Haar lidt sparsomt groe,
Men Blik og Dine spille nok saa brave,
Og mørk paa Pandens Snee staaer Brynets Bro;
Hans Kind er frisk, hans Læbe fuld og saftig,
Figuren rank, og Gang og Holdning kraftig.

Fast med en Ynglings Lethed han for Rammen
Af Speilet paa Consolen træder hen.
Jean-Jaques, han siger: Ræk mig Redekammen!
Og med et Buk Jean-Jaques ham rækker den.
De spredte, bløde Haar han reder sammen,
Og binder saa sin Halsklud om igjen.
Jean-Jaques! Min Ring og Brystnaal! Uhr og Kjæde!
Knap Ønsket sagt, før opfyldt allerede. —

Jean-Jaques gaaer ud for Kaffen at tillave,
Og Homo sig ved Bordet sætter ned
I stoppet Lænestol, saa blød som bred,
For Morgenbladene at gjennemstave.
Da hører Fødder udenfor han trave,
Man banked paa med stor Jilfærdighed,
Og neppe sit Kom ind han sagde, førend
Den vimse Doctor Flink stod midt i Døren.

God Morgen! Tør man overskride Grændsen?
Udbrød den lille Mand, som let sprang frem:
Igaar jeg hørte af Etatsraad Jensen
At Hr. Geheimraaden var kommen hjem,
Og jeg dog hilse maa paa Excellencen.
Naa gudskelov at vel jeg træffer Dem!
De seer forynget ud. Ja paa min Ære,
Jeg aldrig friskere saae Farven være.

Saa kom og sæt Dem! svared med en vis
Nedladenhed vor Helt, der frem sig gynged
Mens rask han Benet over Knæet slynged:
Kom! Prøv om De med Pulsen er tilfreds.
De veed, jeg gaaer nu i de Tre og Treds,
En farlig Alder — skjøndt den ikke tynged
Min Bedstefader, som blev Fiirsindstyve,
Og hvem jeg ligne skal, hvis Folk ei lyve.

Hvis han blev Fiirs, jeg her Halvsems Dem spaaer,
Gjensvared Doctoren, der ikke nølte
Med Homo's Arm at ta'e. Han Pulsen følte,
Og udbrød: Gauske ypperligt den slaaer!
Den sidste Sorg fortræflig Blodet kølte,
Den Puls Dem lover mange glade Aar;
Ja i Fortrolighed jeg her vil skrifte Dem,
At, hvis De selv har Lyst, kan trygt De gifte Dem.

Nei, nei, min Kjære! sukked uvilkaarlig
Vor Enkemand: nei, ingen Lyst jeg har.
Og hvorfor ikke? spurgte Flink alvorlig,
Troer Excellencen at min Spøg det var?
Nei, hvis det var en Spøg, var det en daarlig,
Og Giftermaalet jeg for Alvor ta'er;
Thi trist og eenlig bag ved disse Mure
Kan De dog ikke ville kukelure?

Nei ikke just saa eenlig som en Fisk,
Med Smiil vor Helt gjensvared. Ja forstaae mig,
Min kjære Doctor! De er jo polisk.
Et Fruentimmer tænker jeg at faae mig,
Som her i Huset kan tilhaande gaae mig,
Et Menneske paa Sjæl og Legem frisk.
Huusholdersker man slige Væsner kalder,
Og ypperligt de passe for min Alder.

Man har mig anbefalt en saadan En,
Som jeg endnu i Formiddag skal fæste.
Hun være skal perfect og paa det Bedste
Forstaae sin Kogekonst i hver en Green.
Da vil vi leve bon, jeg og min Næste,
Naar hun faaer Bordet sat paa faste Been,
Og Kjøkken faaer med Kjelder omkalfatret,
Thi selv jeg kun vil tænke paa Theatret.

Theatret! gjentog Flink: Ah, det er sandt!
Det Vigtigste jeg husker ikke mere.
Maa Hr. Geheimraaden jeg gratulere,
Skjøndt gratulere Dø var meer galant.
Nu tænker jeg Theatret skal florere,
Nu blæser Vinden fra en anden Kant:
Spectacula, og ikke meer Spectakler!
I Publicum man lover sig Mirakler.

Miraklers Tid, Hr. Doctor, er forbi.
Men see, der kommer jo Jean-Jaques med Kaffen!
Vil De en Kop? Min Tjener strax skal skaff'en —
Tak, stammed Flink: men Klokken alt er Ni;
Jeg lidt maa see mig om i Kjøbenhaffen,
Som Manden sagde, da vort Politi
Trak op med ham ad Gaden. Tiden render,
Og derfor — Hr. Geheimraad, ydmyg Tjener!

Han gik — og til Jean-Jaques sig Homo vendte
Med disse Ord: Hvorledes gik det til,
At uanmeldt herind du Doct'ren sendte?
Skeer det igjen, vil ei du see mig mild.
Du melder selv de nøieste Bekjendte,
Og hvergang Audiens jeg give vil,
Fra Forgemakket først du Folk indfører,
Naar Klangen af min Klokke her du hører.

Jean-Jaques, som var en Lux, sit Hoved heldte,
Og uden at forsøge paa et Svar,
Han lidt forknyt en Jomfru Frisk anmeldte,
Som udenfor i Forgemakket var.
Ha, smilte Homo: netop hende gjeldte
For nylig min og Doctorens Passiar.
Lad hende komme! — Faa Secunder efter
Sit Blik paa Damen prøvende han hefter.

Med Hat og Shavl og tærnet Silkekjole,
Med mørke Haar, og med saa frisk en Kind,
At næsten den med Friskhed syntes bole,
Hun neiende ad Døren traadte ind,
Mens fra to Dine, fyrige som Sole,
Hun sendte til vor Helt saa stærkt et Skin,
At strax han seer, at Kjolen fast omklemmer
Den fulde Barm, de drøie, føre Lemmer.

Sæt Dem, min Gode! hvisked Excellencen,
Idet en Stol han høflig hende bød:
Af Deres Komme kjender jeg Tendensen,
Jeg veed at De Dem ønsker i mit Brød,
Og, anbefalet af Etatsraad Jensen,
Jeg tænker ei at Tingen skal ha'e Nød;
Men Forord bryder ingen Trætte — høre
De bør iforveien, hvad De faaer at gjøre.

Her Pligtregisteret han gjennemgaaer,
Huusholdersken fra Jomfruen han skiller,
Og medens hiin i Kjøkkenet han stiller,
Han op for Theevandsbordet denne faaer.
Tilsidst han spørger, om paa Middagsgilder
Og franske Sauser hun sig ret forstaaer,
Paa hvilket Spørgsmaal Jomfru Frisk alene
Ham gi'er til Svar: Ja det jeg skulde mene!

Bien! smilte Homo, kastende tilbage
Sig i sin Rygstol som en sand Baron:
Saa vil vi Afsked nu med Huset tage,
For at gaae videre, til min Person.
Men her, min Gode, Tingen har en Hage,
Jeg er en meget vanskelig Patron,
Som for Exempel med mit fine Linned —
Min Vask (hun afbrød) altid sneehvid skinned.

Bien! gjentog han, men det om Mere gjelder,
Om Conduite, Omhu, Tact, Forstand;
Thi skjøndt just ei jeg er en gammel Mand,
Saa er en Yngling jeg dog ikke heller.
Jeg mangengang naar Aftenen sig melder
Et let Piquet-Parti mig ønske kan;
Men hvor en Makker finde, som med Rolighed
Vil spille her med mig i al Fortrolighed?

Hvad siger De, min gode Jomfru Frisk,
Hvad siger De til Rollen af en Makker? —
Ja, svared hun, idet hun lo polisk,
For Excellencens Tilbud jeg jo takker,
Skjøndt rigtignok jeg hen i Veiret snakker,
Ifald jeg siger, jeg paa Spil er gridsk.
Jeg knap forstaaer i Haanden Kort at bære,
Men hvad jeg ei forstaaer, jeg kan jo lære.

See det var godt sagt! Saadan skal man tale!
Udbrød vor Helt, der frem sin Pung nu trak,
For med et Smiil en Guldmønt op at hale,
Som Jomfru Frisk han let i Haanden stak,
Idet han sagde: Lad mig her betale
Dem Deres Fæstepenge! — Spar hver Tak,
Til Deres Løn jeg eengang faaer forhøiet,
Hvis — vi To med hinanden bli'er fornøiet.

Han reiste sig, og Jomfruen beruset
Af hans Nedladenhed sig reiste med,
Hvorpaa han muntert spøgende blev ved:
Gaa nu kun ned og see Dem om i Huset,
Tag Maal af Pigen, Panden, Potten, Kruset
Og lad Dem vise om paa hvert et Sted;
Men glem ei, naar De kommer hjem, min Bedste,
At til mit Eet og Alt De lod Dem fæste.

Nei, svared hun, mens ganske rød hun bliver:
Nei, Excellencen rolig være kan,
Jeg aldrig holdt for Nar en fornem Mand.
Men nu jeg med Forlov mig ned begiver,
Og Pigen de Coutumer foreskriver,
Der bruges nu i Kjøkkener af Stand.
Her skred hun baglands bort, idet hun neied,
Og først i Døren hun omkring sig dreied.

De lukte Døre Homo stirred paa,
Og udbrød saa i denne Enetale,
Mens langsomt op og ned han monne gaae:
Figuren som man Juno's vilde male!
Blik, Buste, Taille, Former ei saa gale,
Og skjøndt lidt simpel, derfor ikke raa.
Naar lidt tilrette hende først man snakker,
Hun blive kan en høist fortræflig Makker.

Han smilte sødt — men Minen strax han glatter,
Thi hurtig træder ind hans Kammersvend
Og melder, at Theaterbudet atter
Med den Besked er kommet hjem igjen:
At hver Acteur, Actrice og Forfatter,
Til hvem imorges han var skikket hen,
Ham havde lovet, Klokken Tolv præcise
Imorgen i Foye'en sig at vise.

Det Bud en Steen fra Homo's Hjerte letter,
Og høist tilfreds han af Jean-Jaques modta'er
Nu hele tre Invitationsbilletter,
Hvoraf de to til Morgen Middag var.
I Randen af sit Speil han ind dem sætter,
Idet han mumler: Jeg min Nød jo har!
Man næsten slaaes om mig. Jeg hver Dag svirer.
Men — Hvad er det for smudsige Papirer?

Jean-Jaques, til hvem han talte, her et Brev,
Uhyre tykt, med disse Ord ham rakte:
Paa Trappen staaer den Kjælling, som det bragte;
Hun siger, at hvad hun af Hjertet skrev,
Vil Herren i sin Godhed ei foragte.
Vor Helt Oblaten rask af Brevet rev,
Det gule Sand af Skriften bort han blæste,
Gik hen til Vindvet, og forundret læste:

Ærbødigst Promemorie! Betagen
Af Underdanighed og Ærefrygt,
Saa stor, at aldrig før jeg følte Magen,
Jeg Excellencen her mig nærmer trygt.
To Gange før jeg forebragte Sagen
For Deres Portner; men saa plumpt og stygt
Han tog imod mig, at jeg uden Ændsen
Af Portneren gaaer nu til Excellencen.

Ak, Deres Excellence! Mon mit Minde
Af Deres Hjerte reent er slettet ud?
Ifald saa er, saa nødes jeg ved Gud
Til selv at frisk'et op for dennesinde,
Og paa Beskedenheden gjøre Brudd,
Thi anden Udvei er der ei at finde;
Men sikkert Deres Barm vil svulme rørt,
Naar først De min Historie har hørt.

Mit Navn er Lotte Sørensen, den Samme,
Der i sin Ungdomsvaar var Dem bekjendt,
Da Deres Excellence som Student
Logerede hos Skræder Franks Madame.
Hos hende lærte jeg at sye i Ramme,
At kante Halsbind, som hun havde vendt,
At spinde, strikke, naadle, samt aparte
Madamens tre Logerende opvarte.

Søndagene var da mig som de søgne,
Thi strix Madamen var i alle Ting;
Hun skjeldte mig den sjuskede Forfloine,
Fordi mig Blodet løb saa let omkring.
Men dog fandt Naade jeg for Deres Dine,
Og derved fik mit Liv et andet Sving:
Min Lilie knak — men Elskovs Rosenrige
For mine Dine aabned sig tillige.

Ak, vi er alle Mennesker, desværre!
Og Qvindens Hjerte som bekjendt er ømt,
Og kan for Følelser ei Veien spærre,
Naar Mandens Kjærlighed er ei paa Skrømt.
Men aldrig havde dog jeg dengang drømt,
De skulde blevet slig en fornem Herre;
Nei, uden Egennytte til en Ven
Mig selv i al min Uskyld gav jeg hen.

Ja dette Hjerte fik De — gid jeg maatte
Min Tunge miste, hvis det ei er sandt!
Men Elskovs korte Paradiis forsvandt,
Og Livets Torne monne Rosen spotte.
En fjendtlig Skjæbne mig imøde traadte,
Da paa en fjerde Bagsal jeg mig fandt;
Og endnu mere grusom blev Omskiftelsen,
Da kort derefter jeg kom ind paa Stiftelsen.

Mit Barn, den Engel, døde — selv jeg leved
En kort Tid paa det Offentliges Pung,
Saa stødtes atter jeg forladt og ung
Ud i en Verden, som sit Offer kræved.
En Stund imellem Dyd og Nød jeg svæved,
Indtil mig denne Stilling blev for tung:
Jeg faldt, da jeg mig nærmest troede Dyden,
Og styrted voldsomt ned i Sandsefryden.

Da vendte sig min Skytsaand bort med Smerte,
Og i sit liliehvide Klædebon
Farvel han vinked mig, mens Glædens Kjerte
Jeg svang som en Beruset i min Haand.
Bestandig dybere sank ned mit Hjerte,
Men stedse mere voxede min Aand;
Thi Sandhed er det: Ei blot Hjertets Bylder,
Men al min Dannelse jeg hiin Tid skylder.

Hver Formiddag jeg sad foran Skatollet,
Eller laa henstrakt paa mit Leie plat
Med Leiebibliothekets dyre Skat,
Og læste med en Lyst som var jeg fjollet.
Johannes Wildt og Paul de Kock og Smollet,
Men Spieß især mig klared Livets Nat,
Saa førend Aar og Dag var fuldt tilende,
Jeg Menneskeheden havde lært at kjende.

Nu saae jeg ned i Lidenskabens Krater,
Og skued dybt i Hjertets Gaader ind;
Thi stedse holdt jeg sammen i mit Sind
Det ydre Liv og Bøgernes Citater.
Studenter, Contorister og Soldater
Ei meer med Smigerord mig gjorde blind;
Jeg gjennemskued Menneskets Uærlighed,
Og fandt paa Bunden af hver Sjæl Begjærlighed.

Her standsed Excellencen og udbrød:
Hun er forrykt og Fanden hende rider!
Det dumme Tøi ei meer jeg læse gider,
Med disse Kragetæer man har sin Nød.
Han oversprang to tætbemalte Sider,
Men op det sidste Blad for Diet skød,
For dog at kjende Slutningen af Brevet,
Og læste Følgende, som der stod skrevet:

Ak, det var Galgenfrist, jeg nok det veed,
Hvergang jeg Flasken greb, jeg godt det vidste;
Men, Herregud, det var jo dog den sidste,
Den allersidste Trøst, der smilte ned.
Fra Dag til Dag jeg lod mig galgenfriste,
Fra Aar til Aar jeg Frist'ren bedre led;
Men hvad et dannet Væsen maatte lide
Ved slig en Fristers Selskab, kan De vide.

Med Skammen snart forenede sig Skaden;
Thi skjøndt jeg hverken stjal ei heller løi,
Dog næsten hver en Flyttedag paa Gaden
Mig Verten kasted med min Smule Tøi.
Gik uden Huusly saa jeg om i Staden,
Og gjorde blot om Aftnen mindste Støi,
For ved mit Nødraab Nøden at bortfjerne,
Da trued Vægt'rens blanke Morgenstjerne.

Dog lad mig tie! Længst Johannes Wildt
Har lært mig kjende Qvindens Lod paa Jorden,
Og her, som Fattiglem paa Ladegaarden,
Tilsmiler Livet mig ei heller mildt.
Alt hvad man her forskaffer os, er Orden,
Men fra hver Nydelse man har os skilt,
Og tidt min Stilling gruelig mig klemmer
Iblandt de mange gruelige Lemmer.

Et Væsen kun har her jeg truffet paa,
Som kom med Sympathi min Sjæl imøde:
Den smukke Line kaldtes hun, den Søde,
Skjøndt hendes Skjønhed bagved hende laa.
Af hvad hun mig fortalte før hun døde,
Jeg ved at lægge sammen slutte maa,
At ogsaa hun engang har havt den Ære,
Af Deres Excellence kjendt at være.

Paa hendes friske Grav min Krands er lagt,
Paa Roser og paa Lilier blev ei sparet,
Og fra sin Himmel skuer hun forklaret
Et Minde om en trofast Venskabspagt.
Den Dag jeg bandt den, første Gang erfared
Jeg Deres Excellences Glands og Magt,
Ret som om Skjæbnen, rørt af min Forfatning,
Strax for mit Tab bestemte mig Erstatning.

Ja Skjæbnen er det, som til Dem mig leder.
O, vær i Livets Skibbrud min Patron!
Smiil til den Faldne, som saa ydmyg beder
Dem om en lille, tarvelig Pension.
Tag under Armen en forladt Person,
Og mens den Trætte Hvile De bereder,
Skjenk hende Glæder, som hun kjendte før:
Lidt Kaffe, lidt Tobak og lidt Liqueur.

O, Deres Excellence! Her omvinder
Jeg Deres Knæ som qvindligt Fattiglem:
Hvis en Pension De skjenker mig, De binder
For evig dette Hjerte fast til Dem.
Op fra vor Ungdom alle dyre Minder
Som mine Talsmænd nu jeg maner frem,
Og tegner mig (o gid det hjælpe maatte!)
Som Deres Excellences gamle Lotte.

Her endte Skrivelsen, som strax istykker
Med dette Udraab Excellencen rev:
Saa gid da ramme tusinde Ulykker
Den Uforskammede for hvad hun skrev!
Sin Vrede han dog hurtig undertrykker.
Giv Konen et Par Mark for hendes Brev,
Han til sin Tjener siger — Stop! Du vente!
Min Portefeuille jeg dog frem vil hente.

Rask, men alvorlig han til Pulten gaaer,
Og nu Jean-Jaques han fem Rigsdaler giver
Med disse Ord: Siig Konen, at hun faaer
Dem paa det Vilkaar, at hun borte bliver,
Og aldrig meer en Linie mig tilskriver;
Thi hvis hun tiere sig understaaer
At løbe mig paa Døren, har du Ordre,
Til hende ned ad Trappen at befordre.

Hans Tjener gik, og Homo høist forstemt
Blev med sit sønderrevne Brev tilbage.
Han, nys saa lykkelig, var nu beklemt,
Og Veiret kun saa tungt han mægted drage.
Den gamle Ungdomssynd, der reent var glemt,
Fornyede Samvittighedens Klage,
Og med et rynket Bryn og sænket Blik
Han alle Klagens Punkter gjennemgik.

Om hurtig Hjælp i denne Nød det gjeldte,
Thi alt han drog det femte dybe Suk;
Men nær var Hjælpen, thi just nu man meldte
Hans Sjælesørger: Pastor, Doctor Buck.
Den høie Mand treen ind — hans Hoved heldte,
Smykt med en sort Kalot, saa glat og smuk,
Imens en simpel Frak omgav besked en
Det tynde Liv af Høiærværdigheden.

Han venlig nærmed sig som Fredens Bud,
Og Homo, melankolsk, bestedt i Vaanden,
Lidt mørk Hans Høiærværdighed gav Haanden,
Mens Denne, ham betragtende, brød ud:
Jeg kommer til en Mand, beknyt i Aanden,
En Mand, i Strid med Verden eller Gud,
Ja — skjøndt om Sorgens Grund jeg ikke spørger —
Jeg seer det klarlig, Excellencen sørger.

Sæt Dem, Hr. Pastor — Doctor vil jeg sige!
Gav med et Skuldertræk vor Helt til Svar:
De kommer virkelig som kaldt De var;
Jeg tænkte netop paa, hvor lykkelige
De Catholiker er i Pavens Rige,
Der Skjold og Skjerm for Alt i Kirken har.
Hvis de har Synder — Kirkens Lud borttvætter dem,
Hvis de har Sorger — Skriftestolen letter dem.

Vi Protestanter, udbrød Doctor Buck,
Opgive Skriftemaalet ingenlunde;
Til os de Sørgende betroe sig kunde,
Og vi har ogsaa Trøst for Synd'res Suk.
Hvis derfor ikke De har bedre Grunde,
For Catholikens Held kun Øiet luk,
Og — skjøndt Dem ingen Skriftefa'er udspørger —
Betro Dem trygt til Deres Sjælesørger.

Velan da, hvisked Homo: lad saa være!
De kjende skal det hemmelige Nag,
Der reent formørker mig den smukke Dag.
Og nu med mange Omsvøb, som den kjære,
Livskloge Læser vist sig selv kan lære,
Fortæller Præsten han den hele Sag
Om Lottes Fald og Faldets slemme Følger,
Hvorhos han Brevets Indhold ei fordølger.

Ved Skriftemaalet Buck sad lutter Øre,
Men hæved nu sit Øie med de Ord:
Ja, vistnok er den Synd en meget stor,
Den uerfarne Ungdom at forføre,
Og inderlig det glæder mig at høre,
At Excellencen selv det Samme troer;
Hvor let end denne Synd for Verden falder,
Jeg den et Mord — et Sjælemord dog kalder.

Hvad derfor Kirkens Tjener først forlanger,
Før slige Synder han forlade tør,
Er en oprigtig, en bodfærdig Anger,
Hvorom frimodig her jeg minde bør,
Skjøndt Sukket, som mit Øre nu opfanger,
Det ganske sikkert overflødigt gjør.
Foruden Angeren der ogsaa kræves,
At Syndens Følger saavidt muligt hæves.

Forstaa mig rigtig! Høilig jeg Dem priser,
Fordi De Konens Brev ei har besvart.
De fem Rigsdaler selv De kunde spart;
Thi Gaven vel et ædelt Hjerte viser,
Men at hun op den drikker er vel klart,
Og derved den sit hele Værd forliser.
At hjælpe saa naturligt er, saa fristeligt,
Men alt Naturligt derfor ei er christeligt.

Synd er hver Hjælp til sligt et Individ,
Som redningsløst desværre vi maae kalde;
Men er end hun fortabt, er ei det Alle,
Der paa en slibrig Bane kom paa Glid.
Der gives Væsner, som, naar dybt de falde,
Kan reises op ved Hjælp i rette Tid;
Og Bøn om slig en Hjælp var just Tendensen
Med mit Besøg idag hos Excellencen.

En Magdalene-Stiftelse jeg tænker
At stille mig i Spidsen for, og Den,
Der hjælper mig at bryde Lastens Lænker,
Jeg kalde vil for Dydens sande Ven.
Hans Synd mod Individet jeg ham skjenker,
Hvis han mod Arten gjør den god igjen,
Og ved sin Bistand redder de Forlorne,
Der kom paa Vildspor mellem Livets Torne.

Her frem af Barmen et Papir han trak,
Hvoraf en Subskriptionsplan ud han tager,
Som med de Ord: Ifald det Dem behager?
Vor Helt han tillidsfuld i Haanden stak.
Til Stiftelsen jeg gjerne Mit bidrager,
Gjensvared Homo med bodfærdigt Ak,
Hvorpaa han snapped Pennen uvilkaarlig,
Og tegned sig for hundred Daler aarlig.

I Sandhed, Deres Høimod kan ei tinge!
Udbryder Buck, idet han Summen seer;
Men et personligt Offer er dog Meer,
Thi det formaaer kun Angeren at bringe.
Hvad siger De, ifald jeg her Dem be'er,
Som Stiftelsens Patron Dem at forringe,
Og, hvad nu allermest mig var tilpas,
I Directionen selv at tage Plads?

Hvordan, i Magdalene-Directionen!
Forskrækket Homo raabte: Nei min Ven,
Send mig i Stiftelsen dog ikke hen,
Hvad gjelder Magdalenerne Personen?
Hvad skulde jeg blandt dem? — Forbedre Tonen!
Gav Buck alvorlig ham til Svar igjen:
Opreise dem, der faldt omkuld i Svimlen,
Og høste Tak af dem og Løn af Himlen.

Af Ordet Løn sig Homo lod forføre;
Han loved Alt, da han i Klemme var,
Og rørt hans Løfte Doctor Buck modta'er,
For Synderen med denne Trøst at røre:
De gjort har, ædle Ven, hvad De kan gjøre,
For Fortids Synd Tilgivelse De har,
De ei blot haabe tør hvad er forjættet,
De bør nu troe, at Skylden er udslettet.

Ja, hvad end Tvivlen hvisker til Forstanden,
Jeg som en Pligt Dem byder det at troe,
Saa Deres Sind De ganske slaaer til Ro.
Her fra sin Stol sig langsomt reiste Manden,
Og — glattende med Haanden Brynets Bro —
Stod der forvandlet til en ganske Anden.
Af Theologen var ei Spor der meer,
Frem af hans Maske Verdensmanden seer.

Autoritet og Myndighed besparende,
Ved Excellencens Side op og ned
Gik smidig han, om Dit og Dat passiarende:
Udkrammende det Bynyt, som han veed,
Og med en sand Tilfredshed selv erfarende,
Hvad ei han aned, at paa samme Sted
De spise skal idag til Middag sammen,
Hvoraf han ret sig lover Fryd og Gammen.

Han bød Farvel — og Homo blev alene,
Med Panden skyfri og det Hjerte let,
Der nylig var betynget som af Stene.
Thi burde han sig selv da skyldig mene,
Naar Theologen ei det holdt for ret?
Og kunde han da troe, at nogen Plet
Endnu tilbage stod paa Regnebrættet,
Naar Præsten selv saa reent det havde tvættet?

Af Kniben ud paa denne Maade kommen,
Han muntert stemt i Middagsselskab gik,
Forfrisked sine Sandser, pleied Vommen,
Og sig en Lhombre efter Bordet fik.
Saa hurtig klares Alting for et Blik,
Naar først det skærpet er ved Alderdommen,
Der løse kan som Sløifer i en Hast
Den Knude, der er Ungdommen for fast.

Dog staaer det fast — om end den Sætning gjelder:
Viisdom og Ungdom følges ikke ad,
At Alderdom og Viisdom ikke heller
Just altid søbe af det samme Fad.
Men hvad betyder da den lange Rad
Af Aar og Dage, som et Liv optæller,
Naar ei tilsidst udkommer som Product
En — om end nok saa lille — Viisdoms-Frugt?

Naar kommer Fyldens Tid og Høstens Dage?
Som Regl, jeg tænker, med de tred've Aar;
Hvad ikke da man har, man ikke faaer,
Om end man havde hundred Aar tilbage.
Af den Tids Forraad kan kun frem man tage,
Alt mens paa Vandringen man fremad gaaer,
Og hvad der ei til den Tid er en Stikling,
I Livet kommer aldrig til Udvikling.

Og kan end Reglen ved Mirakler rystes,
Vi om Naturens Gang jo tale her,
Da selv i Mennesket der saaes og høstes,
Og Maal og Tid jo gjelde for Enhver.
Det Spil, hvoraf vi saares og forlystes
I Aarets Vexel, er os selv saa nær;
Thi hvad er Livets Aldere vel Andet,
End just Naturens Liv, i os omdannet?

Derfor har Hjertet og sin Vaar, sin Sommer,
Sin Høst, sit savnopfyldte Efteraar,
Sin Vinter, som det isnende paakommer,
Naar Dods-Metamorphosen forestaaer.
I sig Naturens hele Liv det rummer,
Der kun igjennem det til Aanden naaer,
For hvem Naturens Væsen er en Gaade,
Som kun ad Hjertets Vei den mægter raade.

Thi Aanden selv boer i en tropisk Sphære,
Hvor Vaar og Sommer gaaer i Eet med Høst,
Hvor Vexterne bestandig Løvet bære,
Hvor ingen Vinter dækker Land og Kyst;
Den maa Omskiftelsen af Hjertet lære,
Savn, Sorg og Haab og Uro af det Bryst,
Der kjender Dødens Braad og Lidenskabens Vildhed,
Thi selv den throner i en evig Stilhed.

Men — som der nys blev sagt — har Hjertet slaaet
I tred've Aar, og ikke fundet Vei
Ved al den Livserfaring, det har faaet,
Til Aandens Liv, saa finder det den ei;
Og har ei Aanden sin Natur forstaaet
I samme lange Tid, da tænker jeg,
At Noget (for Exempel Villiens Reenhed)
Er her til Hinder for en virksom Eenhed.

Da kommer heller aldrig Viisdoms Frugt,
Hvis Sjeldenhed man hører Folk beklage,
Thi kun af denne Eenhed kan man tage,
Hvad der er Sjælenes Central-Product;
Og da sin egen Vei vil Hjertet drage,
Til Sensationer med dets Kraft faae Bugt,
Mens i sin Stilhed Aanden eensom throner,
Og taber sig i tomme Abstractioner.

Men bort igjen fra disse Reflexioner,
Der sikkert ei vor Helt er til Behag,
Og ned i Hverdagslivets Regioner
Til ham, som fremme vil Ideens Sag
Ved Hjælp af Lampeskin og Pyntekoner!
For Homo kommen er den store Dag,
Der paa Theaterbanen er hans første,
Og i hans Liv ved Følgerne den største.

Der staaer han netop selv med oprømt Aand,
Med blaa Habit og Stjerne, medens Vesten
Bedækkes af det hvide Ordensbaand;
Med sorte, stramme Pantalon og næsten
Ukjendelige Sporer, og forresten
Med gule Handsker og med Hat i Haand.
Han stiger op ad Trinet i Karreten,
Og ruller bort, saa hurtig som Cometen.

Præcise Klokken Tolv er endt hans Kjøren;
Midt i Theaterporten blev der vendt,
Hvor han modtoges varmt af Regisseuren
Og Regisseurens bukkende Betjent.
Han steg af Vognen — gjorde sig bekjendt
Med Husets Ydre — lastede Couleuren,
Som reent uværdig Konstens ædle Krop,
Og lod sig vise Vei til Scenen op.

Her med en Sang ham hilste høit Capellet,
Som i Orchestrets Dyb forsamlet var,
Hvorfra den rige Tonestrøm opvælded,
Der Velkomsthilsnen brusende frembar.
Han modtog Hyldingen, lidt fremad heldet,
Og gav paa Sangen passende til Svar,
At kjære som ham var Musikens Toner,
Var og ham kjære Konstnernes Personer.

God save the king til Tak Orchestret spilled,
Og under Spillet blev i broget Flok
Af Regisseuren nu ham forestillet:
Maskinfolk, Controleurer, Portner, Kok,
Lampist, Friseur, Barbeer, samt Storheds Billed,
Choristers og Statisters faste Stok.
Vor Helt dem Pligterne paa Hjertet lagde,
Og snart med naadigt Nik Farvel dem sagde.

Fra dem begav han sig med Regisseuren
Omkring, at visitere hver en Vraa:
Først steg han ned i Hullet til Souffleuren,
Hvem høflig, men bestemt, han gav forstaae,
At Loger og Parquet og havde Øren;
Hvorhos han yttred, at han gjerne saae,
At Folk, der sjusked og ei ret var hjemme
I deres Roller, dygtig kom i Klemme.

Fra dette Hul sin Gang han hurtig retter
Til Cassen og Cassererhullet, hvor
Han Forbud gjør i faa men strenge Ord
Mod al Tilbageholden af Billetter,
Hvorved en Næse Publicum man sætter.
At hver Billet ved Salget kom paa Bord,
Det kunde Publicum som Kjøber fordre,
Og dertil gav som Directeur han Ordre.

Da denne Ordre grundig var indprentet,
Han rask til Klædekamret Veien tog,
Hvor længst Theaterskræderen ham vented
Med Garderobeskattens Catalog.
Paa Homo's Bud Costumer frem han hented,
Men knap paa dem vor Helt sit Die slog,
Før Haand paa et Par Ridderbeen han lagde,
Idet alvorlig han til Skræd'ren sagde:

Tricot som hele Been jeg taaler ikke!
Det er en Uskik, og den hæves maa.
De gode Herrer Benene kan stikke
I Buxer, som til Knærne dem naae,
Og som sig for anstændigt Selskab skikke;
Men disse Underkroppe, hvor vi faae
Den nøgne Form at see, tør Ingen bære:
Jeg dem forbyder — glem det ei, min Kjære!

Han gik — og kom nu til de smaa Gemakker,
Hvori Theatrets Damer klædes om,
Og hvor ham Pyntekonen nok saa vakker
Med sine Terner strax imøde kom.
Om Toilettet han med Konen snakker,
Beseer hvert Speilbord og hvert enkelt Rum,
Ja prøver Sminken paa en Ternes Kinder,
Men fy for Pokker! han for grov den finder.

Til Afsked siger han til Pyntekonen:
Lad mig nu see, min Gode, at ei blot,
Naar Klædningen Hun passer paa Personen,
Hun sørger for at Stadsen sidder godt;
Thi husk, Blufærdighed er Qvindekronen.
Det Sømmelige pas i Stort og Smaat!
Actricen strengt i Ave hold foroven,
Forneden Dandserinden — det er Loven.

Men hun paa Skuldren trækker — hendes Die
Tilkjendegiver Tvivl om Lovens Magt.
Nu, hvis man den behandler med Foragt,
Hvis ei de stolte Nakker vil sig bøie,
Saa siig, at det er Mig, som har det sagt,
Og Damerne nok falde skal tilføie.
Han hilste Konen med et venligt Nik,
Hvorpaa tilbage han til Scenen gik.

Theatrets Maler her ham oppebied,
Og givende med ham sig strax ifærd,
Gaaer ind han paa Theatermaleriet,
Paa Perspectiver, Gader, Huse, Træer.
Ja, for tilgavns at vorde selv indviet
I Konsten, som man aldrig kommer nær,
La'er flere Baggrundstæpper ned han hisse
Af en Maskinkarl ved den store Tridse.

Paa Klatterne som Kjender stirrer han,
Men kort Tid kun paa Stedet tør han tøve,
Da fremfor Alt det er hans Pligt at prøve,
Hvorvidt Maskineriet virke kan.
Han bød — og frem der kom en vældig Løve,
Der krøb paa Fire, næsten som en Mand;
Han bød — og under Torden Huset zittred,
Det regned, Stormen sused, Lynet knittred.

Han vinked — og man Skyen saae neddale,
Mens Klippen reiste sig som halv confus;
Han vinked atter — gyldne Fyrstesale
Forvandled sig til Eremitens Huus,
Hvorover gynged Palmer, høie, svale,
Mens Eremiten selv laa næsegruus.
Han Manden lod staae op, og roste Prøven,
Tilfreds med Alt, kun ikke ret med Løven.

Her Regisseuren kom og lod ham vide,
At i Foye'en længst man samlet var,
Saa at det uden Tvivl nu var paa Tide,
At Excellencen selv sig gjorde klar.
Sligt Frisprog kunde Homo ikke lide;
Lad dem kun vente! gi'er han kort til Svar,
Hvorpaa igjen han lader Tordnen rulle,
Som for at vise, hvem der byde skulde.

Mens denne Torden Regisseuren skrækker,
Begi'er vor Zeus sig til Foye'en hen,
Hvor vidt paa Gab en Tjener Døren smækker,
Saa ret i Mag han træder ind ad den.
Der staaer han paa det Sted, der Tanker vækker,
I Konstens Helligdom en Fremmed end;
Men Synet, som vist havde blendet Andre,
Ei blended ham, der Blikket rundt lod vandre.

Af Konstens Lys var fuld den store Sal:
Tilvenstre for ham Skuespillerinderne,
I Fløiel klædt' med hulde Smiil paa Kinderne,
Og Blik, der gjengav Scenens Ideal,
Og sidst i Rækken Solodandserinderne
Med deres Flora-Skjørt og Zephyr-Shavl.
Som paa Commando hele Rækken neied,
Da med et Buk han om mod dem sig dreied.

Han vendte sig tilhøire, bort fra dem,
Og modtog Hylding nu af Skuespillerne,
Af Sangerne, som her dog spared Trillerne,
Af Dandserne, som hilste med hvert Lem.
Han hilste tredie Gang, men ligefrem;
Og fjernt i Salens Ende Digterpillerne,
Der støtte, ja der bære vort Parnas,
Gjenhilste ydmygt ham fra deres Plads.

Han talte — men hans Tales Poesi
Maa ei man troe var forud sammenflikket;
Det var den gyldne Frugt af Dieblikket,
Som her han frembar, i sin Holdning fri.
Men at til slig en Daad hans Aand var skikket,
Det skyldtes ene hans présence d'esprit,
Som her ei blot stod Prøve, men som lagde
Sig glimrende for Dagen, da han sagde:

Høistærede! Jeg hid har ladt Dem kalde,
For ved min Side Dem idag at see,
Idag, da i min Lod det skulde falde,
Som Directeur at gjøre min Entrée.
Med megen Glæde hilser jeg Dem Alle,
Med sand Tilfredshed seer i vor Foyer
Jeg her Theatrets Stjerner og Cometer
Belyse Landets ypperste Poeter.

Men paa et Sted, hvor Lige søger Lige,
Hvad vil, hvad gjør, hvad søger da vel jeg?
Quid Saul inter prophetas? vil De sige —
Og virkelig, jeg Dem fortænker ei,
Ifald De mener, at til Konstens Rige
Der ikke gives nogen alfar Vei.
Dog førend dette Spørgsmaal jeg besvarer,
Tillad mig, at en anden Sag jeg klarer.

En anden Sag — Theatrets egen Sag!
Theatrets Formaal! som til vor Beskæmmelse,
Men sikkert ikke Himlen til Behag,
Er altfor ofte kommet i Forglemmelse.
Og hvilken er da Brædernes Bestemmelse?
Hvad er Theatrets Maal den Dag i Dag? —
At pleie, fostre, stille frem Ideen,
Saa klart, at Galleriet selv kan see'en!

Ideen — dette høie Væsen, som
Ei blot er til i Philosophens Pande,
Men som fra Himlen ned til Jorden kom
I Formen af det Skjønne, Gode, Sande;
Som gjennem alle Tider, alle Lande,
Har vandret, virket, kæmpet og holdt Dom;
Som har sit eget Væsen os afmalet,
Ja givet os sig selv i Idealet —

Ideen, mine Herrer! mine Damer!
Ideen gaaer i Verden om forknyt;
Den gjennemføres ei i Livets Dramer,
Den af det gode Selskab er forstødt;
I Kirkens og i Statens Panoramer
Har som en Krøbling jeg dens Billed mødt,
Og Synet har den faste Tro mig givet,
At Idealet passer ei for Livet.

Og passer det da for vort eget Jeg?
Ak, mine Herrer! Ingen af os mægter
Til Idealets Top at finde Vei;
Thi skjøndt vort Ord bestandig for det fegter,
Vor Handlemaade stadig det fornegter,
Og Kraften til at naae det har vi ei.
Vi med et Suk vel nødes til at sige:
Det er for høit for svage Dødelige.

Men hvor kan det da bruges? — Der alene,
Hvor Livet og dets Kamp kun er et Spil:
I Konstens Sphære, paa Theatrets Scene,
Hvor Kampen man kan ende naar man vil;
Hvor man kan dyb Besindighed forene
Med Hjertets Nag og Lidenskabens Ild;
Hvor alle Fristelser kun er indbildte,
Og alle Taarer paa en Maade spildte.

Ja, der — og med mit der jeg mener her —
Ja, her sit rette Hjem har Idealet,
Her, hvor paa Lærredet det staaer afmalet
I Paradiser uden Kundskabstræer;
Her, hvor i Konstens Sprog det bli'er udtalet;
Her, hvor os Scenens Tolk det bringer nær,
Naar med sin Pathos han os illustrerer
Dets Omrids i de store Characterer! —

Men, mine Damer! mine Herrer! Men,
Hvis i det Sagte jeg nu ikke feiler;
Hvis hver af Dem til Konstnerkrandsen beiler
Som Idealets virkelige Ven;
Hvis virkelig Theaterskibet seiler
Paa Tidens Strøm imod Ideen hen,
Ved Klang af Digterchorets stemte Lyre:
Hvad vil da jeg paa Skibet? — Cursen styre!

Maaskee mig Nogen vilde her indvende:
Til hvilken Nytte? Alting gaaer jo godt.
Men gaaer det godt? Maae ei vi dog erkjende,
At mangengang er Skibet ikke flot?
Ja, naar med Skinnet ei vi vil os blende,
Tør paa en sikker Fart vi stole blot,
Naar af og til der Nødskud høres fyre? —
See, derfor er det, jeg vil Cursen styre!

Med hvilken Ret? — Jeg er jo ikke Digter,
Jeg er jo ikke Konstner. Meget sandt!
Men dog en lang Erfaring ei mig svigter.
Jeg har Ideen søgt paa hver en Kant,
Og skjøndt mig Sandhed til det Ord forpligter,
At i dens Heelhed jeg den ikke fandt,
Saa staae desklarere for mine Blikke
De tusind Steder, hvor den findes ikke.

Paa denne Maade jeg Seiladsen skjermer;
Thi staaende ved Roret raaber jeg,
Hvergang et saadant Sted sig Skibet nærmer,
Hvergang for vidt en enkelt Konstner sværmer:
Tag Jer iagt! her er Ideen ei.
Og naar hvert Skjær vi undgaae paa vor Vei,
Og ei forresten seile reent iblinde,
Maae vi den rette Curs tilsidst dog finde.

Ja, mine Herrer! Haabet er vort Anker.
Ja, mine Damer! Stig De ganske trygt
Op paa Theaterskibets lette Planker:
Om end de gynge, hav ei mindste Frygt!
Forbi misundelige Konstnertanker,
Forbi Chicaner, Nid, som klæder stygt,
Forbi vort Publicums de lave Vande,
Vi lade Cursen mod Ideen stande!

Og for at jeg i Billedet skal blive,
Der virkelig indtaget har mit Sind,
Saa vil jeg Digterne nu foreskrive,
At de os sende skal en gunstig Vind.
Lad Lyrens Toner rask os fremad drive,
Saa Folks Begeistrings-Sø slaaer vældig ind
Og med det hvide Skum os Dækket dølger,
Mens Skibet dukker dybt i Konstens Bølger.

Jeg staaer ved Roret, af hver Kuling svalet,
Og fuldt beskæftiget paa langs og tværs
Er hele Skuespillerpersonalet
Ved Seil og Toug, i Vanter og i Mærs;
Og medens Sangerne for Idealet
Begeistre Dybets Hær ved deres Vers,
Tilveirs Ballettens Trop sig hurtig skynder
Med Flag og Vimpel, som vor Fart forkynder.

Saa gaaer det frem ved Illusionens Lygte,
I Phantasiens klare Bølgespor,
Det gyldne Skind at søge, som alt spøgte
I Hovedet paa Jasons Heltechor.
Og naar vi da har fundet hvad vi søgte,
Naar Idealet først er vel ombord:
Det Ideal, som passer ingen Steder,
Skjøndt om et Hjem det allevegne leder —

Da, naar det hviler trygt i Konstens Skjød,
Da, mine Herrer! kan om det man sige,
Hvad tidt der siges om den unge Pige,
Der ved Forældres Død kom dybt i Nød,
Der gik omkring, forskudt af sine Lige,
Der næsten maatte betle for sit Brød:
See, Staklens Skjæbne reent er omkalfatret,
Hun er forsørget — hun er gaaet til Theatret!

Her standsed Homo — frem han havde strakt
Den venstre Haand med Hatten, og paa Barmen,
Paa Stjernen, han den høire havde lagt.
Hans Blik, hans hele Holdning, Benet, Armen,
Af Talens Ild end meer forhøied Varmen,
Og knap de sidste Ord han havde sagt,
Før rundt omkring der lød en Bifaldsmumlen,
Hvori gik tabt en enkelt Digters Skumlen.

Vor Helt forlod sin Plads og frem nu stilled
For Damerne sin ziirlige Figur,
Hvorpaa som Hofmand han galant gav Cour.
Hver fik et Ord, hvortil et Smiil der spilled,
Men kun med nogle Faa, som han udpilled,
Gik dybt han ind paa Konst og paa Natur.
Han loved Hovedrollen dem i Dramerne,
Og med et artigt Buk forlod han Damerne.

Han dreied sig paa Hælen mod Acteurerne;
Fra Kongerne og Heltene han gik
Til Hyrderne, til Elskerne, Forførerne,
Sig yttrende om Spil og om Mimik.
Han bad dem Alle stive holde Drerne,
Og lidt kun agte Bladenes Critik,
Der meget ofte stred mod Konstnerpligterne,
Og derpaa skred fra dem han hen til Digterne.

Et Par af disse han i Haanden trykker,
Til Tak for Værkerne, de havde sendt,
Hvorpaa han gjør den store Plan bekjendt,
Paa hvilken han sit Haab for Scenen bygger.
Hans Plan er den: Ved lutter Mesterstykker
At faae det bedre Publicum omvendt,
Og ved det bedres Hjælp det slette lede,
Saa ei ved noget Godt det tør sig kjede.

Og derfor, mine Herrer, (saa han endte)
Haanden paa Værket! det er Deres Pligt.
Langt større Værd har et Theaterdigt,
End selv den bedste Bog, De lader prente.
Tænk paa den store Løn, De har ivente —
Ei Honorar jeg mener, eller Sligt;
Men Lønnen i et Publicums Taknemmelighed,
En Løn, der knap for Dem er nogen Hemmelighed.

Just som han talte, Dørene fløi op,
Og see! med Borde, Bakker, Servietter,
Indtræder der en ziirlig Tjenertrop,
I Homo's Liberi, som let man gjetter.
I Salens Midte den sin Byrde sætter,
Og snart ved Knaldet af Champagnens Prop
Kom der for Lyset Østers-fyldte Fade,
Viin, Jis, Confect, Posteier, Chocolade.

Med lette Skridt gik Homo hen til Bordet,
Og der, placeret midt i Konstens Ring,
Seer ridderlig-galant han sig omkring,
Idet paa denne Viis han tager Ordet:
Naar Dagens Pligt og Gjerning vel er jordet,
Saa er Forfriskninger en herlig Ting,
Naar man af Directeurens Post er trættet,
Man føler sig ved Vertens Rolle lettet.

Som Deres Vert jeg her mig selv anmelder,
Betragt mig blot som Gentleman, jeg be'er!
Saaledes som i Dem jeg ikke heller
Nu længer Konstnere, men Gjester seer.
Ei blot til Lyst for Scenen vistnok gjelder,
Men i Foye'en gjelder det ei meer;
Her blot til Lyst man klinke tør og snakke,
Og derfor — tør jeg be'e Dem: Tag tiltakke!

Til Svar det rundtom lød med Hvisken, Fnisen:
En herlig Mand! Til slig en Directeur
Theatret aldrig Mage kjendte før! —
For Herrerne bar Østersbordet Prisen,
Men Damerne forsamled sig om Isen,
Og Alle kom i ypperligt Humeur;
Der blev en Munterhed, en Conversen,
Der ved Champagnen steg til Jubileren.

Vor Helt ei Skaalen for de Skjønne glemte,
Ved hvilken Leilighed den sidste Sky
Af Directeurens Alvor maatte flye
For Takken, der i Damesmiil sig gjemte:
Hans Værdighed til Ynde sig omstemte,
Hans fine Tone, hvoraf længst gik Ry,
I Væsen, Ord og Gestus sig udtrykker
Saa høist charmant, at Alle han henrykker.

Det hver en Ven af Scenen høilig hoved,
At see forenet her i Harmoni
Konst, Administration og Poesi,
Hvoraf man sig en gylden Fremtid loved.
Man mangen Spøg og mangt et Indfald voved,
Men da en Comiker blev altfor fri,
Og fast Respecten brød i sin Fortrolighed,
Saae Homo paa sit Uhr med lidt Urolighed.

For ei ved Indfald af en tactløs Gjest
Nedladenheden bittert at fortryde,
Det forekom ham sikkrest at afbryde
Den muntre Leg, mens Legen den var bedst.
Thi hørtes pludselig Farvel han byde;
Han paaskød en nødvendig Tour tilhest,
Og iilte ned hvor Gadeluften svaled,
Til Porten fulgt af hele Personalet.

Her vented Ridekuægten med hans Heste,
Der vælligt som to Pegasusser sprang,
Da hurtig op paa Ryggen af den bedste
Sig med en Ynglings Lethed Homo svang.
Den steiled, som den Himlen vilde gjeste,
Men Homo mesterligt dens Vildhed tvang,
Og hilsende med Haanden de Beundrende,
Red ned ad Torvet nu i Trav han dundrende.

Til Skridtgang bragte Dyret han tilbage,
Idet han holdt det stramt i Tømmens Baand,
Og klapped det og lod det Pidsken smage.
See saadan — sukked dybt han i sin Aand —
Saadan skal disse Konstnere man tage,
Dem slaae og klappe med den samme Haand.
Her red han til, med Tømmen strakt i Længden,
Fulgt af Jockeyen og begloet af Mængden.

Man gjorde lange Halse, thi man vilde
Saa gjerne dog see Baandet paa hans Vest;
Og du, min Læser! staa du ogsaa stille,
For her at see ham paa hans høie Hest,
Ham, som du kjendt har siden han var lille,
Og som maaskee som ung dig hued bedst;
Thi om endog til Siden slemt han skeied,
Saamegen Følelse han dengang eied.

Du vented Meget af ham, og især
Da som forlovet han kom paa det Tørre;
Du tvivled siden, men din Tvivl saa nær
Stod Haabet, til af Aar han havde Fyrre.
Betragt ham nu! Han bliver ikke større;
Men er han da saa grumme lille her?
See blot hvor dybt for ham man krummer Ryggen,
Mens selv han tager kun til Hatteskyggen!

Har han dig skuffet? Nei, tør nok jeg svare
Paa dine Vegne, har du hvide Haar;
Thi da fik ganske vist du at erfare,
Hvordan med Folk, som Folk er flest, det gaaer;
Og er endnu du Yngling, vent da bare,
Til du lidt mere Skæg paa Hagen faaer,
Og see hvad der af dine Venner bliver,
Hvem Hoved dog og Hjerte du tilskriver.

Ja, for at gaae dig nærmere paa Klingen
Og her dig nøde til at stryge Seil,
Saa see dig, Læser, i dit eget Speil!
Besee dig ret, som naar du sees af Ingen,
Paa langs og tværs, og hold — thi det er Tingen —
Fortid mod Nutid, Fortrin imod Feil;
Og siig mig saa, om det for dig sig sømmer,
At her din Broder Adam du fordømmer?

Nei, opsæt Dommen og skrid ned ad Gaden,
Hvor han med Anstand rider Fod for Fod,
Og bøi saa ind med ham i Esplanaden,
Hvor rask han muntrer ved en Trav sit Blod;
Ja, følg ad Østerport ham ud af Staden,
Strandveiens rige Herlighed imod,
Hvor han omviftes mildt af Sommerluften,
Og af det slagne Græs indsuger Duften.

Den støvfri Kjørevei, som nys er vandet,
La'er reent ham glemme han er Støvets Søn;
Han føler sig saa fri, saa frisk opmandet,
Og hvor han seer, er Verden ham saa skjøn.
Hist plantes, bygges, tørres Fisk paa Landet,
Her malkes Køer paa Kløvermarken grøn;
Hist rumler Omnibussen med de Kjørende,
Og her en Fugl i Busken synger rørende.

Hvor Alting paa en gylden Fremtid tyder,
Tilværelsen en dobbelt Skjønhed faaer,
Og uvilkaarlig for hans Øre lyder
Hans Doctors Spaadom om de mange Aar.
Sit lange Fremtidsliv han forud nyder,
Theaterbanen heelt han gjennemgaaer,
Han seer sig styre, hjælpe frem Ideen
Paa Scenen, bag Coulissen, i Foye'en.

Hans Blik udvider sig — og Hesten stønned
Ved Slaget af hans Schenkler samme Stund —
Han seer sig understøttet og paaskjønnet
Af Folket, som blev vækket af sit Blund;
Han seer sig med sin Konges Bifald lønnet,
Han seer et blaat Baand med en vatret Bund;
Han seer omkring sig og til begge Sider —
Nei denne Udsigt, hvor han godt den lider!

Hvor herfra dog man seer Landskrone tydeligt!
Hvor her sig hæver frem den svenske Kyst!
Og dette Landsted, hvor det ligger nydeligt,
Med en Veranda imod Vest og Øst!
Her boe og bygge kunde være frydeligt;
At kjøbe Stedet kunde han ha'e Lyst,
For her om Somren, naar Saisonen ender,
Hver Søndagmiddag at see gode Venner.

Han seer — thi kraftig var hans Phantasi —
Sig alt at sidde med de gode Venner
Derudenfor, nu Taflet er forbi,
Passiarende, med Kaffekop i Hænder.
Han seer hvordan Cigarerne man tænder
Og muntert skuer om sig i det Fri,
Mens nedenfor paa Veien Folkets Rækker
Tilfods, tilhest og = vogns. mod Skoven trækker.

Han seer de gode Venner tage bort,
Og sig hos Jomfru Frisk tilbage blive,
Der bringer Tøfler, Slaabrok, Lys og Kort,
For Aftenstunden huldt ham at fordrive.
Han seer sig selv i Slaabrok Kort at give,
Og Jomfruen i Spillet stride haardt,
Ja længe kæmpe med en stor Urolighed,
Til Spillet ender med en dyb Fortrolighed.

Alt det og Mere seer vor Helt paa Jorden,
Men just paa Grund af Synerne maaskee
Forglemte han til Himlen op at see,
Hvor det medeet var trukket op til Torden.
Den før saa klare Luft var mørk nu vorden,
Kulsorte Skyer drog frem som en Armee;
Der store Draaber faldt — og for hans Øre
Lod af og til sig stærke Vindstød høre.

Hvad var at gjøre? — denne Ridetour,
Som havde lokket ham saa langt fra Staden,
For Appetit at faae til Middagsmaden,
Ham truer med et Vandbads kolde Cuur.
Skal han ved Bellevue ta'e ind i Laden
Og oppebie Veiret bag et Skuur?
Men saa gaaer glip han af sit Middagsgilde,
Og derfor hjemad, før det bli'er forsilde!

Med Kjolen knappet, rask sin Hest han dreied,
Men neppe var det skeet, saa brød det løs:
Ned styrted Regnens Strøm som af en Pøs,
Og Stormen med sin Kost saa vældigt feied,
At alle Veiens Træer med Toppen neied,
Mens i hans Ryg og Nakke koldt det gøs.
Han klemte Hatten fast, som af vil ryge,
Sin Hest han spored og lod til det stryge.

Charlottenlund han naaede vaad til Skindet;
Men hvortil hjalp det nu at søge Ly?
Mens Tordnen rulled og ham Lynet blinded,
Han uden Ophold foer afsted paany.
Ved Vibenshuus drev Vandet af hans Linned,
Ved Østerport hans Hoveds Paraply,
Hans Hat, var kun en Klat, som ham geneerte,
Da Vagten for hans Stjerne præsenteerte.

Ak, hvor forandret dog fra han drog ud
Red her han atter op igjennem Byen!
Det drypped fra hans Klædning som fra Skyen,
Og i sin Holdning ligned han en Klud.
En Nyboerskjælling, skjult af Paraplyen,
Tilraabte ham: Du stakkels Skumpelskud!
Og han sin Bolig i en Tilstand naaede,
Som De kun fatte, der blev selv saa vaade.

Og havde nu han Linned skiftet bare!
Men der en Karl fra Baroniet stod
Med Brev, hvorpaa han strax jo maatte svare,
Da hans Forvalter her ham vide lod,
At snart med Havren under Tag de vare,
At Rug- og Byghøst var iaar saa god,
Især paa hele Strøget ud mod Heden,
At vist der vilde mangle Huus til Hveden.

Han derfor kasted bort kun Overtøiet,
Og vaad og gjennemblødet som han var,
Gik han, med Høstens Udfald heel fornøiet,
Til Pulten hen, og skrev blandt Meer til Svar:
Da Kornets Mængde staaer mig klart for Diet,
Og Forraad nu til flere Aar jeg har,
Saa for at faae det Hele paa det Tørre,
Maa strax De bygge Sideladen større.

Med dette Brev afsted han Karlen sendte,
Og nu først skifted han fra Top til Taa,
Hvorefter han, til Dagens Fest klædt paa,
I Selskab foer, for ei at la'e dem vente.
Ved Bordet dog han baade frøs og brændte,
Den bedste Mad ham tung i Maven laa,
Den bedste Viin hans Uro ikke stilled,
Og tidlig tog han hjem fra Middagsgildet.

Han lagde sig tilsengs, men halv confus
Han vaagned af sin Søvn ved Midnatstide;
Thi Blodet i hans Aarer holdt et Huus,
Som om det gjaldt en Fjende at bestride.
Han følte Stikken i sin venstre Side,
Hans Hjerne var bespændt som i en Ruus,
Og ængstlig saaes han Morgenstunden vente,
Som neppe kom, før Lægen han lod hente.

Den flinke Doctor Flink sprang ind ad Døren
Og raabte, hilsende med sin Kabuds:
Hvordan! der ligger jo som Lazarus
Vor rige Mand, Theaterdirecteuren!
Hvem spilled Excellencen dette Puds?
Her følte Pulsen han og mumled, førend
Vor Helt endnu ham skildret fik sin Følelse:
En simpel Rheumatismus! En Forkølelse!

Hvad, smilte Homo: er det ikke Andet?
Jeg kan forsikkre Dem, at angst jeg blev.
Og nu sin Tilstand han ham ret beskrev,
Og talte meget om den Tour paa Landet,
Hvorved hans Krop igaar blev gjennemvandet.
For denne Tour ham Doctoren nedrev,
Men føied munter til: Vær blot forsigtig,
Drik dygtig Hyldethee, og sved saa rigtig!

Han gik, og Homo sveded hele Dagen,
Ja følte sig, skjøndt mat, saa glat og let,
Da heelt han havde gjennemsvedt sit Lagen;
Men Natten kom — og han blev atter slet.
Ved Sindets Uro sig fordobled Plagen,
Han tumled sig, men laa dog aldrig ret,
Og som en Frelser han sin Doctor priste,
Der næste Morgen sig ved Leiet viste.

Men hvad kan det dog være? mumled Flink,
Idet paa Pulsen han sin Finger stilled:
Ja rigtig! der er Feber med i Spillet,
Dog den vi faae paa Døren med et Vink.
Til Trøst for Homo — Modløshedens Billed —
Han skrev nu en Recept, og med et Blink
Af Diet spurgte listig han som Slangen:
Hvorledes gaaer det vel med Stolegangen?

Kun maadeligt! hans Excellence svarer.
Ja det jeg tænkte! skreg den lille Mand:
Da liegt der Hund begraben! det forklarer,
Fra hvad Kant vi skal gribe Fjenden an,
Og her jeg sandelig ham ikke sparer.
Han efter Olie sendte Bud paastand:
En god Portion i sin Patient han tyldte,
Hvem Drikken strax med Haabets Nectar fyldte.

Beroliget sin Doctors Haand han ta'er,
Idet han siger: Lad mig see, min Gode!
At De nu hurtig hjælper mig paafode;
Til her at ligge syg, jeg Tid ei har.
Saisonen staaer for Døren. I mit Ho'de
Der mylre Planer — var blot Hjernen klar!
Men Deres tillidsfulde Blik mig trøster,
En Doctors Smiil den Syge ret forlyster.

Jeg sætter Dem mit Æresord i Pant,
Gjensvared Flink, at inden Ugens Ende
De op paa Bræderne saa let skal rende,
Som jeg her ud ad Døren. Han forsvandt,
Og hele Dagen Homo saaes anvende.
Til en Laxeren, hvori Trøst han fandt;
Men Natten ham den gamle Feber bringer
Med voldsom Smerte, som i Siden stinger.

Om Morgenen stod Flink igjen ved Leiet
Og sagde: Naa, er vor Forretning endt?
Har Hr. Geheimraad dygtig fra Dem feiet
Og hjem ad Vinterveien Fjenden sendt?
Ak, kjære Doctor! sukked hans Patient:
Nu er min Sygdom ud til Siden skeiet,
Nu er det reent forkeert! Han Alt beskrev,
Og Doctoren medeet alvorlig blev.

Han følte med sin Haand paa Homo's Side,
Idet han spurgte: Sidder Smerten der?
„Nei ikke der" — Saa sidder den vel her?
„Ja, netop her" — Naa det jeg kunde vide!
Men rask tilværks! Vi maae det ta'e itide,
Før Sygdomsstoffet kommer Lungen nær,
Og om end Excellencen Curen hader,
Jeg øiebliklig her Dem aarelader.

Mig aarelader? Nei paa ingen Maade!
Udbrød vor Helt, som Dynen til sig trak:
Mig skille ved mit Blod? Nei mange Tak!
Det i min Tilstand vilde slet mig baade.
Men, svared Flink: men her maa Lægen raade,
Inflammation cureres ei med Snak.
Inflammation! skreg Homo: Gud bevare's!
Men husk da paa, det maa af Dem forsvares.

Med Glæde! svared Flink, som med Lancetten
Slog ned i sin Patient, hvis Hjerte klang,
Da høit tilveirs, tolv Tommer eller tretten,
Saa let og lysteligt nu Blodet sprang.
Sex Kopper fyldte var med Bøddel=Retten,
Da Lægen hvisked: Nok for første Gang!
Thi naar jeg dømme skal af denne Prøve,
Vi en Portion endnu vist vil behøve.

Han gik, da vel den Syge var forbunden
Og talt tilrette med en myndig Røst,
Og Homo laa en halv Dag uden Trøst.
Han syntes at han værre var i Grunden;
Han døsed, gyste, blev saa tør i Munden,
Og bittre Tvivl der opsteg i hans Bryst.
Hans Tvivl fik Overhaand — beængstet sendte
Han Bud til gamle Stink og lod ham hente.

Den gamle Doctor kom, som høist alvorlig
Patientens Haand og Skriftemaal modtog,
Og gav ham Characteren: Meget daarlig.
Mod Cuur=Methoden stærkt tilfelts han drog,
Han fandt en Aareladning reent vilkaarlig,
Ja, da paa Bordet just sit Blik han slog,
Udraabte han forbauset: Raser Manden?
Sex Kopper Blod! Formeget var halvanden.

Det Udraab slog vor Helt som Lynets Blink,
Især da hiin blev ved: I Deres Alder
Jeg Fremgangsmaaden uforsvarlig kalder,
Det er jo som man Døden gav et Vink.
Ved disse Ord indtraadte netop Flink,
Hvem høist forbittret Homo strax anfalder
Med denne Tale: Skammelige Mand!
Hvad har De gjort! Forsvar det om De kan.

Forbauset nærmed Flink sig Excellencen
Og spurgte venlig: Er De ikke vel?
Bort! raabte Denne: De mig slaaer ihjel
Med Deres Tappen, Sveden og Udrensen!
Nei, tænkte Flink: nu gaaer det over Grændsen,
Men nok jeg seer, til hvem jeg er i Gjeld.
Han traadte hen til Stink og spydig sagde:
Med min Patient De sikkert ud mig lagde?

Og om jeg gjorde, koldt den Anden svared,
Saa min Critik jeg gjerne vedgaae skal;
Inflammatorisk har De her forklaret
En Feber, der et Hæmorrhoidal-
Tilfælde tydelig mig aabenbared.
Den Mening, smilte Flink, er dog nok gal;
Ja, jeg mig vilde ansee for en Daare,
Hvis Sligt jeg kaldte for den gyldne Aare.

Og er min Mening gal, nu Svaret lød:
Saa skal den gale Mening dog De høre,
Den mulig Dem paa Sagen klog vil gjøre.
Det var en Grundfeil, at De Blod udgød,
Og Feilen Dem tilbogs vil Verden føre,
Hvis Excellencen deraf ta'er sin Død.
Tys! hvisked Flink: skjøndt Deres Mening gal er,
Tør ei den Syge høre hvad De taler.

Men altfor sildig dog kom dette Bud,
Thi Homo spændt opmærksom lytted efter,
Skjøndt hvad han hørte, noksom ham bekræfter,
At det med Hjælpen her seer misligt ud.
Nei, tænkte han: ved Jer mit Haab ei hefter!
Jeg vil ei være jeres Prøveklud.
Søg kun et Offer for jert sorte Rige,
Jeg søger Tilflugt hos det Offentlige.

Han ringed, og da Tjeneren kom ind,
Han hvisked ham en lang Besked i Øret,
Saa svagt at ei de Andre kunde hør'et,
Hvorpaa sig Tjen'ren fjerned som en Vind.
Imens var Spliden i de Andres Sind
Forligt og dækket med Collega-Sløret,
Og beggeto som Brødre nu igjen
Til Homo's Sygeleie traadte hen.

Vi confereret har, begyndte Stink:
Og nu da ret Symptomerne jeg kjender,
Jeg trygt betroer Dem i en Læges Hænder,
Som agter paa Naturens mindste Vink.
Ja, faldt i Talen ham den lille Flink:
Vi nu en anden Hest for Vognen spænder,
Vi nu et andet Middel prøver paa,
Jaften i et lunkent Bad De maa!

Godt, mine Herrer! Høilig Dem forbunden!
Gjensvared Homo med et Sideblik;
Hvorpaa med et Farvel til Morgenstunden
De tvende Læger fra Patienten gik,
Der, førend Dagens Sol var heelt nedrunden,
Det Trøstens Budskab af sin Tjener fik,
At Portechaisen, grøn som Haabet malet,
Ham vented udenfor fra Hospitalet.

Saa bragtes da vor Helt til Hospitalet,
Til Dødens Forgaard — han som nylig jo
Steg op paa Bræderne til Idealet,
Og udad mod sin gyldne Fremtid lo.
Saa dybt var fra sin stolte Flugt han dalet,
At pakket ind i Dyner, uden Skoe,
Han blot i Skjorte lod afsted sig føre;
Extremerne sig som bekjendt berøre.

Og her, min Læser! stands et Dieblik
Ved Hospitalets Gitter, ved det sorte,
Igjennem hvilket man med Homo gik,
Som hist i Gangen bli'er for Diet borte.
Betragt engang opmærksom disse Porte,
Der rigtignok en anden Indskrift fik,
End den berømte: Haabet her lad ude!
Thi læses kan: Her lappes Folk som Klude.

Betænk, du staaer for Legemernes Tempel,
Der, trist og lavt, er uden Glands og Ziir,
Forskjelligt ogsaa ved det ydre Stempel
Fra det, som Sjælen med sin Bøn indvier,
Og over hvilket, Aanden til Exempel,
Mod Himlen hæver sig det ranke Spiir;
Thi her fornemmes ei Inspirationer,
Men Lamenteren kun og Klagetoner.

Her kjender man af Alting mindst til Freden,
Her føler Modet reent sig utilpas;
Men har for denne Dyd man her ei Plads,
Saa har desmeer man for Taalmodigheden.
Her i sin Fordring bliver man beskeden,
En Smule Byggrynsgrød, af Melk et Glas,
See, dertil sigter Ønsket, Bønnen, Raabet,
Og dog er her man fyldt, og rig i Haabet.

Thi Haabet lever altid i et Billed,
Og hvilket Billed er en Sjæl saa nær,
Som det, hvori dens Væsen er fremstillet:
Det Legeme, der henstrakt ligger her?
Den Form, der skjøndt saa kraftløs og afpillet
Endnu dog Udtryk for sit Indhold er;
Det levende Symbol, der Vished giver
For det, hvad Sjælen er og evig bliver.

Men her hvor Formen stivt man stirrer paa,
Man heelt for Tanken burde den afsløre;
Thi kunde man i Troen overføre
Og ret i Hjertet ind dens Sandhed faae,
Da skulde Verden ei den Tale høre,
At reent tilgrunde Legemerne gaae;
Da skulde man ved Livet ei sig klamre,
Og skjøndt forpiint ei høit dets Tab bejamre.

Da vilde man i Troen oversætte
Det Sprog, der løstes af Symbolets Baand,
Og selv paa Sottesengen ei forgjette:
At denne nu saa kraftesløse Haand,
Der i sin Afmagt Intet kan udrette,
Er Pantet paa en evig virksom Aand;
Er Pantet paa, at hvad man greb herneden,
Skal holdes fast igjennem Evigheden.

Da vilde man den Fods Betydning vide,
Der til et Skridt er ikke meer istand,
Og see mod Maalet frem sig evig skride
Paa en Naturgrund, der ei svigte kan.
Da vilde Læber, som med Døden stride,
Som ikke lædskes meer af Jordens Vand,
Man ta'e som Løfte paa det Nectarbæger,
Hvormed en salig Aand sig vederqvæger.

Da vilde man, begeistret af sin Tro,
De tvende skilte Verdener forbinde,
Ved over Dødens Svælg at slaae en Bro;
Og hist ei blot den Skikkelse gjenfinde,
Hvis Hylster man nu daglig seer henvinde,
Men Varmen i det Bryst, der kom til Ro,
Men Diet, opladt for et Lys, der trøster,
Men Øret, aabent for bekjendte Røster.

Da vilde man sig prente fast i Tanker,
At Formen har i Sjælen evig Grund,
Og ei til Kjød og Blod sig holde kun,
Som til Tilværelsens det sidste Anker,
Som til de sidste skrøbelige Planker,
Hvorpaa man bjerger sig en føie Stund,
Idet man sukker: Hvad jeg har, det veed jeg;
Men hvad jeg faaer, derom fik ei Besked jeg.

Thi man Besked jo fik, saa reen, saa tydelig,
At ei man tvivle kan, naar ei man vil;
Man en Erklæring fik, saa klar og lydelig,
At der kun fordres, at man lytter til;
Man en Forsikkring fik, saa vis, ubrydelig,
At for at see, at ei den er et Spil,
Der kun behøves — hvad jo altid kræves
Ved et Symbol — at Formens Dække hæves.

Vor Helt, som her nu kommer frem igjen,
Paa Hospitalet hæved ikke Dækket,
Skjøndt han en Uge havde ligget hen
I Feber, som i Styrke var usvækket.
Hans Mod paa Livet var endnu ei knækket,
Det bedste Haab hans Doctor nærved end,
Og Bulletiner daglig blev udstedte,
Hvorved sig Byen og hans Venner glædte.

Han arrangeret sig. Hver Morgen, førend
Hans Læge kom og Vogtersken gik bort,
Han gjennemsaae den store Bunke Kort
Fra Folk, som havde spurgt til ham ved Døren;
Hver Middag kom Theaterregisseuren
Og bragte ham fra Konstens Hjem Rapport;
Hver Aften indfandt sig Etatsraad Jensen,
Og glæded med sit Bynyt Excellencen.

Paa denne Viis var fjorten Dage gaaet;
Den Syge holdt endnu sig ganske brav,
Inflammationen Udvei havde faaet,
Men da paa eengang tog hans Kræfter af.
Hans Puls ei før saa hurtig havde slaaet,
Sin Læge nok at tænke paa han gav,
Og Læseren jeg be'er at gaae paa Taaen,
Nu da vi gjeste ham i Sygevraaen. —

Hvor dunkelt og hvor trist det høie Kammer!
Mens udenfor den friske Morgen strøer
Sit Purpur ud i Solens gyldne Flammer,
Herindenfor den lyse Straale døer
Bag grønne Jalousiers tætte Rammer,
Og langt nedrullede Gardiners Slør;
I Krogen Sengen staaer, hvor Homo ligger,
Og hist den Stol, hvor Vaagekonen nikker.

Patienten sover dybt, som træt af Striden;
Paa Bordet nærved sees hans Medicin,
Hans Gulduhr, i hvis Slag han tæller Tiden,
Hans Seglring med Devisen paa Latin:
Esse, non videri — hans paa Siden
Med Sølv indlagte sorte Ordensskriin,
Hvori hans Stjerner, diamantbesatte,
Forvares med hans andre sjeldne Skatte.

Paa Stolen, Sengen, ja paa Gulvet med,
En Mængde tætbeskrevne Hefter ligge.
Hvad skal Papirerne paa dette Sted?
Hvad er det? thi Recepter er det ikke.
Ak, kjære Læser! hold dog dine Blikke
Fra det, som kun Theatret kommer ved;
Du seer en halv Snees indleveerte Stykker,
Hvorpaa som Directeur han Drov nu tygger.

Forfatterne jo vente paa Besked,
Saa inderligt de attraae at erfare,
Om deres Stykker op skal eller ned,
Og deres Uro kan han sig forklare.
I al sin Afmagt vil han ei sig spare —
O, Mønster paa en Embedsvirksomhed!
Hvert Dieblik, hvori ham blot Naturen
La'er fri for Krav, han offrer til Censuren.

Men dog Forfatterne kan længe vente!
Til dem at gjennempløie han ei duer;
Thi Hvile, Hvile kræver hans Natur,
Og hvorfra skal en syg Mand Styrke hente
Til Daad, der selv en frisk Mand falder suur?
Vil ei han Hvilens Pligt sig selv indprente,
Saa staaer den klar dog for hans Doctors Sind,
Der netop her ad Døren træder ind.

Idet han kom, just Vaagekonen gik,
Og Doctoren sig nærmed til den Syge,
Der aabned som forstyrret sine Blik,
For atter i Papirerne at ryge.
Dog ned af Sengen Lægen saaes dem stryge,
Før rigtig fat i dem vor Censor fik,
Hvorpaa han sagde: Lad det Tøi dog ligge!
For Excellencens Tilstand duer det ikke.

Her følte Pulsen han og prøved Lungen,
Idet han bad Patienten tale høit,
Og saae tilsidst betænkelig paa Tungen,
For hvis Lakering han ei gav en Døit.
Paa Homo's Spørgsmaal svarte han lidt tvungen:
Med eet Skridt fremad maa man være nøi't;
Men ved sig selv han tænkte: Febren værre,
Det gjør mig Ondt s'gu for den høie Herre!

Han loved ny Mixtur, og Homo hvisked:
Aa rul Gardinet halvt iveiret blot,
Og aabn en Vindvesrude! Det forfrisked
Paa Sjæl og Legem mig igaar saa godt;
Jeg er saa mat, som var jeg gjennempidsket.
Hvad Excellencen be'er om, er kun Smaat,
Gjensvared Lægen. Ønsket strax opfyldtes,
Og smukt af Solskin Værelset forgyldtes.

Har Hr. Geheimraad Andet at befale? —
Kun Et endnu, den Syge gav til Svar,
Kun Et, hvorom igaar jeg vilde tale:
Længst af min Vaagekone kjed jeg var,
De andre To var vistnok ogsaa gale,
Men ret mit Kors med denne her jeg har.
Hvad? raabte Lægen i forbauset Tone:
Det er jo nu den tredie Vaagekone!

Men ei den rette, svared hans Patient:
Hvergang jeg vaagner, seer jeg at hun nikker;
Hvergang et Ærinde jeg hende skikker,
Er Sludderen paa-Gangen aldrig endt,
Thi godt en Time da jeg eensom ligger.
Igaar hun gav mig Havresuppen brændt,
Og næsten altid hun forglemmer Tiden
Til min Mixtur — desuden er hun skiden.

Ih fy for Pokker! Doctoren udbrød;
Men — blev han ved — da stedse kjed De bliver
Af mine Koner, veed jeg i min Nød
Ei bedre Raad, end at jeg ud Dem river
Af deres Kløer og Dem min Jomfru giver.
Hvem er den Jomfru? Homo's Spørgsmaal lød.
Aa, fik til Svar han: en fortræflig Pige,
Om hvem dog meget lidt jeg kan Dem sige.

Jeg ved min Kone blev med hende kjendt.
Hun er tilaars og fattig, skjøndt ei Tigger;
Men i at passe Syge hun er sikker,
Og naar vi har en mærkelig Patient,
Der just imellem Fem og Ell've ligger,
Bli'er gjerne hun og hendes Hjælp anvendt,
Thi da for Sygepleien er jeg rolig.
Jeg strax vil skikke Bud til hendes Bolig.

Han gik, og lod Geheimraaden tilbage,
Der med sit matte Blik, sin blege Kind,
Sig saae omkring i Morgensolens Skin,
Og ret med Vellyst syntes at inddrage,
Og med de tørre Læber at modtage
Den Luft, der gjennem Ruden strømmed ind.
Han gjentog for sig selv med hævet Die:
Med eet Skridt fremad maa man la'e sig nøie!

Hvorlænge saa han eensom havde ligget,
Han vidste neppe selv, dengang medeet
Der udenfra paa Døren let blev pikket.
Kom ind! han hvisked — og med sagte Skridt
En Qvinde traadte ind, og Dieblikket
Derefter Lægen, som var opholdt lidt.
Her, Deres Excellence! sagde Denne:
Her er den Jomfru, jeg Dem vilde sende.

Den lille Jomfru — thi hun heller lille
End stor maa kaldes — traadte halvt nu frem,
Men stod paa eengang dog ærbødig stille,
For ei i Talen at forstyrre dem,
Thi af sin Doctor netop Homo vilde
Ha'e ret Besked om Sygdomsstoffets Hjem;
Og medens begge paa Materien agte,
Vil vi, min Læser! Jomfruen betragte.

Der staaer hun, i en sort og ulden Dragt,
Hvis Folder omkring Livet falde knappe,
Paa Hovedet en lille sneehvid Kappe,
Et simpelt Tørklæd' omkring Halsen lagt;
Der staaer hun, lidt tilveirs paa Livets Trappe,
Med værdig Holdning, som der nys blev sagt,
Med fine Træk, med Kinder liliehvide,
Med melankolske Dine, blaae og blide.

Det lyse Haar er graanet og paa Siden
Af Kappen dæk't, der Kinden tæt omsnoer;
Den klare Pande mærket er af Tiden,
Og tegnet let med Tænksomhedens Spor;
Nakken er rank, og Haanden fiin og liden,
Men Farven siger meer end alle Ord,
At man sin Gjerning gjøre maa herneden —
Saa staaer hun: samlet, rolig og beskeden.

De tvende Herrer just har Snakken endt,
Og om til hende Doctoren sig vender,
Idet han siger: Her jeg min Patient,
Geheimraad Homo, gi'er i Deres Hænder;
Med hans Tilladelse blev Bud Dem sendt,
Hans Excellence Deres Omhu kjender ...
Men hvad gaaer af Dem, Jomfru? Ondt De faaer;
Dem stærkt til Hovedet jo Blodet gaaer.

Og virkelig, vor Jomfru's blege Kinder
Iførte sig paa eengang Purpurdragt;
Hun efter Stolen greb, som nær hun finder,
Og satte pludselig sig ned med Magt.
Af Doctoren blev koldt Vand hende rakt,
Og ved en Slurk sin Fatning hun gjenvinder;
Med sænket Blik og neppe hørligt Ak
Hun rækker Glasset ham med mange Tak.

Vor Helt i Sengen Intet havde seet,
Hans egen Tilstand var ham Hovedsagen,
Og træt af Alt, hvad der idag var skeet,
Laa mat han hen, af Feberdøs betagen.
Lægen gik bort, da Jomfruen var bed't,
At følge hans Instrux for hele Dagen,
Og bag et Skjermbræt, tæt ved Sengens Fod,
Hun eensom nu i Stolen sig nedlod.

Der sad hun lydløs i det dybe Stille,
Der hersked rundtom i den Syges Hjem,
Og visked bort de Taarer, som nedtrille,
Og qvalte sine Suk, før de brød frem.
Den vakte Smerte, som hun kue vilde,
Ustandset dog steg op fra Mindets Gjem;
At det var ham, til hvem hun hid var hentet,
Det havde mindst af Alting dog hun ventet.

Saa sad nu Alma — thi af hvad Grund længer
Fordølge, hvad min Læser aner alt?
Men Alma i saa fattig en Gestalt —
Hvorledes mon vel dette sammen hænger?
Den Underretning, hvortil her man trænger,
Er hurtig given og er snart fortalt;
Imens hun selv i Stilhed Taarer fælder,
I Korthed hendes Skjæbne jeg fortæller.

Fra sidst hun traadte frem, en halv Snees Aar
Endnu hun med sin gamle Fader leved,
Da blev saa brat det stille Samliv hævet,
Og Gartneren gik ind til evig Vaar.
Boet blev opgjort — da betalt var blevet
Hvad skyldtes bort, kun Lidt igjen hun faaer:
Et Huus paa to Fag, ved den anden Ende
Af Gartnerhaven, Arven var til hende.

Hun flytted ind, endnu saa nær ved Mindet
Af hendes Ungdomsliv, der var forbi;
Thi end hun saae den Have solbeskinnet,
Hvor alt som lille Barn hun leged i.
Hun kunde fra sit Vindue, rørt i Sindet,
Forfølge Sporet af sit Drømmeri
Igjennem hver en Gang, til hver en Grotte,
Men Haven selv hun aldrig meer betraadte.

Hun maatte søge Brødet at fortjene,
Og friste Livet under Husets Ly;
Thi paa den hele Jord hun stod alene,
Foruden Slægt, til hvem hun kunde tye.
Snart med sig selv var her hun paa det Rene:
Hun for Betaling gav sig til at sye,
Hun Noder skrev, hun Landkort coloreerte,
Og altid dygtigt Arbeid hun præsteerte.

Men skjøndt hun Naal og Pen og Pensel førte,
Var det ei Haandens Værk, hun leved i;
Med Naalen let sig Tanketraaden rørte,
Med Farven blomstred hendes Phantasi;
Ved Nodeskrivning tidt en Klang hun hørte,
Som af en halvglemt, liflig Melodi,
Som af et eensomt Suk, hvormed et Hjerte
Paany nedsænked dybt den vakte Smerte.

Paa denne Viis gik hen en Rad af Dage,
Hun langt var rykket frem i Tid og Aar,
Da blev de før saa stærke Dine svage,
Saa Naal at bruge hun ei godt formaaer;
I det Sted maa hun fiin Vask sig paatage,
Som hjem til sig hun fra Familier faaer,
Og anbefalt af dem det monne hænde,
At hun en Doctors Frue lærte kjende.

En Typhus Denne fik, og ved sit Leie
Hun ønsked Alma, der nu vandred om
Den Syge Dag og Nat paa Dødens Veie,
Saa trofast at, ifølge Doct'rens Dom,
Hun var som skabt til syge Folk at pleie.
Da kort Tid efter han som Læge kom
Til Hospitalet og til Bistand trængte,
Han paa sin Kones Vaagekone tænkte.

Hans Forslag modtog hun, og bort hun bytted
Den Bolig, som endnu var Hjertet kjær,
Idet til Toldbodveien ud hun flytted,
Hvor Hospitalet hun var mere nær.
Der til saamangt et Smertenssuk hun lytted,
Der saae hun Dødens hele Rædselsfærd,
Der lærte Livets Afmagt hun at kjende,
Og op en anden Verden gik for hende. —

Med denne korte Underretning maa
Til næste Sang min Læser la'e sig nøie;
Kun bør jeg den Omstændighed tilføie,
At aldrig Alma havde truffet paa
Sin fordums Elsker, før med sorgfuldt Die
Hun her ham efter lange Tider saae.
Hun vidste vel omtrent hvad der var skeet ham,
Hun havde hørt om ham, men aldrig seet ham.

Deraf Bevægelsen sig la'er forklare,
Hvormed til Sengen hen hun sagte gaaer,
Hvormed hun for den Slumrende nu staaer,
For dog at see, hvorvidt hans Træk vel svare
Til dem, hun mindes fra sin Ungdomsvaar.
Knap i sit Bryst kan Sukket hun bevare:
Profilen, fornem kold, fast indgød Skræk;
Hvor var hans bløde, varme, milde Træk?

Frygt for Gjenkjendelse med overflødig
Veemod og Uro hendes Sjæl betog;
Men denne Frygt var her dog reent unødig.
Ensformig trist forbi jo Dagen drog,
Patienten laa og døsed, mat og mødig,
Og stundom kun et Blik iveiret slog.
Han sagde Hun til hende, naar han talte,
Thi for hans Syn kun hendes Dragt sig malte.

Hvorhen sig vende med det varme Hjerte?
Hvor søge Lindring? Kun hans Livs Forliis
Hun skued i hans Blik, saa koldt som Jis,
Og i hans Ord kun gjenlød Mindets Smerte.
Tre Døgn hun gik om ham paa denne Viis;
Da fjerde Morgen tændtes Dagens Kjerte,
Kom trende Læger i en lang Visit,
Og Tallet ei den Syge trøsted lidt.

Med denne Trøst laa han om Aftnen vaagen;
Ved Hovedgjerdet tændt alt Lampen stod,
Og sine Draaber alt han tog imod
Af Almas Haand, da kom igjen der Nogen.
Det Jensen var — og Alma taus i Krogen
Sig trak tilbage, mens sig hiin nedlod
Ved Siden af Patienten, som gav Haanden
Til Vennen, der var synlig rørt i Aanden.

Den rakte Haand med Varme Vennen klemte,
Idet han sendte til vor Helt et Blik,
Der virkelig til Hjertet Denne gik;
Dog da hans Haand at slippe Jensen glemte,
Da meer høitidelig sig Minen stemte,
Sin Vens det spændte Udtryk selv han fik.
Hvad er dig hændt? han spurgte. Er der Noget
Passeert i Byen? — Tal dog! Ud med Sproget!

Jeg har en Underretning dig at give,
Gav Vennen lidt betænkelig til Svar,
Men maaskee bedre dog jeg lod det blive;
Du til at høre den knap Styrke har,
Dig Tingen vist formeget vil oprive —
Hvad er det? spurgte Homo: Dig forklar!
Jeg godt er styrket af de sidste Draaber.
Theatret er dog ikke brændt, jeg haaber.

Nei, hvisked hiin: nei du kan være rolig!
Men — her han atter greb og knuged haardt
Den Vennehaand, der nys var trukken bort —
Men tag dig sammen! thi mig selv utrolig
Var Tingen længe ... Du maa skifte Bolig,
Dit Ophold i den gamle bli'er kun kort.
Saa er min Gaard da brændt! Patienten stammer:
Ja du har Ret, det Slag lidt haardt mig rammer.

Ak du mig misforstaaer, vedblev vor Jensen;
Det gamle Ord du kjender: Kjød er Hø,
Saavel for Stodderen som Excellencen
Den samme Lov jo gjelder — de skal døe!
Og hvad med denne Snak er vel Tendensen?
Nu Homo spurgte. At din egen Sø
Desværre du maa seile, svared Vennen:
Dit Liv er ude — du er nær ved Enden.

Du spøger! men du spøger grovt, gjensvared
Vor Helt med Heftighed: Det værste Pust
Har gudskelov jeg overstaaet just,
Og mærkelig mit Hoved har sig klaret.
Men af din Læge har jeg det erfaret,
Blev Jensen ved: den gamle Doctor Rust
Som dig imorges saae, og hvem jeg gjested
Idag til Middag, har mig det stadfæstet.

Tro ei, jeg vil dig gjekke: altfor vigtig
Og altfor sørgelig er Tingen mig;
Men dine Sager maa du ordne rigtig,
Da paa det Sidste man forregner sig.
At melde dig din Død var vel jeg pligtig,
Den Venskabstjeneste jeg skyldte dig —
Den Venskabstjeneste var kun en daarlig,
Afbrød ham Homo, bitter og alvorlig.

Knap var det sagt, før han saa heftig dreied
Sig om mod Væggen, at der blev en Rift
Imellem ham og Vennen midt paa Leiet.
Det var, som Jensen havde rakt ham Gift;
Hans Tankers Traade pludselig sig speged,
Hans Hjerte sank, hans Øie stirred stivt,
Hans Puls fik Hastværk, og for Øret tude
Han som i Stormen hørte: Det er ude!

Han sukked dybt — men snart han atter vendte
Sig om mod Vennen, der sad halv forknyt
Og stirred paa de lange Straaler Spyt,
Som tankeløs han ud i Verden sendte:
Min Ven! han hvisked, godt jeg dig jo kjendte,
Hvorfor da vredes vel og blive stødt,
Fordi dig selv du ligner til det Sidste?
Nei, lad vort Venskab ei med Døden briste!

Aa, svared Jensen: vær du ganske rolig!
Som executor testamenti jeg
Skal efter Døden selv dig tjene trolig;
Og for at gaae til Maalet kortest Vei,
Saa siig, hvad du bestemmer med din Bolig,
Thi den jo Baroniet følger ei.
Obligationerne vi og maae klare;
Lad mig dig spørge, du kun har at svare.

Her hented frem han Blyant og Papir,
Og gav sig strax ifærd med at opsætte
Et Slags Concept, idet han mumled: „Dette
Mit Testament min sidste Villie bli'er."
Og nu begyndte Spørgsmaal han at rette
Til Homo, som et dybt Suk fra sig gi'er
Ved hver Bestemmelse, der tages skulde
For den Tid, naar han selv er under Mulde.

Da Jensen, færdig med de rede Penge,
Obligationer, Gjeld, et cætera,
Ham spurgte: skal Legater tages fra?
Betænkte først vor syge Helt sig længe,
Og hvisked derpaa: Haardt jeg monne trænge
I min Studentertid, og derfor ... ja,
Skriv et Legat paa tusind Daler Renter
Til aarlig Deling mellem ti Studenter.

Du paa Legatets Form dig maa besinde,
Jeg Consistorium gjør til Patron;
Og det er sandt! før det mig gaaer af Minde,
Husk paa, at der udsættes en Pension
Paa hundred Daler for en vis Person,
Som dig min Tjener hjælpe vil at finde.
Personens Navn er Lotte Fattiglem,
Og Ladegaarden sidst var hendes Hjem.

Godt! mumled Jensen. Homo sank tilbage
Paa Puden, trættet af den lange Snak;
Dog Vennen frem nu Ordensskrinet trak,
For med det Spørgsmaal ham paany at plage:
Men hvem skal Diamanterne modtage,
Og for Juvelerne dig sige Tak? —
Dem, sukked han: du mine Døttre give,
Hvem du i mit Navn kjærligt maa tilskrive.

Og dette Guldur? blev den Anden ved.
Det — Svaret lød — du ved din Barm befæste,
Til Minde om det Venskab, der fandt Sted
Imellem os — desuden mine Heste
Og mine Vogne jeg dig skjenker med,
Men pas mig Ridehoppen paa det Bedste.
Aa, udbrød Jensen: Du er altfor god!
Men Hoppen jeg gjengjelder det imod.

Her vender han Papiret og vedbliver:
Hvem har din Marmorbuste du bestemt?
Den — hvisked Homo — jeg Theatret giver,
Jeg vilde nødig der dog være glemt.
Godt! svared Vennen: Ønsket har jeg gjemt,
Og stol paa, jeg til dine Døttre skriver,
Og dine Folk Douceurerne skal faae,
Saa i din Grav du rolig nu kan gaae.

Han reiste sig, men idetsamme Ringen,
Som før paa Sygebordet seet vi har,
Paa Homo's Pegefinger blev han vaer,
Og nu han siger: Du vel veed, at ingen
Klenodier man i Kisten med sig ta'er?
Det er forbudt ved Loven. Dum er Tingen,
Men dog bli'er det nok bedst, du føier til,
Hvem din Signetring du forunde vil.

Hidtil vor Helt taalmodig paa ham hørte,
Men nu han syntes dog det gik forvidt.
Han irriteret sig paa Leiet rørte
Og svared hastig: Du faaer vente lidt,
Endnu man ikke bort med Kisten kjørte.
Her saae paa Ringen han sørgmodig-blidt,
Mens for sig selv han sukked: Dette sidste
Erindringstegn skal med mig i min Kiste!

Hvis troer du vel at Stenen været har?
Paa eengang spurgte han, idet han vendte
Sig om mod Vennen — og gav selv til Svar:
Min fordums Kjærestes, hvem du jo kjendte!
Hun dette A og H har ladet prente,
Og efter hendes Tegning Krandsen var.
Jeg Stenen siden lod i Guld indfatte,
Og allersidst Devisen til jeg satte.

Bestandig paa min Haand jeg med den gik,
Mens næsten reent jeg glemte Giverinden;
Men o, hvor selsomt! nu ved Livets Svinden
Staaer hun af Alle klarest for mit Blik:
Saa levende jeg mindes Rosenkinden,
Og Diet, der Fiolens Farve fik.
Bring hende Budskab, hvis hun er at finde,
At jeg i Graven med tog hendes Minde.

Det — svared Jensen — jeg besørger gjerne!
At tjene dig, er al min Drift og Hu.
Jeg mindes godt den lille Alma Stjerne,
Skjøndt, det er sandt, tilaars hun er jo nu;
Men findes skal hun, selv i videst Fjerne.
Farvel, min Ven! Imorgen Middag du
Mig atter med Papirerne kan vente,
Jeg kommer da, din Underskrift at hente.

Han vilde gaae, men Homo's Vink ham standsed.
Endnu Et! hvisked Denne dybt beklemt:
Dit Ord fra før jeg ikke rigtig sandsed,
Var Lægens Dom om mig da fast bestemt?
Var ei med mindste Haab da Skaalen krandset,
Hvori den bittre Dødens Drik er gjemt? —
Med intet! svared Jensen ret bedrøvet:
Den dumme Flink dig Liv med Blod har røvet.

Saa — vedblev Homo — lad mig Afsked ... Nei,
Nei! afbrød Jensen: Afsked ei jeg tager.
Til dig imorgen Middag kommer jeg;
Da tale vi, ifald det dig behager,
Om din Begravelse og slige Sager,
Og da som Brødre gaae vi hver sin Vei.
Til samme Tid du og maa la'e mig vide,
Om geistlig Trøst du ønsker ved din Side.

Han gik — og for vor Helt i Drømmetaagen,
Kun faa Minutter efter, bortsvandt Alt;
Thi hidtil kun hans Spænding holdt ham vaagen,
Og nu med Magt hans Øine sammen faldt.
Han slumred fast, da Alma frem af Krogen,
Hvor Alt hun havde hørt, medeet blev kaldt;
Thi pludselig fra Leiet hende naaede
Et dæmpet Skrig, som gjaldt det Hjælp i Vaade.

Hun satte sig hvor Sædet tomt var blevet,
Foran den Syge, der saa dybt sig gav,
Mens Drømmens Rædsel, som hans Sjæl opleved,
I Angstens ydre Træk sig maled af:
Hans Hænder knytted sig, hans Læber bæved,
Hans Bryst sig hæved voldsomt, lig et Hav,
Og Svedens Perler Kind og Pande dugged,
Da skjælvende sit Øie han oplukked.

Om Almas Haand, som ud mod ham hun strakte,
Han greb med al sin Kraft og stønned: Aa,
Aa hold mig, frels mig, lad mig ei forgaae!
Sit frygtelige Gab mod mig den rakte.
Her lidt i Orden Tankerne han bragte,
Han rundt om sig med store Øine saae,
Han sig besinded — hvor han var han sandsed;
Og pludselig hans Blik ved Alma standsed.

Hvorledes? dybt forbauset nu han stammed:
Har mig en anden Drøm da lagt i Baand?
Gaaer Stjernen op, som for min Ungdom flammed?
Tilhøre disse Træk en salig Aand?
Er det det Blik ei, som jeg tidt annammed?
Og denne Haand — er det ei Almas Haand?
Hvis det er dig, lad mig dit Ord fornemme,
Hvis du er Alma, tal med Almas Stemme!

Men Alma mægted ei at give Stemme
Den Følelse, hvortil hun Ord ei fandt:
Den Smerte, hvori Mindet havde hjemme,
Den Glæde, hvori Haabet strax forsvandt.
Kun ved hans Haand til Gjensvar ømt at klemme,
Kun ved en Taare, der saa fuld nedrandt,
Kun ved sit Die mildt paa ham at hefte,
Formaaede hun hans Gisning at bekræfte.

Saa du er kommen hid til mig i Nøden?
Foer med bevæget Røst paany han fort:
Men veed du, at kun flygtig bli'er vor Møden?
Nu du er kommen, gaaer jeg selv just bort.
Her, lige for dit Die, sidder Døden,
En Time har jeg end, saa kort, saa kort!
Vil du dit Klagemaal mod mig begynde,
Saa hæv din Stemme nu! Du maa dig skynde.

Tal ikke saa! hun sukked — ei du tage
Den Trøst igjen, som af dit Blik jeg faaer.
Hvad over dig har da vel jeg at klage?
Min Glæde var du i saamange Aar.
Mod hvad der svandt vend ei dit Blik tilbage!
Tænk paa det Store, som dig forestaaer!
For mig hver Smerte ved det Haab forsødes,
At snart bag Gravens Rand paany vi mødes.

Bag Graven, gjentog Homo, hvem i Minde
Den frygtelige Drøm medeet nu kom:
Bag Graven, Alma! Hvad er der at finde?
Kun Skræk og Angst, Forfærdelse og Dom.
Hvis i dens Dyb du havde siddet inde,
Og i dens mørke Afgrund seet dig om,
Og havde følt dit Haab, din Kraft besvime:
Du vilde skjælve for den sidste Time!

Ja, hvis med Phantasiens Blik man skued,
Gjensvared Alma: hvor fandt da man Ro?
Da var man hjælpeløs og eensom jo,
Mens for det Ubekjendte Hjertet grued.
Men glem hvert Rædselssyn, som nys dig trued!
Sku mod de fjerne Kyster med din Tro!
Der Livets stærke Magter alt sig nærme:
De, naar du synker, vil for Fald dig skjerme.

Og hvilke Magter? spurgte Homo sukkende,
Idet som før han rundt sig saae omkring;
(Thi stærkt hans Tanke kommen var i Sving
Ved Drømmens Billed, stedse nyt opdukkende)
Hvor er den Magt, som hersker udelukkende?
Som styrer Mennesket og alle Ting?
Naar her tilbage mod mit Liv jeg stirrer,
Sig Alting for min Tanke kun forvirrer.

Der seer jeg Skjæbnen paa min Vei staae Vagt,
Og drive grumt mig frem mod Afgrundsbredden;
Der lurer Hændelsens den lumske Magt,
Til i dens Net jeg villieløs er gleden;
Der holder kold og streng Nødvendigheden
Mig fast i Lænken, den om mig har lagt —
Hvem er den Største? Hvem skal jeg paakalde?
Mit Liv er deres — de har havt mig Alle!

Seer du ei andre Magter da end hine?
Bevæget Alma spurgte, mens hun tog
Hans Haand og holdt den fast imellem sine:
Seer du et Forsyn ei, der ei bedrog?
Ak, gav til Svar han med sørgmodig Mine:
Jeg seer det, da det Haanden af mig slog;
Jeg seer det langt tilbage, fjernt i Tiden,
Men det er nu saa længe, længe siden.

Her som i dybe Tanker sank han hen;
Men Alma, for hans sunkne Mod at hæve,
Begyndte med sin varme Røst igjen:
Saa maa du Bistand af din Frihed kræve!
Den blev dog hos dig som din sidste Ven,
Og tryg ved den, behøver ei du bæve;
Dit Her og Hisset jo i den forener du —
Min Frihed, afbrød Homo: ja, hvad mener du?

Din Frihed — Villien i dit eget Bryst,
Gi'er hun til Svar, og Rosens Skjær sig maler
Paa hendes blege Kind idet hun taler.
Har du ei tidt fornummet Villiens Lyst?
Selv midt i Mørket, naar hver Stjerne daler,
Er der i den som Lysets egen Trøst.
Dybt i din Villie maa du Hjælpen finde,
Thi der din Fremtid sikkert sluttes inde.

Er der ei Noget, som ret fast du vil?
En Attraa, hvori hvert et Haab sig dølger,
Et Maal, du fastholdt under Livets Spil?
Naar denne Villen i dig selv du følger,
Trækfuglen lig henover Dybets Bølger
Den Evighedens Kyst dig bærer til.
Hvorhen med al din Villies Kraft du stunder,
Der maa du komme, skal der end skee Under.

Ak, stammed Homo: er det sandt, du siger?
Jeg vil jo — men det staaer ei klart for mig —
Jeg har Saameget villet ... Alting sviger,
Selv mine Ønsker nu forstikke sig.
Ak, Alma! Jeg fra Jorden bort ei higer,
Jeg allerhelst forblev nu her hos dig;
Du i min Afmagt har mig ikke sveget.
Men troer du, Villien da formaaer saameget?

Ja, gav hun rørt til Svar: saa vist jeg troer,
At der en Skaberkraft med den er blandet;
Thi Villien i vort Bryst hvad er den Andet,
End Roden, hvoraf ud vort Væsen groer?
Troer du, den mindste Blomst og Urt blev dannet,
Hvis ei af Villie var i den et Spor?
Alt Liv er Villen — Villien er det Første
I hver en Sjæl, den mindste som den største.

Ja, sukked Homo: hvis jeg bare vidste —
Men naar jeg seer tilbage paa min Vei,
Seer alle Planer jeg som Bobler briste,
Og hvad jeg vilde før, ei meer vil jeg.
Saa saml din Tanke her nu paa det Sidste,
Afbrød ham Alma: og forsag blot ei!
Lad for din Frelse beggeto os bede;
Den, Bønnen gjelder, er jo her tilstede.

Ja du har Ret, han hvisked: det er sandt,
Ja lad os bede, før det bli'er forsilde;
Men tør og udtømt er mit Hjertes Kilde,
Og til det Sidste mine Kræfter svandt.
Lad mig et Dieblik blot ligge stille
Og vende Tanken i den rette Kant;
Hvis ind jeg sover og min Styrke glipper,
Saa lov mig kun, at ei min Haand du slipper.

Knap var det sagt, før ned han sank paa Puden
I dybest Slummer, og i Søvnens Baand
Laae bundne baade Legeme og Aand
Til Morgensolen skinnede paa Ruden;
Da aabned Diet han, men ikke uden
For at faae Vished om, at Almas Haand
Endnu beskjermende hans Haand omfatter,
Da det han havde seet, sov ind han atter.

Fra Leiet bort ei Alma vilde vige,
Skjøndt der af Læger kom et halvt Dusin,
Som nu holdt Raad paa Dansk og paa Latin,
Og dømte Homo ned i Dødens Rige.
Hans Puls befølende de hørtes sige:
Her hjælper Doctor ei og Medicin;
Hans Stav er brudt; udtømt er Levekraften;
Alt er forbi — han væk er inden Aften!

Ved Middag, da sig Jensen indfandt atter,
Han af sin Slummer vaagned dog igjen,
Og skjøndt af Vennens Snak kun Lidt han fatter,
Fastholder dog hans Haand den rakte Pen,
Hvormed sit Navn ulæseligt han kratter
Paa Documentet, lagt paa Sengen hen.
Med et Gud hjælpe dig! Hold ud til Enden,
Saa gaaer det nok! sig trist bortlisted Vennen.

Den Døende var nu med Alma ene,
Der, holdende beredt en Lædskedrik,
Ved Leiet sad og med sit faste Blik
Betragtede hans sunkne Diestene,
Beredende sig paa den sidste Scene,
Hvergang en Gysen gjennem ham der gik.
Den Bøn, hvorom ei meer hun minde turde,
Hun selv i Stilhed for hans Sjæl nu gjorde.

Hidtil paa Dødens Byrde taus han bar;
Ikkun de Syner, som hans Tanke væved,
Han af og til med Haanden gjennemskar;
Men nu med stive Blik han op sig hæved,
Og som om Alma han til Vidne kræved,
Han sagde med en Røst, der udslukt var:
Hvor blev den lange Tid, jeg havde vundet?
Kun et Minut jeg leved — det er svundet!

Her hendes slupne Haand han vilde tage,
Men efter Veiret snapped han ihast,
Hans Haand var som til Puden lænket fast.
Paa Leiet sank han aandeløs tilbage,
Hans Læber blaaned og hans Dine brast,
Og tungt det sidste Suk han hørtes drage.
De stumme Minder om det endte Spil,
De brustne Dine, trykked Alma til.

En Stund hun stod i taus veemodig Skuen,
Mens Candidaterne gik til og fra
For Liget ret i Diesyn at ta'e,
Og deres Spøgen hørte hun med Gruen.
Men da Professoren nu kom, og da
Det lange Bord blev flyttet ind i Stuen,
Da vidste godt hun hvad der forestod,
Og med et Suk hun Værelset forlod.

Vor stakkels Helt nu ret blev maltracteret;
Han ud af Sengen halet blev med Magt,
Blev derpaa nøgen op paa Bordet lagt,
Og saa med skarpe Vaaben obduceret.
Alt inden i ham blev for Dagen bragt,
Og gjennemflengt og krængt og trepaneret,
Fik han det Skudsmaal af vort Hospital:
En Mand, i hver Henseende normal!

Den Efterretning glæded Homo's Venner,
Thi som en Trøst i deres Sorg den kom;
Især blev Jensen glad, der strax erkjender
Sin egen Mening i den fælles Dom.
Han løb til hver Bekjendt i Byen om
Med Vennens Roes, som ham paa Tungen brænder,
Og skreg: var ikke slig en Død fatal? —
Har De det hørt? Han var normal, normal!

Men det det Mindste var, hvad Jensen gjorde:
Til Homo's Døttre fik han Budskab sendt,
Fik i Aviser gjort hans Død bekjendt,
Fik Anstalt truffet til at la'e ham jorde,
Fik et Proclama udstedt, som sig burde,
Fik læst og confirmeert hans Testament,
Fik Lotte fat, fik udbetalt Procenterne
Af Arven, og Legatet til Studenterne.

Men ved det Sidste han sig skilte slet;
Thi dengang han Legatets Form bestemte,
De gammeldags Forbandelser han glemte
Mod dem, der brød Testators Ord og Ret.
Den Feil bag Dret Consistoriet gjemte,
Og efter nogen Tid det lyktes let
At faae Legatet omgjort, der nu skjenker
Huusleiehjælp til ti Professor=Enker.

Dog Jensen havde Andet at bestille,
End faae Forbandelser paa Andre lagt.
Begravelsen med Glands og Pomp og Pragt
Gaaer netop for sig, og vi standse ville
Ved Homo's Gaard, hvor Liget hen er bragt,
Og hvor nu Sørgemarschen høres spille;
Men der os møder Politiets Stok —
Saa ud paa Gaden da, blandt Pøblens Flok!

Der kommer Toget — stil dig her, min Læser!
Og al din Trængsel over Synet glem! —
Der kommer Toget ud fra Homo's Hjem:
En dæmpet Gravchoral Musiken blæser,
Og med tilhylte Manker, Øren, Næser,
Sex sorte Heste trække Vognen frem;
Paa Fløielstæppet med den gyldne Liste
Sig hæver høit den laurbærdækte Kiste.

Seer du med Sorgens dybe Træk om Munden
De sorte Mænd, med Blikket vendt mod Jord?
Der kommer Homo's Buste, floromvunden,
Omgiven af Theatrets Sangerchor;
Og der paa Silkepuden, rød i Bunden,
Hans Ord'ner bæres, trukne paa en Snor;
Dem følge Skuespillerne, der sukke
Ved deres anden Faders Askekrukke.

Men hvilken Masse Folk! Det snoer og bølger
Sig Gaden ned og hele Torvet op!
Hvad Byen har af Stort og Herligt dølger
Sig her i Sørgeskarens lange Trop:
Paa Præstekjolen Uniformen følger,
Paa Hatten Fjeren med den røde Top,
Paa Ridderkorset Stjernen — Poul paa Peter,
Og bagved de utallige Karreter!

Hvor skulde vel man ende? hvor begynde?
Og derfor, kjære Læser! pas dit Snit,
Og her, hvor Folkets Hobe sig fortynde,
Drei gjennem Gaden ned med snare Skridt:
Ad Kirkedøren ind vi vil os skynde!
Til Choret op! der kan vi puste lidt.
Men hvilken Mængde pyntede Figurer!
Med Damer fyldt er Kirkens Pulpiturer.

Paa Org'let præluderes — Alles Blikke
Nysgjerrige mod Døren dreies om,
Og Alle skyndsomt til hinanden nikke,
Thi endelig engang dog Kisten kom.
Ak det er Skade, Liget seer man ikke!
Man maa tiltakke ta'e med Præstens Dom,
Med Ordet af den vidtberømte Taler,
Der Homo's Værd og Billed klart nu maler.

Han vinker — Sangerchoret falder ind
Med et Farvel, som man den Døde byder;
Men da for dig, min Læser! svagt det lyder,
Saa vend mod Kirkegaarden nu dit Sind!
Vil du som jeg, vi over Volden skyder
Igjennem Porten ud, i Veir og Vind;
Vi Jordspaakastelsen tør ikke miste,
Vi Alting maae ha'e med her til det Sidste.

Det var i rette Tid vi kom afsted,
Thi alt iforveien Bedemanden kjører.
Herfrem ad denne Sti! Til Gravens Bred
Igjennem Kirkegaarden den os fører.
Der see vi Kors ved Kors, som Hjertet rører,
Og her den aabne Grav vi standse ved:
Hvor dyb og mørk! Er Homo først dernede,
Kan han om Dagens Sollys længe lede.

Hvortil de Arbeidsfolk, som hist omringe
Den store Steen, der ligger endevendt?
Ak, det er Homo's Marmormonument,
Som Jensen her iforveien ud lod bringe;
Hans Venskab lod itide Meislen klinge,
At Vennens Grav ei vorder ubekjendt.
See, hvilken Steen! Den Mand kan sove rolig,
Der sligt et Tag faaer over slig en Bolig.

Men tys! Bag Hækken hist af Berberisser
Det lange Sørgetog alt skimtes kan.
Paa Pladsen rundt den vimse Graver bisser,
Og Kisten sættes paa det gule Sand.
Liigbærerskaren langsomt ned den hisser,
Mens Præsten stiger op paa Gravens Rand;
Han blotter sin Kalot, saa sort som Natten,
Og Alle see med ham — tilbunds i Hatten.

Af Graveren han la'er sig Spaden give,
Og siger, medens Jord han kaster paa,
De Ord, der Kistens hule Lyd oplive:
Af Jorden taget, skal til Jord du blive,
Og atter skal af Jorden du opstaae! —
Enhver af Følget op til Graven maa;
Til Kisten med den Tanke ned man kigger:
Aa gudskeelov, at jeg der ikke ligger!

I Hui og Hast man Hullet kaster til,
Og iilsomt hjem til Byen Alle tage,
Som fra et langtudtrukket Skuespil;
Kun Jensen med sin Troskab og sin Klage
Blandt Folkene ved Stenen bli'er tilbage,
Og til den Ædle vi os slutte vil.
Med egen Haand han hjælper dem at lægge
Paa Vennens Grav det hvide Marmordække.

O Venskabs sidste, rørende Bedrift!
O hellige Troskab, som ved Graven sværmer!
Der ligger Stenen nu, som Homo skjermer
Mod Verdens Nød og onde Tungers Gift.
Hvor smukt, naar man fra denne Kant sig nærmer,
Imøde lyser os med gylden Skrift:
Her hviler Adam Homo med den blide Aand,
Baron, Geheimraad, Ridder af det hvide Baand.

Ellevte Sang.

Nu sige Helten vi Farvel, min Læser!
Thi denne Verdens D han har forladt,
Hvor Arven af hans Feil og hans Fadaiser
I Sikkerhed blandt Slægten ud er sat.
Hans Planer Vinden bort som Avner blæser,
Hans Dyder sluges af den sorte Nat,
Han selv til tolvte Sang i Graven sover,
Og derfor nu til Alma gaae vi over.

Hvordan er siden sidst det hende gaaet?
Hvad i den stille Bolig gjør vel hun,
Som nylig hos den Døende har staaet,
Og lukt hans Øine til det lange Blund?
Mon eensom og bedrøvet og nedslaaet
Hun ørkesløs i Hjemmet sidder kun,
Og lader sine stride Taarer flyde,
For Mindets bittre Sødhed ret at nyde?

Ak nei! Hvor gjerne hun endogsaa vilde
I Sorgen hvile sig, det gaaer ei an;
Thi altfor meget har hun at bestille,
Til at med Haand i Skjød hun sidde kan.
Fra tidlig Morgen indtil Aften silde
Hun stræbe maa, for snart at faae istand
Det Arbeid, som fra Folk er hende skikket,
Men som har urørt nu saalænge ligget.

Imens hun selv paa Hospitalet var,
Den fine Vask har hobet sig herhjemme,
Og uden Ophold maa den gjøres klar,
Da Folks Forventning hun vil ei beskæmme;
Thi Alma er tilaars, man ei maa glemme,
Hun sine Pligter og Principer har,
Og har man dem, man i sit Værk vedbliver,
Indtil af Haanden ud det Døden river.

Ved Skinnet af det første Daglys strax
Hun derfor og ved Bordet ned sig sætter,
Behandlende med Naal og Traad og Sax
De fine Damers Strimler og Manchetter,
Halskraver, Kapper, Kjoler og Corsetter,
Med andre Varer af det samme Slags.
Alting skal eftersees og repareres,
Før det til Vaskerballen tør leveres.

Den halve Dag staaer over den hun bøiet,
Utrættet ved sin Gjerning og sit Slid,
Med hvert et Stykke gjørende sig Flid,
Og vogtende sig for at skade Tøiet.
Vil sig en Taare trænge frem i Diet,
Faaer til at viske bort den knap hun Tid;
Thi Dieblikket maa i Flugten gribes,
Da der skal stives, stryges, kruses, pibes.

Saa travl gaaer Dagen, for hvis Bryderi
Ei meer som fordum Natten trøster hende;
Thi før, naar Dagens Gjerning var tilende,
Var og med hver Bekymring det forbi;
Da kunde Hvilen hende Tanker sende,
Hvorved hun i sit Aag sig følte fri,
Og neppe var ved Sengen Lampen slukket,
Før Søvnen hendes Die havde lukket.

Men anderledes nu. Er Nat det blevet,
Er af sin Møie Legemet først træt,
Da kræver dobbelt hendes Sjæl sin Ret
Til Mindet, som med Magt kun er fordrevet;
Da træder frem paany hvad hun opleved,
Da staaer den hele Nat, af Livet mæt,
Hun i det aabne Vindue — mod den blendende
Septemberhimmels Glands sit Die vendende.

Mens trindt om hende Mørket Jorden gjemmer,
Og Søvnen dækker Livet med sit Bind;
Mens Kulden gjennemzittrer hendes Lemmer,
Staaer hun med drømmende, bevæget Sind,
Og lytter, som til fjerne Aandestemmer,
Til hver en Susen af den sagte Vind.
Omgiven rundt af det Uendelige,
Hun løsnet føler sig fra Støvets Rige.

I Svælget bag den lyse Stjerneskare
Fordyber speidende sig hendes Blik,
Om ei det dog var muligt at erfare,
Hvad Vei de hedenfarne Sjæle gik;
I disse Kloder, tindrende og klare,
Hun seer de Boliger, de Døde fik,
Og ved saamangen Stjerne hun sig spørger,
Om der han boer nu — han, for hvem hun sørger.

Saa staaer hun Nat for Nat, mens Dag for Dag
Hun sine Kræfter paa en Gjerning sætter,
Der vil behandles som en vigtig Sag.
Men gjennemisnet af de køle Nætter,
Og hvileløs om Dagen, let man gjetter,
At Dag for Dag hun bliver mere svag;
Ja hende selv det er, som om hun vidste,
At dette Arbeid her var hendes sidste.

Med desto større Iver hun det gjør;
Men da for endt hun Værket maa erkjende,
Da Tøiet sees med Sneens Glands at blende,
Og er i alle Dele som det bør:
Da er med Kræfterne det og tilende,
Og dog sin Byrde hun ei lægge tør;
I Byen rundt maa selv sin Vask hun bære,
Skjøndt disse sidste Skridt faldt hende svære.

Knap var i Aftenmørket hjem hun vendt,
Før træt, som ved en Gang af mange Mile,
Hun strax paa Sengen lagde sig til Hvile
Med Følelsen, at nu var Livet endt.
I Feberdrøm saae Natten hun henile,
Ei mindste Søvn blev hendes Øie sendt,
Og reent af Dødens Mathed overvunden,
Laa som med Lænker hun til Leiet bunden.

Men ikke lang Tid hun om Frihed ledte,
Ikkun i fire Dage syg hun laa;
Den femte Dag, da Nabokonen Grethe
I Morgenstunden ind til hende saae,
Og med den Lædskedrik, hun tilberedte,
Og med sin vante Morgenhilsen: Naa,
Hvor gaaer det, Jomfru? sig mod Sengen dreied,
Laa hun med foldede Hænder død paa Leiet.

I Stilhed var fra Jorden bort hun dragen;
Fra Dødens Strid, der varede saa kort,
Var hun til Fredens Bolig gaaet bort,
Just efter Homo's Liigfærd Ugedagen.
Men Nabokonen tog saa nær sig Sagen,
Det tyktes hende smerteligt og haardt,
At hun saa brat var adskilt fra den Gode,
Med hvem hun Dør om Dør saalænge boede.

Hun havde hjulpet Alma til det Sidste,
Og heller ikke nu hun hende sveg;
Hun strax gik ud og fik bestilt en Kiste,
Og det en god forsvarlig en af Eeg.
Saameget dog var efterladt, hun vidste,
Saa høit af Meublerne Beløbet steg,
At en Begravelse der kan besørges,
Saa rundt i Nabolavet det skal spørges.

Knap bragte Kisten man, før derfor Grethe,
Som havde skuret og gjort Stuen tom,
Sig til at pynte Liget strax beredte.
Men her dog i Forlegenhed hun kom;
Skjøndt begge Hylderne blev efterseete,
Skjøndt der blev ledt og søgt i hvert et Rum,
To sorte Kjoler kun opdaged Blikket,
Og klæde Liget sort, sig dog ei skikked.

Med spændt Forventning aabned hun Commoden,
Men næsten meer end før hun skuffet bli'er;
Den første Skuffe fuld var af Papir,
Og med et Suk hun haabløs strax forlod'en.
Hun udtrak nu den anden, nærmest Foden,
Og i et Glædesraab hun Luft sig gi'er.
Der laa — men paa sit Syn hun neppe stoler —
Der laa en Krands af konstige Fioler!

Der laa en heel fuldstændig Baldragt jo!
Af Mol en Kjole, som lidt gnul er bleven,
Men hvoraf ei den mindste Stump er reven;
Et Livbaand — et Par hvide Silkeskoe;
En Perlesnor — af Alunshandsker to;
Kort sagt, der laa den Dragt, der er beskreven
Som Almas Baldragt i den femte Sang,
Da hun med Adam mødtes første Gang.

Hun som et Minde Dragten havde sparet,
Betragtende den tidt med Velbehag,
Indtil hun endelig paa Sorgens Dag
Den under Laas og Lukke dybt forvared.
Men Grethes Pande synlig sig opklared,
En saadan Stads var efter hendes Smag;
Hun samled Alting sammen, og sig skyndte
Sin kjære Jomfru som til Bal at pynte.

Da dermed hun var færdig og ei Mere
At ordne var i hver en Kant og Krog,
Begyndte Ruderne hun at polere;
Men eftersom Avisen til ei slog,
Maa nu Commodeskuffen Stof levere.
Hun Haandfuld efter Haandfuld deraf tog,
Hun ødsled med Papir meer end hun burde,
Thi Grethe vidste ikke hvad hun gjorde.

I sin Uskyldighed og travle Hast
Hun drømte ikke om, at Almas Minde,
Ja hele Tanke=Liv, var sluttet inde
I denne Skuffe, som hun tømte fast;
At her endnu var Følelser at finde
Af Hjertet, som i Døden nylig brast:
Nei, Grethe Skuffens Indhold aned ikke,
Thi ellers havde vist hun Alt ladt ligge.

Nu greb med Hænderne hun vildt deri,
Og Minder fra en Fortid, rig paa Klage,
Begyndte Breve, der var holdt tilbage,
Suk, der ved Lyrens Klang var løste frie,
Betragtninger, som Frugt af ældre Dage,
Kort: Tanke, Følelse og Phantasi —
Alt offred Grethe her til Reenheds=Guderne,
Men deilig klare bleve ogsaa Ruderne.

Dog hvortil hjalp det? Dagen er tilende,
I største Hast sin Praas hun stikker an,
For rundt paa Væggen Lysene at tænde;
Thi snart fra Nabolavet ventes kan
De Qvinder, som indbudne var af hende,
For Alt at see, hvad her er bragt istand.
Een efter Een paa Gangen kom tilstede,
Og ind i Stuen Grethe bad dem træde.

De stod som slagne — hvilken Glands og Pragt
For Fattigfolk, hvis Blik i Mørket famler!
Der — midt paa Gulvet — paa to sorte Skamler,
Ved hvilke Blomsterpotter holde Vagt,
Staaer Kisten, hvorom Sværmen tæt sig samler.
Bestraalt af Lyset, i sin hvide Dragt,
Med blaa Fiolkrands, der sørgmodig smiler,
Med Roser i sin Haand den Døde hviler.

Hvor er hun smuk at skue! Reent forsvunden
Er hver en Fure, hun af Tiden fik;
I Dødens Bad hvert Sorgens Træk forgik,
Og atter Ungdomssmilet sees om Munden.
Den unge Alma er tilbagevunden!
Ja, som hun hviler her med lukte Blik,
Kun lidt til Siden bøiende sit Hoved,
Hun ligner fast et Barn, der ind er sovet.

Den hele Kreds bevæget blev derved;
Sig Alles Blik mod dette Aasyn vendte,
Som de Beskuende et Gjenskin sendte
Af en uendelig og evig Fred.
De syntes at saa godt de hende kjendte,
Hun havde boet blandt dem paa dette Sted,
Og skjøndt hun leved for sig selv i Stilhed,
Hun dog saatidt dem havde hilst med Mildhed.

Saa stod om Kisten Nabolavets Qvinder —
Men du, min Læser! du som ønsker, at
Du paa den Skuffe kunde nu faae fat,
Der nylig opfyldt var med Almas Minder,
Og hvori sig en Rest endnu befinder:
Følg du med mig, og modtag denne Skat!
Jeg samled Stykkerne saagodt jeg evned,
Men det er ikke Stort, hvad Grethe levned.

I tvende Samlinger dig skjenkes her
Hvad der af Almas skrevne Ting blev sparet,
Hvoraf en Deel fra hine Tider er,
Da hun sin Elskers Troløshed erfared,
Mens den Deel, hvori Livet hun sig klared,
I Tid og Alder ligger mere nær.
Det Hele, som kun et Fragment er vorden,
Meddeles her i chronologisk Orden.

I.

Lyriske Digte.

Du skriver ei — Forventning ei du kjender:
Den Tilstand, hvori Sjælen har sig knyttet
Til hvad der i det Fjerne bort er flyttet,
Til hvad man Dag og Nat sin Tanke sender.

I Febertørst man efter Budskab brænder,
For Drets Sands har Livet selv man byttet,
Det er, som om man anspændt lytted, lytted,
Og desto meer, jo mere Haabet ender.

Den Vished, som det sidste Haab udslukker,
Til hiin Afsindighed da fører enten,
Der yttrer sig som evig grundløs Venten;

Eller den Sjælens indre Dyb oplukker,
Hvori fra Dagens solbestraalte Rige
Til natligt Bjergmandsliv man ned maa stige.

Her staaer det — i min Haand jeg holder Brevet,
Det Allersørgeligste nu jeg veed;
Paa alle Tvivlens Spørgsmaal kom Besked,
Det er forbi, forbi — her staaer det skrevet!

Fra Tordenskyen Lynet har sig revet,
Midt i min stolte Bygning slog det ned,
I Luer op gaaer al min Herlighed:
Hvad jeg har drømt og haabet og oplevet.

Men hvor er Armods bittre Nød, jeg frygted,
I dette Tilflugtssted, saa fast og trygt,
Hvorhen fra Undergangen jeg er flygtet?

Jeg sidder her jo i den brandfri Kjelder,
Af min Erindrings faste Grundmuur bygt,
Og mine Skatte jeg endnu jo tæller.

Unyttig Stræben! Kraften er forbi.
Har i en Andens Liv man sit begrundet,
Har til et Menneske man ret sig bundet,
Man mægter ikke meer at vorde fri.

Forgjæves kæmper jeg — min Phantasi
Bestandig former hvad der er forsvundet;
Men han, i hvem jeg før har Livet fundet,
Er nu det Dødningskriin, jeg hviler i.

Jeg boer i ham, men frit jeg aander ikke,
Jeg kalder, men man hører ei min Stemme,
Jeg speider — Alt er Nat for mine Blikke.

Endnu med Livets Følelse begavet,
Det kolde Hjerte kun jeg kan fornemme,
Hvori jeg ligger levende begravet.

Daarende Haab, som nu vugger
Midt i Fortvivlelsen atter mit Hjerte:
Efter den bittreste Smerte
Op som en lysende Stjerne du dukker!

Lyset dog trøster mig ikke,
Aldrig min Glæde tilbage det bringer;
Mørket, hvis Dyb mig omringer,
Skuer jeg truende for mig at ligge.

Styrtet i Havdybets Bølger,
Døer man ei strax, skjøndt man strider forgjæves:
To Gange op man jo hæves,
Før man med Strømmen til Afgrunden følger.

Høit i din Salighed sidder
Gud du histoppe, mens smertebedøvet,
Knuget og bøiet i Støvet,
Her for dit Blik jeg som Ormen mig vrider.

Mon dig til Velbehag stemmer
Skabningens Smerte, hvis Træk sig afsløre?
Mon med en Musikers Øre
Sukket, det qvalfulde, kun du fornemmer?

Mon det er Konstnersandsen,
Som med min Lidelse her dig forsoner?
Passer til Himmelens Toner,
Til dens Accorder, maaskee Dissonansen?

Som naar den skyblevne Ganger,
Følende Pidsken, beroliges atter,
Da gjennem Slaget den fatter
Rytterens Villie, som Stilhed forlanger:

Saa er, o Gud! det min Lindring,
At, om end ikke min Bøn dig nu rører,
Du den alligevel hører,
Du den bevarer i evig Erindring.

Om end saa haardt du nu slaaer mig,
Du er dog nær! selv dit Slag er mig Borgen;
Du er dog hos mig i Sorgen,
Du i min Nød dog tilfulde forstaaer mig!

Suk, som hver Tanke bevinger,
Hvor er den Kraft, som Jer holder i Tømme?
Sorger, som over strømme,
Hvor er den Magt, som jer Heftighed tvinger?

Floden, der bruser og skummer,
Gjennem Canaler jo flyder saa stille;
Klare som Perler jo spille
Mosede Vande, som Springrøret rummer.

Konsten til Hjælper jeg kaarer!
Den skal Naturen, den vildfarne, rette;
Den skal i Trøst mig omsætte
Længselens Klager og Ensomheds Taarer.

Sangfuglen over mig svæved,
Træet jeg var i dets kraftige Leven;
Hvor er den Freidighed bleven,
Hvormed jeg eengang mod Himlen mig hæved?

Glæden er flygtet, og Hvilen
Skuffer mit Sind og mit søgende Die;
Evig jeg ned maa mig bøie,
Som over Skovdammen Grædepilen.

Livet, der fordum fremstilled
Klart sig for Synet og Glæde mig skabte,
Himlen, jeg over mig tabte,
Søger jeg nu i det omslørte Billed.

Aldrig hans Ord kan jeg glemme!
Aldrig den Lykke, hvorom de fortalte!
Kjærlig ved Navn han mig kaldte,
Da som et Echo først vaktes min Stemme.

Her, hvor mig Ensomhed dækker,
Er jeg kun Fjeldet, det lydløse, stille;
Svare som fordum jeg vilde —
Røsten er borte, der Gjenlyden vækker.

Stemmen mig blev til et Minde,
Dybest i Fjeldbrystet sidder den fangen;
Ingen den løser, og Klangen
Evig i Hjertet nu slutter jeg inde.

Landed i Ungdommens Dage
Vi paa det Dland, hvor Kjærlighed throner,
Aldrig til Fastlandets Zoner,
Hvorfra vi styred, vi vende tilbage.

Selv om vort Haab os beskæmmed,
Selv om vi Lundene tillukte finde,
Land maae vi kæmpende vinde,
Selv har vi Veien os spærret til Hjemmet.

Hjertet fra det vi bortvendte;
Helten vi ligned, der dreven af Æren,
Dengang han landsatte Hæren,
Skibene bag sig paa Kysten opbrændte.

Sange, som lifligt mig klinge!
Sange, hvis Vinger af Toner jeg støbte!
Veed I hvor dyrt jeg Jer kjøbte,
Hvad det mig kosted, saa vidt Jer at bringe?

Prisen Jer Fuglen kan lære,
Den, hvem den selsomme Drift blev indpodet:
Det er med Hjerteblodet
At Pelicanen maa Ungerne nære.

Frem af det saarede Hjerte
Tankerne strømme, mens jeg mig forbløder:
Det er med dem jeg Jer føder,
Tonende Børn af den dæmpede Smerte!

Som under Solnedgang Rysten
Og Feberkulde betager Naturen,
Engen og Agerfuren
Dampe, mens Taager opstige fra Kysten:

Saadan fra Glæde til Smerte
Bævende føle vi Overgangen;
Sjælen af Frygt holdes fangen,
Zittren og Uro bespænder vort Hjerte.

Først naar med Glæden sig fjerner
Kampen i Sjælen, vi hilses af Freden;
Først naar Dagsolen under er gleden,
Stige, mens Taagerne synke, de evige Stjerner.

Trøst er ved Moderbrystet!
Barnet, saalænge det fra ikke vænnes,
Hvad der endogsaa det hændes,
Altid og fuldelig der bliver trøstet.

Skintrøst som Voxne vi bruge,
Arbeide, Nydelser, selvgjorte Pligter:
Trøst, der bestandig dog svigter,
Som naar paa Fingeren Børnene suge.

Atter til Børn maae vi blive!
Atter vi til — til en Fader — maae vænnes;
Trøsten fra ham maa os sendes,
Næring og Hvile han ene kan give.

Roser, saa farvede, friske,
Yndigt I blomstre fra duftende Hækker!
Ønsker, som Hjertet udklækker,
Liflige Ord I vort Øre tilhviske!

Lidt dog af Indhold I eie!
Hundred Pund Roser jo samles tilhobe,
Kun for en eneste Draabe
Rosenolie at bringe tilveie.

Ak, og hvormange, hvormange
Ønsker maa ikke vort Hjerte opgive,
Blot for at kalde tillive
Sukket, de himmelske Magter forlange!

Just som de stivfrosne Snoge,
Længst under Løvfaldet bragte til Stilhed,
Ved en Octobersols Mildhed
Atter fremlokkes af Huller og Kroge:

Saa, ved et Smiil kun af Lykken,
Luner, som flygted for Skjæbnen, der trued,
Feil, som den bittre Nød kued,
Daarlige Tanker, vi længst vendte Ryggen.

Blendes vi da ved hver Straale?
Skal vi bestandig da tugtes og tvinges,
Bøies, ydmyges, forringes,
Før vi den ringeste Glæde kan taale?

Naar man ved Mennesker hænger,
Potteplanten, den kjælne, man bliver;
Savner man Pleie, man hiver,
Altid til Røgt og til Hygge man trænger.

Røvet mit Ly og opreven,
Netop da Blomsten begyndte at skrante:
Atter til Frilandsplante,
Udsat for Storm og for Frost, er jeg bleven.

Lod jeg nu deler med Vrimlen,
Veirliget som det kan falde jeg tager,
Skyen hen over mig drager,
Solskin og Regn jeg kun venter fra Himlen.

Tidlig vi Mennesker ære,
Opad som Smaa til Forældre vi skue;
Siden Beundringens Lue
Konger og Helte og Konstnere nære.

Verden vor Hylding da kræver,
Virak vi bringe hvad Storhed bebuder,
Indtil vi selv vore Guder
Plyndre, naar Tiden Fortryllelsen hæver.

Hvad vi fra Mennesker tage:
Tillid, Beundring, Kjærlighed, Ære,
Vi til det Offerbaal bære,
Hvormed vi Gud vil alene behage.

Bagest i Logen i Mørket,
Piint af Theatrets Hede, jeg sukked;
Døren medeet man oplukked,
Og en forfriskende Luftning mig styrked.

Du for mit Syn dig fremstilled,
Du vor befriende Hjælper i Nøden:
Trøstende Tanke paa Døden,
Du kom mig nær og jeg gjemmer dit Billed!

Hvergang mig Mismod betvinger
Her under Dagenes Byrde og Hede,
Vær som en Cherub tilstede,
Vift med de susende, kølende Vinger!

Hjemad Soldaterne trække,
Foden, den støvede, Steenbroen slider;
Foran Musiken dog skrider,
Fører med klingende Spil den bølgende Række.

Folkene Spillet opliver,
Længden af Veien den Enkelte glemmer;
Styrke til kraftløse Lemmer,
Glæde til modløse Sjæle det giver.

Billed af Menneskeheden,
Ført af den evige, styrende Tanke!
Den, hvoraf Hjerterne sanke
Mod og Begeistring til Vandring herneden.

Du lille Fugl, som hopper om saa let,
Hvis muntre Qviddren møder nu mit Øre,
Hvor du forstaaer din Gjerning glad at gjøre,
Skjøndt du er omsnoet af Instinctets Net!

Tro i dit Dagværk, bli'er du aldrig træt
Ved Korn og Straa til Reden hjem at føre;
Vi Mennesker, som os i Frihed røre,
En saadan Troskab ei begribe ret.

Fri som en Fugl! ja dette Maal os stilles.
Hvor gjør dens Liv vor Lydighed tilskamme!
Hos den fra Budet Lysten aldrig skilles.

Fri som en Fugl! naar fyldt som den af Iver,
Hvert mindste Vink fra Gud os kan opflamme,
Og til Instinct os Lydigheden bliver.

O travle Liv med Arbeid og med Møie
Fra tidlig Morgen indtil Sol gaaer hjem,
Med Pen og Pensel, Naal og Glatterem,
Med Vask og Strygning, som vil passes nøie:

I Støvet ned vil tidt du Sjælen bøie,
Vil standse Tanken, naar den iler frem
Imod det himmelske Jerusalem,
Mod Livet og mod Glæden i det Høie!

Min Trøst Soldaten er, der kjæk og hærdet
I Løbegraven Tjeneste forretter,
Arbeidende sig fremad uforfærdet.

Engang han færdig er med Veiens Banen,
Stormstigen da til Fæstningen han sætter,
Og trænger ind og svinger Seiersfanen.

Hvor langt dog Haabet i vor Ungdom rækker!
Saa vidt som Synet og dets Grændse naaer;
Af det sin Fylde hele Livet faaer,
Der paa dets brede Basis ud sig strækker.

Men meer og meer sig denne Basis trækker
For Diet sammen, mens man fremad gaaer,
Og alt som den indknibes Aar for Aar,
Indskrumper Livet med, som den bedækker.

Tilsidst den til et enkelt Punkt er bleven,
Og med Forundring, naar vort Løb er endt,
Vi skue Resultatet af vor Leven:

I Haabets Sted, udstrakt mod hver en Side,
Staaer nu for os, som Livets Monument,
Resignationens faste Pyramide.

Kun Haabets Vald i Sjælen Liv frembringer,
Naar Alt opgives, vi ei leve kan;
Resignationen bag sin Klippes Rand
Det bundne Haab til evig Hvile tvinger.

Da standser Livet — Døden os omringer,
Vor Sjæl forsmægter i det øde Land,
Og ingen Moses slaaer af Klippen Vand,
Og rører Stenen, saa at Kilden springer.

Med eet Slag skeer det ikke meer herneden;
Men dog Miraklets Hjælp os Gud tilbyder
I Sjælens sidste Kraft, Taalmodigheden.

Den virker ufortrøden, skjøndt saa stille;
Den haarde Flint den langsomt gjennembryder,
Og frem i Draaber pibler Livets Kilde.

O Haab, som skuffer naar vi see tilbage,
Som altid troes, naar fremad gaaer vort Blik,
Som love, men ei holde har for Skik,
For hvilken Aand, o Haab, skal jeg dig tage?

Saa trøstende kan Løgnen ei bedrage!
Endskjøndt dit Udsagn aldrig holder Stik,
Du selv maa være sand; i dig vi fik
En evig Glædes Pant midt i vor Klage.

Ja du, som skuffer mig fra Stund til Stund,
Dig vil jeg troe! Dit Løfte vil jeg mindes!
Din Himmel er, skjøndt intet Die saae den.

Saa peger en Magnetnaal ogsaa kun
Hen i den Retning, hvor Magneten findes;
Uendelig forlængt, den vilde naae den.

Naar Invaliden sig isøvne vender,
Mens i den gamle Skramme det ham stikker,
Ham Kampens vilde Syner Drømmen skikker,
Og Kugleregnens Lyd paany han kjender.

Igjen det i det trufne Lem ham brænder,
Igjen han i sit Blod paa Marken ligger;
Og Smertens bittre Skaal som før han drikker,
Ved Amputering under Lægens Hænder.

Saa gaaer det mig, naar Alt er paa det Bedste;
Et Ord, et Vink behøver kun mit Hjerte,
Og alle gamle Sorger strax det gjeste.

Det Frugten er af Kampen og af Striden!
Den gamle Vunde la'er sig ei forsmerte,
Men hvo er modig dog som Invaliden?

Hvor kort en Sommer har vort kolde Nord!
Og dog jo Somrens Navn bestandig høres:
Til Sommer vore Planer skal udføres!
Til Sommer reise vi og gaae ombord!

Til næste Sommer! er det fælles Ord,
Der lyder hvergang Haabets Streng berøres,
Selv naar af Vintertaagen Solen sløres
Og Sneen farver hvid den frosne Jord.

Ikkun i Høst ved Somrens Tab vi sukke;
Men knap om vore Fødder rasler Løvet,
Før atter Sommerdrømme Hjertet vugge.

Hvi over Vintrens Varighed da klage,
Naar Haabet holder fast hvad Tiden røved,
Og Tanken dog har Sommer alle Dage?

Naar rigtig man har leet af Hjertens Grund,
Et lille Suk fra Brystet høres atter,
Net som man selv fordømte denne Latter,
Hvori sig Sjælen frigjør for en Stund.

Det er som man af Skole skulked kun,
Idet saa heftig Glæden man omfatter,
Og Sorgens Folder i en Verden glatter,
Hvor Korsets Byrde først gjør Sjælen sund.

Men hvi blev Latter Mennesket da givet?
Hvad gavner den vel os, der her skal røres
Til Taarer ved den jordiske Tragedie?

Dens Tid ei kommer, førend endt er Livet,
Før, bleven til et Frihedskor, den høres
Som Jubel ved den himmelske Comedie.

O Lørdagsaftens Glands, som tidt mig blendte!
Hvor travlt det hele Nabolav nu har:
Rundtom Beredelsen jeg bliver vaer
Til Søndagmorgens Fryd, som er ivente.

Ved Gadeposten Vand nu Alle hente,
Der vaskes Vindver og der skures Kar,
Og hver, af Sit optagen meer ei ta'er
Forargelse af Venner og Bekjendte.

O Lørdagsaften, som gjør Alle lige!
Din Færd for Livet og for Alle gjelder,
Der mod en evig Søndagsglæde hige.

Og spotter man din Færd, saa agt ei Torten;
Skjøndt i din Gjerning du som Æslet træller,
Du løfter dog dit Hoved høit som Hjorten.

Hvor mange svundne Aar alt bag mig ligge!
Hvor fjern min Ungdom og dens friske Vaar!
Idag paany der aabner sig et Aar,
Og fremad drages atter mine Blikke.

Jeg tænker paa Kamelen, der at drikke
Kun eengang for den lange Vandring faaer:
Igjennem Sandets Ørkener den gaaer,
Og dog den styrter ei, forsmægter ikke.

Som den har ogsaa jeg af Kilden drukket,
Der kan den indre Tørst for lang Tid stille,
Naar Tørsten eengang er tilfulde slukket.

Igjennem Livets Ørken frem jeg traver,
Mens bag mig ligger Kjærlighedens Kilde,
Og for mig Dødens palmesmykte Haver.

II.

Religiøse Betragtninger.

Vi dyrke Gud, naar i os selv vi pløie
Naturen ned, saa det Guddommelige,
Saa Naadens Spire kraftig frem kan stige;
Men hvormed tjene vi den Evighøie?

Hvad trænger han til os og til vor Møie?
Han skabte Verden ved sit Bliv at sige;
Dog kan vi fange Sjæle til hans Rige,
Og denne Tjeneste har Gud for Die.

Han bruger os, som Jægeren benytter
Den tamme Elephant og Lokkeduen,
Hvor ei til Gavn er Snaren eller Buen.

Til denne Tjeneste vor Løn sig knytter,
Den Løn, hvorefter alle Hjerter tørste:
Tilbedelsen — det Saligste, det Største.

Fuldbragt Forsoningen har Christi Død,
Og Evigheden frem hans Offer bærer;
Guds Kjærlighed til os det evig nærer,
Dog Seglet for Mysteriet Ingen brød.

Men Frelsens Budskab ud i Tiden lød,
Forløsning end den hele Jord begjærer,
Og end som Mester, Hjælper, Læge, Lærer,
Staaer Christus midt i Menneskenes Nød.

Forsoneren, der Verdens Synd kan dølge,
Der Straffen bære kan i Alles Sted,
Er ei istand vi til at efterfølge;

Men Frelseren tør ikke lades ene,
Han vil at vi skal tage Korset med,
Og hjælpe ham, lig Simon fra Cyrene.

Forunderligt! Ved Lastens Træk vi blegne,
Vi for den Falskes Ord slaae Diet ned,
Og see vi Troskab, der sin Løn ei veed,
Fornemme Fred vi paa en Andens Vegne.

Kan fremmed Skyld og Værd vi os tilregne?
Og gives der maaskee bag Gravens Bred
En fælles, stor Almeen-Samvittighed,
Hvis Virken spores alt i Støvets Egne?

Dens Stemme spirer skjult i hvert et Bryst,
Skjøndt sjelden her, hvor hver har nok at gjøre
Med sin Samvittighed, vi klart den høre.

Men naar den høres, lærer os dens Røst:
At med hverandre vi maae staae og falde,
At Palmen rækkes Ingen eller Alle!

Kan Væsner, som er skabte, modstaae Gud,
Og hvilken Udgang faaer tilsidst da Striden? —
Den Onde har sin Frihed, han har Tiden,
Og Seirens Tid for Gud han trækker ud.

Men Gud, som ikke kjender Tidens Tvang,
I Evighedens Dyb sig ind begiver,
Og ved den Tomhed, der tilbage bliver,
Gjør netop Synderen han Tiden lang.

Hvad nytter Dennes Trods? Hvad hjælper Vreden?
Ham med hans eget Vaaben rammer Gud;
Og trak end Tiden han bestandig ud,
Hans Modstands Grændse dog er Evigheden.

Hvorfor Dæmoner Mennesker besætte? —
Mon ei fordi de, fjernede fra Gud,
Og viste bort fra ham i Mørket ud,
Selv vilde Salighedens Tab oprette?
Den Aandens Friskhed, Frodighed og Kraft,
De før i Herligheden havde havt,
Det Væld af Liv, de forhen følte stige,
De stoled paa som Hjælp i Mørkets Rige;
Men denne Rigdom, som de regned paa,
Ved første Greb dog sammensmeltet laa.
Den Fylde, som uendelig de drømte,
Fra Livets Kilde dem ei meer tilstrømte;
Dens Væld var standset — tørret i dem selv
Til Bunden var Lyksalighedens Elv,
Og Alt, paa Mindet nær, for dem var omme.
De følte sig paa eengang golde, tomme,
Og med Forfærdelse nu greb dem først
Den vilde Hunger og den hede Tørst:

Det friske Liv de maatte ha'e tilbage,
Den tabte Fylde — men hvorfra den tage?
Da (som en Rovfugl speidende seer ned)
De skued Menneskets Naturlighed,
Der nyskabt, sorgløs, frank og fri og frodig,
I Ungdomshaabets Kraft sig rørte modig,
Og over den de styrtede sig vildt,
For deres Tørst og Hunger at faae stilt;
Thi selv — som det i Skriften om dem hedder —
De vandre gjennem øde, tørre Steder.
De ville bort fra Undergangens Vei,
De ville mætte deres tomme Jeg,
De ville, knyttede til Sjælevrimlen,
Med straalende Ansigt atter op i Himlen,
I Fyldens, i Lyksalighedens Hjem.
Bestandig deres Savn dem driver frem,
I deres Drk de føle sig forladte;
Da Christus drev dem ud af den Besatte,

Og rensed Menneskets Natur ved sin,
De søgte Tilflugt i de fede Sviin;
De styrted sig i Søen fra dens Bredder,
Alting af Angest for de tørre Steder.

Til Frelsen er kun Naadens Vei den rette;
Dæmonerne, som anden Vei vil gaae,
Som bryde ind og Sjælene besætte,
For den forspildte Herlighed at naae,
Kun Røvere og Tyve kaldes maae.
Men skjøndt for deres Værk dem Rum er givet,
Og skjøndt de Tumleplads har her i Livet,
De veed, at deres Magt en Ende faaer.
De troe og skjælve, som der skrevet staaer.
Hvor langt endog de Kampens Tid uddrage,
Af sikkert Nederlag dog findes Spor
I Legionens gamle Spaadomsord:
Er du før Tiden kommen, os at plage?

„Om som en brølende Løve Djævlen gaaer."
Hvad er Betydningen? — En Løve brøler,
Fordi en indre Tørst og Trang den føler,
Som kun med Blod at stille den formaaer.

En Løve smægter før sit Rov den naaer,
Dens Gane tørres naar dens Bytte nøler;
Saaledes Djævlen først sin Attraa køler,
Naar i sin Magt han Menneskene faaer.

Han Menneskets Naturlighed begjærer;
I Kjød og Blod han grunde vil sit Rige,
Udtørre Hjerter, for sin Tørst at stille.

Paa modsat Maade Christus ad sig bærer;
Han søger Mennesket, det aandelige,
Og qvæger det med Ordet, Livets Kilde.

Ved Christi Seir er Djævlen overvunden,
Og dog at friste jo endnu ham lykkes;
Han virker fort — det Gode undertrykkes,
Hvor var det muligt, var hans Magt forsvunden?

Ved Christi Seir til Kirken lagdes Grunden,
Lig Djævlens Throne den af Sjæle bygges,
Og for hver Sjæl der vindes, ud der rykkes
En Steen af Thronen, som holdt før den bunden.

Mens Kirken stiger, Thronen sammen falder;
Steenhjerterne, hvorover Djævlen kneiser,
Faae Liv og skyde Angerens Krystaller.

Tilsidst, naar levende er alle Stene,
Naar paa sin Kirke Christus Spiret reiser,
Er Thronen borte — Djævlen er alene.

Af Djævlens Fald gik Verdens Uro frem.
Dengang han havde tabt med Lysets Hjem
Det Høieste, der til en Skabning gives,
Det Liv, hvori Lyksaligheden trives,
Og nu Fortvivlelsen angreb ham vildt
Med sit fortabt, forspildt, fortabt, forspildt!
Da — for af Naget ei at sønderrives,
Og selv fortæres af et evigt Savn —
Sin Qval han kasted ud i Verdens Favn.
For Salighedens Billed at forjage,
Forstyrrelsen tilhjælp han maatte tage;
For det at drukne reent i Glemsels Elv,
Usalighed han maatte skabe selv,
I Undergangen Verden med sig trække,
Forføre, friste, skuffe, ødelægge,
Og flygtende bestandig for sit Jeg,
Sit eget Væsen i de Andres tabende,
Sit eget Helved for de Andre skabende,

Ustadig storme frem paa Mørkets Vei.
I denne Djævlens Virksomhed og Trængsel
Er intet fugtigt Veemod, ingen Længsel,
Thi aldrig qvæges han af Haabets Bad;
Hans Sorg er som et vissent, løsnet Blad,
Der uden Hvile hvirvles om i Vinden;
Fortvivlelsen er som den tørre Vind,
Der fremad, fremad driver kun hans Sind,
Men evig tørrer Taaren bort af Kinden.

Naar eengang Naadens Kald de Faldne høre,
Naar Ingen meer der gives at forføre,
Naar Djævlen ingen Verden eier meer,
Hvori han rase kan, og selv sig glemme,
Mens Andre Byrden af hans Qval fornemme;
Naar eensom i det Helved han sig seer,
Som for Alverden han berede vilde;
Naar selv han i den Ørken bliver stille,

Hvor Livet sig ved intet Spor betegner,
Hvor — lig det golde Strøg i Afrika —
Der Intet voxe kan, da ei det regner,
Og, omvendt, ingen Regn kan falde, da
Der Intet voxer — naar i denne Tørke
Nu Djævlen sidder, røvet Magt og Styrke,
Og nødes til at vende Blikket ind
I hvad han vilde flye: sit eget Sind;
Naar efter en uendelig Udvidelse
Han endelig engang sig samle maa:
Da først vil Straffens Tid for ham opgaae,
Thi da begynder først hans egen Lidelse.

Lyksaligt er, sig nyskabt at fornemme,
Og føle sig i Haabets Paradiis;
Men saligt er, sit eget Selv at glemme,
Og skabe noget Nyt paa aandig Viis.

Til denne Dobbelthimmel vi os svinge,
Naar for Tilværelsen vi takke Gud;
Naar Hjertets indre Lovsang vi frembringe,
Mens Livets Lyst i Toner bryder ud.

Dog hvis vor egen Røst vi da kun høre,
Det gaaer os som det fordum Djævlen gik:
Hans Toners Rigdom fængslede hans Øre,
Og Æren af hans Lovsang Gud ei fik.

Han synger ikke længer — reent forstemte
Er Glædens Strenge, hvori Klangen laa,
Og Hjertets Text, han over Sangen glemte,
Forgjæves søger han at komme paa.

Men naar i Himlen eengang Fuga synges,
Den store Fuga, der er Livets Lyst,
Hvor alle Stemmer i hverandre slynges,
Og hvor dog skjelnes skal hver enkelt Røst;

Naar Gud, som fylder Alt, sin Lov skal høre
I Toner af hvert Hjertes Poesi:
For Harmonien at fuldstændiggjøre,
Mon ikke Djævlen da faaer et Parti?

Paa Middelaldrens Borge, man fortæller,
Stod Dandsen tidt og Gildet ovenpaa,
Mens nedenunder, i den skumle Kjelder,
I Lænker smægtende de Fangne laae.

Saadan sig Himmerige Mange drømte.
De Salige sad høit i Herlighed,
Mens nedenfor med Hylen de Fordømte
I Mørkets Dyb en evig Pine led.

Hvo havde holdt det ud i Dandsens Vrimmel,
Hvis Fængslets Suk var trængt til Borgens Sal?
Hvo kunde finde Freden i en Himmel,
Hvor end man troede paa en evig Qval?

Om de Fordømtes Tilstand læser jeg,
At i det fjerne Mørke ud de lukkes,
Hvor Ormen døer ei, Ilden slukkes ei.

Er det vor Sorg, at Ilden ikke slukkes,
At Ormen ikke døer? Nei, Livets Tegn
Er denne Pine, der tilbage vender,
Der Mindets qvalte Blus paany antænder,
Og danner mod en evig Død et Hegn.
I denne Smertens Nat, foruden Lise,
Endnu en Aand kan truende sig vise;
Den urofulde Sjæl, som ei kan døe,
Hvem Naget holder vaagen, mens den skuer
Ned i Fortabelsens den mørke Sø,
Endnu ved Synet af en Dommer gruer.
Den seer af Himlens Gud et omvendt Billed
I Dybet af sit svundne Liv fremstillet;
Den seer, betagen af sin egen Skræk,

En Skrækkens-Aand, for hvem den sammen farer;
Den seer en Gud, men som kun aabenbarer
Sig under Hævnerens de grumme Træk.

Boer intet Haab i de Fordømtes Hjem?
Hvem eier Magten, som betvinger dem,
Hvem vækker Qvalen op, som aldrig ender?
Er Mørkets Fyrste Den, der Straffen sender?
Nei, Fristelsen kun Denne hører til;
Han stiller Synderen paa Afgrundsranden,
Men Straffen hører Gud til, ingen Anden!
I den Fordømtes Indvold, lig en Ild,
Lig Ormen, der bestandig gjenta'er Naget,
Sin Bolig den Almægtige har taget,
Thi som forfærdelig han føles vil.
Den Livets Lue, hvoraf Alt sig nærer,
Den Varme, hvoraf Hjerter gjennemglødes,
Den Flamme, hvoraf Saligheden fødes,

Fornemmes her som Ilden, der fortærer.
Men selv i den et Haab dog holder Stand;
Hvor stærk endogsaa blev den indre Brand,
Hvor dybt endogsaa den Fordømte skjælved:
Gud — Himlens Gud — udgjør jo selv hans Helved.

Vi ligne Døden ved et Sædekorn,
Som lægges ned, til atter op det skyder;
Ved Puppen, som det Hylster gjennembryder,
Hvori dens Liv var spundet ind tilforn;
Thi Døden paa den nære Fødsel tyder.
Naturens Kræfter Livet Bistand række,
Just naar dets gamle Form de ødelægge;
Forraadnelsen dets Baand opløse vil,
Selv Ormene, hvem Dødens Krav ansporer,
Hver løbende med Sit, lig Creditorer,
Ved Livets Gjennembrud maae hjælpe til.
Men Sjælen mærker ei det vilde Spil;
Dybt i sit eget Væsen concentreret,
I Virksomhed og Dannen absorberet,
Sit Legeme, det ny, den former sig.
Den sidder stille — Archimedes lig,
Der selv ved Krigens larmende Opvækkelse,
Ikkun beskæftiget med sit System,

Fordybet sad og løste sit Problem
Midt under Syracusas Ødelæggelse.

Det er den første Død, hvis Art vi kjende;
Men nu den anden Død, der tales om
I Skriften ved den endelige Dom,
Hvad er den anden Død, som ei faaer Ende?
Med hvilket andet Navn betegne denne,
End med Forhærdelsen? naar Stenen lig,
Død for Alverden og som død i sig,
Uvirksom, eensom, uforanderlig,
Berøvet med hver Stræben Haab og Længsel,
Den gudsforladte Sjæl, i natligt Fængsel
Af sin Bevidsthed kun et Livstegn hentende,
Afmægtig paa Befrielse kun ventende,
Er fastholdt i et evigt Mørkes Skjød.

Er ingen Frelse fra den anden Død?

Ved Tidens Traad endnu dog Livet hænger,
Ved Tiden, som kun er et Dieblik
For Livet, der i Graven Hvile fik,
Men som sig uafseelig her forlænger,
Afmaalende den aldrig endte Nød. —
Er ingen Frelse meer fra denne Død?
Naar Stene sprængtes, stundom man derinde
En levende Tudse jo har kunnet finde,
Som, maaskee hele Sekler indeklemt,
Der sad og vented, for Alverden gjemt —

Saa er det og mit Haab, at eengang Gud
Forhærdelsen med Magt vil gjennemtrænge,
Vil med sin Naades Lynslag Døden sprænge,
Og løse Sjælen af dens Fængsel ud:
Den tabte Sjæl, hvis Liv i Afmagt endte,
Og som, lig Tudsen, mægted kun at vente.

I vor Natur der boer en dobbelt Trang:
Vi vil os føle frie, vil ei bestemmes;
Men dog vil af et Forsyn ei vi glemmes,
Vi Styrelsen vil spore paa vor Gang.

Hvordan saa modsat Attraa vel forlige?
Kun Gud det mægted, som har skabt vor Aand:
Han skjenked Sjælen Frihed — det vil sige,
Han holder den i et elastisk Baand.

Ved hver Bevægelse det giver efter,
Det rækker til endnu paa fjernest Vei;
Men styrted Sjælen end med fulde Kræfter
Sig ned i Dybet — Baandet brister ei!

Hvordan skal Naadevalget vi forstaae,
For hvilken Lære jo Saamange bæved:
Har Gud for sig kun nogle Sjæle kræved,
Vil hvad der kaldes Verden han forsmaae?

Paa Himlen selv Forklaringen jeg saae,
Naar Nattens blanke Stjerner frem sig hæved,
Og Melkeveiens Taage bag dem svæved,
Lig Verdens Myl bag de udvalgte Faa.

Vort Blik ei Melkeveiens Lys opdager,
Og just som Rummet her, saa Tiden fjerner
For Synet Dem, der eengang vælges ud.

Men Evigheden Rum og Tid optager,
For Gud er ogsaa Melkeveien Stjerner,
Og hver en Sjæl en udvalgt er for Gud.

At være udvalgt — det er ei at prange
I himmelsk Høihed eller jordisk Ære,
Er ei sit Kors som Hæderstegn at bære,
Men Korsets Byrde til sin Deel forlange.

Det er, i Herrens Viingaard ind at gange,
Er ved de første Timer kaldt at være,
For sig i Dagens Arbeid at fortære,
Mens ledige paa Torvet staae de Mange.

For Værkets Skyld der Tid de Faa forundes,
Men Flere kaldes til, mens Dagen rinder,
Og Alle, før den ell'vte Stund er svunden.

Guds Rige da ved Hjælp af Alle grundes,
Hvis Løn er eens; thi Først og Sidst forsvinder
Hvor Alt er evigt — Lønnen evig vunden.

I Paradiset gik de Lykkelige,
Hvis Skjønhed i Naturligheden laa;
Ei deres egen Nøgenhed de saae,
Og ei af noget Skjul de vidste sige.

Men derimod i Himmeriges Rige
Skal Bryllupsklædningen man have paa;
Thi festlig smykket der man være maa,
Hvor efter Gud at tækkes Alle hige.

Meer end den blotte Skabning dertil kræves,
Og derfor siden Paradisets Tid
Der uafbrudt paa Bryllupsdragten væves.

At den kan Festens Skjønhed værdig blive,
Maae alle Sjæle nu sig gjøre Flid,
Og alle Konster deres Bidrag give.

Hvem har ei stundom følt det høie Mod,
Hvorved det er, som Jorden knap vi rørte,
Som om den hele Verden os tilhørte?
I Livets Friskhed havde det sin Rod,
I Følelsen af Nyskabthedens Fylde,
I den Lyksalighed, som kun vi skylde
Vort Udspring og vort adelige Blod,
Naar i vort Sind den Tanke sig befæster:
Af Gud jeg skabt er, af den største Mester!
Men dette Mod maa i sin Svulmen tæmmes,
Skal over Værket Mesteren ei glemmes;
Dets høie Skud maa kappes i sin Top,
Skal ei det skyde vildt som Hovmod op;
Det selv maa af den Helligaand behandles,
At det fra Stof kan blive til Product:
Maa gjøres mygt — til Ydmyghed forvandles.
Thi Ydmyghed af Modet er en Frugt;
Den dybt i sig fornemmer Spirens Frodighed,
Der da sig aabenbarer som Frimodighed.

Hvor er vort skjulte Menneske? Vi vide,
At det er til og er vor Eiendom;
Men om i os det gjemmes, eller om
I Gud det skjules, derom kan man stride.
Snart mærke vi det lige ved vor Side,
Lig Duften af en Blomst, vi gaae forbi;
Snart som et indre Suk det løses fri;
Snart som en Klang det kommer — snart som Vinden,
Kun hørlig ved dens Kommen og Forsvinden.
Skjøndt for vort Syn det aldrig holder Stand,
Det sandses, føles og indaandes kan,
Ja tidt saa tydelig dets Nærhed spores,
At os vort eget Hjerte bli'er for trangt,
Og vi dets Væsen føle kan som vores;
Men tidt igjen det fjerner sig saa langt,
Som var det ikke meer med os forbundet,
Som var det ei blot skjult, men reent forsvundet.

Hvad er vort skjulte Selv, som snart at vige,
Og snart at komme, faaet har for Skik
Fra vor Bevidstheds første Dieblik:
Med hvilket Ord dets Væsen vel udsige?

Det nævnes kan det Eiendommelige,
Der frem med os af Skabertanken gik;
Det aandelige Navn, Enhver jo fik,
Da frem af Intets Nat han monne stige.

Med vor Natur vi gjøre hvad vi ville,
Vor Arv fra Slægten kan vi sætte til,
Kan Gaver, Evner, Anlæg, Alt forspilde;

Men dette evige Navn, hvormed vi skabtes,
Vor Frihed aldrig sætte kan paa Spil;
Vi var tilintetgjorte hvis det tabtes.

Naar faae vi denne skjulte Eiendom,
Hvorved en jordisk Fødsel strax os skilte:
Det Jeg, vi savned, om end ei forspildte,
Da vi med Slægtens Synd til Verden kom?

Fra Vuggen af gik søgende vi om;
Vor Roes blandt Mennesker vort Savn ei stilte,
Den rigeste Natur det ei formildte;
Skilt ved sit skjulte Selv, er Sjælen tom.

Naar faae vi denne Skat, vi høiest skatte,
Og som i Sikkerhed for Sjælen ud,
Lig en Umyndigs Midler, Gud jo satte?

Naar ret vi blive myndige! Naar Navnet,
Vort eiendommelige Navn hos Gud,
Vi halvt har lært at kjende gjennem Savnet.

Hvordan det Jeg, der her er aabenbaret,
Ved Fødslen af vort rette Jeg forsvinder —
Hvordan sit skjulte Menneske man vinder:
Paa dette Spørgsmaal gjemmer Himlen Svaret.

Den Helligaand sin Daad har ei forklaret,
Og Mennesket, før selv han sig besinder,
Alt født og døbt og nævnt ved Navn sig finder,
Da Naaden kun som Virkning han erfared.

Om Aandens Værk dog ingen Tvivl os levner
Det skjulte Menneske, der klart sig viser,
Og ikke blot som Skaber Gud nu priser;

Thi nu med Sandhed han ham Fader nævner:
Som Himlens Barn, Guds Søn han har til Broder,
Som gjenfødt Sjæl, den Helligaand til Moder.

Hvad trøster Os — os som ei Maalet naaede,
Som end med Slægtens Arv betynged' gaae,
Som aldrig i vor Magt os selv kan faae,
Som rundtom see Naturligheden raade? —
Vi, som Gjenfødelsen endnu forvente,
Vi hente Trøsten af Guds egne Ord:
„Den nye Himmel og den nye Jord
Staae altid for mit Ansigt" — „Jeg dig kjendte,
Før i din Moders Liv jeg danned dig."
Hver Sjæl, som evig eiendommelig,
Staaer altsaa ikke blot i Muligheden,
Men færdig for Guds Ansigt. Jeg er til,
Mit egentlige Menneske var til,
Før det som født forvansket blev herneden,
Og Gud det skuer, som det blive vil.
O, rige Trøst for os i Livets Spil,
Hvor tidt det synes, som om Alt fortabtes!
Men ogsaa Trøst for Den, af hvem vi skabtes;

Med Blikket paa vort egentlige Jeg,
Der staaer for ham, før det i os er vorden,
Gud i sin Salighed forstyrres ei
Ved Syndens Raab, der lyder op fra Jorden.

Som Solen mig de Ord imøde skinne:
Gud i sit Billed skabte Mennesket,
Han i sit eget Billed skabte det,
Dengang han skabte det som Mand og Qvinde.

Guds Væsen altsaa Qvinden slutter inde,
Der har med Manden lige Byrd og Ret;
Men hvor i Guddomsdybet skal vor Ætt,
Skal vi det Qvindeliges Ophav finde?

Dets Udspring i den Helligaand jeg finder,
Som har fra Evighed undfanget Sønnen,
Og som i Tiden Sjælene gjenføder;

Som trøster og veileder og paaminder,
Som træder frem for os med Suk i Bønnen,
Og som bedrøves, naar den Modstand møder.

Hvorhelst Historiens Bog vi kun oplade,
Hvorhelst vi paa Naturens Blikket rette,
Guds Gjerninger os i Forundring sætte;
Vi dem betragte studsende og glade.

Men skuende kun Livets Overflade,
Vi Synernes Betydning ikke gjette,
Og uden den tilsidst vi blive trætte,
Lig Børn, der Billedbogen gjennemblade.

Vor Afmagt her den Helligaand opretter,
Som med sin Skuen gjennemtrænger Livet,
Og al dets Indhold samler og bevarer.

Den som en Moder ned til os sig sætter;
I Bogen, som os Faderen har givet,
Den Billederne tyder og forklarer.

Dengang den Helligaand sig kraftigt rørte
I Kirken, mens den Verden danned om;
Dengang dens Gaver overflødigt kom,
Man om Mariadyrkelsen ei hørte.

Først da for Kirken Aanden sig tilslørte,
Og Sandsen blev med Tanken mindre from,
Da først for Jordens Slægter man i Rom
Maria frem som Himmeldronning førte.

Men vi, som er for Gloriens Straaler blinde,
Som, søgende det evig Qvindelige,
Det ei kan troe et Værk af Skaberhaanden:

Vi stige maae til Himlen, for at finde
Den inspirerende, den naaderige,
Den evige Madonna skjult i Aanden.

Vil vi den Helligaand som Væsen kjende,
Og see, at Livet i sig selv den har;
Vil dens Selvstændighed vi blive vaer,
Maae Tankerne paa Bønnen vi henvende.

Ifald Gud Fader, hvem vi Bønnen sende,
Var Den, der mod sin Himmel selv os bar,
Der baade bad i os og sendte Svar,
Saaes med et Spil jo Gud sig selv at blende.

Men Bønnens Andagt Sjælen ene skylder
Den Helligaand, der sig i os nedlader,
Og, bedende med os, vor Bøn gjør hellig;

Der med sit eget Guddomsliv os fylder,
Og løftende vor Aand op mod Gud Fader,
Er Eet med ham, og dog fra ham forskjellig.

Vi elske Faderen og Sønnen, men
Den Helligaand, som trøster og opliver,
Os ukjendt i vort eget Hjerte bliver,
Og aldrig med vor Bøn vi naae til den;

Thi hvergang vi den søge, den igjen
Os viser bort, idet den os indgiver
Sit eget Væsens Kjærlighed, der driver
Mod Faderen og Sønnen Hjertet hen.

For sig den hverken Tak vil eller Ære,
Fra sig den viser Kjærlighedens Røst,
Thi den personlig kun for Gud vil være.

Alene ham de dybe Suk den skjenker;
I ham den henter sin og Verdens Trøst,
Naar i hans Væsens Dybder den sig sænker.

Som Gud. sin Søn lod Tornekronen bære,
Lod ham paa Jorden føle Hjemmets Savn,
Saa sender ogsaa bort han fra sin Favn
Den Helligaand, naar Sjæle Trøst begjære.

Kan end det synes, at den savner Ære,
Maa end som Sendebud den gjøre Gavn,
Og nævnes end i Daaben sidst dens Navn,
Guds Ømhed for den viser Skriftens Lære.

Enhver Bespottelse kan Gud tilgive,
Endog den største mod ham selv og Sønnen,
Men hvo der spotter Aanden, dømt vil blive;

Thi skjøndt den som en salig Aand maa tænkes,
Der hverken attraaer Æren eller Lønnen,
Guds Hjerte kan ei taale, at den krænkes.

I hvilke Ord Forløsningstanken klæde? —
Den maatte nævnes: Sønnens Gang fra Gud,
Fra Faderhjemmet af, i Verden ud,
For det guddommelige Spor at træde,
Der siden efterfølges skal af Alle,
Hvem med sin Hyrderøst han høres kalde,
Idet fra Verden han gaaer hjem til Gud.
Forløsningen er Sønnens Vandren ud
Og Venden hjem — dens Mærketegn er Sporet,
Hvortil vi ledes skal ved Kald af Ordet.
Men trænger til Forløsning blot vor Jord?
De mange Boliger, vort Øie kjender,
Det store Faderhuus, hvis Glands os blender,
Har det af Sønnens Vandring intet Spor? —
Ved Magtens høire Haand vi dog ham troer:
Endnu han færdes maa i Verdens Egne,
Endnu sin Kjærlighed ved Daad betegne!

Men rykket bort, er end han Jorden nær,
Og hisset virkende, han virker her;
De skilte Verdner kan hans Kraft forbinde,
Som dengang han paa Bjerget saaes at skinne,
Og stod som den forklarede Messias,
Der talede med Moses og Elias.

Forløsningen, ved Sønnens Fremadskriden
Fra Gud til Verden og til Gud tilbage,
For hele Skabningen med sig at drage,
Udgjør i aandelig Betydning Tiden.

I Christus Tiden er hans lange Liden,
Hans Savn af Herlighedens Hjem — hans Plage,
Ved paa sin Skulder Verdens Aag at tage:
For ham er Tiden Gangen, Møien, Striden.

I Verden er den Spliden, Tvivlen, Synden,
Det deelte Sind, af Ønsker sønderlemmet,
Det spredte Sind, som mange Lyster føder;

Som hindre vil et evigt Livs Begynden,
Som standser Sonnen, higende mod Hjemmet,
Og til en langsom Vandringsgang ham nøder.

Mens Uhrets Gang vi ei formaae at bøie,
Mens vi den ydre Tid ei tage fangen,
Sees i den indre Verden efter Trangen
Og Hjertets Attraa Tiden sig at føie.

Forløseren vor Svaghed har for Die,
Paa Sjælenes Begjæren og Forlangen
Som et barmhjertigt Uhr han sagtner Gangen,
Og lemper efter Evnen Skridtet nøie.

Ind under Tidens Aag vor Bøn ham bringer;
Hvergang vi som vor Frelser ham anraabe,
Sin Længsel efter Hjemmet han betvinger.

En Kraft fra den Langmodige vi drage,
Vi trække ham i Kjærlighedens Kaabe,
At han os med sig maa paa Veien tage.

Hvis ikke Kloderne sig dreied mere,
Den ydre Verdens Tid var heelt udrunden;
Og Tiden var i Aandens Verden svunden,
Var Villien een — dens Retninger ei flere.

Kun i det Vexlende kan Tid regere,
Til Kamp af Lys med Mørke den er bunden,
Til Frygt og Haab, til Freden, tabt og vunden,
Til Sindet, hvor de mange Villier ere.

Men denne Skiften-om af Lys og Mørke
Ophører dog, naar Lyset er oprundet,
Der skal i Solens Sted for Verden skinne;

Og denne Sjælens Vaklen uden Styrke,
Naar hvad der er fornødent først er fundet,
Naar Hvilen i Guds Kjærlighed vi finde.

Som Tidens Tegn, der os den Ende spaaer,
Som Fylden, der dens Tomhed vil fordrive,
Igjennem Universet (Tidens Skive)
Lig Verdensuhrets Viser Christus gaaer.

Hans Ord det Varsel er, som Verden faaer
Om til det Evige sig hen at give;
Den Kreds, han paa sin Bane maa beskrive,
Er Veien hjem, hvor Hviletimen slaaer.

Saalænge Viseren sig frem bevæger,
Er end det Tid til Frelseren at komme,
Som mod det store Maal bestandig peger.

Er Maalet naaet, der Christi Vandring kroner,
Da er i evig Hvile Tiden omme,
Og Evighedens dybe Klokke toner.

Sandt Menneske var Christus — vil det sige
Lig Een af os, lig Een af vore Lige:
En enkelt, en bestemt Personlighed,
Der sig som Een iblandt de Mange veed? —
Han var som os, da her han saaes at vandre,
Men ei som Een af os — ei Een blandt Andre,
Thi for vor Slægts Begrændsning han var fri.
Enhver af os er som en Melodi,
Forskjellig, og med ingen anden blandet,
Af de oprindelige Toner dannet;
Men Christus selv er ingen Melodi,
Han er den ene, fælles Harmoni,
Der kan med alle Melodier stemme,
I hvilken Grundaccorden vi fornemme.
Fra Hver forskjellig, og med Alle lig,
Som evigt Menneske han viser sig,
Hvis himmelske Natur blev Kjød herneden.
Men som Personlighed han „Sønnen" var;
Som Den, der Gud os aabenbaret har,
Tilhører evig han Treenigheden.

Da Gud er Kjærlighed, hans Væsen kræver,
At han fra Evighed er meer end Een;
Men Kjærlighed hver Villieforskjel hæver,
Og derfor Gud fra Evighed er Een.
Forskjelligheden i de tre Personer
Er Kjærlighedens Forhold — er dens Toner.

Naar den oprindelige Tohed tænkes,
Af hvilken Sønnen tænkes udelukt,
Modtages Kjærligheden mens den skjenkes,
Og Sønnen sees som Kjærlighedens Frugt.
Med ham, i hvem de To til Een forbindes,
Treenighedens indre Verden vindes.

Men denne himmelske Natur, som fødes,
I hvilken Faderen sit Billed seer,
I hvilken han med Aanden evig mødes,
Og hvorved Kjærligheden Fyldest skeer:
Men den Eenbaarne, som har ingen Lige,
Er det ei ham, der udad sees at hige?

Der skuer med de længselfulde Blikke
Ud fra Treenigheden, for at naae
Den Verden, som endnu dog fandtes ikke,
Men som han forud i sin Længsel saae;
Der beder Faderen den Verden skabe,
Hvori hans Kjærlighed sig kan fortabe?

Ud over Skabningen Guds Die svæver —
Han seer sit Værk, han seer dets Maal og Meed;
Men kølig er hans Skaberkjærlighed,
Og for hans Dommerblik vort Hjerte bæver.

Sit milde Faderøie først han hæver,
Naar han forløst den skabte Verden veed;
Thi da paa Sønnens Gjerning seer han ned,
Der Faderhjertets fulde Bifald kræver.

Da elsker evig, som et Værk af Sønnen,
Han denne Skabning, der sin Skjønhed tabte,
Men nu af Herlighedens Træk oplives;

Da for sin Kjærlighed han høster Lønnen,
Naar Verden, som for Sønnens Skyld han skabte,
Af Sønnens Hænder ham tilbagegives.

Jeg tørster! fra sit Kors vor Frelser sukked,
Da Skabningen han skued ved sin Fod;
Men Kjærlighedens Tørst blev ikke slukket,
Skjøndt Verden han at drikke gav sit Blod.
Idet han breder Armene mod Alle,
Til Tak ham rækkes Eddike og Galde.

Paa Sønnens Tørst den Helligaand dog tænker;
Naar Verden først den gjenfødt kalder sin,
Som Trøstens Aand den Aandens Frugt ham skjenker,
Ham skjenker Verden som „den nye Viin,"
Hvis Kraft og Styrke skal hans Bryst bevæge,
Hvis Varme skal ham evig vederqvæge.

Da først er Skabningsværket ført tilende,
Naar Verden gaaet er fra Haand til Haand:
Fra Faderen til Sønnen, og fra Denne
Til Gud tilbage ved den Helligaand.
Og da, ved Livets fulde Gjennembrydning,
Sees Korset i dets evige Betydning.

Da breder Sønnen fra Treenigheden
Igjen som fordum sine Arme ud
Mod Verden, gjennemtrængt af Kjærligheden,
I al sin Stræben higende mod Gud;
Og under Aandens fulde Aabenbaring
Modtager ogsaa Formen sin Forklaring.

Thi Korset, som til Hjerternes Udvidelse
Beskues da i Salighedens Egn,
Er selve Christusskikkelsen, hvis Lidelse
Her lyser frem som Kjærlighedens Tegn,
Naar de i Korsets Form udstrakte Arme
For Verden aabne sig med evig Varme.

Naar Alt i Frelsens Favn er sluttet inde,
Naar i Fuldendelsen vi hvile skal,
Hvad hindrer da et nyt Tilbagefald?
Hvad gjør, at alle Fristelser forsvinde?

Gud selv har Ingen skuet nogensinde:
Ei Englene, der fulgte Hovmods Kald,
Ei Menneskenes endeløse Tal,
Der rev sig løs og vandre som iblinde.

Men for de Rene Gud vil synlig blive,
Og aabenbares først han for vor Sands,
Kan Sjælen aldrig mere løs sig rive.

Beskuelsen dens Salighed begrunder;
Ved Synet af hans Faderaasyns Glands
Al Frihed gaaer i Kjærligheden under.

I Himlen, hvor tilsidst vi Bolig tage,
Hvor Tiden og hvor hver en Stræben ender,
Hvor ingen Gjerning venter vore Hænder,
Skal vi en evig Hviles Sødhed smage.

I den Bevægelsen dog bli'er tilbage:
Den dybe Glæde, der til Savn ei kjender,
Der under Hjertets Slag tilbage vender,
Hvergang i Kjærlighed vi Aande drage.

Ved Siden af den Sjæl, vort Hjerte kaarer,
I Lyset, som Treenigheden skabte,
I Salighedens Skjød, ved Livets Kilde:

Med vor Forløsers Blod i vore Aarer,
Kun i Beskuelsen af Gud fortabte,
Fyldt' af den Helligaand, vi sidde stille.

Tolvte Sang.

Fra Kirken til Theatret! Overgangen,
Naar brat den skeer, forvirre maa vort Sind:
Fra Hjertets Himmelflugt, i Psalmesangen
Til Phantasiens farveblandte Skin!
Fra Skriftens Alvor, som ta'er Sjælen fangen,
Til Daarlighedens lette Hjernespind!
Til slig en Overgang man maa sig ruste,
Og før man Skridtet gjør, man lidt maa puste.

Saa pust, min Læser! førend frem du skrider
Til Skuespillet, som dig venter nu,
Og lad imens mig kalde dig ihu,
At Sandhed, skjøndt kun een, har flere Sider.
Mens Kirken blot den simple Sandhed lider,
Den brogede paa Scenen skuer du;
Men hvilken Form end vælges, Læredigtet
Dog ligefuldt til Sandhed er forpligtet. —

Det var som død at vi vor Helt forlod,
Det var i Gravens Skjød vi sidst lod blive
Det Menneske, som da han var ilive
Vi fulgte paa hans Vandring, Fod for Fod.
Nu spørger jeg min Læser: har du Mod
Til Dødens dunkle Forhæng bort at rive,
Og mens i Jorden smuldrer Heltens Krop,
Ham selv paa andet Sted at søge op?

Du havde godt deraf; et lille Røre
Frembragtes dog i Tankerne derved,
Og Ting maaskee du kunde faae at høre,
Som traf dit Hjerte paa det rette Sted.
Du selv skal dog den samme Reise gjøre,
Naar eengang Livet du er færdig med,
Og som paa Skuespil man først gjør Prøve,
Saa kunde du jo forud her dig øve.

I Homo's Sted du kunde sætte dig,
Og ved de Ord, som han med største Føie
Bag Gravens dunkle Bred tilegner sig,
Og ved de Ting, der trøde ham for Øie,
Du kunde tænke: Det maa mærkes nøie,
Det angaaer ham, men angaaer ogsaa mig;
Blot i mit Hjertes Uhr der skeer en Stilstand,
Saa er jeg netop selv i samme Tilstand.

Desuden, kjære Læser! du vist veed,
At kloge Folk der gives, som saa gjerne,
Til Lindring for en lærd Nysgjerrighed,
Sig ønsked hensat paa en Nabostjerne,
For der med Teleskoper fra det Fjerne
Paa Jorden og dens Dunstkreds at see ned;
De holde for, og sikkerlig med Rette,
At stor Fornøielse der var i dette.

Men dersom Sligt kan kaldes en Plaseer,
Hvorom paa dette Sted vi ei vil stride,
Da maa det sikkert dog fornøie meer,
Naar, kommen om paa Dødens anden Side,
Man lader Diet let tilbage glide
Paa Livet og dets Skikkelser af Leer,
Der springe, løbe, hoppe og staae stille,
Og de forunderlige Roller spille.

Da bli'er det muligt først at hitte Rede
I Vilderedet, hvori her man gaaer;
Thi reven ud af Tummelen dernede
Man stille paa den lyse Top da staaer,
Hvor alle Taager sig for Diet sprede,
Hvor fjernt i Perspectiv man skue faaer
Hvad her os ligger altfor klos paa Næsen,
Til at man skjelne kan dets rette Væsen.

Men hvad maaskee dog mest dig friste vil,
Til uden Ophold, kjæk og ufortrøden
At vandre frem med Helten gjennem Døden,
Er den Omstændighed, som kommer til,
At netop slig en Vandring er fornøden,
For at tilendebringe Digtets Spil;
Og derfor Dødens Forhæng rask tilside!
Hvordan det Homo gaaer, vi dog maae vide.

Han i det andet Liv just aabner Diet,
I nyskabt Form han just sig seer omkring
Blandt alle de vidunderlige Ting,
Som baade ham forbaused og fornøied.
Livsfølelsen, ved Dødens Bad forhøiet,
Ham alle Pulse satte stærkt i Sving,
Og til hans Hjerte der en Glæde strømmed,
Hvori hans Væsen som lyksaligt svømmed.

Nu døer du aldrig! i hans Bryst det klang;
I denne Skikkelse du eier Borgen
For Livet, som i Frihed op sig svang.
Fra Jorden hævet, er du løst fra Sorgen;
Her i Udødeligheds friske Morgen
Det sidste Led af Støvets Lænke sprang;
I evig Ungdom skrider du imøde
Det Paradiis, hvis Frugter evig gløde.

Alt efter Frugten greb han, da en Klage
Frem af hans Indre som en Kilde brød,
For meer og meer i Styrke til at tage,
Til brusende hans Sjæl den overflød.
Halv uvilkaarlig saae han sig tilbage,
Og idetsamme for hans Øre lød
En Tordenrøst, ham høilig uvelkommen:
Nu, Adam Homo, stævnes du for Dommen!

Han ved sit fulde Navn sig hørte kalde,
Og da en myndig Røst kun voved Sligt,
Det aldrig ham i Tanke kunde falde,
At ikke Lydighed var her hans Pligt.
Han fulgte Røsten og gik frem — men Alle
Som følge med ham, gjøres vitterligt,
Til foreløbig Satten-ind i Sagen,
At Dommen her er ikke Dommedagen.

Nei Dommen her er den specielle Dom,
Der venter paa Enhver, som Førstegrøden,
Naar efter Gravens Nat i Morgenrøden
Af det bevidste Liv man seer sig om;
Naar Mindet, som var hyllet til i Døden,
Og som kun langsomt ud af Svøbet kom,
Medeet som Lynet ned i Tanken falder,
Og Jordens svundne Liv tilbagekalder.

Vor Helt befandt sig nu paa Dommens Sted.
Han saae iveiret — Blikket sig forliste
I Himlens Lyshav, som han dobbelt priste,
Da, ved at skue ned, han dvælte ved
Det Helvedmørke, som ham Dybet viste,
Og som en bundløs Afgrund trued med;
Men for og bag sig, i et lige Leie,
Han skued to uendelige Veie.

Han selv for en uhyre Vægtskaal stod,
Hvis Tunge lodret sig iveiret hæved,
Saa ganske lige begge Skaaler svæved
Imellem Himlens lyse Straaleflod
Og Helvedmørket nedenfor hans Fod,
Og her for Alvor først hans Hjerte bæved;
Thi klart, som om det prentet var i Staal,
Sit Navn han læste paa den ene Skaal.

Han svimled fast, og uden lang Betænken
Han ligefor sit Navn sig satte ned
Paa hvad han selv antog for Synderbænken,
Hvor nu en Stund han svedte Angstens Sved;
Men da saa atter, efter dyb Nedsænken,
Hans bange Blik iveiret langsomt gled,
Saae pludselig, paa Vægtens anden Side,
Processens Advocater frem han skride.

Ved Skranken overfor ham stod de stille:
Tilhøire Advocatus Hominis,
Der her Defensors Rolle skulde spille,
Og der saae ud som var ham Seiren vis.
Til sin Client, hvis Mod han styrke vilde,
Han smilte tillidsfuld og veltilfreds.
Hans Udtryk var uendelig Godmodighed,
Foreent med en Forretningsmands Koldblodighed.

Paa venstre Side stod hans Kammerat,
Ved Syn af hvem hver Streng i Homo dirred,
Og det med Føie; thi han her jo stirred
Paa Sagens Actor, Djævlens Advocat,
Der med sit Minespil ham reent forvirred,
Og som en haard og hjerteløs Krabat
Med diabolisk Blik ham gjennembored,
Og synlig ved sit Offers Angst sig mored.

Hos sin Forsvarer Offret søgte Trøst;
Til hans Medlidenhed hans Haab sig ranked,
Hvorpaa sin sidste Smule Mod han sanked,
Og sig beredte til den haarde Dyst.
Alt stod paa Spil — og dobbelt heftig banked
Nu derfor ogsaa Hjertet i hans Bryst,
Da Djævlens Advocat, som strax paaskyndte
Processen, med en smidig Røst begyndte:

I Medfør af den Stilling, jeg beklæder,
Og med en Fuldmagt fra min Principal,
Der ingen Exceptioner her tilsteder,
Og med et Blik paa Lovens Ideal,
For hvilket dristig jeg i Skranken træder,
Fremsætter jeg i Retfærds Dommersal
Den Paastand: at det Menneske, der kalder
Sig Adam Homo, Helvede tilfalder.

Til Støtte for min Paastand frem jeg lægger
Personens Vita, fra hans Fødselsstund
Indtil det Dieblik ham Graven dækker;
Thi klart sig vise skal min Paastands Grund,
Naar over Lovens sikkre Maal man strækker,
Om nok saa lempeligt, hans Levnet kun.
Som et Beviis, der strækker til for Tiden,
Jeg derfor lægger Loven her ved Siden.

Her holdt han inde; men han knap forstummed,
Før Advocatus Hominis faldt ind:
Jeg tager Ordet med et trøstigt Sind,
Nu da min Vederpart jeg har fornummet;
Thi hans Beviis er virkelig forblommet,
Og for hans Paastand er der knap et Skin.
Han Homo's Liv med Loven her forener,
Men hvilken Lov? — Mon Danske Lov han mener?

Ifald saa er, da kommer han tilkort;
Med Danske Lov maa Homo's Liv man maale,
Og blank som Solen min Client skal straale,
Ustraffelig, kjendt fri for Bod og Tort.
Saameget mere kan han Prøven taale,
Som længst det Lovsted man har taget bort,
Der her alene ham til Regnskab kræved;
Thi Bøderne for Leiermaal er' hæved'.

Men mener min Collega Mose Lov,
Og vil han os Propheterne paanøde,
Da gaaer han aabenbart kun ud paa Rov,
Og da med Exceptionen maa jeg møde:
At min Client ei dømmes kan som Jøde,
Saa anden Domstol gjøres her behov.
Jeg derfor til Moralens Lov mig vender,
Thi den alene gyldig jeg erkjender.

Dog her jeg den Bemærkning strax maa gjøre,
For at parere Lovens første Stød,
At Homo blev med Arvesynden fød,
Endnu før Haand og Fod han kunde røre;
Men ham tilbogs vil dog vel ei man føre
Den Synd, hvoraf som første Aarsag flød
Maaskee hans fleste Feilgreb og Vildfarelser,
Der kun var Arvesyndens Aabenbarelser.

Fremdeles — jeg det siger med Beklagelse,
Da nødig jeg vil Nogen gaae for nær —
Fremdeles, naar en mangelfuld Opdragelse
I Hjemmet og i Skolen, men især
Et slet Exempel hist, et andet her,
I den Tid man er aaben for Modtagelse
Af Godt og Ondt, til Ungdoms Letsind lægges,
Da tænker jeg, en god Deel Skyld vil dækkes.

Og endelig mit Hovedargument,
Som her paa ingen Maade tør forsømmes,
Da sikkert af Enhver det vil indrømmes,
At skal en Characteer ei saa omtrent,
Men upartisk, med Grundighed bedømmes,
Maa man dens Tid tilfulde have kjendt;
Thi Mennesket, dets Handlen og dets Liden,
For største Part jo er Product af Tiden.

Men hvordan var beskaffen Homo's Tid?
Var den heroisk, idealsk, prophetisk,
Var den romantisk, ridderlig, poetisk,
Var den arcadisk og idyllisk blid? —
Gud bedre os! det var kun Kjævl og Strid;
Det var en Tid, der kaldes maa cometisk,
Da Halen spilled Hovedrollen i
Dens Drama, som er gudskelov forbi.

Det var en Tid, da Middelmaadigheden
Sig allevegne gjorde tyk og bred;
En Tid, da Ungerne smed ud af Reden
De Gamle, hvem tilskamme først de bed;
En Tid, da hver en Sjæl var træt af Freden,
Men ogsaa hjertelig af Striden kjed;
En Tid, hvis Svaghed man især bemærked,
Hvergang den rigtig lagde Haand paa Værket.

En Tid, da man i Hob sig kotted sammen,
For at tilveiebringe noget Stort,
Og under Hurra skiltes ad med Gammen,
Naar Ingenting tilsidst man havde gjort;
En Tid, da man bed Hovedet af Skammen,
Mens Æren blev beklikket og besmurt;
En Tid, da selvklog Dømmen, huul Bagtalen
Bestandig stopped Munden paa Moralen.

Og nu man sætte sig i Homo's Sted!
Det er at sige: nu man ham opfatte
Som Tidsproduct og som et enkelt Led
Af Kjæden, den mangfoldig sammensatte,
Og da først rigtig vil hans Værd man skatte!
Vel havde han en Rem af Huden med,
Vel saaes han stundom Tidens Svaghed dele,
Men o, hvor staaer han ædel i det Hele!

Hvor var han hævet over sine Tider
Just i Moralen! Hvor var der et Spor
Hos ham af Nid, Bagtalen, Rygtemord,
Af dette Hovmod, som Alverden rider,
Af denne Riven-ned til alle Sider?
Hvor var hans Virksomhed og Stræben stor!
Hvor var han ærlig! Hvor var han alvorlig,
Selv naar han alt imellem handled daarlig!

Ja hvor kan han fordømmes? han, som ikke
Sig af med Dømmen og Fordømmen gav;
Han, som lod Pligten aldrig ganske ligge,
Om end han ei opfyldte heelt dens Krav;
Han, i hvis vennehulde Smiil og Blikke
Den gode Hensigt klart sig speiled af;
Han, som i Planer virked for sin Næste,
Og han, hvis Forsæt altid var det bedste!

Nei! En Natur af slig Elskværdighed
Umulig dog kan Helvede tilfalde.
Imellem Tidens Børn jeg Faa kun veed,
Hvem idethele jeg tør bedre kalde.
Skal han fordømmes, da fordømmes Alle,
Og trøstig jeg den Paastand lægger ned:
At Adam Homo, Slægts og Venners Glæde,
I Himlens Herlighed nu tager Sæde.

Her standsed Advocatus Hominis,
Idet han nikked over til Clienten,
Som med en frygtsom, drømmende Forventen
Hans Tale havde hørt, og med en vis
Fortumlen vaagned op, dengang han endt'en.
Thi vel vor Helt var temmelig tilfreds
Med Defensionen, men endnu i Hjertet
Ham som en Braad dog Actors Paastand smerted.

Han kasted ængstelig et Blik paa Naalen,
I hvis Bevægelser hans Skjæbne laa;
Men efter en nøiagtig Diemaalen
Fandt Vægtens Tunge lige han at staae.
Hans Navn tilsmilte ham saa blankt fra Skaalen,
Og op igjen med styrket Sind han saae,
Da Djævlens Advocat sig rede gjorde,
Og atter tog paa denne Viis tilorde:

Hvis Himlen ved Undskyldninger man vandt,
Hvis man til Paradiis sig kunde drømme,
Da vilde selv vor Synder jeg indrømme
Den Palme, ham Defensor værdig fandt;
Men nu jeg ene kan ham værdig dømme
Til Birkeriset, ham Moralen bandt;
Thi tydelig det fremgik vel af Talen,
At jeg med Loven meente just Moralen.

Om Loven altsaa, ved mit Svars Begynden,
Med min Collega let jeg enes kan;
Men i hans Indlæg nævntes Arvesynden
Som Noget, der tilgode kom vor Mand,
Da den betragtet blev som Syndebrønden,
Hvoraf der siden droges Spand paa Spand.
Da Homo selv ei havde gravet Brønden,
Saa kjendtes fri han for en Deel af Synden.

Et smukt Beviis! Min Vederpart vist troer,
At han sig kan paa Billighed beraabe,
Der rigtignok som Kjærlighedens Kaabe
Behov kan gjøres paa den usle Jord.
Men hvor kan Billighed han her vel haabe,
Hvor af Ubillighed ei findes Spor?
Nei, hvor Retfærdigheden er fuldkommen,
Der bruger Billighed man ei ved Dommen.

Den Arvesynd, som min Collega troede,
Ved en sædvanlig Tanke-Confusion,
At kunne regne sin Client tilgode,
Just lægges med til Syndernes Portion.
Hvad den beviser, efter streng Methode,
Er ikke Skyldfrihed for en Person,
Men kun at Menneskene sammen hænge
Som Ærtehalm — men det vi vidste længe.

Det var om Arvesynden! Nu om Tiden,
Hvortil Exemplet og Opdragelsen,
Som Fosterbørn af Tidens Smag og Viden,
Ifølge sund Logik maae høre hen.
Da Tiden her er trukken ind i Striden,
Saa vil jeg upartisk betragte den,
Og ei som Vederparten bruge Maske,
Blot for en smudsig Synder reen at vaske.

Da Homo's Fartøi gik for fulde Seil,
Var netop det en Tid som hver en anden:
Den havde sine Fortrin, sine Feil,
Sin Styrke og sin Svaghed i Forstanden,
Sin Part af Himlen som sin Part af Fanden;
Den var (hvad Tiden altid er) et Speil,
Der gjengav i et klart og samlet Billed
Den Samfundsaand, der uklar sig fremstilled.

Og hvis man dette Billed for sig ta'er,
Naar saae man da et bedre? — Lange Lister
Man paa de svundne Slægters Feil jo har;
Og spørges der om Syndernes Register,
Propheter, Vise, Digtre, Moralister
Os til enhver Tid give noksom Svar;
Enhver Skribent, som end er værd at læse,
Utvivlsomt gav sin egen Tid en Næse.

Men sæt, at Homo's Tid var bundløs slet,
Hvad, spørger jeg, hvad gjør saa det til Sagen?
Her af vor Synder fordres ikke Det,
Der er Product af Tiden, Døgnet, Smagen,
Men selve Frihedslivet, lagt for Dagen
Som den moralske Kraft i Mennesket;
Her spørges ei, hvorvidt han er begavet,
Men ethisk, sand Personlighed er Kravet.

Heraf sit Horoscop kan Homo stille,
Mens jeg, som nu mit Modbeviis har ført,
Ham lidt i Sømmene vil efterpille.
Om hans Elskværdighed vi nys har hørt;
Dog den vi ham med Glæde skjenke ville,
Thi blev end Jordens Damer deraf rørt,
Saa er det afgjort dog (hvad jeg beklager)
At ikke stort den Englene behager.

Hvormange høist elskværdige Gemytter
Der maatte ned i Pølen, jeg bedst veed,
Saa hans Elskværdighed kun lidt ham nytter.
Hans rene Hensigt, eller, som det hed,
Hans gode Forsæt, heller ei beskytter
Ham mod det bratte Fald i Dybet ned;
Thi hvormed Veien brolagt er til Helved,
Det veed Enhver, som blot for Dommen skjælved.

Hans Dyder — her er Listen, som dem melder!
Han dømte ei — fordi hans Aand var svag,
Og Egoisten kun hans Eget gjelder.
Han ærlig var — ja, indtil Prøvens Dag!
Han var begeistret — ja, for Bagateller!
Han stræbte fremad — ja, i Selvbedrag!
Han rastløs virked — ja, for egen Hæder!
Han gjorde Godt — ja, mod den døde Skræder!

Nei, nu skal noget Andet han faae høre!
Lig Klangen just af Bøddeløxens Staal
Skal nu Moralen suse for hans Øre!
Til Knittren af det tændte Synderbaal,
Mens intet Lem af Angst han mægter røre,
Skal her han maales nu med Lovens Maal!
Nu gjelder det! Nu kan han Hjælp behøve!
Knald eller Fald, nu skal hans Liv staae Prøve!

Her holder Loven jeg, som undergiver
Det hele Liv Samvittighedens Dom;
Som ei paa Gjerninger alene driver,
Men som den bedste Handling kalder tom,
Naar Retfærd ei den Handlende opliver,
Saa ei blot Ret han gjør, men selv er from;
Som kræver Hjertets Reenhed, og som strækker
Sin Fordring ud, saa den hver Tanke rækker.

Her holder Loven jeg, som myndig kræver
Hvad ubetinget Lydighed er kaldt:
En Lydighed, hvori man aander, lever,
Og som man fyldestgjør, hvad end det gjaldt;
En Lydighed, som ingen Tvivl ophæver,
Fuldkommen Lydighed i Et og Alt,
Ei efter Valg, Beregning og Besigtelse,
Men Lydighed som absolut Forpligtelse.

Her holder Loven jeg, som knytter Nydelse
Af evig Lykke til de holdte Bud,
Mens, urørt af den sildige Fortrydelse,
Den i et evigt Mørke viser ud,
Til Dom, til Straf, til Qval og til Forskydelse,
Enhver, som paa den mindste Pligt gjør Brudd.
Med denne Lov vil Homo's Liv jeg maale;
Vi faaer nu see, om det kan Prøven taale.

Han taug, og skred med djævelsk Hast til Værket,
Idet han Livets Bøger aabned brat,
Og Lovens Maal ved Eftertryk forstærked.
Vor stakkels Helt, af Modet reent forladt,
Paa Synderbænken skjalv, thi han bemærked,
At Vægtens Skaal sank ned mod Dybets Nat.
Dog hans Defensor lod ham ei i Stikken,
Men hæved hurtig Skaalen ved Repliken.

Til Djævlens Advocat han raabte: Stop!
Endnu er ei tilende vi med Tvisten,
Hold med den Maalen og den Prøven op!
Der glemmes reent, at min Client er Christen,
Er hævet over Loven, som Juristen
Jo holder for Retfærdighedens Top.
Fra Loven, som det strenge Maal justerer,
Til Evangeliet Homo appellerer.

Ja det er noget Andet! Actor svared,
Idet han Loven hurtig lagde hen,
Og derpaa — just som Homo's Blik sig klared —
Paa denne Viis tilorde tog igjen:
Hvis Sligt jeg havde vidst, jeg kunde sparet
Mig al min Tale, thi hvad nytter den?
Hvis under Evangeliet Homo hører,
Ham Lovens strenge Herrebud ei rører.

Og derfor — her paa eengang holdt han inde,
Og gav vor Helt et Blik, saa mildt og lyst,
At som en Steen der faldt fra Homo's Bryst,
Og som en Sol hans Ansigt saaes at skinne,
Ved Haabet om Processen nu at vinde:
Og derfor — vedblev hiin med venlig Røst,
Men med et Smiil, der røbed Helvedlisten —
Vi prøve vil, om Homo er en Christen.

Han studser vel; men det skal ei mig hindre,
Hans Catechismus her at eftersee;
For ham den hele, fulde Ret skal skee,
Men for min Principal dog ikke mindre.
Af Evangeliet vil jeg blot erindre
Om Tro og Haab og Kjærlighed — de tre
Fornødne Stykker for at være Christen;
Og hvad nu Troen angaaer, da maa Tvisten . . .

Hvad Troen angaaer — faldt Defensor ind,
Idet sin Vederpart han afskar Talen —
Da er den Paastand intet Hjernespind,
Skjøndt nys den blev forkastet i Moralen,
At Tidens Tro betragtes maa som Alen
For Troens Høidestand i Homo's Sind;
Kan end man være dydig muttersene,
Det fast umuligt er, at troe alene.

Nei! Naar paa alle Kanter Troen vakler,
Og Vantro ikke længer er en Last,
Da kræves der af Himlen selv Mirakler,
For at i Mennesket den skal staae fast.
Men skjenk nu Homo's Tid et Diekast!
See, hvor i Troen Alle vare Stakler!
De Fleste troede Intet, og hvis Noget
De Andre troede, var det hen i Taaget.

De, som ei reent ved deres Tro sig skammed,
Gik dog med Christendommen paa Accord,
Saa af dens Dogmer de kun dem annammed,
Der mindst for sund Fornuft dem gjorde Tort.
Guds Under i sig selv ved Tvivl de lammed,
Og ei blot Englen raisonneertes bort,
Men de af Djævlen Intet vilde vide,
Selv om hans Kløer i sig de følte slide.

I slig en troløs Tid, hvor kan man vente,
At Homo, som ei Mos lod paa sig groe,
Som læste hvad den vantro Tid lod prente,
I noget Fast sig kunde slaae til Ro?
Og dog var ei han ganske uden Tro,
Den af og til sit Lys i ham dog tændte;
Thi meer end een Gang ved sin Side saae
Han ganske tydelig et Forsyn staae.

Fortræfligt! raabte Djævlens Kammerat:
Min Vederpart Beviset har mig sparet;
Jeg ta'er til Indtægt hvad jeg har erfaret,
Og er blot Kjærligheden saa probat
Som Troen, da er Homo's Sag jo klaret.
Jeg derfor spørge maa hans Advocat,
Der af Clienten ta'er sig paa det bedste,
Hvor høit han elsked Gud — hvor høit sin Næste?

Og hvor kan Kjærlighed man da forlange
I nogen høi Grad? lød Defensors Svar:
En Tid, der tager Følelsen tilfange,
Jo med det Samme Varmen fra den ta'er.
Er Kjærligheden bleven kold i Mange,
Det paa den Enkelte sin Virkning har;
Thi naar man i et koldt Rum sig befinder,
Den indre Varme jo nødvendig svinder.

Og dog var ei hans Kjærlighed et Nul;
Den ulmed altid, skjøndt man ei tør maale
Den med hans Haab, der, stedse holdt ved Huld,
Frem af hans klare Dine saaes at straale.
Hver Skjæbnes Slag hans Haab har kunnet taale,
Af Haabets Stjerner var hans Himmel fuld,
Ved Haabet leved han, bespændt af Nøden,
Og Haabet tog han med sig selv i Døden.

Ja der er Syn for Sagen! Actor skreg,
Idet han haanlig paa vor Helt nu peged,
Hvis Angst just til det Høieste var steget,
Og af hvis Blik og Miner Livet veg.
Nei, vedblev han: hans Haab er overstreget!
Hans Tro, hans Kjærlighed var kun en Leg.
Af Defensionens lutter hule Nødder
Jeg aned strax, han stod paa svage Fødder.

At ei han Christen er, den Ting er vis!
Han er en Adamssøn og maa tilbage
Til Adams Lov, som frem igjen vi tage,
Og med hvis Maal han være maa tilfreds.
Holdt! raabte Advocatus Hominis:
Ei min Client behøver at forsage;
Han higed mod Fuldkommenhedens Land,
Til Idealet appellerer han!

Det kan jeg lide! Vederparten svared:
Det lige løs paa Sagen er at gaae.
Det Ideal, hvori er aabenbaret
Hans eget Billed, men som et forklaret
Og evigt, skal til Dommer her han faae.
Men naar han nu det seer, pas bare paa,
At han, som strækker Haanden ud mod Palmen,
Fra Dynen ikke synker ned i Halmen.

Her saae han op, hvor Lysets Straaler spilled,
Og Homo selv, hvis Die fulgte hans,
Saae nu i Himlens Dyb med skærpet Sands,
Skjøndt fjernt dog klart, sit ideale Billed,
Der som et fuldendt Væsen ham fremstilled,
Omgivet rundt af Evighedens Glands.
Endskjøndt dets rene Skjønhed fast ham blendte,
Han Billedet for sit dog strax erkjendte.

Dets Træk vidunderlig hans Hjerte rørte,
Men for dets straalende Fuldkommenhed,
Der ham hans egen Usselhed afslørte,
Slog skamfuld og fortabt han Diet ned.
Ei sin Forsvarers Ord han længer hørte,
De kun som tomme Lyd forbi ham gled,
Og ikke meer han selv modsige turde
Anklageren, der høit nu tog tilorde:

Al videre Proces er overflødig,
Den klare Sandhed har hvert Blendværk spredt;
Tilstaaelsen af Skyld, skjøndt her unødig,
Har i den bange Synders Blik vi seet.
Defensor selv er mat, om ikke mødig,
Og nu da hans Client sin Ret er skeet,
Og hver Appel har Brøden lagt for Dagen,
For Retfærds Domstol jeg indlader Sagen.

Der blev et Ophold og et lydløst Stille,
De tvende Advocater stirred paa
Retfærdighedens Vægt, som om de vilde
Udforske Skjæbnen og den Dom, de saae
Paa Tungens Spids vibrerende at spille.
Men Dommen alt i Homo's Hjerte laa;
Knap Tungen rørte sig, før dybt han skjælved,
Og Skaalen med hans Navn sank ned mod Helved.

Da greb ham Haabløshedens klamme Haand,
Som til et Intet fast ham sammenknuged
Og om hver Livets Yttring lagde Baand;
En Vammelhed hans sidste Kraft udsuged,
Og i den Afmagt, som paa Hjertet ruged,
Og i den Svimmel, som betog hans Aand,
Udtømte sig hans hele Qval i Sukket:
Saa er da Naadens Lys for evig slukket!

Paany at døe han havde ønsket gjerne,
Men pludselig til Livet blev han vakt;
Thi lig et Lys i Bjergets dybe Schacht
Saae lige for sig, men i videst Fjerne,
Han nu paa eengang Glimtet af en Stjerne,
Der tiltog meer og meer i Glands og Pragt:
Da størst den var, den Straalerne forliste,
Og kun et glandsfuldt Billed da sig viste.

Endnu dets Former uvist sammen fløde,
Men snart den rene Skikkelse blev klar,
Der iilte ham med Fuglens Hast imøde,
Og Haabet gjenfødt til hans Hjerte bar.
Det var den unge Almas Træk, de søde,
Og det den gamle Jomfru Stjernes var;
Det var et Aasyn, lysende forklaret,
Der begge Minders Skjønhed aabenbared.

Det Alma var, som for sin Støvdragt fri,
I Form, der Væsnets Deilighed afslørte,
I Glandsen af den Himmel, hun tilhørte,
Ham hilste her paa Evighedens Sti.
Et Blik af evig Kjærlighed ham rørte,
Idet hun Skranken iilte let forbi,
Idet med Uskylds straalende Ægide
Hun stilte sig til Forsvar ved hans Side.

O, hvilket Haab oplived Homo's Bryst!
O, hvilken liflig Trøst hans Sjæl husvalte,
Ved Synet af de Træk, hvori sig malte
Den faste Tillid, da med himmelsk Røst,
Mod Skranken vendt, hun disse Ord nu talte:
I Liv og Død var denne Sjæl min Lyst!
Ham har jeg kaaret til mit Alt, mit Hele;
Hans Lod er min — hans Skjæbne vil jeg dele!

Med største Glæde! Jeg skal ei det hindre,
Gjenmælte Djævlens Advocat paastand;
Men — vedblev han — ifald paa intet Mindre,
End paa at frelse ham der lægges an,
Da maa om Skriftens Himmel jeg erindre:
Kun Een har Nøglen, som den aabne kan,
Kun Een er Frelseren paa Afgrundsranden,
Men ingen skabt Sjæl frelse kan en anden.

Men fra Fortabelse den dog befrie!
Gjensvared Alma med den hulde Stemme,
Som Kjærlighedens Varme toned i:
Hvor To de samme Lidelser fornemme,
Og i den fælles Nød sig selv forglemme —
Hvor To er Eet, er Helvede forbi.
Meddelelsens den store Lov fuldender
Først Retfærds Lov; thi Forskjel ei den kjender.

Den er for alle Slægter, alle Tider,
Ja, gjennem Evighed den varer ved;
Og som for Ens Skyld tidt en Anden lider,
Som Synd og Sorg og Mistvivl og Fortræd
Meddeles kan som Pest til alle Sider,
Saa gaaer det og med Glæde, Trøst og Fred,
Med Haab og Tro, der Frelsen Vei berede;
Og efter denne Lov er jeg tilstede.

Hvad jeg af Naade modtog, her jeg bringer
Den Sjæl, hvem Troskab jeg paa Jorden svor:
Det Naadebrev, som mig en Plads betinger
Iblandt de salige Seraphers Chor,
Med Ret til Seirens Krands og Glædens Vinger.
Her er mit Naadebrev! Med disse Ord
Hun det paa den af Vægtens Skaaler kasted,
Som nys, da Navnet sank, iveiret hasted.

Knap var det skeet, før Vægtens Tunge bæved,
I Cirkelbue den tilbage gik,
Og netop i det samme Dieblik
Som ned med Naadebrevet Skaalen svæved,
Sig Homo's Navn fra Dybet opad hæved,
Til samme Stilling begge Skaaler fik;
Til atter Homo's Skjæbne svæved lige
Imellem Helvede og Himmerige.

Han selv sad uvis — rundt han saae sig om;
Men paa et Vink af Alma han sig rørte,
Og nu fra Dommen bort hun taus ham førte,
I modsat Retning af den Vei, hun kom.
Idet han vendte Skranken Ryggen, hørte
Han Djævlens Advocat at raabe: Tom
Staaer Synderbænken! Der han smører Hæle!
Fordømt! De holde sammen, disse Sjæle.

Men bort sig Homo skyndte — frem han skred
Som en Forbryder, sluppen gjennem Bommen,
Der i sin Angst i lang Tid ikke veed,
Om og det muligt bli'er, at undflye Dommen.
Dog nu han frelst var; til sig selv nu kommen,
Betragted han med dyb Ærbødighed
Den milde Seraph, som han saae at skride
Alvorlig, taus og stille ved sin Side.

Hvor qvæged dette hulde Syn hans Bryst!
Hvor kaldte det i Mindet frisk tilbage
Hvert Indtryk af hans Jordlivs bedste Lyst,
Af deres korte Samlivs fagre Dage!
Hvor lod ham denne Vandring Glæden smage
Af en unævnelig og evig Trøst!
Han havde overstaaet nu det Sværeste,
Og han var gjenforenet med det Kjæreste.

Uendelig ham tyktes Lykkens Sum,
Og da et fjernt og rødligt Skjær ham blendte,
Til Alma med det Spørgsmaal han sig vendte:
Er Himlens Indgang i det lyse Rum?
Nei, lød det Gjensvar, som ham Alma sendte:
Det Skinnet er fra Purgatorium;
Dets Porte lige for os seer du ligge,
Og anden Vei til Himlen har vi ikke.

Hvordan! udraabte han med bange Stammen:
Saa den er ikke kommen, Naadens Stund?
Fra Helvedmørket frelstes jeg da kun,
For at fortæres her i Skærsildsflammen!
Frygt ikke! svared hun: men tag dig sammen;
I disse Flammer vorder Sjælen sund,
I Lidelsen dig Trøsten just berører,
Og gjennem Luerne min Haand dig fører.

Du — spurgte Homo — du mig føre vil?
Du til din Himmel ei tilbage vender?
Du, hvem den Salighed, som aldrig ender,
Blandt de udvalgte Sjæle hører til —
O, svared hun, paa eengang streng og mild:
Hvorlidt dog Kjærligheds Natur du kjender!
Hvorlidt Udvælgelsen! Hvorlidt dog mig!
Ja, jeg er udvalgt — men til Hjælp for dig.

Her skred med sikkre Trin hun modig frem,
Og Homo, som af hende lod sig lede,
Hvis faste Tillid holdt hans Uro nede,
Snart naaede Luttringens og Smertens Hjem.
Idet sig Porten aabned vidt for dem,
Og dunkle Skikkelser forbi dem glede,
Som til en Hilsen og en Velkomstsang
Dem dette Skærsildskor imøde klang:

Her vi omsnoes af blussende Flammer,
Som med Jordstoffet nære vi maae;
Her fortæres hvad Sjælen kun lammer,
Hvad fra Tanken, den verdslige, stammer,
Hvad ei Himlen, den rene, kan naae;
Her af Barmen os ud bliver revet,
For at sænkes i Luernes Elv,
Hvad til anden Natur var os blevet,
Saa det er os, som brændte vi selv.

Rundt omkring vi kun Ildhavet skuer,
Der vil Sjælene luttre som Guld,
Der vort Stempel at udslette truer,
Der i Asken vor Hæder nedkuer,
Der vor Herlighed brænder til Kul.
Hjertets smeltede Pandser henflyder,
Med vor Pynt drive Flammerne Spøg:
Vore Krandse, Bedrifter og Dyder
Gaae op som et Intet i Røg.

Høit iveiret sig Luerne svinge,
Mens i Baalet vi selv tynges ned
Af den Vægt og Værdi, vi medbringe,
Indtil Sjælen som fattig og ringe
Stiger ud af den Smerte, den led.
Fra sin tyngende Byrde løsreven,
Af sin Længsel paa Vinger ført frem,
Mere let da end Flammerne bleven,
Gaaer den op til sit himmelske Hjem.

Trykfeil og Rettelser

i anden Deel.

Side	12	Linie	17	Bevæged læs: Bevæget
—	23	—	12	kjæk læs: kjækt
—	25	—	7	muntert læs: munter
—	54	—	1	Og her han lettet læs: Han let og styrket
—	82	—	7 og 8	læs: Men mod sin Villie, da han kom tilbage, Han Plads paa Damesædet maatte tage.
—	97	—	21	blank læs: blankt
—	108	—	7	læs: Os Deres Udebliven har gjort bange,
—	114	—	5	Lys læs: Hjem
—	124	—	20	Mens læs: Da
—	125	—	13	Talerkonstens læs: Talekonstens
—	126	—	18	Talerkonst læs: Talekonst
—	187	—	9	halvt læs: halv
—	190	—	16	dit det læs: dig jeg
—	287	—	12	Knæerne læs: Knæene.
—	288	—	9	hun — hendes læs: Hun — Hendes
—	382	—	2	Theatrets læs: Theaterets
—	383	—	5	læs: Spillet dem Alle opliver,
—	383	—	8	modløse læs: nedstemte
—	393	—	6	for læs: før
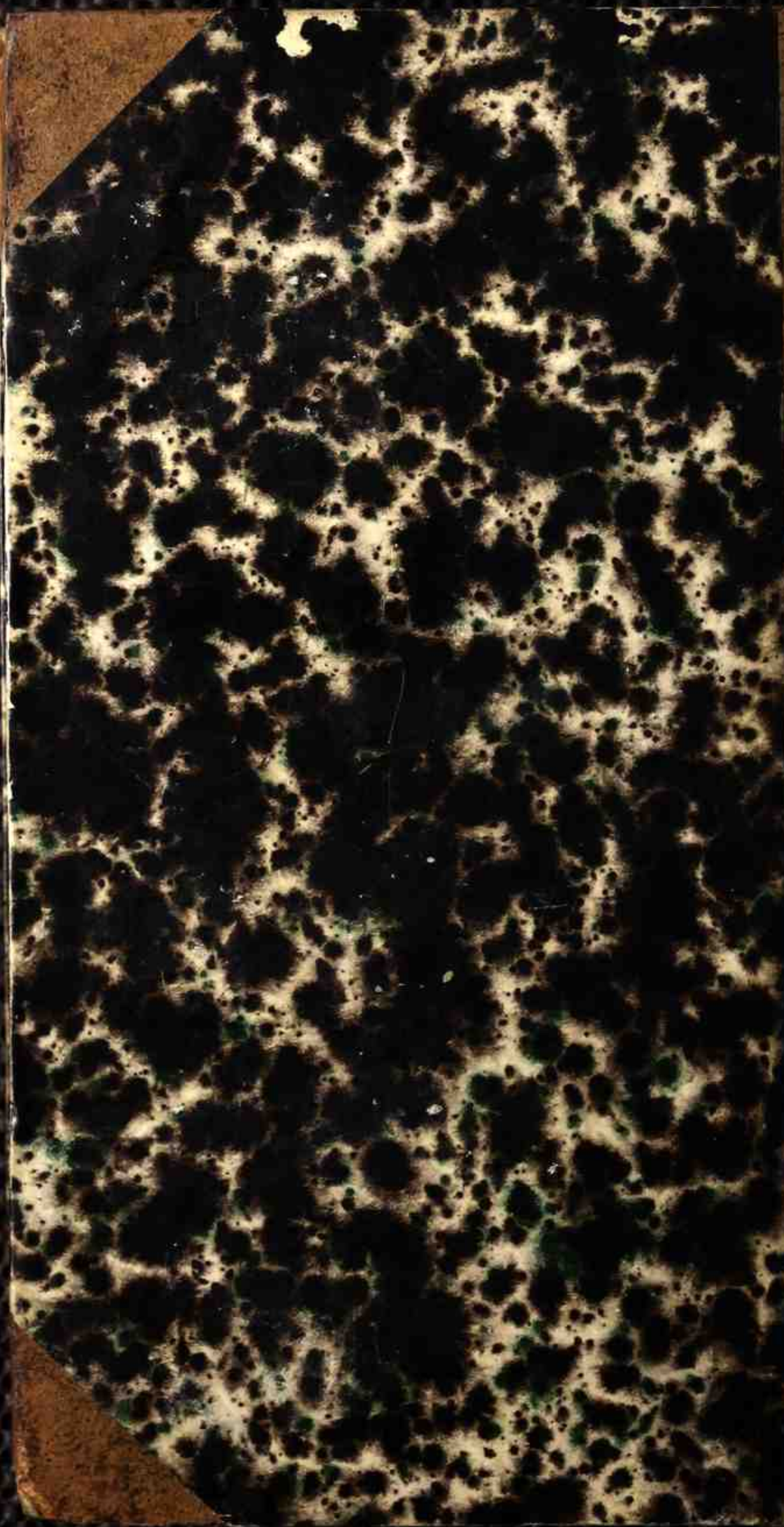
De faa Interpunctionsfeil, i begge Værkets Dele, ville lettelig kjendes som saadanne.